ט' בתמוז תשמ"ב 30.6.1982 מספר 2339 76 עמודים
שנה 46 המחיר: 30 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה



החיילים רוצים הביתה



איזה עלית שותים היום?





עלית



„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב נורדאו 3, טל. 03־232252/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שנקר • רכזי מערכת: שרית ישי השלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נוימן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המנויים: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„חרפוס החדש" בע"מ, רחוב בראבינזון • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה,

כעם נחשב צה"ל בעולם כחלוץ הסיווין של האשה. עיתוני העולם אהבו לפרסם תמונות של צעירות ישראליות במדים, בפוזות אימתניות. לא היתה מלכת־יופי ישראלית שלא סיפרה בעולם שהיא חיילת לוחמת, ומה לא.

אולם צה"ל היה ונשאר, לאמיתו של דבר, מיבצר של שוביניזם גברי. בשעה שצבא ארצות־הברית וצבאות אחרים שילבו נשים בתפקידים קרביים מובהקים ביותר — בחיל־הנחיתה, בקומנדו ועל סיפון ספינות־לחימה, מתייחס צה"ל אל חייליותיו כאל זרע נחות, המתאים להכנת קפה ולניקיון המישרדים, ולתפקידים „נשיים" מובהקים כמו רפואה, קשר ועוד.

במילחמה זו בלטה גישה זו עוד יותר ביחס אל העיתונות. בשנים האחרונות הצטיינו עיתונאיות ברחבי־העולם ככתבות צבאיות מעולות. מוויאט־נאם ועד אל־סלוואדור בלטו הנשים־המדווחות, ולא פעם משדרת הטלוויזיה הישראלית דיווחים של כתבות־כוכבות מערביות מזירות של מילחמות. אך בעיני צה"ל אין בחזית מקום לעיתונאיות.

בעניין זה חוגג הברדק. תחילה מנעו בעד העיתונאים מלהיכנס לשטח לבנון, וכל כתבינו נאלצו להסתנן לשם בהסתר. אחר־כך נתנו היתר לעיתונאים־גברים, אך לא לעיתונאיות. פקודה זו "בוטלה" אך כעבור יום־יומיים חזרה לתוקפה ביתר־שאת. במחסום ראס־הניקרה נעצרה הי־לארי בראון, כוכבת של הטלוויזיה האמ־ריקאית, שהיתה מצויידת בהיתר מסעם דובר־צה"ל לנסוע לביירות, בלוויית קצין־צה"ל.

חברות מערכת העולם הזה — שקיבלו מאז מילחמת יום־הכיפורים תפקידים רבים, שהיו קודם לכן בידי גברים — לא השלימו עם תעתועים אלה. הן הסירו כמה פעמים את ההוראות וחדרו לזירת־הלחימה. באותה שעה שקל היועץ המישפטי שלנו כמה פעמים הגשת עתירה לבג"ץ נגד הפליית הנשים.

ביום השני של המילחמה נכנסה הצלמת ענת סרגוסטי, יחד עם הכתב יוסי הימן, אל הזירה. באוטוביאנקי לבן קטן השתלבו בסורי הסנוקים, שעלו ממטולה לכיוון צידון. התנהגותה של ענת תחת אש עוררה התפעלות כה רבה, עד כי השבועון הצבאי, במחנה, הקדיש לה כתבה.

כעבור יומיים חזרה ענת לשטח, בלוויית הכתבת שרית ישי, והגיעה למבואות צידון, שבה היו נטושים אז קרבות. באותה שעה עבדה הכתבת־צלמת גילה רזין בציר החוף, והביאה כמה כתבות מאלפות, שפורסמו בשלושה הגליונות האחרונים.

כאשר ירדה ביום הששי האחרון הורא תקיפה חדשה לבל להכניס אף אשה אחת אל מצפון לגבול, כבר שהתה גילה רזין חמישה ימים במרכז לבנון, ומסופקני אם שמעה בכלל על ההוראה הזאת. גילה, אלמנתו של טייס קרבי הנשואה בשנית, אם לילד, „אומצה" על־ידי כמה יחידות־צה"ל ונעה עימן בשטח.

ענת סרגוסטי, שרצתה להיכנס באותו יום ללבנון — בהיתר של דובר צה"ל — הושבה ריקם במחסום. אך איש אינו מסרגל לעצור בעזה. כעבור שלוש שעות היתה ענת סרגוסטי בביירות המיזרחית וצילמה. היא היתה באותו יום האשה הישראלית היחידה בכל מרחב לבנון — מלבד גילה, ששהתה אי־שם במיזרח.

ההוראה בוטלה אחרי יום, בעיקבות התערבות של דובר־צה"ל, תת־אלוף יעקב אבן, שהתנגד לה.

יוזמתן, אומץ־ליבן ודבקותן־במשימה של צעירות אלה, המאמינות כי תפקידן הוא לראות ולדווח, הביאו לך כמה מן הכתבות המהימנות והבלתי־מזוייפות ביותר מזירת־המילחמה.



כתבת ישי
דיווחים מצידון



צלמת סרגוסטי
צילומים תחת אש

אשר לגברים המפקדים על צה"ל, אני יכול רק להביא לפניהם ציטטה מפי אחת הנשים הקרובות למערכת: „לא ידעתי שאת המילחמה עורכים באיברי־מין!"

שמי שחק



כתבת־צלמת רזין
חמישה ימים בלבנון



כתבות שערים:

הביתה!

כתבת העולם הזה שהיתה בכיורות הבוערת במשך חמישה ימים מתארת את המתרחש. הקצינים בצבא הקבע רוצים להשיים את הי־מלאכה, החיילים רוצים הביתה, ובינתיים מבלים.

8

לא למילחמה!

המאורע היה חסר תקדים: 20 אלף הפגינו נגד המילחמה. כיצד התעוררה תנועת המחאה החדשה.

70

הישראלי יכול ללכת!

צוות העולם הזה היה בכירת לבנון, והעורך אורי אבנרי מספר על ההכנות החישבים שי־הישראלי עשה את שנן, והוא יכול ללכת.

6

בניין השקרים

הסובייטים הפעילו מערכת של דיסאני־פורמציה נגד איובי־הם, בישראל נמנתה מערכת בזאת בדי לבלבל את חיילי צה"ל ואת הציבור. על כוזבי המילחמה למן היום הראשון.

10

קלקלת מילחמה

הכלכלנית בעלת הי־דיעות הנועזות אסתר אלכסנדר טוענת — אשר שרק השבירים ימנעו את המילחמה הזאת!

23

הביריונים נגד שריד



בראיון חשפני להעולם הזה מספר הח"כ יוסי שריד על יחסיו עם מנהיגי מיפקנתו, ועל חיי המישפחה שלו ומועון: יש ברית ביריונים נגדי כי מיפלגה!

31

החיים עם אודי

נעמי אדווה מכירה את אודי דיין מזה 14 שנים. מה הביא אותו לכתוב מאמר נגד אביו הכריזמטי? על חייו ואהבותיו של אודי.

50

קילשון בחזה

השחקן אשר צרפתי ניסה לנעוץ קילשון בחזהו של השחקן שרגא הרפז בדיסקוב שניהדו על ליבה של אביבה גר — בסרט ישראלי חדש.

48

רצח בחבילת תופת

הוא אינו טירוריסט פוליטי. שמו שמעון גוטמן, והוא חורשע ברצח חותנתו באמצעות חבילת תופת. פיפורו של אסיר הי־עולם שמבקש הסתכ־לות פסיכיאטרית.

56

מי הפיל את תמי?

קללות ואיומים והאשמות הדדיות הם חלק משיגרת יומם של עסקני ספורט האופניים. מי הפיל את תמי בשעת המירוץ, האם ניסה אביה לרצוח?

52

הרקדנית בדרך לסין

זאבה, התימניה מתל־אביב, לא הצטרפה מעולם לקהקה. היא רקדה כבר סביב כל ה־עולם, ועכשיו היא בדרך לסין.

55

נערת הזוהר חוזרת

זוהי בתיה בנדיקט, ששמה קושט בתכיפות רבה את טורי החברה בעיתונים. היא הול־כת, והיא חוזרת, ובי־גתיים היא מספרת על הצלחותיה.

58

מדורים קבועים:

תשקיף	4	ליזות ישראל	38
במדינה	5	אנשים	40
פורום	15	בולונים	42
מכתבים	16	רחל מרחלת	43
תשבצופן	18	ספורט — השיפוט בגביע העולמי	44
הורוסקופ — מזל טרטן	21	קולנוע — אי־סי של סטיבן שפילברג	45
חשכון עוכר ושב — רשימות של חייל	25	שידור	46
עולם קטן — צרפת, ידידי ישראל וארגנטינה	27	מדריך שידורים — ישראל וירדן	47
אנשים בעולם	29	לי־לה־לו	54
יומן אישי — השוביניסט הגדול ביותר, צלם אנוש בקרב וסרט לימודי	37	נמר של נייר — מה לקרוא בקיץ ובמילואים	60
		זה היה העולם הזה שהיה	62
		אתה והשקל	67

תשקיף

חתול שחור

בין רפול ואריק

הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, רוגז על שר־הביטחון אריאל שרון. רפול סבור כי אריק מנסה לגזול ממנו את התהילה המגיעה לו על ביצוע המילחמה בלבנון.

מקורביו של רפול טוענים כי שרון מנסה לעשות לרפול מה שעשה משה דיין לרמטכ"ל יצחק רבין במילחמת ששת־הימים. כאשר שר־הביטחון דאז הפך גיבור הניצחון למרות שנכנס לתפקידו זמן קצר לפני המילחמה.

המזימה - חלוקת לבנון

בניגוד לעמדה הרישמית של ממשלת ישראל, שאין בכוונתה לפגוע בריבונות לבנון, ישנם שרים בממשלה התומכים ברעיון חלוקת לבנון לאיזור השפעה ישראלי וסורי, עם אוטונומיה לדרוזים.

איזור ההשפעה הישראלי יהיה הרחבה דרמאתית של שטח בנוסח המובלעת של סאעד חדד. השר יצחק מודעי אף נתן פומבי לרעיון.

אין ממשלת ליכוד

למעשה אפסו הסיכויים להקמת ממשלת־ליכוד־לאומי בהשתתפות המערך בתקופה הקרובה.

הליכוד ובגין לא ירצו לשתף את המערך „בפירות הניצחון", ואילו במערך שוררת התמרמרות רבה על „מסע ההסתה" שעורך עתה, לדברי מנהיגיה, הליכוד נגדו, למרות התנהגותו הצייתנית של המערך בעת המילחמה.

ליכוד נגד שרון

במיפלגה הליברלית חושבים ברצינות על איחוד הליכוד למיפלגה אחת, וכל זאת כדי לחסום את דרכו של אריק שרון אל ראשות־הממשלה.

פעילים בליברלים מניחים שבמיקרה כזה ייווצר במרכז המשותף רוב נגד שרון.

לנדאו דובר־על

יועצו של שר־הביטחון, אלי לנדאו, שבמשך חודשים ארוכים לא מילא למעשה כל תפקיד מונה עכ־ידי שר־הביטחון כממונה על מערכת ההסברה מטעמו, ולמעשה פיקח לנדאו על פעולותיו של דובר־צה"ל.

יועץ אחר של השר, אורי דן, מונה על־ידי שרון לתדרך את „השרים הפרובלמטיים" מרדכי ציפורי, יצחק ברמן וזבולון המר, כדי להשיג את תמיכתם בפעולות שרון.

מחארגנים נגד דויד לוי

פעילים בסיעת תכלת־לבן, תנועת חרות בהסתדרות, מתארגנים נגד אוזלת־יד של ראשי הסיעה בכל מה שקשור למאבק להטבת תנאי־העובדים.

התארגנות זו שימשת את הקרקע מתחת לרגליו של שר־השיכון וסגן ראש־הממשלה דויד לוי, ששאב את מירב כוחו מהפועלים תומכי־חרות.

האלוף סירב למלא פקודה

בשלהי מילחמת יום הכיפורים מונה האלוף ישראל טל במקום האלוף שמואל גונן (גורודיש) כמפקד חזית הדרום. אחרי שנכנסה לתוקפה הפסקת־האש בין ישראל ובין מצריים, פקד שר הביטחון דאז, משה דיין, על טל להרוס את הכפרים המצריים באיזור ממערב לתעלה, שהיה בשליטת צה"ל. טל ביקש לדעת אם אמנם יש החלטה מטעם הממשלה לפקודה זאת, ומשהא קיבל עכ־כך אישור, תבע לקבל אותה בכתב, בחתימת שר־הביטחון.

דיין סירב לתת את הפקודה בכתב, ועל־כן סירב האלוף ישראל טל למלא אותה, והיא נגנזה.

וחאד נגד מפ"ם

חבר הכנסת הערבי מטעם מפ"ם, מוחמד וחאד, רוגז על מיפלגתו. כל ניסיונותיו של וחאד להעלות לדיון במיפלגה את הצעתו, כי המיפלגה תאמץ הצעה להפרדת כוחות ליד ביירות, עלו בתוהו.

וחאד מציע שמפ"ם תאמץ החלטה שעל־פיה יסוג צה"ל למרחק של חמישה עד עשרה קילומטרים מביירות, ומוסדות מפ"ם מסרבים אף לדון בהצעה.

סוגרים בתי־מלון

איל־המלונאות חיים שיף סוגר בילים אלה שניים מבתי־המלון ברשת שלו. אלה הם מלון המארינה בתל־אביב, ומלון אורנ'ל בירושלים. הסיבה הרישמית שנמסרה: בתי־המלון נסגרים לצורך שיפוצים.

גורמים בענף התיירות סבורים ששיף סוגר את בתי־המלון באופן זמני בגלל השפל חסר־התקדים שיצרה מילחמת־הלבנון, ואשר יאלץ גם בעלי בתי מלון אחרים לשקול את צעדיהם.

אופטימיות בבורסה

הברוקרים בבורסה התל־אביבית סבורים כי צפוייה בעתיד הקרוב תקופה של עליות שערים חדות וגידול במחזור העיסקות היומיות שנעשות בבורסה.

למעשה יגרמו הברוקרים עצמם לאופטימיות הזאת, כאשר יעלו באופן מלאכותי את השערים כדי לנסות ולמשוך את המשקיעים לבורסה.

ארגנטינה חדלה לשלם

ישראלים שקיבלו תמיכות חודשיים ממשלת ארגנטינה לא קיבלו את כספם בשלושת החודשים האחרונים.

אחרי שפנו לבנקים, הם נענו שמחוסר דולרים בקופת־המדינה הם לא יקבלו לעת־עתה את תמלוגיהם.

יהודים ארגנטיניים במצור

יהודים ארגנטיניים עד גיל 40 אינם יכולים לעזוב את ארגנטינה באופן חופשי.

הדבר הוא בניגוד להבטחת חברי כת־הקצינים השלטת, שההוראה — החלה על שאר אזרחי המדינה בגלל המילחמה — לא תחול על היהודים.

בחירות בעיריות - חוק

ח"כ מיכאל קליינר יוזם הגשת הצעת־חוק פרטית שתקבע שהבחירות לרשויות המקומיות ייערכו במועדן, ואי־אפשר יהיה לדחותן. בכל מיקרה הן לא יתקיימו בצמוד לבחירות לכנסת אלא בהבדל של חודש.

בן־מאיר נגד בורג

נראה שאת המסע האחרון נגד שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, כדי שימסור את תיק־המישטרה, מארגן חברו לסיעה, הד"ר יהודה בן־מאיר.

בורג עצמו רמז עכ־כך בפומבי, כאשר טען שלא כל המפד"ל עומדת מאחוריו בסירובו להיפרד מתיק־המישטרה.

נקמה בבתי־המישפט

כל התיקים הדחופים שנפתחו בבתי־המישפט בזמן עיצומי העובדים הונחו בצד, והם אינם מטופלים. עובדי בתי־המישפט עדיין לא קיבלו את מה שרצו והם משתמשים בעיכוב התיקים הדחופים כאמצעי־לחץ.

גולדשטיין רץ בכפר־סבא

ח"כ הליברלים, פינחס גולדשטיין, שהוא תושב כפר־סבא, ירוץ מטעם הליכוד לראשות העיר. סיכוייו להיבחר הם גדולים, כי אחרי מותו של ראש העיריה זאב גלר, אין למערך יורש בעל שיעור קומה דומה.

ניצחון של הליכוד בכפר־סבא הוא פגיעה מוראלית קשה במערך, כי כפר־סבא היתה מעוז של תנועת העבודה.

ריווחי־מילחמה בבורסה

משקיעים רבים בוחנים כיום השקעה בחברות המעורבות במילחמה בלבנון.

מדובר בחברות שיספקו ציוד־לחימה ותחמושת לצבא, ואותן שיספקו שירותים וציוד לכוחות הפרוסים מעבר לגבול.

התרחבות היקף הפעילות של חברות אלה הוא השקעה טובה, לדעת מביני־עניין.

גוויות - לא בשבת

הרבנות הצבאית לא עסקה באיסוף גוויות של חללי־מילחמה בשבתות, והדבר גרם להתמרמרות רבה בקרב החיילים. הימצאות הגופות בקירבתם גרמה לסכנות בריאותיות.

במדינה

העם

סכין בגב

כה אמר היטלר: הצבא המפואר ניצח בקרב, אך הפוליטיקאים והאינטלקטואלים נעצו סכין בגבו ושללו ממנו את פירות הניצחון שנקנה בדם מיטב הבנים.

יתכן שלא היתה סיסמה במאה ה־20, שהיו לה תוצאות נוראות יותר, מאשר שלוש המילים הגרמניות „תקיעת־סכין בגב".

היא נולדה בשלהי מלחמת־העולם הראשונה. הצבא הגרמני הובס אחרי ארבע שנות מלחמה. המסכ"ל הגרמני המפואר, ששלט במדינה, נאלץ להודיע לקיסר שעליו לבקש שביתת־נשק. גרמניה נכנעה.

האיש החזק במטכ"ל היה הגנרל אריך פון־לודנדורף. הוא והאנשים סביבו המציאו אגדה, שהטילה מאז את חיתתה על גרמניה כולה: שהצבא לא הובס, אלא להיפך, ניצח בקרב. אולם חבורה של בוגדים — „פושעי חודש נובמבר", על שם החודש שבו אירעה ההתמוטטות הוקמה הרפובליקה — תקעה לצבא הלוחם סכין בגב. פושעים אלה היו פוליטיקאים, אינטלקטואלים, אנשי־תיקשורת, ובעיקר: היהודים.

במשך כמה שנים הפכה סיסמה זו קריאת־הקרב של אירגונים לאומיים שונים, שהתחרו זה בזה. לבסוף התגבר על כולם אירגונו של אחד אדולף היטלר. כאשר ניסה היטלר לחולל ב־1923 הפיכה, צעד הגנרל לודנדורף בשורה הראשונה של מחוללי־ההפיכה, לצידו של היטלר עצמו.

הפיכה זו נכשלה. אולם באותן השנים נרצחו רבים מ„פושעי נובמבר". לבסוף, כעבור עשר שנים, הגיע היטלר לשילטון. „תקיעת הסכין בגב" היתה סיסמתו העיקרית, והיא חזרה כמעט בכל אחד מאלפי נאומיו. התוצאה היתה ערי־צות נוראה, מילחמת־העולם הי שניה, עשרות מיליוני מתים — והשואה היהודית.

בדיחה מיפלצתית. אחת הבדיחות המיפלצתיות של ההיסטוריה היא שהשבוע נשמעה סיסמה זו שוב — הפעם במדינה היהודית, שהוקמה על־ידי שרידי השואה.

יורשו של הגנרל לודנדורף הוא אריאל שרון. בשידור בטלוויזיה חזר כימעט מילולית על האגדה המקורית. החיילים ניצחו בחזית, הודיע, אך הפוליטיקאים ואנשי־התיקשורת מבקשים לגזול מהם את פירות הניצחון, על־ידי כך שהם מנסים לחסום את שרון מלבצע את תוכניתו, כיבוש ביירות הערבית.

לא היתה זאת הפעם הראשונה שבה ניסה שרון להפיץ בדותה נוראה זו. כבר קודם לכן דיבר על „פוליטיקאים מן האופוזיציה", והציב אותם מול חיילי־החזית. התמונה שהוא ביקש להפיץ: ארי־אל שרון מייצג את חיילי החזית, הגיבורים הנערצים, ואילו אנשי־האופוזיציה הורסים את המוראל, מונעים מן החיילים „להשלים את המלאכה", וגונבים מן האומה את הפירות שנקנו בדם מיטב בניו.

---

* מתחת לציור, המראה את הבוגד כשהוא תוקע סכין בגבו של חייל גרמני בחזית, נפתח הטכסט של הכרזה במילים: „מי תקע את הסכין בגבו של הצבא הגרמני ב־מילחמת־העולם? מי אשם בכך שעמנו ומולדתנו שקעו בתוך אסון כה עמוק?"



ממשלות־בובות



„תקיעת הסכין בגב" במודעה גרמנית לאומנית (1919)*
בוגדים, פוליטיקאים, יהודים, אנשי־תיקשורת

המילחמה

צעצוע הדמים

כמו ילד שניטל ממנו צעצוע תוכנן שרון את כיבוש ביירות.

אריאל שרון דומה לילד, שבר את כל הכלים בבית כדי להשיג צעצוע נוצץ — ושהצעצוע נמנע ממנו.

כיבוש ביירות המערבית והרי־גתם של מנהיגי העם הפלסטיני לא היו צריכים להיות רק שיא המילחמה שהוא תיכנן וביצע — אלא גם המטרה העיקרית שלה. אי־השגתה של מטרה זו מרוקנת, בעיני שרון, את המילחמה מתכלי־תה.

לכן לחם שרון השבוע בכל כוחו כדי לכפות החלטה זו על הממשלה, כשם שכפה עליה בש־לושת השבועות האחרונים את כל מטרותיו.

אולם הפעם נתקלה דרישתו ב־התנגדות בלתי־רגילה. היא לא באה מצד ממשלת־הבובות או כנסת־הבובות בירושלים. שרון כבר הוכיח שהוא יכול לכפות את רצונו על הכל, קואליציה ואופוזיציה. אולם מול שרון התייצבו הפעם כמה וכמה גורמים, שהוא לא צפה אותם מראש. ביניהם:

● **תפנית במדיניות ה־אמריקאית.** ארצות־הברית, שתמכה בפליטה הישראלית לאורך כל הדרך, החליטה כי עליה לקטוף עתה את הפירות בעצמה — ולבדה. אחרי הבגידה המונומנטלית של ברית־המועצות בעניין הפלסטיני, הבשילו התנאים ל־מיפנה בצמרת אש"ף. העשויה עתה לפנות אל ארצות־הברית. אין לאמריקה כל עניין בהשמדת צמרת זו, ולמסירת השליטה באש"ף ה־חילופית בדמשק, הכפופה לסוריה ולברית־המועצות.

● **התערבות שקטה אך חריפה של ערב הסעודית.** זוהי המדינה הערבית היחידה הרואה בהקמתה של מדינה פלסטינית, בהנהגת יאסר ערפאת, אינטרס לאומי־ביטחוני משלה. הסעודים סבורים, כי התפרקות אש"ף המתונה תביא לגל מהפכני במרחב, ולאיום על כל המישטרים השמרניים הקיימים. לחץ סעודי עזר השבוע לסלק מתפקידו את אלכסנדר הייג, שהפך כימעט סוכן ישראלי, ולשים במקומו את ג'ורג' שולץ, שהוא כימעט סוכן סעודי.

● **התעוררות דעת־הקהל בישראל.** בפעם הראשונה בתולדות מדינה קרה דבר שלא־ייאמן: באמצע מילחמה התקבצו יותר מ־20 אלף איש ואשה כדי למחות נגדה (ראה עמודים 70—71). לא פחות חשובות היו העצומות האנטי־מילחמתיות של חיילים קריביים שהשתחררו זה עתה, הפגנות של הורי חיילים וקריאות של אמהות שכולות. היה ברור כי הסתערות על ביירות, העלולה לעלות בחייהם של עשרות ומאות חיילים — נוסף על ההרס הנורא שייגרם לאחת הבירות המפוארות בעולם — עלולה להביא להתקוממות פנימית בממדים שלא היו כדוגמתם.

● **ההתנגדות הגוברת של אנשי המימסד הביטחוני.** התנגדות זו של אנשי־מיקצוע, מסוגם של האלוף (מיל') ישעיהו גביש, פגעה בשרון בנקודה הרגישה ביותר, וגרמה להתקפת־זעם של שרון, שדרש לסלקו ממירקע הטלוויזיה, שקיבלה בשבועות האחרונים ציביון הדומה לזה של הטלוויזיה הסובייטית.

● **ההזדעזעות של דעת־הקהל העולמית.** זו הגיעה לממדים, שאינם זכורים בכל תקופה קודמת. חוץ מכמה שכירי־עט ושכירי־פה, פנו כל כלי־התיקשורת בעולם נגד ישראל. ידידי־ישראל נרעשים והמומים. סנאטורים אמריקאיים התייחסו אל מנחם בגין כאילו היה משוגע־הכפר. שגרירויות־ישראל שולחות הביתה מיברקי אס־או־אס, ואין להעלות אף בדמיון מה יתחולל בעולם אם אכן ייערך מרחץ־דמים בביירות.

למרות הכל! מול כל אלה עומד אריאל שרון — אדם שמידת עקשנותו אינה נופלת ממידת הברוטאליות של תפיסתו.

שרון לא נואש. הוא לא ויתר על תוכניתו להסתער על ביירות. הוא סומך על כוחו לשכנע, לאיים ולהונות — עד שתושג מטרתו. מלאך־המוות ממתין בביירות.

ביקור בארץ הפלאנגות בשבוע השלישי של מילחמת הלבנון

הכוש יעשה את שלו



ישנה, ומצביע אחורה, אל התינוקות הישנים במושב האחורי. „הם לא יכולים לישון בלילה, בגלל ההתפוצצויות."

לאן הוא נוסע? לכפר מולדתו, מדרום לצידון. כמה זמן הוא גר בביירות? הרבה, הרבה שנים.

יתכן שיש שיירה דומה מביירות צפונה, של מי שיש להם קרובים באיזור הנוצרי או בסריפולי המוסלמית.

בסיורי הראשון בזירת הקרבות, ביום הרביעי של המילחמה, הגעתי למבואות צידון. עמדתי בשמש הנעימה, והשקפתי לעבר צידון הסמוכה, היפהפיה, מעבר למיפרץ המרהיב. כל כמה דקות נחתו עליה פגזי התותחים. במקומות הפגיעה, בלב העיר, היתמר עשן שחור, אסתטי, שהוסיף איכשהו לנוף.

עכשיו, בדרך לביירות, נכנסתי לצידון וראיתי מה עשו הפגזים האלה.



מ׳יפקדה מקומית

חיילי פלאנגות, במדי־חאקי, שעליהם רקום ב־ערבית שם הפלאנגות, לפני מטה מקומי של האירגון, מן הסוג המצוי בכל שכונה. בחזית הבניין — סמל של הפלאנגות.

ג׳ורג׳, המהנדס, מחייך חיוך לבבי. נוכחותם של הישראלים במיסעדה מהווה מאורע. הלקוחות האחרים שולחים בנו מבטים סקרניים. גם חייל הפלאנגות, במדים המצוחצחים, הסועד עם חבר ב־שולחן סמוך.

„יש לי שוש תכונות," מסביר ג׳ורג׳, בין פאלאט ניסואז ובין הסמק המפוקפק. „אני אנושי, אני ישר ואני ריאליסט." הוא עיצר. הפסקה דרמאתית. ואז מתרחב החיוך שלו, והוא מוסיף: „ואני פאשיסט."

ג׳ורג׳ מספר שהיה במכסיקו, ועבד שם בעיסקי מלונאות.

שלווה והרס

נערה ברובע המיסחרי של מיזרח־ביירות, הלבושה לפי האופנה הצרפתית, עומדת לפני בוטיק אלגנטי לביגדי־נשים, בשעה שמישפחות נוברות בהריסות של בית שנחרב כליל בחוף צידון (למטה).



האוכלוסיה בורחת מן המיפלצת, מן המילחמה. אתמול היתה המילחמה בדרום. עכשיו היא מצוייה בביירות עצמה. בכל רגע עלולים הקרבות להתלקח שם. מי שיש לו ילדים, מוטב לו להתרחק.

הם נוסעים דרומה, אל הערים והכפרים שנהרסו בחלקם.

צור וצידון לא נהרסו כליל. שכונות שלמות — של הנוצרים — לא נפגעו כלל. שכונות אחרות נפגעו במיקצת. אך שכונות שלמות אחרות נפגעו קשה.

באיזור הנמל של צידון אין כימעט בית שלא נפגע. הדירות הרוסות, חורים גדולים בקירות. פה

מאת

אורי אבנרי

צילמה

ענת סרגוסטי

אני יושב במיסעדה בביירות המיזרחית. מפעם לפעם נשמע הד עמום ורחוק של פגזים או פצצות. אנחנו נמצאים במרחק של כמה מאות מטרים מן הרובעים שב־שליטת אש״ף, אך המילחמה נראית רחוקה. (בסוף היום נאמר ברדיו כי היו ביום זה ההפגזות וההפצצות החמורות ביותר שניתכו עד כה על ביירות המערבית. נרהגו בהן כ־250 איש, ונפצעו 500 גברים, נשים וטף.)

הרחובות רדומים, כמו עיר אירופית ביום א׳. חם למדי, ונראה כאילו האנשים נחים בבתיהם. החנויות פתוחות וכמעט ריקות. חנויות־פאר, שלא היו מביישות את רחוב דיזנגוף, ובהם מוכרות יפהפיות, לבוש אלגנטית. 220 לירות לבנוניות (כ־1100 שקלים) לזוג נעלי־נשים לפי האופנה האחרונה, כ־3000 שקלים למיקטורן־משי לגבר.

ברחוב חולפות מכוניות אמריקאיות גדולות. אחדות מהן נהוגות בידי נשים מטופחות, צבועות־שיער ולבושות־פאר.

משוחחים עם זוג צעיר ונחמד, העומד לפני בוטיק של ביגדי־נשים. הנערה החיי־כנית נענית ברצון לבקשה להצטלם.

זימזום עמום של מטוסים. במערב נופ־לות כמה פצצות. אם יש כאן „חילופי־אש", הרי הם חילופים מוזרים מאוד. הם חד־סיטרריים במאה אחוזים. לא שמענו אף פגז אחד שנורה מן המערב מיזרחה או דרומה.

שוב נופלים כמה פגזים במרכז המערב. כאן, במיזרח, איש אינו מפנה את הראש. **הכל כרגיל.**

אי־אפשר לישון בלילה

עד **התקרבנו** לביירות מלמדת התנועה בכביש־החוף. כמעט כולה דרומה. לרגלי דאמור, שהפכה עיר־רפאים, פקק עצום של מכוניות.

דאמור משקיפה במתרחש בעיניים עיוורות. מאות בתים פגועים, הרוסים. חורים שחורים במקום חלונות. במרכז העיר אין נפש חיה.

פעם היתה זאת עיר נוצרית פורחת. הפלסטינים כבשו אותה, כנקמה על טבח שערכו הנוצרים במחנה־פליטים פלסטיני (ראה יומן אישי), וגירשו את הנוצרים. עתה גירש צה״ל את הפלסטינים. העיר, על מורד של הר המשקיף על הים, שילמה את המחיר.

בכביש מצטופפות מאות מכוניות — המש־שש זו בצד זו — באנדרלמוסיה גוברת. ממתינים להיתר של צה״ל להמשיך דרומה. בכל מכונית — מישפחה, גבר, נשים, ילדים, מעט חפצי־בית.

רבים מהם אינם „תושבי הדרום החוזרים הביתה", כפי שהתרשמו כתבים ישראליים שלא טרחו לדבר עם האנשים. רבים — ואולי הרוב — הם תושבי ביירות המיזרחית, שיש להם מישפחות בדרום, והרוצים לשהות שם עד יעבור זעם.

„יש לי חמישה ילדים קטנים," אומר נהג במכונית אמריקאית



צה"ל והצלבנים

חוף ימה של צידון: המצור הרוס. איזור הנמל של צידון הרוס כמעט לחלוטין, כשרוב הבתים

ושם נהרס בית כליר וקרם תחתיו.

מישפחה עומדת על עיי־המפולת שהיו פעם בית ומחסטים בין האבנים. על ה־בתים ההרוסים עדיין דבוקות כרזות יש־נות: הודעות של פת"ח, תמונות של ג'מאל עבד־אל־נאצר, דגלים פלסטיניים. מצב דומה בנמל צור, שבו טבועות כמה אוניות. נראה כי הלחימה העיקרית היתה בקאסבות, ברובעים העתיקים ליד הנמלים.

נפגעו יותר או פחות. שכונות אחרות נפגעו פחות. איזור הקסבה, הגובל בנמל, היה מוקד ההתנגדות הפלסטינית בעיר, ועליו ניתכו פגזי ספינות, תותחים, טנקים ופצצות של מטוסים.

כדי לשבור את ההתנגדות, הורעשו המ־קומות האלה מן הים, האוויר והייבשה. ההרס מהמם. היופי של המקומות, מיבצר הצלבנים העתיק בחוף צידון, הנמל של צור — אך מגבירים את הזוועה.

כמה נפגעו? השרותים הזרים דיברו על 600 אלף. זהו בוודאי מיספר מוגזם. התעמולה של ממשלת ישראל מדברת על כמה אלפים של חסרי־גג. זהו מיספר מגר־

חן. האמת צריכה להיות אי־שם באמצע. היכן אוכלוסיה זו? היכן אלפי המישפחות, שהמילחמה גירשה אותם מבתיהם? היכן הפליטים הפלסטינים, שמחנותיהם ספגו את המהלומות הנוראות ביותר?

אין רואים אותם עוד. הם נעלמו, כאילו בלעה אותם האדמה. עיתונאים הנעים ב־צירים העיקריים, בליוויית קציני־קישור של דובר־צה"ל, אינם פוגשים בהם. נעשה הכל כדי לייפות את פיצעי המילחמה.

יש כאן משהו נסתר, מפחיד.

הטנק הוא בית

„א תה מכיר ללכת ולראות את יוסי שריד!" הפציר בי בחיוך קצין־צה"ל סימפאטי, שהגדיר את עצמו, בידי־דות, באומרו: „אסילה ההוני היה ליברל לעומתי."

יוסי שריד תלוי, כך הוא מספר, בצורת בובה באחד המחסומים בלב ביירות. שוטר צבאי ביטא כך את השקפתו הפוליטית. בכל פעם שהמחסום מורם, יוסי שריד נתלה מחדש.

לא מצאתי אותו. המ"צ הזה כבר הוחלף.

חיילי צה"ל בכל מקום עושים את של־הם. כוח צבאי אדיר מרוכז בלבנון.

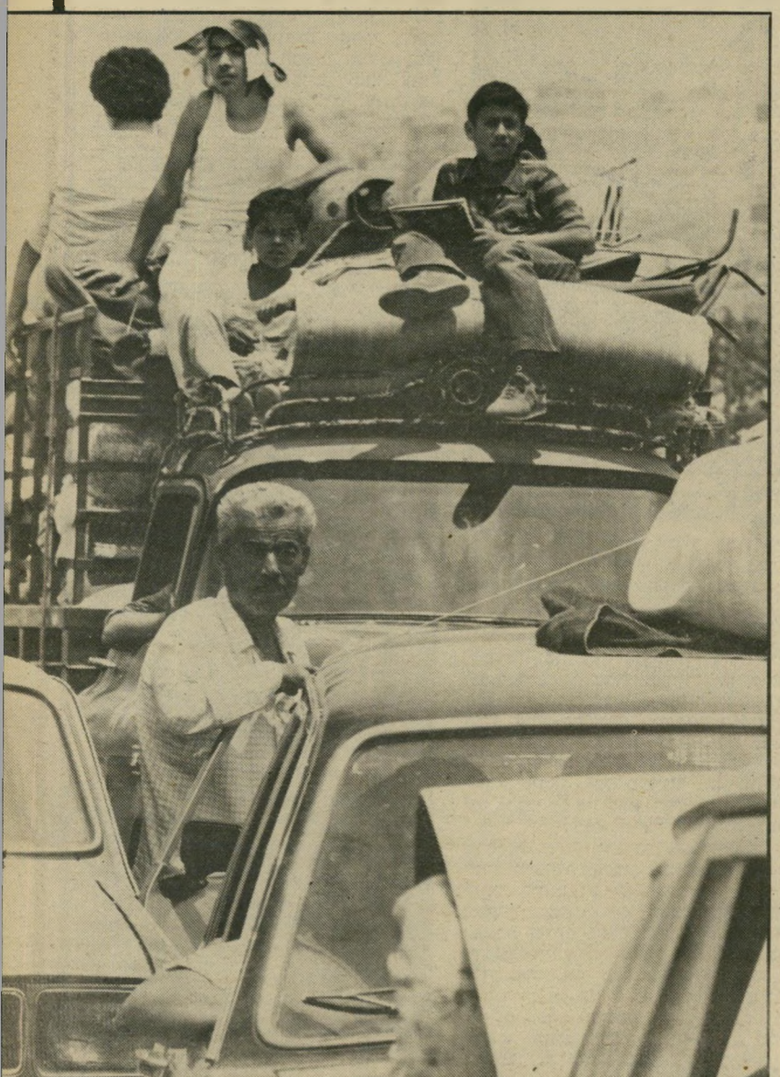
פוגשים בחיילים בכל מקום. הם יושבים על הטנקים שלהם, בחצי־עירום, וקוראים עיתונים („הטנק הוא בית"). הם ניסעים בשיירות אל ה־קרב או ממנו. הם רובצים לצידי הכבישים וממתינים לפקודות. הם מכוונים את התנועה בביירות.

(„ישראל היא שוטר־התנועה של המיזרח התיכון," אמר לי קצין ליד אחד הפקקים.)

אך אין זה עוד אותו הצבא שפגשתי בו ביום הרביעי של המילחמה. או ראיתי אלפי חיילים שהמתינו לקרב הראשון של־הם, או שעמדו זה עתה בטבילת־אש מחר־דשת. שררה אווירה של חדוות־מילחמה מרוסנת, תערובת של רינת־השתחררות ופחד של ערב־קרב. שאת מרכיביה ניסיתי לנתח.

מכל זה לא נשאר דבר. המכונה הצב־אית ממשיכה לפעול כהלכה, בדייקנות ובמישמעת. אך החדווה איננה עוד, וגם לא הרינה. החיילים נראים עייפים, בלתי־

(המשך בעמוד 74)





שלווה בביירות

כניין־מישרדים ברחוב מיסחרי בביירות המיזרחית. בחזית: שלט של **הבנק הלבנוני הצרפתי**. בשעה שצולמה תמונה זו הופצצה ביירות המערבית, וניספו בה 250 איש. כאן הכל רגוע.

בריחה דרומה

לרגלי עיר־הרפאים דאמור נוצר פקק של מאות מכוניות, המובילות תושבים מביירות המיזרחית דרומה. רוב הבורחים הם תושבי־קבע של ביירות, המחפשים מיפלט אצל מישפחותיהם בדרום.

5 ימים בלבנון

גילה רזין שהתה באופן חופשי בלבנון ושוטטה בין הכוחות

גם כשדיווחו בכלי־התיקשורת על שקט השורר ביירות, עמדו חיילים ועיתונאים על גגות הבניינים הגבוהים בעיר, והשקיפו על ההפגזה, שהתרחשה לנגד עיניהם על ביירות המערבית, שבידי הפלסטינים, ועל הכוחות הסוריים בגיזרה המרכזית בלבנון.

בשעות־היום ראינו את פיטריות העשן הסמיך, ובשעות־הלילה את הבעירה. ה־הפגזות הפכו את ביירות המערבית ופר־בריה, אחרי כל מטר של הפגזות, לדליקה ענקית.

הקצינים הישראליים, שנאלצו לחזור על הגירסה הרישמית, שצה"ל תוקף מפני שהסורים הפרו את הסכם הפסקת־האש, שואלים עצמם, בהמשך השיחה, איך יתכן שהסורים לא הגיבו על האש־הארטילרית הנורית לעברם מהצד הישראלי, למרות שהם יודעים את מיקום יחידות צה"ל.

לדיברי הקצינים בנקודת התצפית, גם צבא בנסיגה ממשיך ליריות לעבר האוייב — אך זה לא קורה בלבנון.

„ערבי זה ערבי"

ביום השני יצאתי לכיוון צור, שם התגלתה לעינינו עיר הרוסה, בעלת תנאים סניטאריים איומים, אחרי שהת־פוצץ בה צינור־המים הראשי והמים עמדו בתעלות. תושבים מקומיים עסקו אותה העת בעבודה במקושים, כדי לפנות את הריסות הבניינים, שלדיבריהם מתחתם קבורים עדיין אנשים.

במרכז צור התקבצו ילדים כבני 10 סביב קבוצת חיילים מהמישטרה הצבאית, שנחו להם בצל עץ. הילדים עטו על העוגיות והסוכריות, שהחיילים הביאו מה־בית, או קיבלו בחבילות שי מהעורף. קשה לשפוט עד כמה ילדים אלה רעבים, אבל קל להבחין שהם לא התרחצו תקופה ממושכת.

מעבר לכיכר המרכזית בצור, עמדו עשרות תושבים בתור בתחנת־הדלק המ־קומית, כדי למלא לעצמם ג'ריקנים עם דלק, באותו היום הרקיע מחיר הדלק, עד שצה"ל הפקיע את התחנה מידי בעליה המקומיים והחל לפקח על המחירים.

מול בניין המימשל חלפו אמבולנסים של הצלב־האדום, ופילסו דרך בכבישים המשובשים, כדי להגיע לכל סימטה בעיר ולענות לקריאות־העזרה של התושבים. אל המימשל עצמו הגיעו מאות תושבים, שחיכו שעות כדי להשיג אישור־מעבר, לתוך הבניין גברים צעירים ונערים ש־מיטפחת כרוכה סביב עיניהם וזיהדיהם כבולות באזיקים.

דנה גם מטפל בטקסי קבורת הגוויות, המתגלות בין הריסות הבניינים. כאדם דתי הוא מקפיד שהמופתי של העיר צור ישתתף בטקסי־הקבורה ויאמר תפילה.

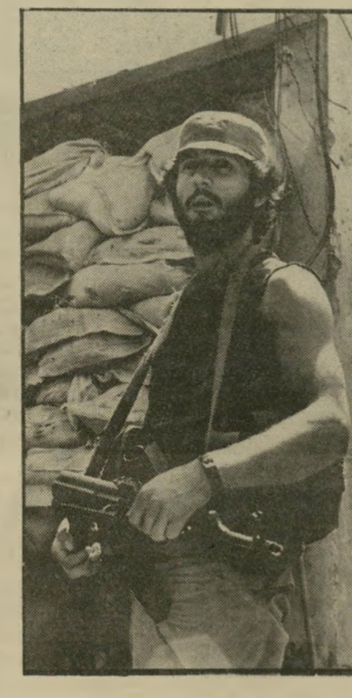
ביגם לבין עצמם קוראים הקצינים במקום למיפקדתם בשם מימשל, אך הם מבקשים מהעיתונאים לכנות את בעלי־התפקידים שם „מתאמי־פעולות", כי „ל־נתו, אפוף ריח של פרחים מלבלבים. הוא רווה נחת מפלישת ישראל ללבנון.

שתי משרתות, כבנות 15, מגישות לו, לאשתו, לאימו הזקנה ולחיילים אורחים קפה בסיפלונים זעירים. האידיליה שלמה. „אימצנו אותם," אומרים החיילים.

השעה היתה כבר שעת־צהריים, והיה עלינו לחזור לשטח ישראל לפני רדת החשיכה. בדמור הסתובבנו, וחזרנו לא־חור. שני טרמפיסטים, חיילים מגולני, עולים לרכב שלנו אחרי שקיבלו חופשה



בקו האש צילום עמדה של חייליי צבא לבנון בגבול בין שני חלקי ביירות, לייד אשרפיה. למקום הביא אותי שומר ראשון של כאמיל שמעון, כשהוא הסביר לי מראש שאסור לצלם את העמדה, אך מותר לראיין את מפקדה. מעבר לשקי־החול נראים בתים של שכונת מאברז, שם מתבצרים פלסטינים, לדברי מפקד העמדה שביקרנו בה.



בגבול חייל מהכוחות הלבנו־ניים, בעמדת־גבול ב־ביירות. ממול נמצאו הלוחמים הפלסטינים.

שבלעדיו אסור להם להלך ברחובות.

מושל נפת צור, סגן־אלוף שאול ליבנה (55), ישב במישרדו מאחורי שולחן־ענק. הוא היה חסר־סבלנות כשעיתונאים הט־רידו אותו בשאלות. „מה יש לשאול על התושבים?" הוא ענה נרגז. „הם ערבים, וערבי זה ערבי!" מאוחר יותר הסתבר שהוא מודאג, וכל מעייניו נתונים, למע־שה, לבנון, שאין הוא יודע היכן יחידתו.

ד"ר יוסף דנה, מרצה לסיפרות באוני־ברסיטת חיפה ורב־סרן במילואים, קרא לנו למישרדו. הקצין הממונה על האוכ־לוסיה היה נלהב לספר לכל עיתונאי את תפקידו במקום. הוא הסביר בהתפעלות: „בעבר הייתי מפקד הגדר הטובה ומושל תיבנין. היום אני מושל צור. שתי ערים וגדר אחת אני כבר זוקף לזכותי!"

דנה סיפר על דאגתו הרבה לתושבים. אין מישפחה הישנה תחת כיפת־השמים. אספקת החלב הגיעה באותו היום מחיפה לתחשבי צור. הוא מסדיר גם סולחה בין תושבים, שהסתכסכו ביניהם, וממשיך לפקח על איתור פלסטינים. „קל לאתר מחבלים, מפני שהם לא תושבים מקו־מיים," הוא אומר, כשמדי פעם מובלים צמד המילים מימשל־צבאי, יש בציבור הישראלי משמעות שלילית."

מפה של תורכיה

רחוב הראשי של צידון עומד באוויר ריח־המוות. בין הריסות ה־בתים קבורות עדיין גוויות, שאין איש יכול להעריך את מיספרן, המעלות ריק־בון. התושבים מסתגרים בבתיהם.

בתי־הספר אינם פועלים, איש כמעט אינו יוצא לעבודה, והפחד מפני מגיפה רב.

רופא צבאי התלונן לפני כי קידומו של רופא בצה"ל נקבע על־פי מיספר הפצועים שהוא מטפל בהם במילחמה, ולא על־פי הצלחתו למנוע מגיפות. „לכן ה־עניין מוזנח."

בתוך העיר נקלענו לעולם אחר. ליד בניין המימשל הצבאי ניצבת וילה שמ־סביבה גינה ענקית. היא שייכת לד"ר רמזי שאב, בעל בית־חולים פרטי בעיר. הדוקטור, איש הימין הלבנוני, יושב בגי־

ל־24 שעות. אחד מהם רוצה להגיע לר־חובות, השני לירושלים. למרות שהיו עיי־פים, הם לא עצמו עין, כי רצו לראות את הדרך, שבה הם פרצו.

הטרמפיסטים הצעירים עייפים, אך כל מקום המזכיר להם פרק בלחימתם, גורם



להם להתמלא גאווה. לשיא הגיעה התרגשותם כשעצרנו למרגלות הבופור.

למחרת היום, יום השלישי, יצאתי עם אנשי קול ישראל ביירות. בדרך לבסיס „שלנו" ביירות ראינו חיילים, שכבר התהלכו בעיר כמו בני־בית. חלקם סעדו עם נישקם במיסעדות, אחרים עדיין טעו בדרך וחיפשו את יחידותיהם בבירה הלבנונית.

חיילים מהכוחות הלבנונים כיוונו את התנועה. לכל רכב עם מיספר ישראלי ניתנת זכות־קדימה בתוך ספקי־התנועה בעיר. חצי שעה אחרי שמצאנו את ניידת־השידור, כבר יצאנו לסייר בעיר. במחנה־פליטים מפורסם בפרברי העיר, פגשנו ברב־סרן מיחידה המפעילה ארטילריה כבדה. הוא הבהיר לנו מייד שנפגוש בחיילים שהמילחמה הזאת אינה לרוחם.

כדי שנתרשם מתמונה מאוזנת יותר הוא התאמץ לאתר בין חייליו גם כאלה התומכים בהתקפה על לבנון. תוך כדי שיחה קיבל המפקד שני מיכתבים. שניהם מאמהות חיילים. האמהות ביקשו ממנו לשחרר את בניהן, בנים יחידים, מהיחידה.

מתוך ארבעת הקציניס שאיתו, רק אחד מצדד במילחמה. האחרים חושבים אחרת.



„הכל!"

„לא איכפת לי שלא זיהיתם במפה את הירדן. תפגינו מיד, ללא עיכוב!" אומר מפקד יחידת־תותחנים המוצב בביירות, לחייליו.

אך, לדיבריהם, הם ממלאים כל פקודה על הצד הטוב ביותר.

סרן מהיחידה סיפר, שיום קודם לכן הוא פגש בביירות באליהו בן־אליישר. הוא דחף את ראשו למכונית הח"כ ואמר לו: „אנחנו רוצים לחזור הביתה."

שלושת חבריו מצביעים לעבר המפה הטופוגרפית ואומרים ספק בהלצה, ספק ברצינות: „כל יום שולחים אלינו מפה עם איזור צפוני יותר. אנחנו מחכים שישלחו אלינו מפה של תורכיה."

תוך כדי שיחה מגיעה הוראה להתחיל לירות. החיילים תופסים עמדות־ירי על גבי הנגמ"ש. מטעינים מרגמות כבדות. אותי הלבישו בשכפ"ץ, קובע־פלדה, הכי ריחו אותי גם להשתמש באטמי־אוזניים. אחרי כמה מטחים שאלתי את הקצין שנותן את הפקודה בשטח, אם הוא יודע היכן נופלות הפצצות. תשובתו קצרה ותקיפה: כשהוא מת־פנה שוב הוא חוזר ומשיב לי: „זה נופל על בתים. אולי נמצאים שם מחבלים.

2000 הרוגים

ב חכורה הזאת פגשתי גם את אחיו של משה גריאני, כדורגלן מכבי נתניה. הוא ביקש שאמסור ד"ש לאשתו, אבל ההוראה הצבאית היא שמותר להעביר פריסת שלום רק בתוך שש שעות מאז מסירתה. מכיוון שלא היתה לי אפשרות בפרק זמן זה ליצור איתה קשר, לא יכולתי למלא את בקשתו.

בדרך בין היחידות הפזורות בעיר ביירות וסביבה, גיליתי שיש יחידות העושות לעצמן יחסי־ציבור בעצם ימי־הלחימה. כך, למשל, גייס חיל־התותחנים איש־יחסי־ציבור, עיתונאי צלם, נהג, ורכב מגוייס. ארבעתם מסתובבים בין היחידות, מנציחים את מעללי הלוחמים לאלבום היחידה ומספקים סיפורים לעיתונות. כך זוכה היחידה ביוקרה, ובבוא הזמן גם במתנות כמו אירוח, כרטיסי־נסיעה וכו'.

רביעיות כאלה נעות בביירות במדי־צה"ל. האנשים גוייסו למילואים במיוחד למטרה זו. כל ערב הם מגיעים למיפקדה, ממנה הם יכולים להתקשר למישפחותיהם ולומר: „אל תדאגו, אני במקום בטוח." כמובן, שהם לא מעוזים להתקרב למקום החשוד כמסוכן, למרות שהם מצויידים גם בנשק — כיאה ללוחמים קרביים.

בערב נוסעים לבור־מנה, רחוב הביריים בביירות. במיסעדה של עוזד אליאס בין צלחות הלבנה, החומוס, והסטייק, הטיף לנו הלבנוני כסוף־השיער, שהישראלים חייבים להיכנס למערב ביירות. הישראלים חייבים להשלים את המיבצע שלהם, טען בלהט. רק אם הישראלים יכנסו למערב ביירות יהיה טעם למיבצע כולו. „כניסה למערב ביירות תעלה לכם ב־2000 הרוגים," הוא אומר בקור־רוח, „אבל זה ישלים את המלאכה!" למראה פינו הפעור בתדהמה, הוא מוסיף: „אני מבקש שישראל לא תשכח לצאת מלבנון!"

אליאס משווה את קבלת־הפנים שערכו המוני העם הלבנוני לסורים לזו שהם ערכו לישראלים, והוא חושש שגם הישראלים לא ייצאו מלבנון.

„הישראלים לא יצאו מלבנון בלי נתח מהעוגה," הוא קובע, על סמך ניסיונו. „אילו הייתם רוצים רק בביטחון מפני הפלסטינים, הייתם נעצרים אחרי 40 קילומטרים."

בבור־מנה, רחוב מואר בביירות, נשמע באותה העת רעש הפצצות הנופלות במערב העיר, אך הדבר אינו נוגע לאלפי האנשים המבלים בבתי־הימורים, בדיסקוטקים ובמיסעדות במיזרח ביירות.

למחרת נסענו לכיוון אשרפיה, שם ממוקמת תחנת קול לבנון. זהו האיזור הגובל בעיר המערבית. בכל פעם שרציתי לרדת מהמכונית כדי לצלם עמדה בין הבתים, הזהירו אותי מפני צלפים. הדיעה

(המשך בעמוד 72)

„רוצים הביתה!"

הם חלפו בנסיעה מהירה ברחוב הראשי בציידון, מאובקים ועם קסדות. אך כשראו את המצלמה הסירו את הכובע כדי שיזהו אותם בני־המישפחה בעורף. הם מחייכים כדי שבבית לא ידאגו, ואומרים שהיו רוצים לחזור כמה שיותר מהר הביתה. הבניין ברקע הוא בית־חולים פרטי שנפגע בהפגזה מהדף.





פלים ממערב ביירות

ביום הראשון השבוע, השבוע השלישי למילחמת לבנון, ברחו אחרוני הפליטים, שעברו במחסום־הגבול ממערב ביירות ומכוניתם התהפכה. הם נראו מבוהלים.

שלושה על אופנוע

ברובע בור־מנה, רכובים על אופנוע שני גברים ואשה, חולפים ברחובות בנסיעה מהירה. זהו צורת בילוי החביבה על צעירים לבנונים, שרעש הפגזים סביב לא הטרידם

הסובייטים הקימו מדור ל„דיסאינפורמציה" כדי לבלבל את האו"ם

אריאל שרון פתח במערכת של „הכזבה" כדי לשקר לצה"ל ולעם

הכזב

למן היום הראשון של מילחמת הלבנון התחיל אדריכל המילחמה הזאת, שר־הביטחון אריאל שרון, לבנות מערכת אדירה של כיזוב — שיקוב של אספקת אינפורמציה ממעה, סיפור חצאי־אמיתות, ולעתים גם שקרים גלויים.

הוא לא עשה זאת לבדו. לא פעם סייעו לו בכך שרי־ממשלה וקציני בכירים, כפי שיוכח בכתבה זאת. התואנה הרישמית לכך היתה, שישראל אינה צריכה לספק לאוייביה בלבנון מידע על מהלכיה הבאים. בישון המיקצועית כונה הדבר „ערפל הקרב". אך האמת הפשוטה היא, שמערכת־הכיזוב לא נועדה להטעות את הסורים, את הלבנונים או את אש"ף. היא כוונה, כמעט בלי־כוונה, נגד חיילי צה"ל הלוחמים, נגד הציבור הישראלי ונגד השרים וחברי־הכנסת.

לאריאל שרון היה ברור כי אם יצהיר מראש על היעדים האמיתיים של המילחמה, ועל הדרכים שיש בדעתו לנקוט כדי להשיגם, לא יהיה לו לכך שום גיבוי ציבורי או פוליטי. אך הוא היה נחוש בדעתו לבצע את המהלך המילחמתי שאותו יזם — כפי שהוכח בעצמו בסופו של דבר — כבר לפני זמן רב. לשם־כך נבנתה מערכת הכיזוב.

במלאכה זאת סייעו לו לא רק עמיתיו במערכת הפוליטית והכפופים לו במערכת הצבאית, אלא גם לא מעט עיתונאים ועורכים של כלי־התיקשורת, אשר תיארו את המתרחש בשדה־הקרב בצורה שיקרית, על־פי צרכיו הפוליטיים של אריאל שרון. כל אזה עסקו למעשה בשיכתוב ההיסטוריה בשעת התרחשותה, או נכון יותר — בשיכזוב ההיסטוריה.

אריאל שרון אינו מאמין באמירה הידועה, שאי־אפשר לרמות את כל העם כל הזמן. אך המציאות מתחילה לטפוח בפרצופו, דווקא במקום שהוא הפגיע ביותר. החיילים בחזית, אותם שעושים את המילחמה הזאת משום שצוו לכך, מבחינים יום־יום בפער שבין המתרחש בשדה־הקרב ובין הנאמר לציבור הישראלי בעורף. התוצאות לכך לא יאחרו לבוא. יש גם כמה עיתונאים אמיצים, שאינם מוכנים לשחות עם הזרם העכור של הכוזבים, ו„העומק הזה" רואה מתפקידו לחשוף כאן, בזה אחר זה, את כל הכוזבים.

● מדוע פרצה המילחמה?

● „כדי למנוע מילחמת התשה" — זה היה הגימוק שהעלו „חוגים בירושלים" ביום הראשון לפלישת צה"ל ללבנון, על־פי התיאור הרישמי, זה היה מהלך העניינים שהוליכו לפלישה: היתה התנקשות בחייו של שגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב. על התנקשות זאת הגיב חיל־האוויר של צה"ל בהפצצת ביירות. אש"ף הגיב על הפצצת ביירות בהפצצת ישובי־צפון של ישראל, וזאת „לא יכולה ישראל לשאת." הביטוי „מילחמת התשה" אינו מיקרי. הוא ניתן למילחמה הארוכה על גדות תעלת סואץ, בין ישראל ובין מצריים, בסוף שנות ה־60. מילחמה זאת תבעה קורבנות רבים. העובדה שהקרב הארטילרי בצפון ארך רק יום אחד, די היה בה עבור שרון. כאשר זכה בשיתוף פעולה מצד כלי־התיקשורת, השתדל שרון להשכיח את הפצצת חיל־האוויר, שקדמה להפצצה על היישובים הישראלים בגליל.

● שבועיים אחרי שפרצה המילחמה יצא המרצע מן השק. בראיון שהעניק שר־הביטחון, אריאל שרון, לצהרון „ידיעות אחרונות" ביום השישי, ה־18 ביוני 1982, הוא אומר כי הגה בתוכנית המבצע מאז כניסתו לתפקיד שר־הביטחון, כלומר — כמעט שנה. ברור כי ההתנקשות בשגריר היתה רק תואנה, וכזו היתה גם הפצצת אשף. אף שרון לא היה מוכן להודות בעת התחלת המילחמה כי הוא יוצא למילחמה יזומה ומתוכננת מראש.

● מה היו יעדי־המילחמה?

● בהודעת הממשלה, שפורסמה ביום הראשון לפלישה ללבנון, נאמר כי מה שכונה בלשון הסגי־נהור של בגין, מיבצע שלום הגליל, מטרתו „להוציא את כל ישובי הגליל מטווח־האש של הטרוריסטים המרוכזים, הם, מיפקדותיהם ובסיסיהם בלבנון." בהחלטת הממשלה היה פסוק נוסף, שאיש לא שם אליו לב כאשר הוקראה, אך אחר־כך הוא התברר כהרה־משמעות. נאמר כך: „מדינת ישראל מוסיפה לשאוף לחתימת חוזה־שלום עם לבנון העצמאית, תוך שמירת שלמותה הטריטוריאלית."

● כמעט שלושה שבועות אחרי התחלת מילחמת הלבנון, ב־25 ביוני 1982, בישיבת ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הגדיר שרון מחדש את יעדי־המילחמה: רצועת ביטחון, לבנון בלי מחבלים, וממשלה חזקה בלבנון." יום אחד אחר־כך הרחיב שרון עוד יותר את הגדרת יעדי־המילחמה. בראיון ערב־שבת בטלוויזיה, הוא אמר: „אנו קרובים היום למצב של רגיעה בחזית ולמצב של השגת היעדים שנקבעו: מיגור כוחם של המחבלים, הרחקת צבא סוריה ואולי הסכם שלום עם מדינה ערבית נוספת." שרון לא אמר כי אלה יעדים שעתה התברר כי אפשר להשיגם. הוא אמר במפורש כי אלה הם „היעדים שנקבעו"!

● כמה נפגעי פעולות־טרור היו?

● בתכנית הטלוויזיה מוקד, ב־16 ביוני 1982, אמר אריאל שרון כי מאז „סוף שנות ה־60 ועד לקראת המיבצע, בפעולות שמקורן בלבנון או שההוראות להן ניתנו



בלבנון, מיספר היהודים והישראלים שנפגעו מגיע ל־1002 הרוגים."

● עורכת היומון „דבר", חנה זמר, סיפרה בעיתונה, ב־25 ביוני, כי ניסתה לגלות מהיכן שאב שרון את המידע על המיספר המדויק של ההרוגים בפעולות־טירור, כדי לספק חומר הסברה לקהילות היהודיות בחו"ל. העיתונאי אורי דן, עוזרו של שר־הביטחון ליחסי־ציבור, השיב לה כי „ירכז את החומר", אך לא עשה זאת. היא סיפרה עוד כי מיספר זה נראה מוגזם גם בעיני הח"כ יצחק רבין, שלא הצליח לעמוד על מקורו.

מדובר־צה"ל נמסר לח"כ עדי אמוראי כי מיספר נפגעי פעולות־הטירור בישראל מאז 1969 ועד להתחלת המילחמה מגיע ל־106 הרוגים. גירסה אחרת, שהופצה אחרי גילוי השקר על־ידי עוזרי שר־הביטחון, טוענת, כי היו 629 הרוגים ישראלים בין השנים 1968 לבין 1980. אך מיספר זה כולל גם חיילים שנהרגו בפעולות לחימה, והם אינם נפגעי „פעולות טירור". לישכת דובר־צה"ל הוציאה הודעה לעיתונות על מיספר ההרוגים (לא כולם יהודים) באירופה ובאמריקה בפעולות־טירור של אירגונים פלסטיניים, מאז 1969 ועד 1981. מתברר כי במשך כל התקופה נהרגו 19 אנשים בפעולות אלה!

אין שום ספק כי השר אריאל שרון לא אמר אמת בהופיעו בטלוויזיה. מיספר כלל הנפגעים בכל פעולות הטירור של אירגונים פלסטיניים אינו מגיע אפילו למחצית מספר החיילים הישראליים שנהרגו במילחמתו של שרון.

● מתי הושלמו יעדי „מיבצע שלום הגליל"?

● כמעט בכל יום של המילחמה הושלמו היעדים, עד שהתברר כי למעשה לא הושלמו.

ב־7 ביוני, ביום השני למילחמה, אמר אריאל שרון, בוועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, כי „למעשה נסתיים חלק גדול מהמבצע, ומטהרים קיני־התנגדות." ב־11 ביוני הוא אמר, במסיבת־עיתונאים, כי „המשימה הושלמה בהצלחה." בפקודת־יום שפירסם שר־הביטחון ללוחמי צה"ל ב־13 ביוני הוא אמר: „אתם, הפרושים היום בעמדותיכם, מבקעת הלבנון ועד למבואות־ביירות, משמשים מופת לכך שצה"ל ביצע והשלים בהצלחה את אשר ממשלת ישראל הטילה עליו." בפקודת יום שפירסם הרמטכ"ל ב־15.6.1982 הוא כתב לחיילי צה"ל: „ביום השביעי למיבצע שלום הגליל השלים צה"ל את כל משימותיו, כפי שהוכתבו על־ידי ממשלת ישראל." בישיבת הממשלה, שנערכה ב־15 ביוני, דיווחו ראש־הממשלה ושר־הביטחון כי „צה"ל השלים את משימותיו הצבאיות, כפי שקבעה הממשלה." ב־20 ביוני אמר מנחם בגין בוושינגטון כי „ישראל הגשימה את מטרותיה, כאשר הרחיקה את כוחות אש"ף יותר מ־40 קילומטר מהגבול."

● ביום שבו אמר מנחם בגין בוושינגטון כי ישראל הגשימה את מטרותיה, התברר כי כל ההודעות הקודמות על כך שהמילחמה תמה, וישראל הגשימה את יעדיה, בשקר יסודן. שר־הביטחון, אריאל שרון, אמר באותו יום עצמו, לכתב „קול ישראל" בביירות, כי „ביירות עצמה, הן כמרכז צבאי והן כמרכז מדיני של אירגוני־הטירור, היא יעד שלא ניתן להשאיר אותו כמות שהוא."

● מה קרה ל־40 הקילומטרים?

● בתוכנית מוקד ב־16 ביוני, אמר אריאל שרון כי אחת המטרות היתה „הרחקת קו המחבלים למרחק של 40 עד 45 קילומטרים מישובינו בצפון," אך הוא הוסיף כי „מי שחשב שהחלטת הממשלה אך לרגע נתנה חסינות למחבלים מעבר לקו הזה, טועה." בהזדמנות אחרת אף אמר שרון כי הממשלה מעולם לא החליטה שלא לחרוג מעבר לקו זה.

● בהחלטת הממשלה אכן לא מצויין מיספר הקילומטרים, ונאמר רק כי ישובי הצפון „יוצאו מטווח האש של הטרוריסטים." אך אריאל שרון עצמו אמר במסיבת עיתונאים שערך ב־12 ביוני את הדברים הבאים: „המשימה שהוטלה על צה"ל היתה ליצור רצועת בת 40־45 קילומטרים. זה טווח הכלים הארוכים ביותר שבידי המחבלים. היה צורך לנקות שטח זה לקראת מציאת הסדר מדיני בעתיד." בפתח מסיבת־העיתונאים אמר שרון כי „המשימה הושלמה בהצלחה."

ראש־הממשלה, מנחם בגין, כאשר השיב להצעת האי־אמון שהוגשה בכנסת, ב־8 ביוני, אמר כך: „אם נשיג את הקו של 40 קילומטרים מעבר לגבולנו הצפוני — נעשתה המלאכה ותופסק כל לחימה!"

ברור כי הן מנחם בגין והן אריאל שרון לא אמרו אמת כאשר טענו, שהמשימה הושלמה כאשר כבש צה"ל את הרצועה שרוחבה 40 קילומטרים. הם אמרו זאת לצרכים פנימיים, כדי להשיג את הקרוי קונסנזוס לאומי עם המערך, שהיה חשוב להם, וכדי לשכנע את הלוחמים של צה"ל כי אין מדובר במילחמה תוקפנית בעלת יעדים מדיניים, שאין להם דבר וחצי דבר עם שלום הגליל.

(המשך בעמוד 68)



"מאז שאני מכבדת ויזה, למכור צעצועים - זה בשבילי משחק ילדים"

מכירות זה כמו משחק: יש להכיר היטב את הכללים כדי להצליח. אני גיליתי כי כדי למכור יותר, כלל ראשון: צריך "ויזה". אחרי הכל, מאות אלפי ישראלים מחזיקים בכרטיס אשראי "ויזה" ואלפים מצטרפים אליהם מידי חודש. זה כח קניה עצום.
נכון, המכירה היא באשראי, אך אני מוכרת הרבה יותר וכשמשחקים נכון, צריך לדעת לתת מעט כדי להרוויח הרבה. ותאמינו לי, מאז שאני מכבדת "ויזה" יש לי הרבה יותר קונים, הרבה יותר בטחון והרבה יותר רווחים.
גם אם אתה לא מוכר צעצועים, שחק את המשחק נכון, כבד כרטיסי "ויזה".

יש לך ויזה? הרוויחת!





ויזה - יותר טוב מכסף

ויזה — כרטיס האשראי והמחאות הנוסעים של קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט







דפנה

"גל", "טורבו", "כפקלים" הכייף שלך בסנדלים.
(...רק זהירות מחיקויים!!)
דפנה יצואן הנעליים מס׳ 1 בישראל!


איך הולך? הולך דפנה.
דפנה
הרגליים השמחות של "דפנה"--זה מה שהולך... בחנויות המובחרות בכל הארץ.
תשלובת מפעלי "דפנה"! הקיבוצים דפנה וחולתא. מרכז השיווק לסיטונאים:
רחוב פרי מגדים 5, תל—אביב, טלפון: 03—268081



הכסף שנוסעים מנוסים נושאים

נוסעים מנוסים אינם נושאים כסף רגיל. הם מעדיפים את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה. כסף עולמי. המחאות המקובלות ביותר מ־160 ארצות והנפדות ביותר מ־40,000 מקומות ברחבי העולם. יתרה מזו. מעתה ניתן להשיג את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה בשלושה מטבעות עולמיים חשובים: דולרים אמריקאיים, מרקים גרמניים ולירות שטרלינג. המחאות הנוסעים נהנות מגיבוי של "בנק אמריקה קורפוריישן" – שערך נכסיו מעל 100 מיליארד דולר. עכשיו אתה מבין מדוע נוסעים מנוסים לוקחים איתם לכל מקום בעולם את המחאות הנוסעים של בנק אמריקה.

Bank America Travellers Cheques-World Money.®

BA CHEQUE CORPORATION
A BANKAMERICA COMPANY

בואו חשבון

אין מנוס מלשוב ולהזכיר בדיחה קטנה, שאותה סיפר, למיטב זיכרוני, פרופסור יהושפט הרכבי בשלהי מילחמת יום־הכיפורים, כאשר הכל דיברו על „ההפתעה" שתפסה את כוחותינו:

אדם אחד חוזר לביתו, ומוצא את אשתו במיטה עם גבר זר.

„אשתי!" זועק הגבר, „אני מופתע!"

„אתה נדהם," מתקנת אותו האשה, „אני מופתעת!"...

והנמשל: בישיבת סיעת המערך בכנסת, הבטיח היושב־ראש כי אחרי שיתמו ימי האבל על חללינו במילחמת הלבנון, ואחרי שישובו הלוחמים הביתה, „עוד נבוא חשבון עם הממשלה."

על מה, מר פרס?

אנשי המערך מקטרים וטוענים כי הממשלה „הוליכה אותם שולל", כי „דובר על מילחמה אחת ונוהלה מילחמה אחרת," וכי „המילחמה, כפי שהתנהלה בפועל, חרגה הרחק מעבר למטרה המוצהרת והמוסכמת, של 40 קילומטרים, אשר לגביה היה קונסנזוס לאומי נרחב," ועוד קיטורים כהנה וכהנה.

שטויות, רבותי. איש לא הוליך אתכם שולל, אלא במידה שהנחתם לעצמכם להיות מולכים שולל. אדרבא: עצם הטענה כי הוליכו אתכם שולל, היא בעצמה בגדר הולכת שולל...

המילחמה הזאת לא נפלה עליכם כהפתעה. למעשה, היא לא הפתיעה איש. אריק שרון לא הסתיר את כוונותיו. זמן קצר אחרי היכנסו לתפקיד שר־הביטחון, הוא התחיל „לפמפם" את העיתונות בידיעות גלויות על כוונותיו לפתור את הבעייה הפלסטינית פיתרון מקיף, באמצעות מהלומה צבאית טוטאלית בלבנון, אשר לא תותיר לאנשי אש"ף ברירה אלא למצוא מיקלט בחיקה של סוריה, ומשם יפעלו כדי לממש את הגדרתם העצמית במדינת ירדן (בגדה המיזרחית!), ושלום על ישראל....

אני נזכר כי באותם ימים פירסם העיתונאי יואל מרקוס מאמר מאיר־עיניים ב„הארץ", אשר בו פירט אחד־לאחד את היעדים האסטרטגיים שאליהם חותר שר־הביטחון, ואלה תואמים להפליא את אשר התרחש בפועל בגיזרה הלבנונית (פרט לפינאלה, אשר טרם התרחש). אני נזכר, כמו־כן, כי אורי אבנרי התייחס לתוכנית גרנדיוזית זאת באחד ממאמריו במדורו „הנדון" ב„העולם הזה", וניתח אותה שלב אחרי שלב. אני נזכר כי לפני חודשים ספורים פירסם השבועון האמריקאי „טיים" כתבה מפורטת, שכללה את התסריט המלא של המילחמה הצפוייה. היכן כאן ההפתעה?

היתה זו, איפוא, מילחמה שהוכנה מראש במשך זמן רב, בקפידה ובדקדקנות, והעיקר: לא בסודי־סודות. כל אחד יכול היה לשמוע את הפצצה מתקתקת במרתף, ומחכה לעיתוי המתאים, לנסיבות מרחביות ובינלאומיות מתאימות, ולא פחות חשוב מכל אלה: ליצירתו של „קונסנזוס" ישראלי מלא (או כמעט מלא) סביבה.

את הקונסנזוס הזה בנו בסבלנות ובמתוכנן, על־ידי מערכת מתוחכמת של דיס־אינפורמציה מזה, ופרובוקציות בנויות־כהלכה מזה. גם מי ששולל לחלוטין את מטרות המילחמה, חייב להעניק ציון גבוה לממשלת הליכוד על תיחכומה בהכנת המילחמה הזאת, על חוכ־

„אנשי המערך התייצבו בשורה צייתנית. הם „שיחקו אותה", ואל־נא יקנמרו אם בסוף הם „יאכלו אותה"!"

מת העיתוי, ועל קריאה נכונה של המערכת הבין־מעצמתית והאיזורית, שהפכה את מילחמת־ההשמד נגד הפלסטינים לאינטרס משותף של כוחות יריבים ומנוגדים במערכת (ראה ניתוחו המצויין של אורי אבנרי ב„הניו־דון", „מסע הצלב", „העולם הזה" 2336).

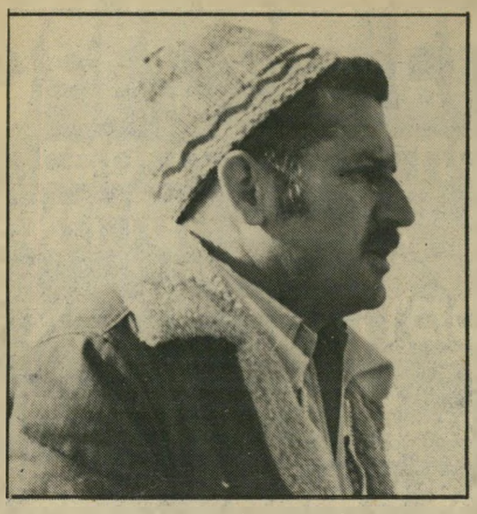
כל זה, כאמור, התנהל בגלוי ולעין השמש. כל טירון פוליטי יכול היה להבחין בכך. אם אתם, אנשי המערך, נכשלתם בזאת, יש לכם בעייה.

חובה לבוא חשבון, אבל לא עם הממשלה, אלא עם „האופוזיציה של הוד מלכותו", ולא „עם שוב הלוחמים" אלא לאלתר.

לממשלה אין לי טענות. היא פעלה על־פי הפילוסופיה המונחת ביסודה, זו החותרת במוצהר להשמיד את התשתית המדינית (או המדינתית — להבדיל מן הצבאית) של הפלסטינים.

אבל יש מקום להתחשבן עם עלובי־הנפש מן המערך, שקפצו לדום מתוח ברגע שבו הריעו החצוצרות, והתייצבו לחלוטין עם קו הקונסנזוס שיצרה הממשלה.

אפשר היה עוד ללמד סניגוריה על „האופוזיציה הלויאלית" הזאת, אילו לפחות היה מנהיגה אומר בכנסת כי יש לו ביקורת על עצם המילחמה ויעדיה, אך הוא ישמיע אותה במועד מאוחר יותר. אולם לא זה מה שקרה: מר פרס לא זו בלבד ששר שיר הלל טוטאלי למילחמה, אלא הוא אף הזדהה במובהק עם המטרה של השמדת אש"ף — המימסד הפלסטיני העצמאי של „המדינה בדרך" של הפלסטינים — התנועה הלאומית המבטאת את התנגדות הפלסטינים לאפוטרופוס־



סות הערבית על העניין הפלסטיני.

מי שמזדהה עם יעד אסטרטגי זה, אל יבוא בטענות על „40 קילומטרים" כאלה או אחרים. עם יעדים מסוג זה אי־אפשר לעצור בתחום של „40 קילומטרים", אלא יש להשלים את המלאכה עד תום.

אנשי המערך ידעו זאת, אך למרות זאת (ואולי דווקא בגלל זאת!) התייצבו בשורה צייתנית. הם „שיחקו אותה", ואל נא יקטרו עד שלבסוף „אכלו אותה."

אין מנוס מלבוא חשבון עם הנהגת אש"ף, על ששיחקה ישר לתוך ידיהם של אויביה. לקוצר־ראות מדינית יש מחיר מר וכבד. את החשבון הזה צריכים לעשות, בעיקרו של דבר, הפלסטינים בעצמם.

היה פלסטיני אמיץ שהתריע חזור והתריע כי טעותיה המדיניות של הנהגת אש"ף מסייעות בפועל לבגין ולשותפיו (ראיונותיו של עיצאם סרטאווי ב„לה־מונד" ובעיתונים אחרים), והיה כאן בארץ מי שהיה מוכן לרגום אותו באתרוגים על כך (רק"ח). האם מישהו במחנה הפלסטיני יהיה מוכן עתה להכות על חטא? האם ייפתח עתה, בשעה נוראה זו, פתח לחשבון־נפש כן ואמיץ?

אך חשבוננו כאן, כאמור, הוא בראש ובראשונה עם המערך. התייצבותו הפטריוטית־כביכול היתה ביטוי של פחדנות פוליטית מזה, ושל הסכמה למטרות הא מי־תיות של המבצע מזה.

על כך, בוודאי, ישלם המערך מחיר אלקטוראלי שהוא ראוי לו, וגרוע מזה: מחיר מוסרי שאין לו שיעור.

יוסי אמיתי, גבולות

מי מצדד ומי מתנגד

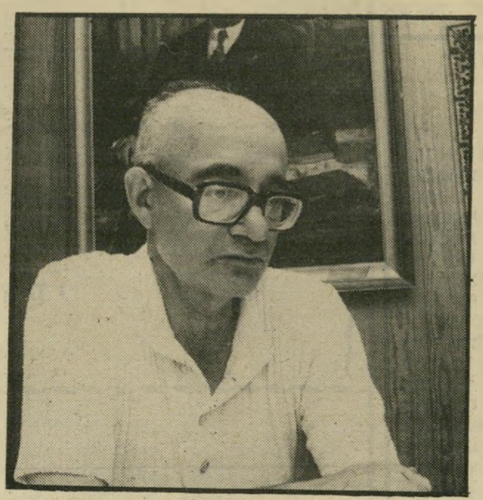
מאז פרוץ המילחמה בלבנון, מפרסם עורך „העולם הזה", אורי אבנרי, מאמרים מקיפים על המילחמה. אני מסכים להערכתו שהמילחמה הזו היא מילחמה בלתי־צודקת ואסון לישראל, אולם אני חולק על הערכותיו בקשר לגורמים הבינלאומיים המעוניינים ומעודדים אותה.

אריק שרון הצהיר לא מזמן, שהוא החל בהכנות למילחמה נגד העם הפלסטיני, מייד כשהתמנה כשר־הביטחון. זאת אומרת לא „שלום הגליל", אלא מזימת השמדת העם הפלסטיני ונציגו אש"ף, היו המניע לממשלת הליכוד לפתוח במילחמה.

אולם פתיחת מילחמה כזו על־ידי ישראל, לא תיתכן בשום אופן ללא הסכמת ממשלת ארצות־הברית. ממשלת וושינגטון בהחלט צידדה ומצדדת במילחמה כזו, משום שהעם הפלסטיני ואש"ף מהווים את הכוח העיקבי ביותר בעולם הערבי בהתנגדותם להשתלטות אמריקאית על המיזרח התיכון. כן שואפת ממשלת רגן להקמת ממשלה פרו־אמריקאית בסוריה, אשר במקום ניהול מאבק נגד הסכמי קמפ־דייוויד תקבל הסכמים אלה — ואילו ממשלת סוריה הרי חתמה על חוזה־ידידות מקיף עם ברית־המועצות. ממשלת רגן רק עיכבה את האו־קיי, עד לאחר נסיגת ישראל מסיני, וזאת כנראה לפי בקשת ממשלת מצריים.

אריק שרון גם גילה שבביקורו האחרון בוושינגטון התרכזו שיחותיו בעיקר על המילחמה ב„טרור" הפלסטיני, ובעניין זה הגיעו משתתפי השיחות לזהות־דעות מלאה. פירוש הדבר, קבלת נשק, כסף וסיוע אמריקאי מקיף לישראל, לפתיחת המילחמה בלבנון. הנוער שלנו רק שימש ומשמש בשר־תותחים במילחמה זו באינטרסים אמריקאיים ושותפיהם.

המילחמה היא המשך ביצוע הסכמי קמפ־דייוויד,



שמטרתם להביא להשתלטות אמריקאית באיזור ולחיסול כל המתנגדים למהלך זה, בעזרת ישראל ומצריים. ומה שנוגע לברית־המועצות — ברור שהיא מתנגדת להשתלטות אמריקאית באיזור, מתנגדת להסכמי קמפ־דייוויד ותומכת תמיכה מלאה בעם הפלסטיני ונציגו אש"ף, ובעם הסורי. לכן היא גם תבעה ותובעת הפסקה מיידית של המילחמה ונסיגת צה"ל מיידי וללא תנאים מלבנון. מכאן גם הטעות של אורי אבנרי, הטוען שברית־המועצות מעוניינת במילחמה זו. זה ממש אבסורד. אשמה כזו רק מטשטשת את גודל הפשע והאחריות של ממשלות ארצות־הברית וישראל לזוועות בלבנון.

ברית־המועצות פירסמה אזהרות חמורות לישראל ותבעה הן מארצות־הברית והן מישראל להפסיק את המילחמה. ואם הוכרז על הפסקת־אש, זה נובע מהלחץ אותה הפעילה ממשלת ברית־המועצות.

על מה הקצף? מדוע לא התערבה ברית־המועצות התערבות צבאית מסיבית לצד הפלסטינים והסורים. קודם־כל, עד כה לא נתבקשה לעשות זאת. אין ספק, שממשלת לבנון מתנגדת לכך. ואילו מנהיגי אש"ף הבהירו, שלהם אין מדינה בשמה הם יכולים לבקש עזרה כזו.

יש גם לקחת בחשבון — הסכנה שהתערבות כזו עלולה להצית תבערה עולמית. לממשלת ישראל זה לא מפריע. אולם ברית־המועצות והכוחות האנטי־אימפריאליסטיים, הרוצים למנוע מילחמת עולם שלישית, חייבים לקחת זאת בחשבון.

„המילחמה היא המשך ביצוע הסכמי קמפ־דייוויד, שמטרתם להביא להשתלטות אמריקאית באיזור ולחיסול כל המתנגדים למהלך זה!"

ממשלת ישראל הממשיכה במילחמה בלבנון, המוכנה גם לפלוש לסוריה, לא מן הנמנע שלא תשאיר ברירה אחרת מאשר התערבות צבאית. אם נגיע לכך — כל האשמה והאחריות על ממשלת ישראל.

נוצר מצב שכל אלה המצדדים במילחמה המזוהמת בלבנון, בראשות בגין—שרון—רפול, למעשה מסכנים את ישראל ואילו אלה בישראל, התובעים הפסקת המילחמה, נסיגה מיידית וללא תנאים מלבנון ומו"מ עם אש"ף לשלום צודק ישראלי—פלסטיני, הם ורק הם המגינים על עם ישראל וקיום מדינת־ישראל.

עוזי בורשטיין, חבר חד"ש, ת"א

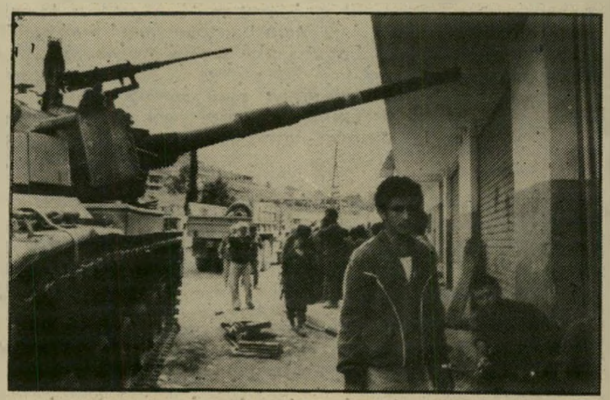
מכתבים

כמה פליטים יש בלבנון?

כמה פליטים יש בלבנון?

ישראל יצאה למתקפת נגד מוחצת נגד „תעמולת הזוועה", כאילו יצרה מילחמת הלבנון בעייה של מאות אלפי פליטים. במיסגרת מיתקפת הנגד, צוטט במהדורת החדשות בטלוויזיה מקור ישראלי בכיר, שאמר כי יש רק אלפי פליטים, ולא מאות אלפים. והנה, בקאבול שבאפגניסתאן, בדיוק כמו שטנקים ישראליים מסתובבים ביירות שבלבנון.

רק"ח מאשימה תמיד את הימין הישראלי, השש לגנות במהירות רבה את מעשי התוקפנות של ברית־המועצות במקומות שונים בעולם, אך משבח ומהלל את המעשים הדומים, כשהם נעשים על־ידי ממשלת־ישראל. אך אותה טענה בדיוק אפשר להפנות כלפי רק"ח, המהללת ומשבחת את הפלישות הסובייטיות, ומגנה רק את הפלישות הישראליות.



טנק ברחובות העיר
קאבול או ביירות?

חמש דקות אחר־כך, באותה מהדורה ששודרה ביום שלישי 22.6.82, הובאה כתבה שבה אמר הכתב, כי „רבבות פליטים" מבקשים לחזור לבתיהם, ודקה אחת אחר־כך הוא אמר ש„עשרות אלפי מכוניות" (שאת חלקן ראינו בכתבה) תקועות בפקק ענק בכביש־הלבנון, כשהן מוליכות את הפליטים האלה.

מתברר, איפוא, שהטענות נגד ישראל צודקות. שהרי לא יתכן שיש „עשרות אלפי מכוניות" שיש בהן „אלפי" פליטים, אלא אם כן יש לכל פליט שלוש, ארבע או עשרים מכוניות משלו. גם לא יתכן שיש עשרות אלפי מכוניות ו„רבבות" פליטים, שכן בכל מכונית יש לפחות ארבעה פליטים, וגם זאת ראינו היטב בכתבה שודרה בטלוויזיה. אנא, שיפסיקו לספר לנו מעשיות.

גדי זוק, תל־אביב

● ● ●

לבנון ואפגניסתאן

על כנות המחאה.

במודעות המחאה, החתומות תחת הכותרת די, ראיתי שמות של רבים מאנשי רק"ח, המוחים נגד הפלישה הישראלית ללבנון. ברצוני לשאול על כנות המחאה הזאת, כאשר טנקים סובייטיים מסתובבים בקאבול שבאפגניסתאן, בדיוק כמו שטנקים ישראליים מסתובבים ביירות שבלבנון.

רק"ח מאשימה תמיד את הימין הישראלי, השש לגנות במהירות רבה את מעשי התוקפנות של ברית־המועצות במקומות שונים בעולם, אך משבח ומהלל את המעשים הדומים, כשהם נעשים על־ידי ממשלת־ישראל. אך אותה טענה בדיוק אפשר להפנות כלפי רק"ח, המהללת ומשבחת את הפלישות הסובייטיות, ומגנה רק את הפלישות הישראליות.

חוסר נאמנות למדינה ולפרותיה הקדושות.

כל אימת שהחבר בורשטיין נלחץ אל הקיר, מתגלה פרצופו האמיתי, שאינו שונה במהותו מכל פרצוף שוביניסטי מוכר. ה־אמירה: „תשתוק, אתה לא שירתת בצבא!" מוכרת לכל.

לא מפליא אם כן שהחבר בורשטיין משתמש בה.

מה שמדהים זהו חלקו השני של בורשטיין, שהתגלה באותו מיקרה. הפעם קורבן התקפותיו של דובר רק"ח היה עלי אל־אזהרי,

(המשך בעמוד 18)

איש שלום אמיתי חייב לומר: אלה גם אלה ראויים לגינוי. אלה גם אלה הם ביטויים מתועבים של אימפריאליזם רצחני.

דוד איילון, חיפה

● ● ●

שלוש פנים לבורשטיין

בעיקבות הסיפור על דובר רק"ח וסרבן השירות בשטחים („העולם הזה" 2335), מגיב גיא פילבסקי:

ברצוני להוסיף כמה פרטים עובדתיים לאירוע זה. לא היתה זו הפעם הראשונה וגם לא האחרונה שבה האשים ה„חבר" עוזי בורשטיין אנשי שמאל אנטי־ציוני ב־

על החתום

אנחנו שדמנו נשפך לשווא / אנחנו פותחים את הפה עכשיו / הפה שדיבר וצחק ושר / עכשיו הוא שותק ומלא עפר.
קליגולה ומיני שלחו לגיונות / אש ואד ועשן צחנת הגופות / תאוות דם נשפך מתפרעת פרוע / הטירוף משתולל, קטל הרג ורוע.
טקס מיתי עתיק בדמנו נחגג / רוחשת לה ארץ מזקן ועד טף / כל העם מחולל עוגיות תופינים / קליגולה ומיני ממריאים ועולים.
הטירוף מטהר, הפנים מאירות / כל העם מתייצב ונשמע לקריאות / וברהב בשחץ שטופי עוזות־מצח / קליגולה ומיני מנצחים על הרצח.
עוד מוצב, עיירה, נתקדמה קדימה / אל תדאג — תהרג ונודיע לאמא / יש חיות על שתיים — צו עליון לחסלם / מיפלצות זקפו ראש וזונק לו הדם.
אנחנו, שדמנו נשפך לשווא / צועדים אליכם, מנהיגינו, עכשיו / שורות־שורות, גדודים־גדודים / ארורים לעד תהיו, ארורים.

בלהה יבנה, תל־אביב

טיולים נהדרים
במסלולים המרתקים ביותר!

★ אירופה – 8-31 יום.
★ ארה"ב, קנדה ומכסיקו – 22-31 יום.
★ המזרח הרחוק – 23-30 יום.
★ דרום אמריקה ומכסיקו – 31 יום.
★ דרום אפריקה – 16 יום.

● 10% הנחה למשלמים 75 יום לפני הנסיעה.
● 40% בתשלומים לא צמודים וללא ריבית.
● 10% הנחה למשתתפים בטיולינו, בכל טיול נוסף של אירופה טורס עד סוף 1985.

הארגון התכנון והביצוע ע"י אירופה טורס, רח' בן יהודה 100, ת"א טל. 243227 (03)

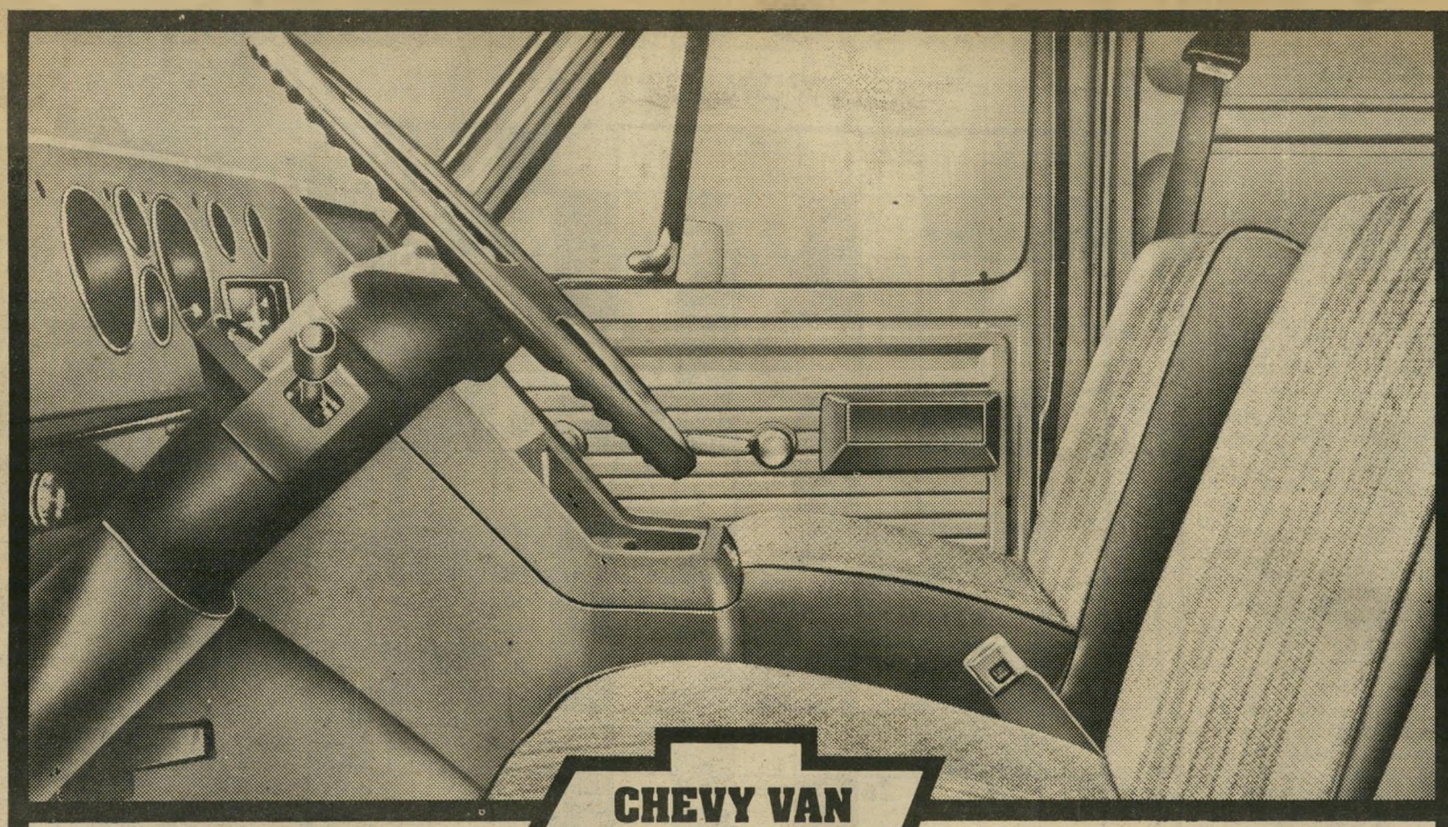
חוברת עם פרטים מלאים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

אירופה טורס
EUROPA TOURS
הטיול הטוב ביותר שלך
51 שנות נסיון לשרותך!
בתנאים הסבירים ביותר!

קול המפרסם

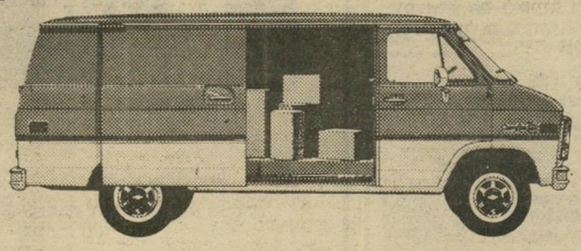
שלח ספר טוב לחייל שלך
ספרים זה סטימצקי

נפתחה
תחנת
וידיאו
מבחר עשיר של סרטים עם תרגום בשתי השיטות
VHS ו־BETA
לרגל הפתיחה — תקליט לכל מנוי.
* שירות לבית הלקוח.
וידיאו גידי
(גידי תקליטים)
ביאליק 45 רמת־גן, טל. 03-720319



CHEVY VAN





מי שרוצה רכב-עבודה יציל אמין ונוח באמת-קונה

CHEVY VAN

אספקה מהירה

הרכב המסחרי של שברולט מאפשר לך תנאי עבודה יוצאים מן הכלל,
בזכות מבחר יתרונות חשובים:

- תא נהג מרווח ונוח – מקטין את הסיכוי לעייפות ומגביר את היעילות והבטיחות.
- לוח מחוונים משוכלל ומודרני.
- שטח מטען של כ־8.4 מ"ק.
- דלתות אחוריות הנפתחות בזווית של 180° והיוצרות פתח ברוחב של 1.38 מ' ובגובה של 1.24 מ';
  רוחב פנימי של תא המטען כ־1.80 מ' ואורך של 2.60 מ' או 3.21 מ' (שני דגמים).
- דלת הטענה ופריקה (הזזה) בצד ימין.
- שטח חלונות נרחב לראות טובה ביותר + 2 מראות גדולות ב־2 צידי הרכב.
- מערכת מתלים ובולמי זעזועים, מלפנים ומאחור, התורמים להקטנת זעזועים
  ומאפשרים נסיעה "רכה" עם רכב עמוס או ריק.

תכונות מיוחדות אלה ואחרות עושות את "שברולט" לרכב מסחרי מבוקש
ביותר והשומר על איכותו לאורך זמן.
דגמי "שברולט־ואן" מתאימים למגוון מטרות ולסוגי עבודה והובלה שונים.
עוד לא היה לך מקום עבודה טוב כל־כך.

CHEVY VAN הקשוחה והנוחה

THE NEW AMERICANS FROM GENERAL MOTORS

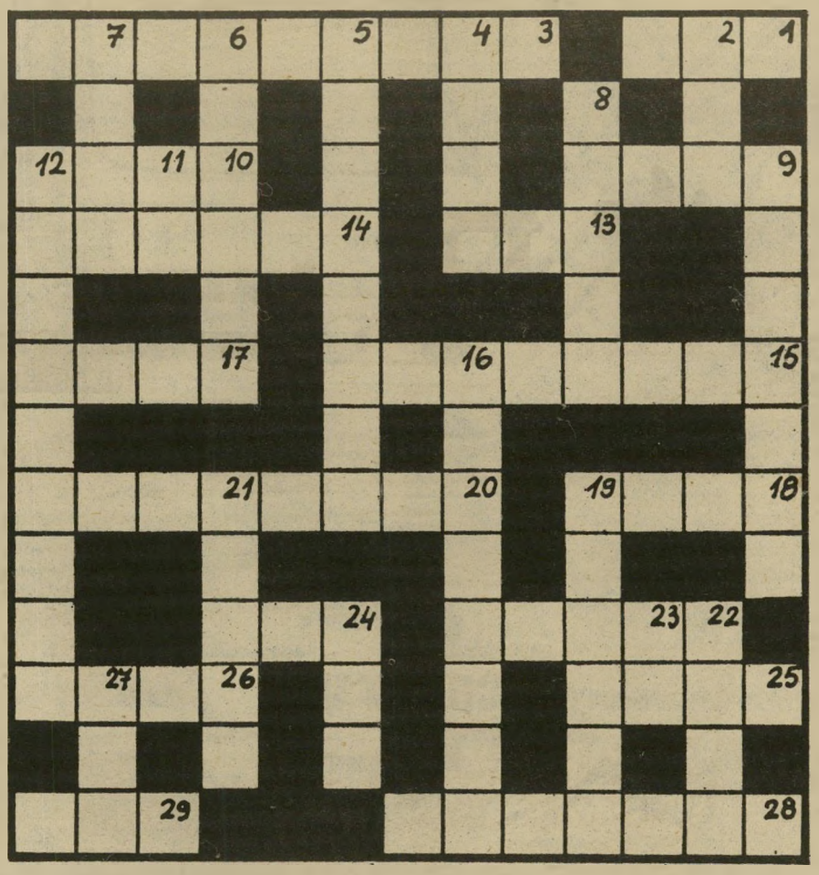
ליאו גולדברג בע"מ GM

משרד ראשי: ת"א, דרך פ"ת 65; דרך פ"ת 86, טל. 251374-9, 251380-1;
חיפה: דרך יפו 132; ירושלים: שלומציון המלכה 15;
סוכנים: חיפה: בית המכונית, יפו 19; נתניה: מכונית נתניה, סמילנסקי 24;
נצרת: בישארה יוסף סרוג'י, רח' פאולוס השישי 56.

משבצות

2339

מאת **נדיב אבידן**



מאוזן:

1. כשהיה לו חשק, עשה מה שעשה (3)
3. במקום שנמצאים תינוקות זעירים, לא ניתן להצביע על נטייה מובהקת במדור עתונאי (9)
9. אם תשאל פלייבוי חובב סקי לאן הוא הולך, קרוב לוודאי שישיב: אני הולך ל.... (4)
10. במים, צליל כזה לא יישמע (4)
13. במבט לאחור, החדש הזה לא היה נעים (3)
14. הוא נס כטיס בעל תחבולות (6)
15. במקום שמירת ההיגיינה לפני הכסף המתאים לטבח (4, 4)
17. העלי את העניין בכתב בצורה פורמלית (4)
18. הוא שיב ינחל מפלה במלון סבוי (4)
20. בזמן המתאים ע"י ת.ד. נהוג להשתמש בפתיון (4, 4)
22. מתאים לאפיה ואהוב מאוד על ילדים (2, 3)
24. לדוגמה: מזכיר שאינו קיסר (3)
25. אמונתו נתחלפה בקול בהמי שאינו ערב (4)
26. אם החלש יחזור בו, הסכם לא יכובד (4)
28. המקום המתאים לאחר שימוש פלוס פחת (מ) (2, 5)
29. כאשר „27 מאונך" אינו מאורגן, ערכו יורד (3).

מאונך:

2. עכשיו באמת תפסנו את אלהים, אם כי רק באופן זמני (3)
4. לא ישב בתנועה הקיבוצית (4)
5. הגנב גרד את השכבה המעובה ממטבע פרסי (מ) (8)
6. תיאטרון ת/או קולנוע אמריקאי ללא השתתפות שחקן ראשי, נשחק ומתמלא מים (6)
7. הסתכל על „מלכת היופי" והימלט על נפשך! (4)
8. לוהט ופורח ופורח (5)
9. מבין המדענים הוא המפחיד ביותר (7)
11. מספיקות לנו כמה דקות בטלוויזיה כדי להיזהר? (2)
12. כאשר מביאים את העיתון לביתו הוא מחוסל. וזה לא ניתן לשינוי (4, 5)
16. כשחוזרים מחו"ל עם מזוודות ריקות, אפשר להתפוצץ מזה (4, 4)
19. הוגה דעות מעיף מבט בוחן במגש (6)
21. הגזים בשימוש בכלי שיט (5)
22. משגר מחזאי לא יבש (4)
23. כדאי להיזהר ממנו כשהוא מתעורר (2)
24. התמקחות פגומה (3)
27. הטרור בהתפתחותו (3).

פתרון חשבצופן 2337



מכתבים

(המשך מעמוד 16)

ערבי פלסטיני, שאת סיפורו ביקשתי שיספר בעצמו:

כשנגמרה אותה ישיבה של הוועד לסולידאריות עם אוניברסיטת בירזית, הטיח בי החבר בורשטיין:

„אתה ערבי אתה? אתה סמרטוט!"

כשהשבתי לו: „אני סוציאליסט פלסטיני," חזר דובר רק"ח: „אתה אין לך בכבוד, אתה סמרטוט!"

כערבי שחי זמן רב בכפר וקורא בקביעות את אל־איתיחאד (בטאון רק"ח בערבית), לא הופתעתי כלל מדברי בורשטיין. הרי אין נציגי רק"ח ועיתוניה חדלים מלהתרברב לפני הפלסטינים בישראל שהם הפטריוטים הערבים האמיתיים והיחידים.

כשגיסה גיא פילבסקי לתמוך בי באותו ויכוח, התנפל עליו בורשטיין.

אני הוכיתי בתדהמה.

ובכן, בורשטיין אחד עוטה שלוש מסיכות: בסכנין הוא נואם פלסטיני חוצב־להבות, בתל־אביב הופך הוא חיש־קל לחלוץ ציוני, שבעיניו אין זכות דיבור ליהודי שלא שירת בצה"ל, וכמובן שאין הוא שוכח לצעוד, כל 1 במאי, תחת הדגל האדום.

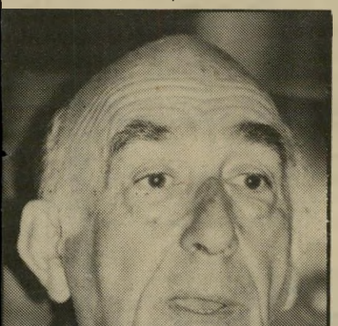
גיא פילבסקי,
עזי אל־אזהרי, תל־אביב

● ● ●

הליבראליות של השופט

בעיקבות הראיון עם השופט העליון לשעבר, חיים כהן („העולם הזה" 2332).

תמהנו למקרא הראיון. המראיינת שואלת את כהן אם הוא מת־



שופט־ישעבר כהן
מיהו קיצוני?

חרט על פיטורי ד"ר ישראל שייב (אלדד) בגלל דיעותיו הפוליטיות, (כזכור, טען חיים כהן כשהיה היועץ המישפטי לממשלה, כי צדקה המדינה כאשר פיטרה את ישראל אלדד מתפקידו כמורה בבית־ספר, בגלל דיעותיו הפוליטיות).

חיים כהן משיב נחרצות: „חשבתי אז, ואני חושב גם כיום, כי הוא אינו מתאים לחנך ילדים קטנים, בגלל דיעותיו הקיצוניות נגד המדינה." מה פירוש דיעות קיצוניות? האם דיעותיו של חיים כהן בדבר ראיית שחרור יהודה ושומרון כ„מעשה גזילה — ומן המכוערים ביותר" (מעריב, מרס 81), אינן דיעות קיצוניות? האם היה חיים כהן מצדיק פיטורי מר־

(המשך בעמוד 20)





היה זה יום חם ופתחתי חלון כשנתקעתי בפקק בצומת חולון. פתאום הרגשתי שאני כמעט נחנק, כי מולי עמדה משאית ענק.
מה לעשות?
הטריק פשוט וגלוי —
אצלי במכונית „עץ הפלא" תלוי.

להשיג בריחות שונים,
בחנויות לאביזרי רכב ורשתות השיווק.
היבואן: אוטו־פרט, 03-331863

אטארי

כולם גמדים לעומתו

עוברה: קסטות החודש

אין אף משחק שיכול להתחרות איתו!

כשאתה קונה משחק טלויזיה, כדאי שתזכור:

השיקול החשוב ביותר הוא מבחר הקסטות העומדות לרשותך:

- יש רק משחק אחד שמציע לך את המבחר העצום של 55 קסטות ויותר מ-2000 משחקים* — זה יכול להיות **רק אטארי**: דרך אגב, ניסית פעם לספור כמה קסטות יש לאחרים?
- המשחק של **אטארי** מרתק יותר; מלהיב יותר; מכל משחק אחר... הדמויות ממשיות, הקולות אמיתיים, והצבעים טבעיים עד שאפילו לכדור יש צל... במשחק של **אטארי** זה קורה ממש כמו בחיים; דרך אגב, ראית פעם איך נראים האחרים על המסך?
- **רק לאטארי** להיטים בלעדיים שכבשו את העולם כמו: פאק-מאן, הפלישה מהחלל, אסטרואידים, גלאקסי, מלחמת טילים ועוד. **רק אטארי** מתחדש כל הזמן ומפתיע כל חודש עם קסטות חדשות ומשחקים מרתקים דרך אגב, חשבת פעם למה המשחקים האחרים נגמרים מהר? אין פלא ש-80% ממשחקי הטלויזיה בעולם הם **אטארי** עכשיו אתה מבין למה כולם גמדים לעומתו!

* ועוד 35 קסטות חדשות עד סוף השנה





יארס — היתוש הנוקם

תוצאות הקרב העז במערכת השמש "יראזאק" תלויות בך: אתה הוא זה שיושיע את "יארס" במאבקו מול כוחות הרשע. SOS עזור ל"יארס" לנצח!



קרבות אבירים

"הבא להרגך — השכם להרגו"; האבירים יצאו לקרב להשמיד את מלכך וטירתו. רק צליפות ישירות של כדורי אש יבלמו את האבירים המאיימים על ממלכתך. בוא להיות האביר על הסוס הלבן!

נ.ב.: אליפות "פאק-מאן" – או...טו...טו... נסה להתמודד עם "פאקמאן" ולצבור את מירב הנקודות האפשריות: האליפות הארצית באוגוסט 82. האלוף המאושר ישתתף בגמר העולמי במונטה-קארלו. **אז קדימה לאימונים!**

שתי עצות טובות:

1. לנוסעים לחו"ל – שימו לב: מכשירים וקסטות של "אטארי", המיובאים ממרבית הארצות ובעיקר מארה"ב אינם מותאמים לשימוש בארץ. הסיכון אינו מצדיק את ההפרש הנמוך במחיר!
2. בעת קניית "אטארי" – דרוש תעודת אחריות של "ארם" בע"מ. רק "ארם" מסוגלים לתקן מכשירי "אטארי" ולהבטיח שרות לאורך ימים.

יבואנים בלעדיים לישראל:

ארם בע"מ

אלקטרוניקה ומשחקים

רח' דיזנגוף 223 ת"א, טל: 241082.

ATARI

A Warner Communications Company

אטארי - אלוף משחקי הטלויזיה בעולם

מכתבים

(המשך מעמוד 18)

רה המחזיק בדעות כאלה? האם מורה התומך בעמדות רק"ח וב־כינון מדינה אש"פית אינו ראוי לפיטורין?

פשוט, מעניין לדעת מהו קנה המידה לליבראליות הנאורה של כהן. ככל הידוע לנו, הוא שולל שרירותיות (של „חוק ברבארי", למשל). וכמובן, מעניין אותנו, אם היה הוא, כיועץ מישפטי, מצ־דיק פיטורי שניים כמונו, המחזי־קים בדיעות התחיה (ואנו אכן עוסקים בהוראה וב... חינוך — ואפילו בכתיבת סיפרי לימוד ב־מישרד־החינוך, רחמנא ליצלן).

מר כהן, האם היית ממליץ לסל־קנו בצורה ליבראלית משדה־החי־נוך?

הרצל וכלפון חקק,
ירושלים

● ● ●

לנגם

חיילים במילואים מוחים נגד „הדף הקרבי".

קיבלנו היום עיתון מיסכן אחד והרבה מאוד „דפים קרביים", ש־צירפו לעיתון היומי הזה. לנו „הדף הקרבי" הוא הפחות מעניין (בלשון המעטה), ועם התמונות של אלה המחכות לחבר'ה בחוף־הים של תל־אביב אפשר רק לנגב...

לכן הצעתנו: מיכרו לאזרחים שבעורף את „הדף הקרבי", ולנו הביאו יותר עיתונים רגילים.

צבי פוקס,
בשם החבר'ה שבמחלקה

● ● ●

כן גויים

על הידיעה במדור „תש־קיף", לפיה ספי ריבלין



הבורסה בפעולה
השערים נמוכים

איננו מגוייס לצה"ל (ה"עולם הזה", 2337).

ספי ריבלין ביטל את כל הופ־עותיו האזרחיות וגוייס לצה"ל על־ידי ענף הווי ובידור, מהיום הרא־שון של פרוץ הקרבות בלבנון.

שלמה צח, חיים שלף,
מפיקים, תל־אביב

● ● ●

לחזור לתורה

יש רק דרך אחת להשתלב במרחב, טוענת הקוראת.

200 מיליוני ערבים אינם אוכ־לים חזיר. 200 מיליוני ערבים רו־אים בשאט־נפש ובבוז את חיי־המין החופשיים שאנו מנהלים, ו־אינם מסוגלים לעכל אשה שהולכת במיכנסיים קצרים או במחשופים עמוקים. 200 מיליוני ערבים רואים במילחמה גבורה וכבוד.

האם אנו, שלושה מיליוני יהודים וחצי, יכולים לנהל אורח חיים שונה בלב־ליבו של העולם הער־בי?

אתה, העורך, מדבר השכם והע־רב על השתלבות במרחב, ומצד שני כל הסיגנון של עיתונך הוא אירופי לחלוטין. לא פלא שאתה מוצא אוזן קשבת לדיעותיך בגר־מניה ובצרפת.

השתלבות במרחב אפשרית רק על־ידי שיבה אל התרבות העב־רית, שהיא מזרחית מעיקרה — כלומר התורה והתנ"ך.

נאוה דיוד, תל־אביב

● ● ●

למכור בירידה

בעיקבות הכתבה על ה־בורסה הפועלת בשעה ש־התותחים יורים („העולם הזה" 2336).

אני מצטרף לדיעה שאין להש־בית את הבורסה בשעה שהתותחים יורים, ולא רק זה, אלא שצריך לאמץ את העקרונות הנכונים של סוחרי הבורסה לשדה המדיניות — דבר שאני חושש כי קברניטי־המדינה אינם יודעים לעשות.

כך, למשל, היו מניות מדינת ישראל בעלייה בשבוע הראשון של המילחמה בלבנון. זה בדיוק היה הזמן „למכור" — דהיינו, להגיע להסכם מדיני שיממש את תוצאות הלחימה.

אך ישראל נוהגת בדיוק בכיוון ההפוך. אחרי השבוע הראשון הת־חילו מניות ישראל לרדת במהי־רות בבורסות דעת־הקהל בעולם, ודומה כי הגיעו לשער הנמוך ב־יותר שלהן, מזה שנים רבות. מכיוון שבבורסות האלה, בדיוק כמו בבורסה בתל־אביב, לא חשוב „הערך הריאלי" של המניות, כלומר — גודל ההישג הצבאי — ברור כי מה שנותר לישראל לע־שות עתה הוא רק למכור בירידה — ולהפסיד.

חוששני כי גובה ההיטל שנש־לם על חוסר מיומנות מדינית זאת, גדול בהרבה מן ההיטל בסך 2% שהטיל שר האוצר שלנו על המ־כירות בבורסה התל־אביבית.

ד"ר גבריאל שנפלד,
תל־אביב

● ● ●

שנים של שקט

בעיקבות הנידון של אורי אבנרי („מסע הצלב", „ה־עולם הזה" 2337).

קראתי את המאמר ועלי להודות כי הסכמתי עם דברים מסויימים, אך הצדדים האחרים ממש הבחילו אותי. עם כל הכבוד לך, שאתה שוחר שלום, וכן כולנו במדינת ישראל מחפשים ללא הרף אחרי דבר נכסף זה, יש פעמים שעלינו לנקוט באמצעי לחימה כדי להגן על עורנו.

בעוד כבודך יושב בשלווה ב־מישרד בתל־אביב, אזרחים בצפון חוששים לצאת מפתח ביתם או אפילו להישאר בו, פן יהפכו קור־בן למעשיו הנתעבים של אירגון אש"ף ושלוחותיו.

במילחמה הזאת אולי לא נחסל את כל צרותינו, אך נבטיח לעצ־מנו שקט זמני של כמה שנים ב־גבול הצפון. בשבילי ובשביל ייד הרבה אחרים, היתה זאת עילה מספקת כדי לצאת למילחמה.

אירית אשר, תל־אביב

● ● ●

המחדל

הקורא כבר צופה לעתיד.

אין לי שום ספק שכאשר ישוך עשן הקרבות וסיפורי הגבורה ייעלמו מן העיתונים, יהיה היחס אל מיבצע „שלום הגליל" כמו אל מילחמת יום־הכיפורים, דהיינו — כאל מחדל. אין לי ספק שיח־חילו לצוץ הסיפורים על מה ש־קרה באמת מאחרי „המכונה ה־משומנת", על קרבות־השווא ו־קורבנות־השווא.

אך חמור מכל אלה, כמו גם במילחמה האחרת שהזכרתי, יהיה המחדל המדיני. וכשם שהיה משה דיין המנוח אבי המחדל ההוא, כך יהיה אריאל שרון אבי המחדל הזה. וכשם שהיתה גולדה מאיר אמו המיילדת של המחדל ההוא, כך יהיה מנחם בגין סנדקו של המחדל הזה.

אי־אפשר יהיה לנקות גם את מנהיגי המערך. גם הם לא ירחצו בטוהר כפיהם, על ששתקו, על ששיתפו פעולה, ועל „שהסבירו". מר שימעון פרס הוא שושבינו של המחדל הזה, ואילו יצחק רבין הוא מליץ־היושר הראשי שלו.

שמעון דניאלוביץ, יפו

● ● ●

עוד מיקלטים

פתרון חדש למילחמה.

הפיתרון של מפ"ם הפציפיסטית למניעת מילחמת „שלום הגליל" „היה: בניית מיקלטים נוספים ל־יושבי הצפון.

פנשושה, נתיב הל"ה

הפיתרון הקל

לפחות שניים כבר הספיקו להפיק את כל התועלת מהמיל־חמה. האחד, מנחם בגין, ש־הצליח לפתור את הבעיות ה־כאובות שנצטברו בממשלה, את העיצומים בבתי־המישפט, בחברת־החשמל, את המשבר הקואליציוני, המו"מ המייגע בין ההסתדרות והמעסיקים, ה־השבתות והשביתות במשק ה־ישראלי, באה המילחמה וסילקה כל הבעיות הצידה, כמו שגא־מר: תשועת ה' כהרף־עין...

השני, מיודענו אריק שרון. מי שלא ראה אותו בימים אלה בטלוויזיה, לא ראה איש ש־„מבסוט" מעצמו. גם קרנו ב־מיפלגת ה„חרות" עלתה, וכ־מובן שזה לא יזיק לו במלח־מת הדיאדוכים (היורשים, ב־לע"ז).

השאלה היא מה עם עם יש־ראל, האם הוא יצא מרוויח מהמילחמה הזו או מפסיד? ימים יגידו.

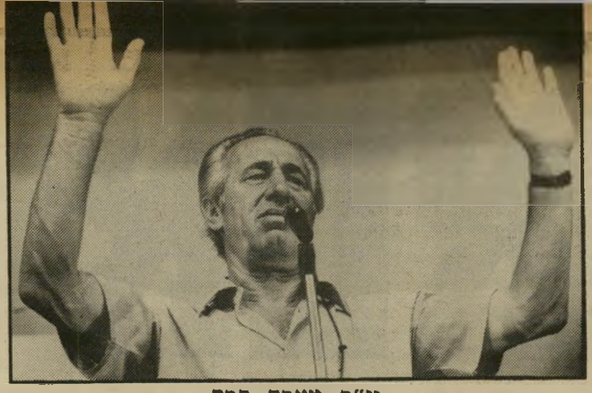
לו היה מנחם בגין תלמיד־חכם ובר־אוריין, היינו חוש־דים בו שנזכר הלכה ועשה מעשה: כמו שקרה עם יהושע בן־נון, משרתו של משה רב־נו. האגדה (מסכת תמורה, דף ט"ז ע"א) מספרת:

„אמר רב יהודה, אמר רב: בשעה שנפטר משה רבנו לגן־עדן, אמר לו ליהושע — שאל ממני כל ספיקות שיש לך. אמר לו רבי: כלום לא כך כתבת בי, ומשרתו יהושע בן־נון נער לא ימיש מתוך האו־הל' (שמות ל"ג)? מייד תשש כוחו של יהושע ונשתכחו ממנו שלוש מאות הלכות ונולדו שבע מאות ספיקות ועמדו כל העם להרגו (את יהושע, על שלא ידע להשיב להם על ה־שאלות ששאלו אותו). אמר לו הקדוש ברוך הוא: לומר לך אי־אפשר (כי התורה לא בשמים היא), לך וטורדן ב־מילחמה." עד כאן האגדה.

כלומר, מייד קיבל יהושע פקודה, כפי שנאמר ביהושע א' א': „ועתה, קום עבור את הירדן..."

אבל מכיוון שמנחם בגין אינו כזה, לכן יש לומר כי הוא הכריז את המילחמה בג־לל הדחף שנצטבר אצלו, ו־החליט כי הפיתרון הקל ביו־תר לבעיות קשות ומסובכות הוא הכרזת מילחמה...

הרב מאיר בריסקמן,
ירושלים



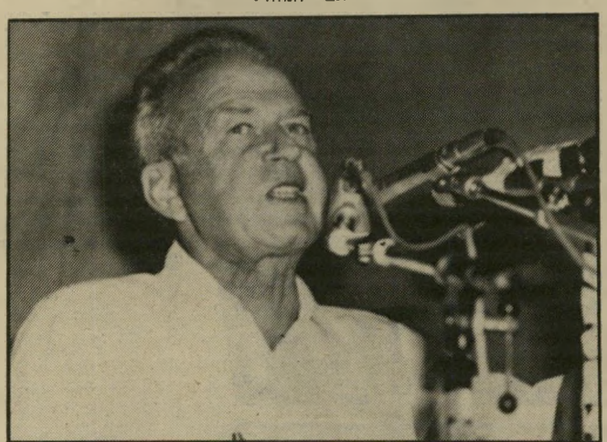
יו"ר מערך פרס
השושבין



ראש־ממשלה בגין
הסנדק



שר־ביטחון שרון
אבי המחדל



ח"כ רבין
מליץ־יושר



מרים בנימיני

מזל החודש: סרטן

רגישים, חמימים, טוביי־לב ודואגים לזולת — כאלה הם בני מזל סרטן. המזיכיר אותם בצורה שיטחית לא ימהר להסכים לתיאור זה, בעיקר משום שהם אינם נוטים לגלות צדדים אלה, המאפיינים את אישיותם המורכבת. לעתים קרובות הם לובשים קליפה חיצונית נוקשה, או לפחות קפואה.

הירח שולט במזלם, וכפי שהוא מחליף צורה כך גם הם. הם רגישים ופגיעים, בעלי רגשות עמוקים מאוד, הנעים בעיקר סביב הבית, המישפחה והמולדת. מצביי־הרוח משתנים במהירות עצומה, הסביבה החיצונית מאוד משפיעה עליהם.

כושר־אבחנה דק ואינטואיציה חזקה לא מאפשרים להם להעלים עין מאנשים או מעשים, שאינם לרוחם. העדינות והתחשבות מונעים בעדם מלפגוע באחרים. כך יוצא, שתחת להוציא החוצה הם בולעים וסובלים. התוצאה — מצביי הרוח, שמכבידים על הסביבה לא פחות מההערות העוקצניות של בני מזל עקרב למשל.

אחד הסימנים הבולטים, המאפשרים לגלות מייד מי שייך למזל סרטן — הצחוק המתגלגל וחוש־ההומור. כל דבר עשוי להצחיק אותם ולעורר בתוכם אלף שדים קטנים, המסתכלים מהצד ומתלוצצים על כל דבר.

ידידיהם לא תמיד מפרשים נכון את צחוקם. כשהם צוחקים ולועגים, הם נותנים הרגשה שדבר אינו נוגע להם, למעשה, זה לא כך. הכל איכפת להם, והצחוק נובע ממעורבות ריגשית מאוד חזקה.

הבכי גם הוא שכיח ביותר אצל בני המזל, התרגשות, התרגזות ובהלה מעלים דמעות בעיניהם במהירות. כך קורה לפעמים, שמתוך צחוק רועם ומתגלגל הם עוברים לבכי קורע־לב, דבר הגורם למבוכה בסביבתם. לא פעם הם פוגעים באנשים ללא סיבה ומתנהגים בגסות, פשוט כדי להגן על עצמם מאיזה פגע דמיוני.

הדמיון מפותח מאוד, זה דמיון ויזואלי, האוגר המון חוויות ורשמים. בני סרטן אוהבים לשמור בזיכרונם את החוויות הריגשיות שהם עוברים. אולי זו הסיבה שיש ביניהם הרבה צלמים, חובבי היסטוריה וארכיאולוגיה. הם אוהבים להנציח את העבר, כדי שישמש לקח לעתיד.

לכוח הדמיון השפעה חזקה על חייהם. פעמים הם משאירים רושם של אנשים תמהוניים ומוזרים, מחשבותיהם רצות קדימה ומביאות אותם להתנהגות בלתי־מובנת. הם מאוד דאגנים, דמיונם מביא להם מחזות דמיוניים על כל הרע שעלול לקרות, גם אם אין לו כל אחיזה במציאות.

כשהם הופכים את הדאגנות למצב קבוע, בריאותם נפגעת, ואז הם בסכנה של מחלות כרוניות על בסיס נפשי. כיבה הקיבה, למשל, זו מחלה „סרטנית" אופיינית. כשרע להם, הם אוכלים את עצמם מבפנים.

שתי נחמות עיקריות יש לסרטנים, כשאינם מרוצים מחייהם. קרוב לוודאי שממציא המיטה הוא בן מזל סרטן. היא שינה זו התרופה הטובה ביותר שהם מכירים. הם שוקעים בחלומות ושוכחים הכל. גם אם אין בנמצא מיטה, לא מפריע להם לשבת בחברה ותוך כדי שיחה, שאינה מעניינת אותם, לעצום את עיניהם ולהירדם.

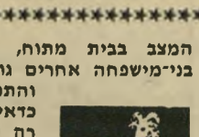
הנחמה השניה — המיטבח. אין כמו בני סרטן שנהנים ממלאכת הבישול. הם חשים בקצות אצבעותיהם איך לתבל את האוכל ומה להכין לכל מצב־רוח. כל מי שמתארח אצלם יודע שמיטבחם הוא המקום המרכזי בבית. אריה אוהב את הסלון, סרטן את המטבח. הקרובים והידידים יכולים ליהנות, לפטפט ולבזבז לטפל ולשמור עליהם.

הם מסוגלים להעניק המון רגש ואהבה לכל ילד. הצורך שלהם להגן ולתת חסות מביא אותם לנטיה המכרת לאגור כסף, עבורם ועבור בניביתם. הם תמיד חיים בפחד שמא לא יספיק. למרות שקשה לכנותם חומרניים, לעתים נדמה שרק הכסף מעניין אותם, אך חשבון־חסכון בבנק נותן להם הרגשה שיוכלו להגן על קרוביהם בשעת צרה.

השנתיים האחרונות לא היו קלות עבורם, הם נתקלו בקשיים לא מעטים, כמעט כל תחום התערער. סיכסוכים מישפחתיים גרמו למתח רב. חוסר יכולת לבצע תוכניות כמו מעבר לדירה אחרת, או החלפת מקום עבודה משביע רצון וכדומה.

בעוד כחצי שנה ירגישו בני סרטן בשינויים מובהקים, רוב הקשיים יעלמו וכל התוכניות תוכלנה לצאת לפועל.





עלה

21 במרס - 20 באפריל

המצב בבית מתוח, חילוקי־דעות עם בני־מישפחה אחרים גורמים להתרגזויות והתפרצויות. ברגע זה כדאי לשמור על שיגרה קבועה ושקטה ולהימנע משינויים. המצב הכספי משתפר לכאורה, אך בשום אופן לא כדאי לסכן כספים ולנסות תוכניות חדשות. תוכנית לנסיעה משותפת צפויה לזעזועים, יתכן שזה יתבטא בהחלפת השותף או השותפות לנסיעה. הכרויות חדשות — השבוע.

* * *

החיים לא יהיו קלים בשטח העבודה, שוררים המתכננים להתקדם במהירות ובהתלהבות במיכשולים. המצב הבריאותי דורש השגחה ותשומת־לב, רצוי לה־מנע מאמצים שאינם נחוצים. לנוהגים בדרכים או לאלה שעוסקים בספורט, צפויות סכנות של פציעות. כדאי להיות זהירים ולא לאבד את השליטה כתוצאה מכעס פיתאומי. בשטח הרומנטי צפויות הפתעות נעימות. כדאי לנצלן.

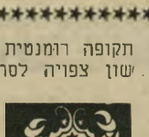
* * *

תאומים, הרגילים למצבים כפולים יאלצו לגלות עירנות מיוחדת בכל הקשור לכספים. מצד אחד, הם עשויים לקבל בשורות משמחות, או סכומי כסף, שלהם אינם מצפים; מצד שני, עליהם להיות מאוד זהירים בטיפול בכספים אלה, יש סכנה להפסיד או להוציא את הכסף למטרה מוטעית. בשטח הרומנטי תיתקלו במצבים מוזרים ומפתיעים, ביחוד לקראת סוף השבוע.



תאומים

21 במאי - 20 ביוני



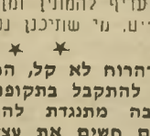
סרטן

21 ביוני - 20 ביולי

תקופה רומנטית מאוד, אהבה ממבט ראשון צפויה לסרטנים, שעדיין לא מצאו להם בני־זוג. התקופה מלהיבה והרגשות הם מתעוררים שולטים בכם בצורה חזקה. ענייני הכסף משתפרים, יתכן הישג כספי שאפשר יהיה לבססו בהשקעה יציבה ובטוחה. במקום העבודה יצוצו רעיונות חדשים, אולם לא יהיה קל להסבירם לאחרים, לכן עדיף להמתין זמן־מה, לפני שתציעו שינויים. גזי שוזיכון נסיעה, יוכל לבצעה.

* * *

מצב־הרוח לא קל, החלטות קשות חייבות להתקבל בתקופה זו, וגם אם הסביבה מתנגדת להן ואתם חשים את עצמכם בודדים מול כולם. כדאי לסמוך על שיפוטכם ולבצע כל תוכנית הנראית בעיניכם טובה. המצב בבית מאוד מתוח, מריבות על דברים שטותיים מאבדות את הפרופורציות הנכונות.



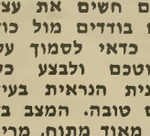
אריה

21 ביולי - 21 באוגוסט

במקום העבודה מתלבטים לא מעט, וקשה למצוא את שביל הזהב ברגע זה.

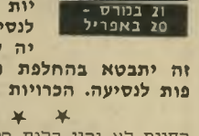
* * *

ידידים עלולים להרגיז או לאכזב אתכם השבוע, תוכלו לומר את דעתכם בגלוי ולהעמידם במקומם הנכון. לנסיעה קצרה או לביקור אצל ידידים או קרובים יש חשיבות רבה, רצוי לא לדחות ולא לוותר על כך, עזרתכם מאוד נחוצה. במקום העבודה תהיה הזדמנות לבקש העלאה במשכורת או קידום בתפקיד. חשוב לנצל את תחילת השבוע לשם שיחה עם הממונים, מאוחר יותר זה יאבד משמעות.



בתולה

22 באוגוסט - 22 בספטמבר



שור

21 באפריל - 20 במאי

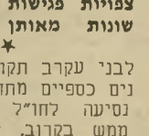
התחייבויות כספיות גורמות לדאגה, אך דווקא השבוע המצב עשוי להשתנות, סכום כסף שלא ציפיתם לו ישנה את מצב־הרוח ויוסיף לשקט הנפשי. בשטח המיקצועי אפשר להגשים שאיפות כמוסות, למרות שחשים באווירה לחוצה ומתוחה כדאי להפגין ביטחון עצמי ולפעול לפי ההרגשה. לגברים בני מאזנים צפויות פגישות מעניינות עם בנות־מזוג שונות מאותן שלהן אתם רגילים.

* * *

לבני עקרב תקופה פוריה במיוחד, עניינים כספיים מתחילים להתבהר ולהסתדר. נסיעה לחו"ל צפויה ממש בקרוב, וקשרים עם אנשים ששוהים שם או מתכוננים לבקר מוסיפים מצב־רוח טוב. חיי־החברה מלבלבים, וזה הזמן לחפש עזרה אצל הידידים, אם יש צורך בכך. פגישות עם מכרים חדשים צפויות השבוע, כדאי לצאת מהתרגלים הקבועים שאינם מאפשרים לכם להיפתח לפני אלה שמעוניינים בכם.

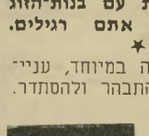
* * *

במקום שבו אתם עובדים יתכנו סיכסוכים עם אנשים בעלי סמכות. כדאי לשמור על טאקט ולהימנע מלגלות דברים שברגע זה השתיקה יפה להם. אל תקחו על עצמכם אחריות כבדה מדי. איננכם יכולים לעמוד בה בתקופה זו, בין כה אתם עייפים יותר וזקוקים להרבה שינה ומנוחה. בבעיות הקשורות לירושה או לרכוש מישפחתי יש לשים לב לכל הפרטים כדי למנוע ריב.



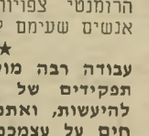
קשת

23 בנובמבר - 20 בדצמבר



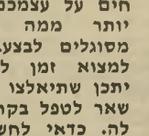
עקרב

22 באוקטובר - 22 בנובמבר



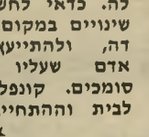
זלי

20 בינואר - 18 בפברואר



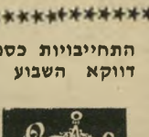
דגים

19 בפברואר - 20 במרס



גדי

21 בדצמבר - 19 בינואר



מאזנים

23 בספטמבר - 22 באוקטובר

בתחילת השבוע עלולות לצוץ בעיות בתחום העבודה. אלה קשורות ביחסים ביניכם ובין האנשים שמקיפים אתכם. דווקא ברגע זה תוכלו למצוא דרך שתשפיע על התקדמותכם במשך השנה. את השינוי שעליו חשבתם תוכלו לבצע מאוחר יותר, אם תהיו די עירניים כדי להבחין באדם שיש לו השפעה על כך. בשטח הרומנטי צפויות פגישות מרגשות, עם אנשים שעימם לא נפגשתם כבר זמן רב.

* * *

עבודה רבה מוטלת על הדליים השבוע. תפקידים של עובדים אחרים חייבים להיעשות, ואתם לוקחים על עצמכם קצת יותר ממה שאתם מסוגלים לבצע. קשה למצוא זמן למנוחה. יתכן שתיאלצו בין היתר לטפל בקרוב חולה. כדאי לחשוב על שינויים במקום העבודה, ולהתייעץ עם אדם שעליו אתם סומכים. קונפליקט בין ההתחייבויות לבית וההתחייבויות החברתיות ייצר.

* * *

חופשות שתוכננו לתקופה זו עלולות לידחות, אולם אפשר כבר לתכנן את הנסיעה הבאה לחוץ־לארץ. קשר עם ידידים שנמצאים שם עשוי להיווצר השבוע, וזה יביא ליחסים יותר קרובים. במישור המיקצועי צפויות הפתעות. השבוע יש סיכוי רב לזכות בתפקיד שבו רציתם. המצב הכספי אינו יציב, אלו שחושבים לבקש הלוואות, טוב יעשו אם ידחו את בקשתם בכמה שרווחית.

החל מ-
100,000 שקל
והדירה שלך

היתרה בתשלומים ובמשכנתאות עד 10 שנים

10,000 שקל בהרשמה
90,000 שקל בחוזה
1,000,000 שקל משכנתא
והיתרה בתשלומים ללא ריבית

אפשרות ל-TRADE IN

הלוואות משלימות לבעלי תעודת זכאות של משרד השיכון ולזוגות צעירים

המחיר לא כולל מ.ע.מ בטחון מילא לכספי הרוכשים

פתוח במוצאי שבת
לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל אביב וראשון לציון פתוחים במוצאי שבת החל ממוצאי השבת

בתל אביב

	מחיר מחירון	מחיר מבצע
באזור לי, בניין יוקרתי במיוחד דירות דו מפלסיות בנות 5 חדרים שפע של שכלולים: 2 חדרי רחצה, חימום, טלויזיה בכיעלי סגור (לדירות בת [illegible] שקל בתוספת	~~2,700,000~~ ש"ח	2,450,000 ש"ח

בנתניה

	מחיר מחירון	מחיר מבצע
דירות פאר, 3 חדרים ברחוב ראשון לציון עם מירב השכלולים	~~1,529,000~~ ש"ח	1,276,000 ש"ח
בגני-ניצה מול הים דירות יוקרה ברמה בינלאומית בריכת שחיה, מגרשי טניס, חימום, ג'קוזי ועוד ועוד		
2 חדרים מרווחת	~~1,428,000~~ ש"ח	1,197,000 ש"ח
3 חדרים מפוארת	~~2,016,000~~ ש"ח	1,695,000 ש"ח
4 חדרים יוקרתית	~~2,625,000~~ ש"ח	2,147,000 ש"ח

(לדירות בנתניה תוספי תשלום 300,000 שקל בתוספת

בראשון לציון

	מחיר מחירון	מחיר מבצע
מבחר דירות בנות 3 [illegible] חדרים במרכז השקט החל מ-	~~1,030,000~~ ש"ח	899,000 ש"ח
בגן הברושים דירות יוקרה בנות 5 חדרים החל מ-	~~2,047,500~~ ש"ח	1,710,000 ש"ח

ברמת השרון

	מחיר מחירון	מחיר מבצע
מבחר קוטג'ים על שטח קרקע של כ- 400 מ"ר	~~3,725,000~~ ש"ח	3,300,000 ש"ח
3 חדרים	~~1,520,000~~ ש"ח	1,356,000 ש"ח
3½ חדרים + גג + חדר על הגג	~~2,300,000~~ ש"ח	2,070,000 ש"ח
3 חדרים + גג + חדר על הגג	~~2,120,000~~ ש"ח	1,870,000 ש"ח
5 חדרים	~~2,300,000~~ ש"ח	2,070,000 ש"ח

[illegible] (לדירות בת [illegible] 400 שקל בתוספת

לפרטים על דירות ברמת השרון נא לפנות למשרדנו בת א

אברהם גינדי

תל-אביב	פתח-תקוה	נתניה	ראשון-לציון
ככר הסדינה ה' באייר 10	חיים עזר 28	הרצל 18	הרצל 62

1982 התוכנית המיוחדת המנחה

הכנה הסבה כתר 1982

1982 אגודת הקבלנים

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים



מחיר המילחמה

הכלכלנית שלא מסכימה עם יועצי שר־האוצר טוענת: הקיצוץ בסובסידיות לא יכול לממן את המילחמה, הוא רק יגרום להתגברות האינפלציה!

מאת

אסתר אלכסנדר

איך נשלם תמורת המילחמה? נכון יותר, מי ישלם עבורה? לא קשה לנחש מי הרוויח עליה. אך מי הם אותם שיהיו המפסידים — זאת נדע רק בעתיד. הכוונה כאן אך ורק לרווח והפסד הכלכלי של המילחמה.

מכל נקודת־ראות אחרת, המפסידים העיקריים הם אותם שאיבדו את חייהם ואת בריאותם, הם ומישפחותיהם. אחריהם באים אותם שהצטרפו למחנה הגדול של הפליטים, באופן קבוע או זמני.

גם ביחס להפסדים אנושיים אלה עומדת השאלה, שאותה רגילים כלכלנים לשאול בכל ימות השנה: האם זה היה כדאי?

איני מתכוונת לשקול במקום זה הפסדים אנושיים מול רווחים ביטחוניים או פוליטיים. זאת היא שאלה פילוסופית סבוכה, התלויה בערכי־החברה ובסדרי־העדיפות הערכי שלה.

איני יכולה וגם איני מתכוונת לתרגם כאן רווחים ביטחוניים ופוליטיים למושגים של רווחה אנושית, כדי למצוא את המכנה המשותף. איני מתכוונת גם להתמודד עם השאלה העתיקה של תפקידי הכוח בהיסטוריה: באיזו מידה הכוח פורתר שאלות של רווחה או מצוקה אנושית או לאומית, ובאיזו מידה ושימוש בו מחמיר אותן. למרות שכל אלה הן שאלות קשות וחובקות עולם, אלה השולטים בכוח כלשהו ניצבים לפניהן לעתים קרובות. אני רק מקווה, שהפעם הן נשקלו היטב, כי בעלי כוח אלה בחברה שלנו יצטרכו לענות על השאלה: האם היה כדאי?

תותחים במקום גרביים

דיון שהחלן, המילים רווח, הפסד ומחירים יתייחסו אל הכסף בלבד. אל אותו הכסף שהוצא למימון המילחמה.

המחיר הכלכלי והתוצאות הכלכליות של השימוש בכוח הם עובדת־חיים עתיקה לא פחות, מאשר השימוש בכוח עצמו. וכמוהם עתיקה גם התופעה של ההתעשרות מהמילחמה.

מה פירוש מחירה של מילחמה, ומה היה המחיר של מבצע „שלום הגליל"? במשק מילחמתי קווי־הייצור עוברים הסבה. חלק מן המכונות שייצרו קודם בגדים, נעליים, מכוניות, שימורי־מזון, טרקטורים, רהיטים וצעצועים עבור צורכי האוכלוסיה האזרחית, עוברות לייצור טנקים, מטוסי־קרב, פגזים, רובים, תותחים, משאיות צבאיות, כדורים ונגמ"שים. עבור המאמץ המילחמתי. מסיבה זו רק מחצי־תם — נניח — של הדברים הטובים ש־מניתי לעיל, עומדים לרשות הקהל.

יחד עם זאת ההכנסה של הציבור לא קטנה, כי גם אלה שעובדים בייצור מילחמתי מקבלים משכורת, שבה הם רוכשים מוצרים של צריכה אזרחית, גם אם הם לא מוסיפים כלום לייצור מוצרי־צריכה האלה.

לכן באה הממשלה ומטילה מסים כבדים, המקטינים את ההכנסות כך, שהן תתאמנה למבחר המוקטן של מוצרי־הצריכה. את המסים האלה היא מזרימה אל ספקי המילחמה, וקונה מהם בזה את מוצרי המילחמה. זה נקרא מימון המילחמה. מחיר המילחמה, אם כן, הוא אותו חלק של מוצרי הצריכה שהפך לתותחים ופגזים, כמו שנאמר כבר בשיר הידוע מ־שנות ה־50': „תותחים במקום גרביים." גם הייבוא תורם את חלקו למאמץ המילחמתי, ובמטבע הזר קונים נשק תחת דברי שיום, אם אין אפשרות לייצר את הכל כבית.

יש עוד להוסיף, שלמשק מילחמתי אמיתי שייך גם פיקוח על המחירים. תמיד יש אי־אלה אנשים או קבוצות המצליחים להימנע בדרך כלשהי מן המיסוי הכבד ולצבור ריווחי מילחמה ענקיים. הפיקוח אמור למנוע מהם את דחיפת המחירים כלפי מעלה, והגברת האינפלציה. **נכון שלממשלה יש הרבה חרצאות בימי מילחמה, שאותן ממנת היריידה ברמת־החיים של חלק מן האוכלוסיה. אך בל נשכח ש־אותם הכספים עצמם, שהם הוצאות מצד הממשלה, הם הכנסות מצד הספקים שלה, שהם כמובן חלק מן הציבור ולא חלק מן הממשלה. וכך, במילחמה, חלק מן הציבור — ולא רק הממשלה זוכה בהכנסות גדולות, מהן נשאר הרבה נמוך בכיס שלהם, כי השכר שהם משלמים גם הוא נתון לפיקוח.**

ממשלות חכמות, בימי מילחמת העולם השניה למשל (ויש לומר, שבשני צדי החזית) ידעו שברווחי מילחמה אלה טמונה סכנה של אינפלציה גדולה, בכל התנאים, במיוחד בתנאים של משק מילחמתי, שבו, כאמור, חלק מן המשאבים מופנה לייצור פגזים.

הן גם ידעו שאין הן יכולות להרשות לעצמן אינפלציה גדולה, כי מילחמה של ממש אי־אפשר לנהל כשהאינפלציה דוהרת. מסיבה זו, הן עשו מאמצים גדולים להקטין רווחים אלה או לפחות לנטרל אותם.

הממשלות הטילו מסים כבדים על רווחים אלה, הכריחו את בעליהם לקנות מלוות־מילחמה וגם הגדילו את השכר על חשבון הרווחים.

במידה רבה דרשו הממשלות גם מן

(המשך מעמוד 23)

השכירים לקנות מלוות־מילחמה, אך השקעות אלה של השכירים ירדו למעשה מן הרווחים, ולא מן השכר.

קברניטי המשקים המילחמתיים ידעו גם שמשק מילחמתי לא יכול להתבסס על שכר־רעב. השכר היה גדל במשקים אלה על חשבון הרווחים. היתה חתירה לשוויוניות בחלוקת ההכנסות ובחלוקת הנטל המילחמתי, ולא היתה אינפלציה.

המשק הישראלי, במובנים רבים, הוא משק מילחמתי בכל ימות השנה. חלק לא מבוטל של כושר־הייצור שלנו עובד עבור המאמץ הביטחוני. אנחנו מייצרים את הכפיר, את המרכבה, סילי גבריאל, עוזים ועוד ועוד.

גם הפדיון מייצור הנשק, הבא מן הייצוא, מוצא בחלקו הניכר על רכישות ביטחוניות. בכל ימות השנה אנו מאמצים את מנועי הסנקים והמטוסים באימונים רבים, ואנו גם מחליפים לעתים תכופות נשק שמתיישן, גם אם לא בלה כליל, בנשק חדיש מן הדור האחרון. במשך כל ימות השנה אנו מפרנסים צבא גדול על כל צרכיו, כולל מזון, ביגוד, שיכון ועוד. אנו קוראים למילואים ומשלמים גם תמורתם וגם תמורת ימי־העבודה שאבדו.

צורך להסב קווים אזרחיים עבורו, לא בייצור המקומי ולא בייצוא, דבר שהוא עיקר מחיר המילחמה ברוב המיקרים.

יש בוודאי למלא שוב את המאגרים, אך איני מאמינה שהתשלומים הדחופים בטווח הקצר הם גבוהים. הצבא, שאותו יש לפרנס, גדול מן הרגיל, אך אולי לא לזמן ממושך. ההפסדים לתל"ג בגין ימי העבודה האבודים, לדעת התאחדות בעלי־התעשיה, הם מיזעריים.

שר־האוצר, יורם ארידור, אמר שהמילחמה עלתה עד כה 600 מיליון דולר. סכום זה שווה לרווח שנתי של פירמה בינונית בארצות־הברית. אני מניחה שנוכל לגבות את מרבית הסכום מן האמריקאים, כולל דלק וציוד, כפי שזה קורה ברוב ימות השנה. אחרי הכל, הם לא הפסידו על המילחמה הזאת. כשהדוד סם נהנה, הוא גם מוכן לשלם.

המצב יהיה כמובן שונה, אם הממילחמה תתמשך עד אין סוף. בשחיקה ממושכת כזאת אין המשק יכול לעמוד ולהישאר בריא ושלם. במיקרה כזה עיקר העלות תהיה על חשבוננו, והתועלת שבעזרה מן החוץ היא קטנה בהרבה. את מקומם של המגוייסים, הנעדרים לזמן ממושך, לא תמלא העזרה מבחוץ. גם המבנה הייצור־מילחמתי של המשק לא יעמוד לנו, אם המילחמה תימשך גם אחרי שהמאגרים יתרוקנו.

המבנה החציי־מילחמתי של המשק שלנו מעניק לו יציבות מסויימת בעיתות חירום, אך החולשות שלו, שבחלקן נובעות מהיותו חציי־מילחמתי, קובעות גבול ליציבות זו. סימנים ראשונים של הידרדרות מישקית כבר רואים עכשיו, עם חידוש התאוצה האינפלציונית. עדיין אפשר לעצור זאת. עדיין אפשר לבלום את הידרדרות הרכבת, וכדאי לעשות זאת לפני שיהיה מאוחר, והמחיר המישקי של המילחמה יקבע מימדים שאין עליי הם שיטה עוד.

מלבד הגורמים האובייקטיביים, הקובעים את המחיר המשקי של המילחמה, שעליהם עמדתי לעיל, כגון: השחיקה בשדה־הקרב, מיבנה המשק, מאגרים, הרכב קווי־הייצור, אורך המילחמה והעזרה מבחוץ, יש גם גורם סובייקטיבי, המשפיע בהרבה על גובה המחיר הזה. גורם זה הוא המדיניות הכלכלית של הממשלה למיזמון מחיר המילחמה עצמו. אם מדיניות זו אינה נכונה, היא מגדילה את המחיר, מגדילה אותו בהרבה, כי לנזקי המילחמה הישירים היא מוסיפה בעקיפין גם נזקים חברתיים ונזקים כלכליים כבדים.

האינפלציה — מס מילחמה

הי תכוונתי לשבח את האוצר על צעדיו הראשונים, המתונים יחסית, למיזמון הוצאות המילחמה. רציתי לשבח אותו על־כך שאין הוא רוצה לגבות מאיתנו יותר מן הדרוש, ורוצה לכסות רק את ההפרש, ולא את כל המחיר. שר־האוצר אמר שחלק גדול ממחיר המילחמה תוקצב כבר מראש בתקציב הביטחון הוא שוטף — בדיוק כפי שהנחתי. צעדיו הראשונים, שכללו העלאות מחירים מתונות, עליית מע"מ של 3%, מס־נסיעות ומס־בורסה קטנים, העידו שהוא מעוניין בתוספת המחיר בלבד.

הוא עשה רושם שאין ברצונו לנצל את המצב להטלת „גזירות" לצורך השגת מטרות אחרות לגמרי, שאינן קשורות במילחמה, ובצורה זו הוא היה מונע מאיתנו אינפלציה מחודשת.

הוא עמד בגבורה בלחצים של הפרשנים הכלכליים למיניהם, אשר הביעו השתוממות על הצעדים המתונים, ודרשו ממנו צעדים „חריפים" בהרבה.

אך, לצערי, הוא לא עמד בלחצים זמן רב. עד מהרה התבשרנו על עליית מחירים שנייה, גבוהה בהרבה ומקיפה בהרבה מן הראשונה, תוך כדי ביטול סובסידיות נרחב למוצרים החיוניים. בכל זאת, ניצחו אנשי־האוצר, ששרדו מתקופת יגאל הורביץ.

אותם שרצו לקצץ בסובסידיות ניצלו שעת־כושר, ובזה ניתן האות למירוץ המחודש של המחירים. אין אנשי אוצר המוגדלות. הממשלה, שאינה מסוגלת לקחת את רווחי המילחמה — שתפחו מחמת האינפלציה — מאותו ציבור שמרוויח אותם, לא תראה ממם זה ולא כלום!

מילוות ממשלתיות!

ב ימי מילחמת העולם הראשונה אמר הכלכלן האנגלי הדגול ג'ון מיינרד נרד קיינס (בספרו The Treaties of Money שיש לממן את המילחמה על־ידי לקיחת רווחי המילחמה מאלה שעשו אותה ולהעבירם לידי הממשלה. אצלנו המתעשרים האלה על המילחמה אפילו מסים הם משלמים בקושי.

מן הבחינה הזאת, של חלוקת נטל בלתי־שוויונית של מימון המילחמה, הצעד הכי גרוע שהאוצר נקט בו, הוא עיקור תוספת־היוקר מעליית המחירים, בעיקבות העלאת מס ערך מוסף ב־3%. ארידור נימק זאת באומרו שזה יגרום לירידה בצריכה האזרחית, דבר הדרוש למימון המילחמה. האומנם?

מצעד זה יפגעו רק השכירים, כי רק הם מקבלים תוספת־יוקר, ומשכורתם תרד כתוצאה מזה ב־3 אחוזים שלמים ויותר. דבר זה גרוע יותר מאשר הטלת מס מיוחד על השכירים בלבד — כפי שאמר אלי הורביץ, נשיא התאחדות התעשיינים שהציג עיקור זה כמס.

מס היה הולך לפחות אל הממשלה, אך הורדת השכר הזו הולכת ישירות אל כיסיהם של המעבידים, שכעת ישלמו פחות שכר.

הממשלה לא מסוגלת לקחת מן המעבידים תוספת־רווח זו בצורת מס, היא לא מסוגלת לקחת מהם מס בשום פורמה פורצית להכנסותיהם האמיתיות.

הסכום שיורד מן השכר בגין העיקור של תוספת היוקר עובר ישירות אל הרווח, אפילו לא דרך תקציב הממשלה, כפי שמס היה עושה זאת.

הממשלה לא תרוויח כלום מהרדת שכר זו. ובמידה שצריכת השכירים תרד, תעלה צריכת הלא־שכירים רשום משאבים לא ישתחררו ולא יעמדו לרשות הממשלה למטרת מימון המילחמה.

האם מישהו משלה את עצמו שהמרויחנים האלה ישקיעו את עודף הרווח הזה, או יעבירו אותו בדרך כלשהי לממשלה? הרי כולם יודעים שזה לא קורה.

הבסיס למימון המילחמה צריך להיות ברווחים המופקים במהלכה. אם לא רוצים להטיל פיקוח על המחירים, שבמידה רבה מונע את היווצרות הרווחים האלה, יש למצוא דרך להחזיר אותם אל הממשלה דרך מיסוי מכוון לכך במיוחד. אין מנוס מכך, אם הממשלה היא זו שרוצה להגנות מהורדת רמת־החיים ולא המתעשרים על חשבונה.

לכן אני מציעה כאן, כדרך להחזר רווחי המילחמה אל הממשלה: לשים לפסקים במלוות ממשלתיות לזמן ביניים, תחת כשקלים מן התקציב.

אלה כה ספשים עד שיחשבו שכמה מיליארדי השקלים שהם חוסכים בסובסידיות יממנו את המילחמה. הם חושבים שהאינפלציה שתיגרם כתוצאה מכך, היא שתממן לנו אותה. כתבים אחדים אפילו כינו אינפלציה מחודשת זו כ„מס מילחמה של ממש". אמונה זו מסוכנת שבעתיים בימי מילחמה מאשר בימים כתיקנם.

כבר כתבתי לעיל, שהמשק הישראלי הוא במידה רבה משק מילחמתי בכל ימות השנה. יש לנו הוצאות־ביטחון גבוהות, מסים כבדים, וגם מתעשרים רבים מבין אותם שאצלם הוצאות־הביטחון של הממשלה הופכות להכנסות פרטיות.

אך אין אנו מממנים מרווחי ביטחון אלה את הוצאות־הביטחון, ואפילו לא מנטרלים רווחים אלה, כפי שעשו האומות הלוחמות בזמנן. אנו פשוט משאירים אותם בידי הספקים. מן הבחינה הזאת אין אנו משק מילחמתי.

כל נשכח, שרווחים אלה מורכבים מסיהם של השכירים, שעברו אל הספקים דרך הממשלה. התוצאה היא כמובן אינפלציה, שלה גורמים אצלנו כל הרווחים הבלתי־מרוסנים, אינפלציה שאותה מנעו האומות הלוחמות מעצמן דרך חלוקת הכנסות שוויונית, לפחות בעת צרה.

איני מטיפה כאן לאמצעי חרום כיכליים לשם מימון מילחמה. אך אני מציעה מדיניות של חלוקת הכנסות שוויוניות בימי מילחמה. אינפלציה, הגורמת ביטול פוכסידיות, מיסוי בלתי־צודק ושאר אמצעים לחלוקת הכנסות בלתי־שוויוניות, לא יממנו את המילחמה כפי שחושבים כיכלנים באוצר, כי כל רווחיה הוכיים ישירות אל המתעשרים, ולא אל הממשלה.

אינפלציה כזאת היא אמנם מס, אך את המס הזה משלם חלק מן הציבור, הסובל מן הגזירות הממשלתיות, לאותו חלק של הציבור הנהנה מן ההוצאות הממשלתיות



הנגמ"שים נוסעים בלבנון

תלוי מי משלם —



התנודות בכורסה חריפות

— ומי מרוויח

הדוד סם ישלם

ב כל ימות השנה אנו משלמים בעד כל אלה במסוי כבד מאוד, המוטל בעיקר על השכירים, וההולך ישירות אל כיסיהם של ספקי־הממשלה. בתנאים של הצמדת השכר ב־80% לאינפלציה, כאשר התשלום לספקים צמוד ב־100%, עושים אלה רווחים נאים על ההזמנות הממשלתיות הביטחוניות.

כאן נגמר הדמיון בין המשק הישראלי ומשקים מילחמתיים אחרים. המיפוי ברווחי המילחמה אצלנו הוא שונה לגמרי. כאן הם גורמים לאינפלציה דרך רווחים, והם יגרמו לאינפלציה גדולה עוד יותר, כאשר יעקרו מתוספת־היוקר את עליית המחירים בעיקבות העליה בסס־ערך־מוסף. השכר שהם — הספקים — משלמים, יהיה צמוד עוד פחות ויגדיל את רווחיהם עוד יותר.

מה אם כן המחיר של המילחמה בלבנון? באיזה דרך יש לשלם אותו כדי שהתשלום יהיה גם צודק וגם לא יאיים עלינו באינפלציה? נכון יותר לשאול: מהי תוספת המחיר המיועדת למימון המילחמה בלבנון?

איני חושבת שתוספת זו היא גדולה. המבצע כשלעצמו בוודאי עלה כסף רב. אך יתכן שההפרש בין מחירו ובין הוצאות הביטחון השוטף באותה התקופה, ללא המבצע, אינו גדול במיוחד. הציוד בוודאי נשחק יותר מאשר באימונים סתם, אך אין ספק שזה ללא שום השוואה למילחמת יום־הכיפורים. למזלנו, לא איבדנו יותר ממטוס אחד ומטוק אחד. אני גם מנחשת שציוד זה, או שבא מן המאגרים או מקווי־ייצור קיימים, ולא היה

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

רשימות של חייל *

31 באוגוסט, 1939

קבוצת־פקודות אחרונה במטה האר־מיה של פון־קלוגה, בשייסטל. הם גייסו את בית הקולנוע של העיירה, ועלי ל־הודות שמעולם לא ראיתי קצינים רבים כל־כך ביחד, על־כל־פנים — לא בדרגות כאלה. לא היה שם אחד שהוא פחות מאוברסט־לוייטננט.**

פון־קלוגה לא משאיר מקום לספק. ת־מילחמה מתחילה מחר, אם זה מוצא חן בעיניו, או לא (כך בדיוק הוא אמר !). לא מעניין אותו מה קראנו ב־עיתונים, ומה אנחנו חושבים. המטרה שלנו היא להשמיד את הצבא הפולני כ־כוח לוחם, לכבוש את ורשה, ולהגיע עד לקו מסויים במיזרח שאותו יקבעו „ח־אדונים מברלין". כל אחד מאיתנו כבר יודע מה עליו לעשות. תירגלנו את ת־מילחמה הזאת פעמים רבות. בבקשה ל־חזור לרגימנטים שלכם, אדונים, אומר פון־קלוגה, ולעשות את המלאכה מהר, כדי שנוכל לשתות בעוד שבועיים וודקה בורשה. מי שרוצה שנאפס — שיביא איתו.

בדרך בחזרה לרגימנט שלי, האוברסט־לוייטננט שלי, פלדר, והנהג שלנו, פלד־וובל שונק, משמיעים ללא הרף קריאות התפעלות כשהם רואים כמה כוחות צבא מפוזרים בסביבה. הפנצרים והמשאיות רובצים מתחת לרשתות־ההסוואה, אבל

---

* מבוסס על סיפרו של קצין גרמני במילחמת העולם השניה, אוברסט (אלוף־משנה) היינריך פון־קלר, שהיה מפקד חטיבה בארמיה של אובדסט־גנרל גינטר פון־קלוגה בפלישה לפולין. פון־קלר, שנפ־טר לפני כמה שנים, היה ממשתתפי קשר הגנרלים נגד היטלר, ונידון למוות, אך גזר־הדין נגדו לא הוצא לפועל. הוא היגר לצרפת אחרי מילחמת העולם השניה והת־אזרח שם.

** הסבר למונחים הצבאיים: רגימנט — חטיבה. ארמיה: קבוצת אוגדות. אוברסט־לוייטננט — סגן אלוף. מיור — רב־סרן, האופטמן — סרן, אובר־לוייטננט — סגן, פלדוובל — רב־סמל, פנצר — טנק גר־מני.

דת לעצור ולהמתין למטוסים. במכשיר־הקשר אני שומע את פון־קלוגה מבשר למפקד הבריגדה שחיל־האוויר הפולני כבר הושמד, ואנחנו יכולים לקבל כמה מטוסים שאנחנו רוצים לריכוך.

אני מצטרף לחלוץ על הגיבעה, ומת־בונן בעיירה. קשה לי להבין לשם מה צריך מטוסים. יש שם גדוד אחד לכל היותר של חיל־רגלים פולני. הם הגיעו כנראה רק הבוקר, כששמעו על המילח־מה, ואפילו לא הספיקו להתחפר. בתוך שעה הרגימנט שלי יכול לגמור איתם. אבל פקודה היא פקודה. אני מחכה.

המטוסים באים. השטוקות צוללות ב־זוגות ומשחררות את הפצצות. פיטריות־עשן גדולות עולות מן העיר. שריפה אחרי שריפה. במישקפת אני יכול לראות אזר־חים המתחילים לברוח מן העבר השני של העיר. אם איני טועה — יש גם חיי־לים שבורחים.

בינתיים מעביר הרדיו את נאומו של היטלר בריכסטאג:

„הלילה ירו חיילים פולנים סדירים על הטריטוריה שלנו. משעה 5.45 בבוקר אנו משיבים באש. אני איתן בהחלטתי לפתור את שאלת דנציג ואת שאלת ה־פרוזדור, ולדאוג לכך שיהיה שינוי ביח־סים שבין גרמניה ובין פולין, שינוי אשר יבטיח דו־קיום בשלום בין שתי המדי־נות !"

האוברסט־לוייטננט של מריע. הוא עדיין לא ראה מילחמה. פלדוובל שונק עצור יותר.

בשעה מאוחרת אחרי הצהריים אנחנו מקבלים פקודה להיכנס פנימה. לא נשאר הרבה מהעיר. לא נשאר הרבה גם מהחיילים הפולנים. הם יורים עלינו אש מפוזרת מרובע גבוה בצפון העיר. אני שולח לשם פלוגה אחת של פנצרים, ושתי פלוגות של חיל־רגלים ממונע. זה צריך להספיק.

בבית העיריה מחכה לי ראש־העיר עם דגל לבן. הוא מדבר גרמנית שוטפת, וזה לא פלא. פעם זה היה שלנו. הוא גם אומר לי שבעצם הוא ממוצא פרוסי, ו־מבקש רחמים. אני אומר לו שאין לו



צורך לבקש רחמים, ואילו הוא היה גרמ־ני, היה יודע זאת. איש הוורמאכט אינו פוגע באזרחים. ראש־העיריה שואל אותי אם אני צריך עזרה במציאת החיילים ה־פולנים שמסתתרים בעיר. אני חושב על מה שקורה לאנשים שרובה מכוון אלי־הם.

תוך שעה נגמרה העבודה. אני שואל בקשר אם אני יכול להמשיך בדרך. ה־תשובה שלילית. עלי להמתין לכוח העור־פי, של אס־אס, שיבוא לקחת מידי את העיר כדי להחזיק בה.

בינתיים עוד נאום של היטלר בריכס־טאג. את הנאום הזה אני כבר שומע ב־מישרדו של ראש־העיר, במכשיר־רדיו ראוי לשמו:

„המדינה הפולנית דחתה הסדר שלום של היחסים, שאליו שאפתי, ואחזה ב־נשק. שורה של הסגות־גבול שהן בלתי־נסבלות מוכיחה כי פולין אינה מוכנה לכבד את גבול הרייך. כדי לשים קץ ל־טירוף זה, אין לי ברירה אלא לחציב מעתה כוח מול כוח !"

אני מוציא הוראות ברורות לחיילים שלי: להימנע מכל מעשה־ביזה, ולא ל־בוא במגע עם האזרחים הפולנים. אני זוכר שוב את מילחמת העולם. הזוועות מתחילות כשהמפקד מתיר את החגורה. צריך לשמור על טוהר־הנשק של החייל הגרמני !

5 בספטמבר, 1939

הטור שלנו נכנס לעיר המחוז קולם, שנכבשה כבר לפני יומיים. רובעים של־מים הרוסים, ואנשי אס־אס כבר שול־טים בעיר. בכיכר המרכזית אני רואה מחזה מעניין. טור ארוך מאוד של אזר־חים מתקדם לאיטו, לעבר נקודת־הביקו־רת. שם עומדים כמה קצינים של אס־אס, עם משתפי־הפעולה. למשתפי הפעו־לה נתנו מדים, אבל הם אינם לובשים דרגות. משתפי־הפעולה מצביעים על ה־אזרחים. ואלה נדחפים, כל אחד למקום אחר.

אני מורה לפלדוובל שלי לעצור, יורד מהשיריונית, ושואל את הקצין הגבוה במקום מה מתרחש. הוא מסביר לי שיש חיילים פולניים בין האזרחים, יהם מסומנים בירוק, ועוברים למחנות ה־שבויים. יש אנטי־נאצים שמסומנים ב־חום, ועוברים למחנות הסגר, ויש יהו־דים. אני שואל מה עושים ביהודים, ו־הוא מראה על צווארו. הרמז ברור.

אני אומר לאוברסט־לוייטננט פלדר ש־יעביר את הרגימנט דרך העיר במהירות. אני חושש שהתמונה הזאת תזיק למורל של החיילים שלי.

בקולם כבר אפשר למצוא עיתונים מ־חמולדת. כולם כותבים שם כמה אנחנו גיבורים, ואיך אנו מכים בפולנים המרוש־עים, שאינם נלחמים בהגינות וצולפים ב־חיילינו מחלונות הבניינים. יש כבר רשי־מות ארוכות של הרוגים „שנפלו למען הרייך הנצחי". אני מזהה שם בן־דוד רחוק שלי, מקלן, מיור ששירת בבריגדת הטנקים בארמיה של גנרל פון־רונדשטדט. הוא היה סוציאליסט אדוק, ואביו הדיר אותו מן הירושה. עכשיו הוא מת למען „הרייך הנצחי" של היטלר.

10 בספטמבר, 1939

אנחנו מתקרבים לוורשה. בכל העיירות שבדרך התמונה דומה: רובעים שלמים הרוסים, טורים ארוכים של אזרחים. רק מטה החטיבה עובר בכבוש. הפנצרים שלי עם חיל־הרגלים מתקדמים לאט על ה־גבעות שמסביב. הם עסוקים במצוד אח־רי הפרשים הפולניים המטורפים הללו, שמתערים על הטנקים בחרבות שלופות. באגפים אנחנו שומעים רעמי ארטילריה. שם הפולנים מנסים לתקוף. את הדיווי־זה שלנו עדיין לא מכניסים לקרב ממש. שומרים עלינו לקראת הקרב על הבירה.

בעיירה הקטנה בז'אודה, ליד הויסטו־לה, אנחנו נקראים לקבוצת־פקודות ב־מטה של פון־קלוגה. כבר חסרים לא־מעט קצינים שנהרגו ונפצעו בקרבות, ו־כמה קצינים מופיעים כשהם מקושטים בתחבושות.

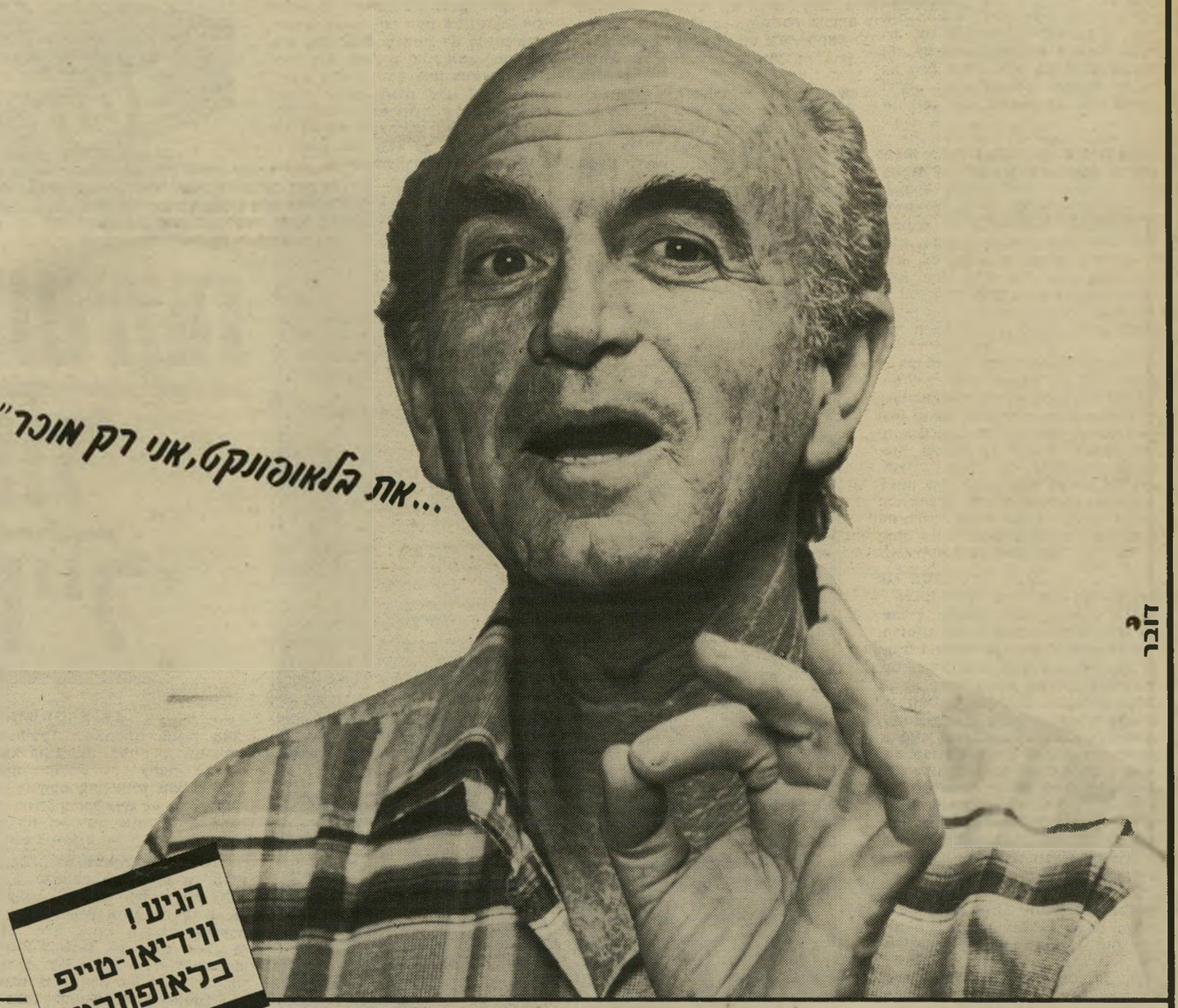
פון־קלוגה אומר שהמילחמה לא תיג־מר מהר כל־כך. אנגליה וצרפת הכריזו מילחמה, „והעסק המחורבן הזה יקח שנים," כך הוא אומר, כשקצין אס־אס שלידו נועץ בו מבט נדהם. פון־קלוגה כועס. הוא אומר שהקצינים מסתכנים יותר מדי, „אתם תמותו אחד־אחד, ו־בסוף יקחו הקורפורלים את הפיקוד !" הוא אומר, והקצין מאס־אס מחוויר.

פון־קלוגה מסביר את המהלכים ה־באים, ולבסוף הוא מניח זמן לשאלות. מיור־גנרל אחד מחיל־הרגלים קם ושואל למעשי אס־אס. הוא טוען שהם רוצחים אזרחים ושוללים שלל, והדבר משפיע ל־רעה על מורל החיילים שלו. פון־קלוגה משיב שלוורמאכט ולאס־אס יש מפקד עליון אחד, וחיילי הוורמאכט יכולים לעצום עיניים גם כשאינם ישנים. אוברסט פון־קנצלר, ממטה הבריגדה שלנו, לוחש לי שאס־אס מלא פושעים לשעבר, סרסו־רים וגנבים, „שהם תמיד היו הפטריו־טים הכי־גדולים."

בחוץ מחכים לנו כבר הפוליטיקאים. הם מגיעים לכאן עם כנופייה שלמה של עיתונאים מהחבורה של גבלס. מצלמות־הקולנוע מטרטרות והעטים רושמים ב־מהירות. הפוליטיקאים מנסים להתקרב אל פון־קלוגה, הם לוחצים איתנו ידיים ונואמים נאומים קצרים על גבורתנו. ה־מצחיקים ביותר הם כמה מהפוליטיק־אים, ששלפו מהארון את מדיהם מתקו־פת מילחמת 1914, וחוגרים אקדחים.

אנחנו חוזרים לרגימנט. עדיין מחכה לנו הקרב על ורשה. פון־קלוגה טוען ש־חלק גדול מהחיילים הפולנים הצליח ל־הגיע לשם למרות הכיתור, ומחכה לנו קרב קשה.

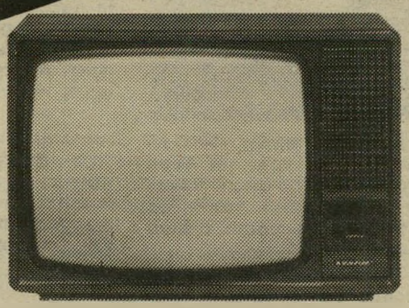
"אני מתקן את כל סוגי הטלוויזיות.



הגיע!
וידיאו-טייפ
בלאופונקט

"כטכנאי אלקטרוניקה ותיק, אני מחזיק מעבדה משוכללת, שם אני עורך היכרות עם החלקים הפנימיים של כל סוגי הטלוויזיות — פרט לאחת: בלאופונקט, אותה אני מכיר בעיקר מבחוץ — היא פשוט לא רוצה להתקלקל. זאת הסיבה שאני מעדיף למכור את בלאופונקט יותר מכל טלוויזיה אחרת."

בועז שירותי טלוויזיה,
החנות והמעבדה: רח' בורוכוב 24, רעננה.



TEDELEX

בלאופונקט-בכל מחיר.

היבואן הבלעדי: טרכף יבוא בע"מ, רח' בוגרשוב 70, תל-אביב.

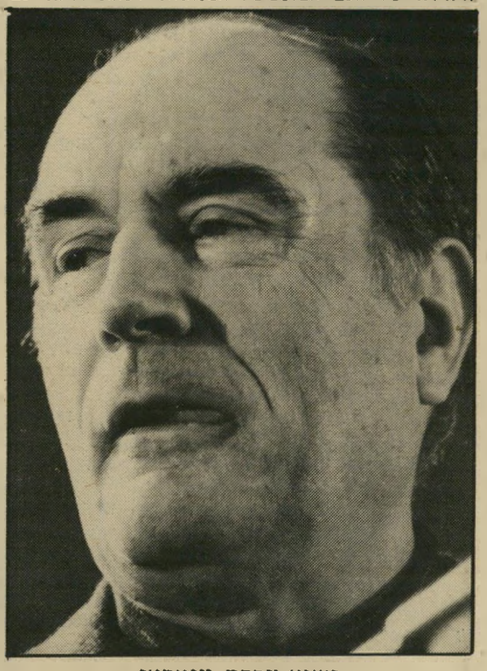
BLAUPUNKT

ת"א: מרכז שיווק ישיר — בן יהודה 1; שיווק הוגן — דיזנגוף סנטר; סלון מרכזי ת"א — בית אל-על; אלרד — אלנבי 106; סלון טוקיו — אלנבי 66; **נכבעתיים**: נתנאלי — כצנלסון 18; **רעננה**: בועז שרותי טלוויזיה — בורוכוב 6; **נתניה**: רדיו אלחוט ויצמן 5; **חדרה**: חשמלית — הרברט סמואל 80; **חיפה**: טרקלין חשמל — הנביאים 25, הדר כרמל; **קרית מוצקין**: פלג טלוויזיות בע"מ — השופטים 13; **אשדוד**: חשמל כהן — מרכז מסחרי א'; **רמלה**: אסתר אוניברסל

צרפת: הבגידה הגדולה

בסרטו הקלאסי של דיק לסטר, הפטנט, מתדפקת ריטה טאשינגהאם על דלתות בתים לונדוניים רבים. האזרחים הנדהמים שפתחו את הדלת, שמעו מפיה מילה אחת בלבד: אונס! רובם ככולם מתעלמים, מושכים בכתפיים, טורקים את הדלת בפניה. רק עקרת־בית אחת, ממושקפת ודהוייה משהו מחייכת ואומרת לריטה: „אונס? לא היום, תודה רבה."

חלומות כמוסים. פלסטינים רבים עוברים היום חוויה דומה. בצד גילויי אהדה רבה למצוקתם מצד חוגי ציבור מגוונים בכל רחבי העולם, מתעלמות הממשלות מהמשא הנורא שמבצעת ממשלתו של מנחם בגין בלבנון. מדינות ערב, ממשלות אירופה ואפילו ברית־המועצות משתמרת פעולה בקשר השתקה ענקי, המאפשר לאריאל שרון להגשים חלק גדול מחלומותיו הכמוסים כלפי ההנהגה היחידה של העם הפלסטיני, המסוגלת לשאת ולתת עם



נשיא צרפת מיטראן
עמדה מפוקפקת

ממשלת־ישראל. אין צורך להזכיר בהקשר זה את ממשלת ארצות־הברית. אין כל ספק היום, שרונאלד רגן ושר־החוץ שלו, אלכסנדר הייג, נטלו חלק פעיל במזימה לפלוש ללבנון. מבחינה זו היה למנחם בגין היסג בלתי־מבוטל.

הצהרות סופר־מתונות. בשום מקום לא שרר פער כל־כך גדול בין רגשות הציבור ובין עמדת הממשלה, כמו בצרפת. הצרפתים הפגינו אהדה חד־משמעית לפלסטינים וללבנונים. מצעדי מחאה, מיכתבים למערכת, מאמרים נרגשים בעיתונים, גיניוים חריפים לבגין ולשרון, הפכו חלק מהנוף בהוויה הציבורית של צרפת.

השבועונים האינטלקטואליים יצאו במסות ארוכות ומלומדות על המשבר בציונות, על הסתירה בין האידיאלים ההומאניסטיים של היהדות ובין הברבאריות של אריאל שרון ורפאל איתן. העיתונות הפופולארית הבליטה יותר את ההיבטים החדשותיים־אקטואליים, את ילדי לבנון־פלסטין המרוטשים, ואפילו את ההתלבטויות המוסריות בישראל. מחאת מחנה־השלום זכתה הפעם לכיסוי מדיקדק. לוחמי־השלום הוגדרו כמיעוט, אבל כמיעוט המבטא את העדר הקונסנזוס בכל הנוגע לפלישה ללבנון, לשיטות שבהן נקט צה"ל, ולחששות לעתיד היחסים בין ישראל ובין שכנותיה לטווח יותר ארוך.

שונה לחלוטין הייתה עמדת הנשיא פרנסואה מיטראן. משקיפים צרפתיים עקבו בתדהמה אחרי הצהרותיו הסופר־מתונות. גם שיחתו עם שר־החוץ, יצחק שמיר, לא הדירה שינה מעיניו של שמיר. מיטראן הביע, כמובן, הסתייגות ממדיניות ישראל, אבל סירב להיגרר לגינוי חד־משמעי, נמנע מלאיים בסנקציות, ולא עשה שום צעד ממשי להצלת ההנהגה הפלסטינית המתונה, ששרון איים עליה בהכחדה פיסית.

שר־החוץ, קלוד שסון, נקט אומנם בשפה חריפה יותר, אבל היה חסר־אונים לחלוטין. בשיטה הנשיאותית הצרפתית נמצא כמעט כל כוח־הביצוע בידי הנשיא. עמדת הנשיא מגעה, למעשה, משסון, לפעול למען הפלסטינים, ואף הכשילה את המאמצים לגיבוש עמדה אירופית אחידה.

נופך אידיאולוגי. השמאל הצרפתי, כולל חוגים רחבים במיפלגה הסוציאליסטית השלטת, גילה מורת־רוח בולטת מעמדת הנשיא. היא נראתה בעיניהם כחלק בלתי־ניפרד מהיגרורותו של מיטראן אחרי עמדות ארצות־הברית בכל רחבי הזירה הבינלאומית. מחוץ לאמריקה המרכזית, שבה שומרים עדיין הצרפתים על המיכה בתנועות השיחרור, מתאם מיטראן את כל צעדיו עם רגן, מפגין בכל הזדמנות את שייכותו הבלתי־מעורערת למערב. בעניין הלבנוני מסרב הנשיא לצאת בגלוי נגד העמדה האמריקאית, מסתפק בהשמעת הסתייגויות. זאת, לפחות, תהייה עמדתו עד שהערבים כולם ייצאו סוף־סוף למערכה מדינית למען הפלסטינים, דבר שלא קרה עד כה.

עוזריו של הנשיא מוסיפים לעמדתו הפרו־ישראלית גם נופך מעין אידיאולוגי. יועצי הנשיא, הובר וודרין

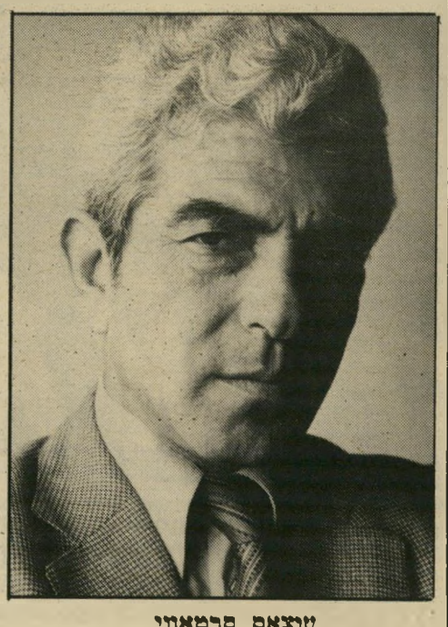


מיהו ידיד

רבים סבורים היום ש„ידידים" כמו רונאלד רגן, אלכסנדר הייג ואפילו פרנסואה מיטראן, עושים בעצם שירות דוב לישראל.

ידידים אמיתיים של ישראל ברחבי העולם העדיפו למתוח ביקורת נוקבת על ממשלת ישראל. בביקורת זו היו, לעיתים קרובות מאד, ביטויים נרגשים של אהבה אמיתית לעם בישראל, ודאגה רבה לגורלו באיזור שטוף שיגאה וניכור.

תפיסה הומאניסטית. דוגמה טיפוסית הוא פיטר קלווקוראסי, סופר ועיתונאי, שתקף את בגין בלי רחמים במאמר נפלא בשבועון הבריטי סאנדיי טיימס. אחרי ניתוח נוקב, פוליטי־שכלתני, שהקיף את



עיצאם סרטאוי
הכרתו של העם הישראלי

כל ההיבטים הצבאיים והמדיניים של הפלישה ללבנון, מבטא קלווקוראסי בלי היסוס את דאגתו החמה לישראל עצמה.

דברי הסיכום שלו חייבים להיחרט בתודעה הקולקטיבית של העם בישראל: „יתכן שישראל, שאיבדה את רוב ידידיה בגלל מדיניות בגין, תצליח להחזיק בחלק מכיבושיה בלבנון. בגין הוא אמן המדיניות לטווח־קצר. אלא שאין לו שום נוסחה לשלום, רק לכיבוש שטחים בכוח.

„לו הייתי הורה ישראלי נבון, הייתי רועד מעצם המחשבה על גורל ילדי, ואפילו נכדי."

„לו הייתי ישראלי..." מנהיג פלסטיני בכיר מאוד, ששוחח השבוע עם עולם קטן, הביע הזדהות רבה עם דברים אלה. „גם היום, כשישראל פוגעת באורח כל־כך ברוטאלי בבני עמי," אמר המחבל, „אני סבור שתפיסה הומאניסטית זו היא נכונה ביסודה. חבל שהיא עדיין לא חדרה להכרתו של רוב העם הישראלי."

ארגנטינה: שעיר לעזאזל

יש להניח שקוראי עולם קטן לא הופתעו כלל מהדחתו של נשיא ארגנטינה, ליאופולדו גאלטיירי. המדור יצא לפני ארבעה שבועות בתחזית מפורשת שגאלטיירי יידח אם תובס ארגנטינה (העולם הזה 2335). בינתיים מנסים ראשי החונטה להשתמש בהדחת הנשיא, כדי לשמור על כיסאותיהם, ואולי על עצם קיומם הפוליטי (והפיסי...).

נגרלים בחפזי כדורגל. בארגנטינה מתלוצצים שעתיד החונטה תלוי בעצם בכוכב הכדורגל, דייגו מאראדונה. כל כישלון במונדיאל, כמו ההפסד המזור לבלגיה, עלול לעלות לגנראלים ביוקר רב.

משקיפים רציניים יותר סבורים שאין תקומה למישטר הנוכחי. כישלון ההרפתקה המטורפת ב־„מאלוויינאס" (איי פוקלאנד), המחיר הכלכלי הכבד, והבעיות האובייקטיביות הקשות של ארגנטינה, עלולים להצית אש של מרד בכל רחבי המדינה.

מומחים ליבראליים חוששים שהתסיסה העממית לא תביא לשינוי בכיוון דמוקרטי, ובסופו של דבר ישלטו בארגנטינה פאשיסטים גרועים יותר מגאלטיירי. יש להניח שזאת היא תחזית מציאותית בהחלט.

ורג'י דבריי, אמרו השבוע לעולם קטן שהנשיא רואה סכנה רבה בבידודה המדיני של ישראל. תחושת המצור עלולה להפוך את ישראל למדינה מטורפת, הפועלת ללא כל זיקה למציאות הבינלאומית, או לאינטרסים של מדינות ידידותיות.

גישה פסיכולוגיסטית זו היתה נר לרגליו של מיטראן לאורך כל הקאריירה המדינית שלו, ושיכנעה אותו לבקר השנה בישראל, חרף רתיעתו ממנחם בגין. היועצים רמזו שהפלישה ללבנון מהווה מכה קשה לקונצפציה זו, והם סבורים שמיטראן עשוי לשנות את גישתו לממשלת ישראל, למרות אהדתו הרבה לעם הישראלי.

רג'י דבריי, מהפכן ותיק שישב שנים בבתי כלא דרום־אמריקאיים והפך יועץ הנשיא לענייני העולם השלישי, הפגין בגלוי את המבוכה הרבה שגורמת לו עמדת מיטראן בנושא הפלסטיני. מדבריו ניתן היה ללמוד שהנשיא אוהד באמת ובתמים את מדינת ישראל, הוא ישנה את עמדתו רק אם יובהר לו בצורה ברורה שיש סתירה בולטת בין האינטרס של העם בישראל, ובין מדיניות בגין—שרון.

מבוכה סוציאליסטית. מעבר לעמדה הספציפית ביחס לישראל, קיימת שאלת האוריינטציה הבינלאומית של צרפת. אין ספק שמיטראן נוקט במדיניות אטלנטית ברורה, וזונח את המסורת האירופית של חלק מקודמיו. הכרעה זו מונעת יצירת מדיניות־חוץ נייטראליסטית יותר, הנשענת על עקרונות סוציאליסטיים, והניעה את מיטראן לצאת לפעולה כדי לרסן את ברונו קרייסקי, שיצא בהתבטאויות חריפות לא רק נגד בגין, אלא גם נגד שמעון פרס.

במיפלגה הסוציאליסטית שוררת מבוכה רבה. חברי השורה דורשים ניתוק היחסים עם מיפלגת העבודה הישראלית, ונקיטת עמדה ברורה נגד בגין. רוב יועצי הנשיא, חוץ מז'אק אטאלי, שהוא בעצם סוכן ישראלי לכל דבר, סבורים אף הם שיש לצאת בגלוי נגד בגין. אולם בצרפת „המדינה היא הנשיא", ועמדתו המפוקפקת של מיטראן בעניין הפלסטיני אינה מבשרת טובות לסיכויי־השלום במיזרח־התיכון.

מטעמים מובנים לא ניתן לפרסם מודעה זו בעתון מסוים!
קוראי העתון ההוא אינם יודעים את האמת.



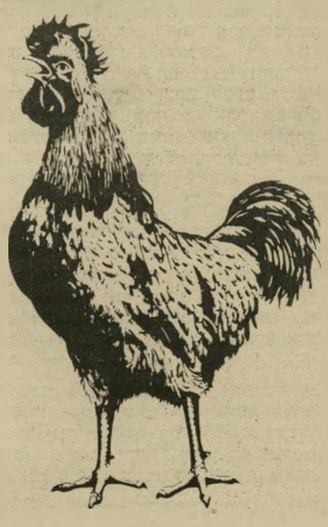
ספר להם את האמת!

הלוח החדש הוא הנפוץ ביותר במדינה:
עובדה: מודעה אחת למכירת רכב המתפרסמת בגוש דן מופצת באמצעות "מעריב", "הארץ", "ג'רוזלם פוסט" ו"העיר" ב־540,000 עותקים, ומלבדם לכל בעל טלפון באמצעות המחשבו!

הלוח החדש מגיע גם לקוראי ידיעות אחרונות:
עובדה – ה"לוח החדש" מגיע גם לקוראי "ידיעות אחרונות" באמצעות עתון גוש דן "העיר" ובאמצעות עתון ירושלים "כל העיר". עתונים אלה מופצים במאות אלפי עותקים.

המפרסמים הגדולים מעריפים לפרסם מודעות דרושים בלוח החדש:
עובדה: מה־1.4.82 התפרסמו במדורי ה"דרושים" ב"לוח החדש" 1450 אינטש יותר מאשר בלוח האחר.

הלוח החדש עובד טוב יותר:
נסיון מצטבר ותגובות הציבור מוכיחים ש"הלוח החדש" עובד טוב יותר. עובדה: רק אנשים שפרסמו ב"לוח החדש" הביעו דעתם על הצלחת הלוח (בסידרת מודעות "הטלפון לא הפסיק לצלצל"). הלוח האחר שותק – מדוע?



הלוח החדש

מודעה אחת שלך מגיעה לכל אדם במדינה

אנשים בעולם



פאראנהאז פהלווי: הנסיכה הסטודנטית

בת השאה שגורש מאיראן, **פאראנהאז פהלווי**, מנסה לשכוח את עברה המלכותי, שחלף ואיננו עוד, ולשקוע בהווי־סטודנטים. פאראנהאז בת ה־23, סטודנטית לאמנות במיכללת בנינגטון בוורמונט, נראית בחברת ידידה הקבוע, **ביל קונובר**, רואה־חשבון המשתלם בסוכנות הבורסה הגדולה מריל ולינץ'. אבל קשה להניח שאם היתה רק סטודנטית ולא נסיכה של ממש, היתה מרשה לעצמה לרקוד שלושה לילות רצופים בדיסקוטק זנון, שהוא מקום הבילוי היקר ביותר בניו־יורק.



ננסי רגן: ילדת־הפלא עם סבא וסבתא

אין להכחיש: האמריקאים יודעים לעשות הצ־גות. הכסורה העולמית של הסרט אנני נערכה בראדיו סיטי, בניו־יורק, כשהמפיק, **ריי סטארק**, דאג להביא לשם את כל האנשים הנכונים. הוא תרם 120 הצגות־בכורה לתחנות הטלוויזיה החינוכית בארצות־הברית, בעיקבות בקשתו של הנשיא **רונאלד רגן** אל הסקטור הפרטי לעשות יותר במימון האמנות. תמורת זאת, זיכתה גברת **ננסי רגן**, שחקנית־קולנוע לשעבר, את כוכבי המחזמר המוסרט בהופעתה האישית, כשלצידה יושב בן־זוג מימים עברו, **קרי גראנט. ברוס שילדס**, היכולה להיות נכדתה של הגברת רגן, ידעה היסב לאן יילכו הצלמים, וניגשה לברך את אשת־הנשיא.



היבר דה ז'יבאנשי: פנינת הכתר

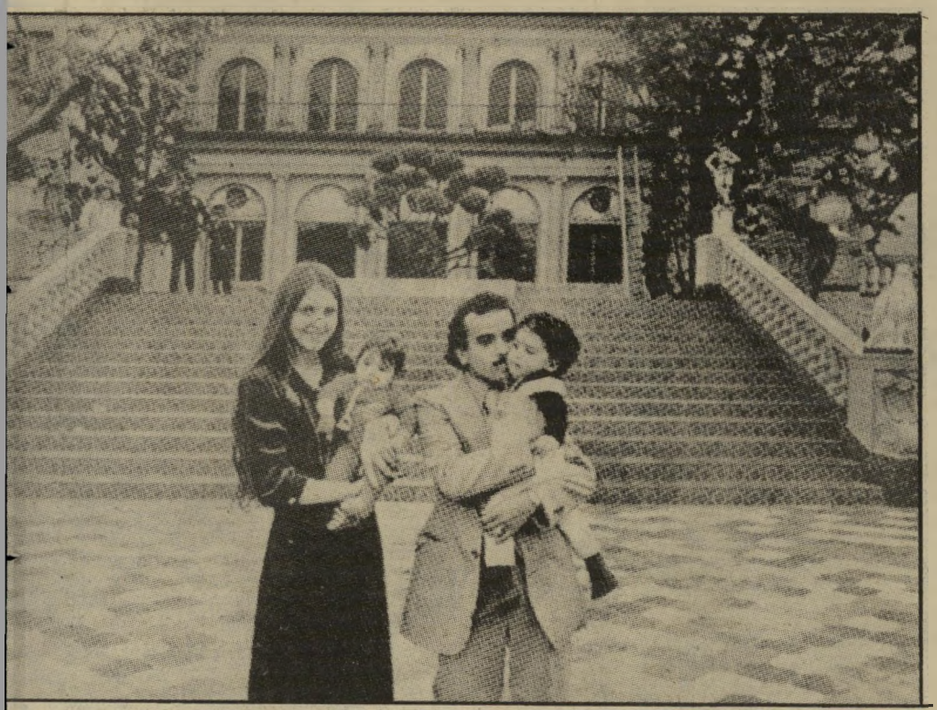
האופנאי **היבר דה ז'יבאנשי** נחשב לאחד מבעלי הקו ההדור ביותר של אופנת העילית הצרפתית. לאחרונה חגג 30 שנות פעילות בשטח הבשמים. כשגולת הכותרת היתה נשף ענקי, בהשתתפות כוכבים ואנשים יפים מכל העולם, אשר באו לכבודו לניו־יורק. אך הפנינה שבכתר היתה **אודרי הפבורן**, שבאה לברך את האופנאי, שלו שמרה אמונים במשך שנים ארוכות, כשהיא לובשת את השמלות שלו הן בחיים הפרטיים והן על מסך־הקולנוע. וכיצד תבוא לבושה לנשף, אם לא בשימלה חדשה את ז'יבאנשי?



הנסיכה מרגרט: „לא אירוסין, לא נישואין"

זמן קצר לפני שליידי די כרעה ללדת את יורש־העצר המפורסם (הרופאים התבוננו בו על מסך טלוויזיה מיוחד, עוד לפני שיצא לוויר העולם), חגגה **מרגרט** אירוע פרטי ב־החלט, באחד הגשפים הגדולים בלונדון. „לא אירוסין ולא ני־שואין," הצהירה הנסיכה הפר־חחה. היה זה בשעה 3 וחצי לפנות בוקר, כאשר מרגרט בת ה־51 קיפצה כילדה, בחב־רת מחזרה הקבוע, **נורמן לונסדייל**, מוציא לאור בן 55, שלבש את החצאית הסקו־סית המסורתית. „איני מוכנה לומר שאנחנו לא מתחתנים," ניסתה מרגרט להתבדח עם ידידים משותפים בנשף. לונס־דייל היה יהיר יותר, כשאמר לעיתונאים: „ואני איני אומר שאנחנו לא מתארסים, כי זה נשמע גס מדי. מצד אחר, אולי זה גם נשמע נועז למדי. אנח־נו לא מתארסים ובכל זאת אנחנו חברים טובים מאוד."

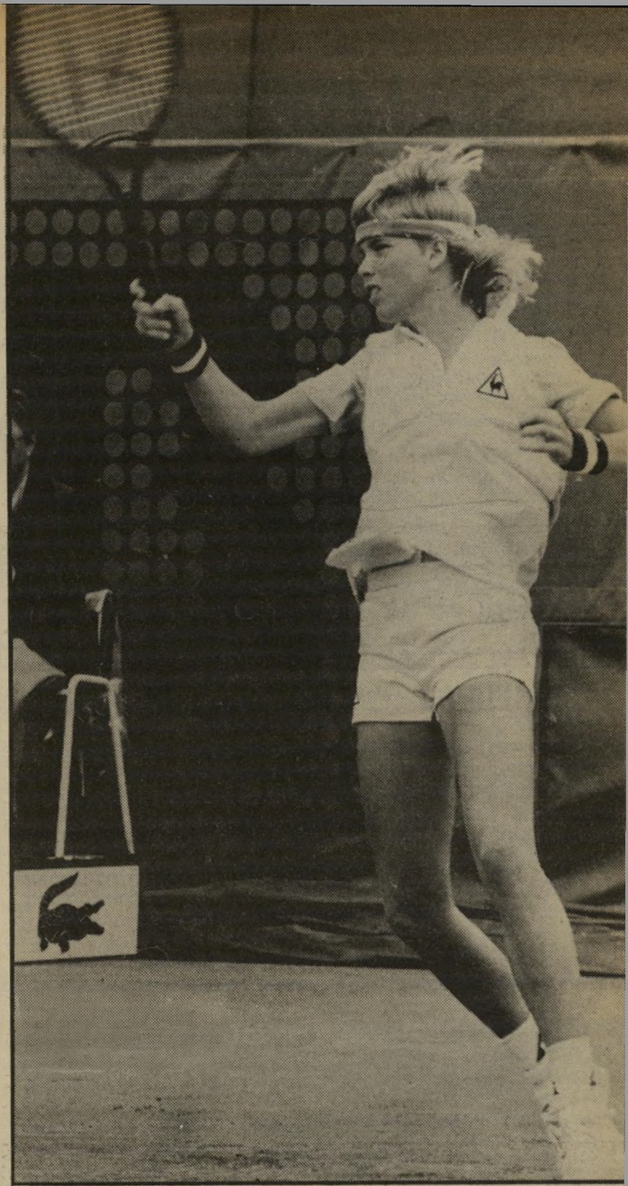
אנשים בעולם



מוחמד אל־פאסי: תביעת הגירושין הגבוהה ביותר בעולם

לפני כמה שנים נחרדו תושביה השאננים של שכונת בוורלי־הילס המכובדת שבהוליווד, כאשר שכן חדש נכנס לחווילה, שרכש בסכום של מיליון דולר, צבע אותה בצבע ירוק־אתרוג והכניס שינויים בעלי גוונים בלתי־מוסריים בקישוטי הבית החיצוניים והפנימיים. לימים הכירו אותו כולם — זהו השייח' הנודע בשם :„השייח' של שדרות סאנסט". שמו הוא מוחמד אל־פאסי, הוא בן 28 ונחשב לאחד העשירים המרגיזים ביותר בעולם כולו.

בחישוב צנוע, נאמדים הרווחים מעסקיו ביום אחד, ב־3 מיליון דולר. חשבון זה ידוע, כנראה, היטב גם לאשתו, **דנה**, שהתגוררה עמו בהוליווד, עם שני ילדיהם. עתה דורשת האשה גט ודמי־מזונות, בסכום צנוע — קצת יותר מ־2.5 מיליארד דולר (סכום ששבר את השיא של הציבה קודם לכן **סוראיה קאשוגי**). דנה נישאה לשייח' מוחמד לפני 16 שנים, כשהיתה בת 15, והתרגלה לחיי מותרות מטורפים עד כדי כך, שלא שמה לב לעובדה שלבד מ־300 זוגות נעליים היו לבעלה גם כמה שיגעונות אחרים, כמו הכנסת עדר עזים לחדר־השינה בבית־מלון מפואר במיאמי.



קאתרין מאנביה: ביורן בורג ממין נקבה

היא בת 17 בלבד, בלונדית ששערותיה בגוון האפר. היא קושרת את מחלפותיה כמו השוודי המפורסם, והצרפתים רואים בה את התיקוה הגדולה של הסנים הנשי בארצם. שמה **קאתרין מאנביה**, ויש לה כל הנתונים הדרושים כדי לטפס לפיסגה. אמה היתה בעבר ארבע פעמים אלופת צרפת בריצות קצרות, וכיום היא מקדישה את כל זמנה לטיפול בקאריירה של הבת הצעירה. מאמנה הוא אוסטרלי, בשם **סטיב מאיירס**, והוא האחראי להתקדמות הטכנית שלה.

הפנים החמודות ועצבי־הברזל מבטיחים, שהיא תיזכה הן לעמודי־שער והן לנצחונות בשדה, כמו הקרחון השוודי.



ליז טיילור: שושלה קטנה של אמא

אחרי הצגת שועלים קטנים בלונדון הזמינה כוכבת ההצגה, **ליז טיילור**, את אמה **שרה** לארוחת־ערב במיסעדה. למרות שהיו מבקרי־תיאטרון שלא ראו במאורע הזדמנות מכובדת לחגוג הישג דרמאטי של ממש, חושבים קוני הכרטיסים אחרת וההצגה, לפחות בניו־יורק מכורה מראש.

בינתיים מקדישה ליז את כל זמנה לטיפוח קישרי־מישפחה, לא רק עם אמה כי אם גם עם בעלה לשעבר — פעמיים — **ריצ'ארד ברטון**. כמה עיתונים אמריקאיים טוענים שהשניים ישובו לחיות יחד, וכי ליז החליטה לטפל בברטון החולה במו ידיה.

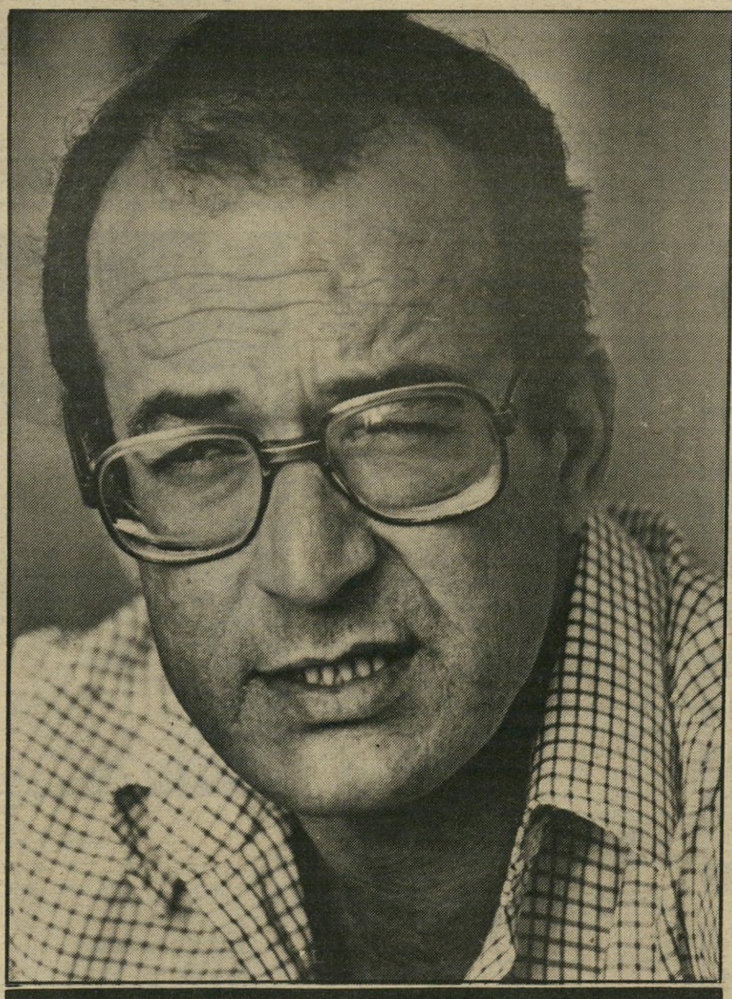


שארלין טילטון: האם מההריון יצאו גירושין?

לא יהיה זה פלא אם מפיקי הסידרה דאלאס ייתבעו להעסיק פסיכולוג מיוחד, צמוד, שישרת את כוכבי הסידרה שלהם. כי ב־מעקב אחרי הקורה לכמה משחקני־הסידרה המפורסמת, נראה כי יש סכנה של הזדהות מוחלטת עם מצבן הבלתי־מאוזן של הדמויות בסידרה וחייהן המישפחתיים. כך למשל, הצהירה באחרונה **לינדה גריי**, שהיא מעדיפה חברתם של גברים הומוסכסואליים, אשר אינם מסכנים את ביטחונה האישי; **ויקטוריה פרינסיפל** היפהפיה מעדיפה את כיסו השמן של השייח' עדנאן חאשוגי, ואילו **שארלין טילטון** נמצאת על סף פרידה מבעלה. אמנם זה מפתיע בהחלט, לאור העובדה שהכוכבת הצעירה נמצאת בחודש השישי להריונה, וזאת גם היתה הסיבה המוצהרת לכך שלא באה לישראל, כמתוכנן. לעומת זאת, כל נישואיה לכוכב הזמר **ג'וני לי** מסתכמים בשלושה חודשים, אבל חבריהם הקרובים ביותר טוענים שאין מנוס מהפרידה.

לאחרונה מרבה ג'וני בנסיעות לצורכי הופעותיו, ואילו שארלין נאלצת לצלצל אליו למקומות ניידוניו השונים, לפחות חמש פעמים ביום. היא מודה ומתוודה שהיא מצוייה בפאניקה, ושהיא עמלה קשה כדי לשמור על נישואיה.

יוסי שריד טוען שקיימת במיפלגתו ברית־בירונים נגדו, אומר שהוא יכול להפוך את אימרי רון לגל של עצמות, מספר על חיי המישפחה שלו ועל יחסיו עם פינחס ספיר, שימעון פרס ויצחק רבין



ראיינה שרית ישי

הילדים שלי מתחרים ביניהם מי יענה לסלפונים המאיימים. הרשיתי להם לקרוא דרור ללשונם, ולשלוח קללות במאיימים

כשהופעתי לראשונה בחיי לפני ציבור התעלפתי מרוב פחד. הם מצאו אותי על הריצפה, וחשבו שאני אפילפסי

ירון לונדון אמר לי: אני מכיר איזו בחורה יפה, חתיכה, דורית ורבין. יש לה „ואליאנס" לבן, היא שיגעה את כולם

ספיר היה האדם היחידי בפולימיקה שאהבתי. פעם הוא אמר שהוא אוהב אותי יותר מאשר את הילדים שלו

קשה לעבוד איתי במיסגרת קולקטיבית. לפעמים אני קצר־רוח וחסר־סבלנות. קשה לי לעשות ויתורים ופשרות

אני לא מסוגל מבחינה נפשית לגייס אנרגיה כדי לעלות בפעם המי־יודע־כמה על מיתרסי המאבק בין פרס לרבין

„אני לא מוכן לצניעות!"

אפשר להגיד עליו הכל: הוא צעיר, הוא חכם, הוא מצליח. יש לו רק בעייה אחת — הוא צנוע.

יוסי שריד הוא חבר־כנסת כבר תשע שנים. ילד־הטיפוחים של פנחס ספיר, ילד־התפנוקים של מפא"י, כעת הילד הנוראי של המערך.

מה לא נאמר עליו? ראש־הממשלה כינה אותו נער מחוצן, גולדה איימה בהתפטרות אם יעז לפרסם ברבים פרשה שהובאה לידיעתו אחרי מילחמת יום־הכיפורים, פרשת מנחיימי. מנחיימי, קצין בכיר בצה"ל, התבטא בחריפות בכנס קצינים על מחדלי שר־הביטחון דאז, משה דיין.

שריד רצה להגיש שאילתא בכנסת, דיין איים בהתפטרות, גולדה קראה אליה את ספיר, ספיר טילפן ליוסי וניסה להניא אותו מלהגיש את השאילתא. יוסי אמר לאבא הגדול: לא! גולדה לקחה את הטלפון, יוסי אמר לה: תשכחי בזה.

גולדה לא סבלה אותו, הוא תיעב אותה. הוא אוהב לספר איך יעץ פעם לספיר להתפטר מגולדה, אך ספיר לא שמע לעצתו.

ליוסי שריד תדמית של בוהמיין. הוא יושב בבתי־הקפה הנכונים. הוא אורח קבוע בפרמיירות ובמסיבות, נציגה של הכנסת בפסבדו־בוהמה. הוא משתבח בחברים שחקנים.

הוא נשוי לדורית, אשה נאה מאוד. קשה להאמין שיש לה בן בוגר שמינית. הם הכירו דרך ירון לונדון ואחרי שבו־עיים התחתנו. הם גרים בדירת־גג בשיכון למד. הדירה מפוארת, אך הריהוט פשוט ודורית מתנצלת על הריפוד המהוה. הטלפונים אינם מפסיקים לצלצל — חברים ידועים וידועים פחות, טלפונים מסתם אזרחים, המביעים התנגדות או הזדהות.

יוסי מראה לי את התעודה של בנו, בוגר השמינית. השם הרשום בתעודה: שריד ישי. יוסי אומר לי שמרבים להתלוצץ איתו בעניין זה. אני מספרת לו איך פעם זכיתי בראיון עם אישיות ידועה, שסירבה להעניק לי ראיונות, אך המזכירה שלה הבינה בטעות ששריד רוצה ראיון. כשהגעתי אל אותה אישיות לא היתה הברירה בידה אלא להצטער על הטעות ולהעניק לי את הראיון.

הוא נחמד, יוסי שריד. אחרי ארבע שעות של ראיון יצאתי מרוצה. הוא מרואיין מצויין, מספר לך הכל: רכילות, פוליטיקה, סיפורים אישיים, השמצות. הוא יורד על עצמו ויורד על אחרים, וגם כשאתה יורד עליו, הוא יודע לכוון את התשובה כך שתהיה מרוצה. מרואיין מצויין — אולי בגלל חדות

„אני לא מלך הצניעות!"

(המשך מעמוד 31)

לשונו וכושר ההתבטאות שלו, אולי בגלל נסיונו העיתונאי. הוא יודע שכבל שאתה פחות מחנטרת לעיתונאי, אתה יוצא נשכר מהעסק.

12 בצהריים, יום שישי. הכלבה טוטי מכרסמת בעצם שלה, נדב בן ה־7 חוזר מבית־הספר, שמח להצטלם עם אבא שלו, יושב בשקט ומקשיב. ילד רציני.

אחר־כך באה נועה, בת ה־12 עם חברה. היא אינה רוצה לשמוע על צילו־מים. גם דורית, היושבת במירפסת וקו־ראת עיתונים, אינה רוצה להצטלם. היא נראית טוב, האשה הזאת. יוסי אומר שהוא מאוד מעריך את העובדה שדורית, העובדת כעורכת־לילה, אינה אוהבת להיבנות על חשבונו.

הוא משתמש חרבה מאוד בלשון רבים: „אמרנו", „עשינו", „הלכנו". הוא גם אוהב לדבר על עצמו בגוף שלישי, והוא אף פעם לא מסתכל לך בעיניים. יש לך הרגשה שהוא מדבר עם עצמו, אל עצמו, רק על עצמו. כשהוא מפסיק את חשיחה ועונה לטלפון, הוא ממשיך



יוסי ודורית שריד

„אני זאב פוליטי בודד. קשה לי לעבוד בקבוצה"

מייד באותה נקודה שבה הפסיק. אין צורך להזכיר לו.

יוסי שריד סובל כעת מחוסר־פופו־לאריות. הציבור אינו אוהב גיבורים המתנגדים למילחמה.

במחנה השמאל נערכים ניחושים: יפ־רוש או לא יפרוש. והרוב אומרים: לא יפרוש. הוא עצמו מתקשה להשיב על השאלה. רוצה לפרוש בראש מחנה גדול, עם מפ"ם. מזכיר את כישלונו של לובה אליאב.

יוסי שריד הוא בן 43. אנשים רבים אינם אוהבים אותו, מאשימים אותו בשחצנות, מאשימים אותו שהוא אוהב להיות כוכב ראשי. הרבה מאוד אנשים אוהבים אותו, מאמינים שהוא מסוגל לעמוד בראש מיפלגה חדשה.

אוהבים או לא אוהבים, דבר אחד בטוח, אף אחד לא יכול להתעלם ממנו.

● יוסי שריד, מה התוכניות שלך?

לפני המילחמה אמרתי שזה יהיה טוב מאוד לו תנועת העבודה תרוץ בשני ראשים. אחרי המילחמה — על אחת כמה וכמה.

● מה קרה בזמן המילחמה?

קרה דבר שהיה ידוע כל הזמן. היתה ישיבת הסיעה הראשונה, ישיבה שתישאר חקוקה בזיכרון להרבה שנים. כמו תמיד. היו חילוקי־דיעות. את מוכרחה לדעת, שאף פעם חילוקי־הדיעות האלה לא עלו על פסים אישיים. אני עשיתי מאמץ גם הפעם, שלא לגלוש למישור האישי. זה נראה לי מיותר. הוויכוחים האידיאולוגיים קשים דיים. תמיד יכולתי לאמר שמעבר לחילוקי־הדיעות, אני מקיים קשרים עם אנשים שממש חולקים על דיעותי.

● כמו מי?

אני תמיד מספר שעמוס הדר, אחד הניצים המובהקים, היה חבר שלי. לפני שנתיים שלוש הוא חיתן את בנו והזמין איזה שניים־שלושה חברי־כנסת. אני הייתי ביניהם. התגאיתי בכך, ראיתי בזה הוכחה שאפשר לקיים יחסים אישיים גם אם יש חילוקי־דיעות אידיאולוגיים.

● מה, אם כן, קרה בישיבת הסיעה?

הפעם, לצערי, באמת לצערי, קרו דב־רים אחרים: זה מדכא אותי. כבר הרבה שנים לא דיכא אותי דבר כמו שקורה בזמן האחרון. הפעם זה עלה על פסים של יצרים אישיים, משטמה נוראה. בישיבת הסיעה האחרונה ראיתי את חברי בריית־הבריונים עומדים מאחורי, והגילויים היו גילויים של אלימות ממש. אז הבנתי שהמיסגרת לא יכולה להיות שלמה.

● מי חבר באותה בריית־בריו־נים?

זיאק אמיר, רענן נעים, מיקי בר־זוהר. את לא מתארת לעצמך איך זה נראה. היו להבות, החזה היה חשוף. כשראיתי אותם קמים מהמקום, אינסטינקטיבית הבטתי אחורה, לראות איזו צרה צפויה לי משם.

הוויכוחים בישיבה הפכו ליצרים אי־שיים. חילוקי־הדיעות נחשפו בבהירות הכי אכזרית. התברר שחלק מן האנשים תומך במיבצע הזה מעיקרו, על כל גילגו־ליו. התפתחויותיו והשלכותיו — הצפויות והבלתי־צפויות. חלק זה שמח שהפסיכיא־טר הלאומי שלנו רוצה לרפא אותנו מ־טראומה. חלק אחר, כך התברר, פוסל את המיבצע מיסודו.

● האם חילוקי־הדיעות בסיע־תך, שהיו ידועים לך מראש, הם שגרמו לך להיות כך־כך מזועזע?

הדברים היו ידועים, גם אם מעולם לא הובאו באורח כה ברור ובוטה. אך הדבר שאני מתקשה, ואתקשה מאוד להסביר,

> ראיתי את חברי בריית־הבריונים - זיאק אמיר, רענן נעים ומיקי בר־זוהר - עומדים מאחורי. היו להבות. החזה היה חשוף. ראיתי אותם קמים מהמקום. הסתכלתי אחורנית לראות איזו רעה צפויה לי

הוא דבר אחר, וזה בעצם מה שגרם לי לזעזוע: יש לי חבר טוב, אישי, הרבה מאוד שנים. שמו טוביה סער, איש ידוע בציבור, מנהל־טלוויזיה. לפני כמה ימים מטלפן אלי חבר אחר ואומר את מה ש־אומר ואז, אחר־כך, הוא אומר לי: במילא נתראה הערב. אני אומר לו סליחה? ו־הוא אומר לי: אתה הרי תבוא לברי־מיצווה! אני שואל אותו איזה בר־מצווה? ואז היתה מהעבר השני דומיה של מבוכה. את מבינה, טוביה סער לא הזמין אותי לבר־המיצווה של הבן שלו.

כדי שתביני באיזו מידה טוביה ואני חברים, אני יכול להגיד לך שהחברות שלנו התחילה ברדיו ב־1961, כלומר 21 שנים שאני מכיר אותו. את דורית הוא מכיר עוד יותר זמן. אני יודע, פעם הוא חיזר אחריה. אני גם חבר של אשתו ו־מכיר את הילדים, וכשהייתי באמריקה גרתי אצלם וטוביה הוא בן־בית פה. שעות היינו מבלים במשחקי שש־בש ופוקר ו־תמיד הייתי מפסיד לו, כי האמביציה שלו במישחקים גדולה משלי. והוא לא הזמין אותי לבר־מיצווה. בדרך־כלל אני שמח כשלא מזמינים אותי, כי זה פוטר אותי מללכת, אבל המיקרה עם טוביה סער גם חרה לי וגם התריד אותי.

● האם שמחת כשהתמנה למני־הל הטלוויזיה?

לא הזדרזתי לברך אותו. ידעתי מה שילם ומה הוא היה מוכן לעשות ומה הוא עושה בשביל לקבל את התפקיד הזה. לא יכולתי לעשות שקר בנפשי ולברך אותו.

● אולי גם הוא לא יכול היה לעשות שקר בנפשו ולהזמין אותך לבר־המיצווה של בנו?

יש איזה כללים מקובלים. לא גינוני־טקס. יש דברים שיש בהם הרבה יופי־דברים של אמת בזמנים של שימחה ו־חלילה אבל. אני לא יכול להעלות על דעתי שטוביה סער יכול, או רוצה, למחוק תקופת זמן שלמה בעברו. חשבתי שאולי, במיקרה, שכח לשלוח לי הזמנה. טילפנתי לדן שילון, גם הוא חבר של טוביה ו־שלושתנו היינו שלישייה של חברים — רק תביני כמה העסיק אותי עניין הבר־מיצווה — טילפנתי אל דן והסתבר לי ש־גם דן שילון לא הוזמן.

הדבר הזה הוא גם מחפיר וגם מזעזע. זה מזכיר לי כל מיני תופעות בכל מיני מדינות שעברו זמנים קשים מאוד של שינויי מישטר. טוביה סער פשוט לא רצה ששריד ושילון, כן ושכחתי גם ארנון צוקרמן שלא הוזמן, ייראו בבר־המיצווה שלו. יש בזה משהו שמזכיר את הסרט מפיסטו, שראינו לא מזמן — לא שהיינו זקוקים למפיסטו כדי להבין מה קורה.

למה אני מספר לך את זה? כי אני חושב שהמיקרה הזה הוא סימפטומאתי ו־מאפיין את המצב שבו אנו שרויים בשלו־שת השבועות האחרונים, מאז שהבענו את הזדהותנו.

● מדוע אתה מדבר כך הזמן ברכים? מדוע אינך מדבר בגוף יחיד?

אם את רוצה זה יכול להיות גם אני. אני הבעתי, אני שרוי. זה לא משנה. לגו־פו של עניין, זו היתה ההכרעה הקשה ביותר שהיתה לי בחיי. לא רק בחיי ה־ציבוריים. ואני מבדיל ומותח קו חריף בין חיי הציבוריים והפרטיים, ולא מערבב אותם עד כמה שניתן. ואני אומר שזו היתה ההכרעה הכי קשה בחיי. זה ניקב אותי, כל ההתלבטויות. הרי מי נלחם שם בלבנון? נלחמים שם כולם, וחברים שלך ובני־משפחה שלך, ואתה לא בטוח אם מסוגלים במצבם להבין אותך, ואתה לא בטוח אם הם לא ייגנו אותך. אתה לא מצפה מהם שיבינו אותך, אולי לא טוב שיבינו אותך. אולי ההיסוסים שאתה מסו־גל להחדיר בהם אינם לטובתם. אתה לא רוצה להכביד על אף אחד. להיפך, אתה רוצה להקל, ומצד שני אם אני יכול לעשות משהו כדי לצמצם את ההרפתקה הזאת שאין לה הצדקה, ולכן היא מיותרת, אם אני יכול להביא לזה שהאיש לא ילך בכלל למילחמה, אני חייב לעשות את זה. ולכן זו היתה הכרעה מאוד מאוד קשה.

● אמרת שאולי טוב שהחיילים לא יבינו אותך. האם אינך מאמין שיש רגע שבו חייל, המכין את אשר הוא עושה וחושב שמו שנתן לו את ההוראה טועה טעות נוראה, ואז, באותו רגע לא נותר לו אלא לסרב פקודה?

לא, לא, לא. אני לא חושב כך, כי מאו־תו רגע ואילך פשוט נשמט לחלוטין הקיום הקולקטיבי שלנו. לאחר מכן אין יכולת לאחות את הבסיס הלאומי. אחרי זה בא האבדון.

● בוא ניקח משהו שלא נוגע לנו באופן אישי, התורכים והארי־מנים למשל.

סוג ההכרעה שאת מדברת עליו הוא מאוד אישי. משהו שבין החייל ובין עצ־מו, וזהויל והדבר הוא עד כדי־כך מרחיק־לכת, זה לא עניין של הטפה או יכולת של אדם אחר להציע לזולתו. הזכות הזו שמורה לכל אחד אם הוא באמת מגיע למסקנה שזה מה שהוא חייב לעשות. אני מודה לאלוהים שאיש לא שאל בעצתי. אך אילו מישהו דחק והמציר בי שאחן לו עצה, הייתי מייעץ לו לא לשבור את הכלל האחרון, שאחריו יש התפרקות מוחלטת. כי אז יווצר מצב כל־כך מסוכן, יותר מסוכן מהמצב שאנחנו שרויים בו.

● אתה זקוק לאהדה?

לא רוצה לדבר בצורה דרמאתית, ו־המימחטות יכולות בהחלט להישאר בכי־סים. רמת הרגישות שלנו גבוהה, ומי ש־מסוגל לגלות מידה מוגזמת של רגישות יכול לעמוד במאבק הזה, שהוא המאבק הכי חשוב שלנו. אני לא תובע את עלבוני ולא מבקש מידה של הזדהות עם הסבל שנגרם לי. הדברים היו צפויים ואותו רגע שבו קיבלתי את התגובות המזדהות הרא־שונות היה מספיק בשבילי. ידעתי מלכ־תחילה שאני נותן פיתחון־פה למעשים ו־זה ראיתי את תפקידי. כעת אני מרגיש שיש שינוי במצב־הרוח הלאומי, ואני בטוח שיש הרבה אנשים המתהלכים בארץ ואני לא בטוח שהלב שלהם מגלה לפה והם אומרים: מה שמו זה, יוסי, איך קוראים

> יש לי חבר אישי טוב, הרבה מאוד שנים: טוביה סער מנהל־הטלוויזיה. אני מכיר אותו 21 שנים. מכיר את אשתו, את הילדים. כשהייתי באמריקה, גרתי אצלם. הוא אצלי בן־בית. והוא לא הזמין אותי לבר־מיצווה של הבן שלו. זה חרה לי וגם התריד אותי

לו, שריד, יוסי שריד, אולי הוא עוד פעם צדק. אני בטוח שזה קורה.

● האם אתה מוכן להיות בודד כמעירכה שלך?

אני גם מוכן למצב של בדידות מוחלטת, בתנאי שאיני מתרחק מעצמי, כי ההתרח־קות מעצמך היא המצב הקשה ביותר ש־אני מכיר. אני מוכן לסבול נידוי בתנאי שאני שלם עם עצמי.

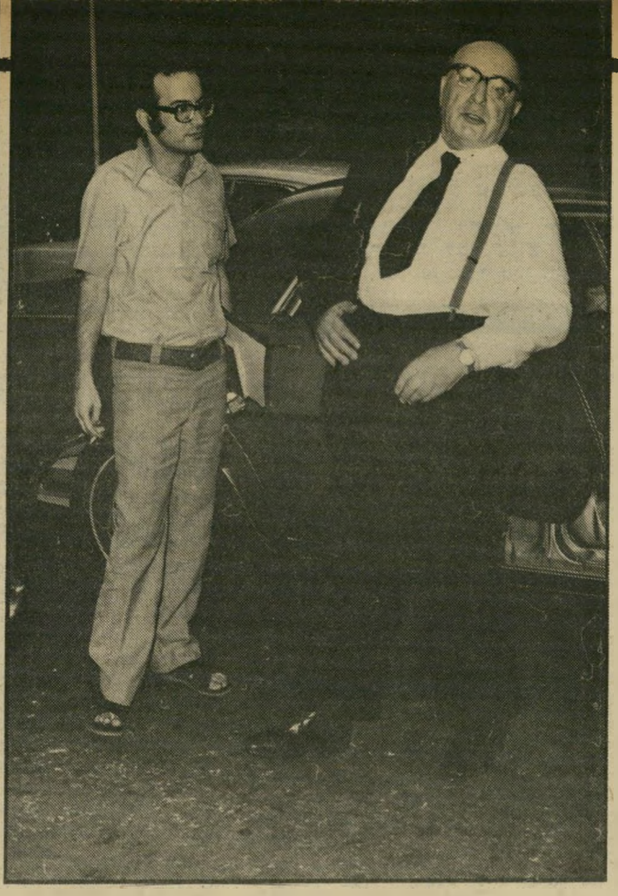
● ביקרת בלבנון. מה היתה תגובתם של החיילים שפגשת? הם הרי מכירים את השקפותיך.

אני שונא את הסיורים האלה. הם יותר מדי מזכירים לי את מה שקרה אחרי ששת־הימים. אני כבר קורא כל מיני אנ־שים שכותבים ביקורת מיסעדות בצור ובציידון, ודווקא חברים שלנו. אני יכול לחיות בלי זה. אבל אני חבר בוועדת־החוץ־והבישתון, והסיורים הם חלק מהעבו־דה שלה. היה עוד טעם ליציאתי ללבנון: אלמלא יצאתי, יכול היה מישהו לומר שלא יצאתי כי לא רציתי לצאת לעימות עם החיילים. וזה הדבר הכי נורא שיכול לקרות לאיש ציבור, שהוא בורח מפני העימות. אז אתה מוכרח לקום בבוקר ו־להגיד: יוסי, אתה מוכרח לעשות את זה. יש שיגרת־לשון שאומרת „לא ישנתי בלי־לה." אז אני לא מתכוון במיקרה הזה לשיגרת־לשון. באמת לא ישנתי בלילה.

● כיצד השפיעו על שנתך כי־לולות דבריו של אימרי רון?

אימרי רון עשה מעשה פחדני ונבזי מ־מדרגה ראשונה. והנבזות שלו התבטאה בשני דברים: בעובדה שדיבר בשם הלוח־מים, וזהו מעשה מביש מאין כמוהו. לדבר בשמם של לוחמים זה מגונה, לדבר בשם פצועים זה מגונה ולדבר בשם מישפחות זה מגונה. והמגונה ביותר זה לדבר בשם המתים. אם כל אחד מאיתנו יתחיל לדבר בשם הלוחמים שלו, כשלכל אחד מאיתנו יש לוחמים — אנה אנו באים? והנה בא אימרי רון, והופך לפה הלוחמים. הדבר המחפיר השני היה, שבישיבת חברינו ב־





שריד עם פינחס ספיר **שריד כביתו**

„אני מדוכא. כבר הרבה זמן לא דיכא אותי דבר כמו מה שקורה בזמן האחרון..."

ועדת־החוץ־והביטחון הוא דיבר באופן מאוד מאופק. אמר מה שאמר, לא נקב בשמות, וכעצה כללית יעץ שלא נאמר שום דבר שממנו ניתן ללמוד כאילו אנו מטילים דופי בטוהר הנשק של צה"ל. ואז קם חיים בר־לב, וסייע לו יצחק רבין ואמר לו: אימרי, אל תגיד דבר כזה, כי איש, כולל מי שהתנגד למיבצע, לא הטיל דופי בצה"ל. ואז הוא רץ לעיתונאים ואמר בדיוק את ההיפך.

● מדוע לא הטיל איש דופי בטוהר הנשק של צה"ל, גם מי שחשב שנעשים דברים חמורים? האם משום שאין זה פופולרי?

מאותו רגע שבו חייל מקבל הוראה ל־היכנס לעיר צפופת־אוכלוסין, התוצאה היא בלתי־נמנעת. חייל נכנס לעיר, יורים עליו מכל עבר, החובתו להגן על עצמו. מדוע שאגנה חייל שלא רוצה למות, וברגע ש־יורים עליו הולך לקשר ואומר: תגו לי אוויר? ואחר־כך הולך לקשר ואומר אוויר לא מספיק, תנו לי ארטילריה, ואז העיר נהרסת. חובתו של החייל היא קודם־כל להגן על עצמו. מה הוא צריך, למות?

לכן האחריות אינה רובצת על החייל, אלא על מי שהחליט לנהל את המילחמה בריכוזי אוכלוסיה, על גבם של אזרחים חפים מפשע. מיבצע ליטאני, שהיה מיבצע מפוקפק ואני הייתי היחידי בוועדת־החוץ־והביטחון שהסתייג ממנו, היו לו בהשוואה למיבצע הזה יתרונות. היתרון העיקרי הוא שגם וייצמן, שהיה שר־הביטחון, וגם מוטה גור, שהיה רמטכ"ל, ידעו שצה"ל מסוגל לכבוש את המיבצר העצום של צור. למה אם כך מנעו מצה"ל לכבוש את ה־עיר? רק מסיבה אחת — הם ידעו ש־ברגע שצה"ל יכנס לצור התוצאות הן בלתי־נמנעות. לכן הנסיון להציג אותנו כאילו יש לנו מילחמה בצה"ל, הוא נסיון מכוער, שנעשה במזיד מצידו של אימרי רון.

● כלומר אימרי רון אמר דבר אחד לוועדת־החוץ־והביטחון ודבר אחר לעיתונאים?

מה זה שונים!

מה שאימרי רון עשה זה מעשה פחדני. יכול להיות שהוא חייל אמיץ, אך כפולי־טיקאי הוא אחד השפנים המשופנים ש־הכרתי.

● אימרי רון גם כן יא משתגע אחריך. הוא כינה אותך בשם „נפוחת של ש"י"...

מילא זה. הוא גם אמר שאיני עוזב את המיפלגה כי אני מריח ריח שילטון. אפשר להריח היום כל מיני ריחות במיפלגת העבודה, אבל מי שמריח שם היום ריח של שילטון צריך להיות בעל חוש ריח מיוחד במינו. צריך להיות כלב בולדוג.

● האם היה לכם עימות אישי?

הוא אף פעם לא נכנס לעימות אישי איתי, כי מאותו רגע שיכנס איתי לעימות אישי, אני אעשה ממנו גל של עצמות. אבל כל פעם אני מקבל ממנו חץ בגב. בכלל, מעט מאוד אנשים מתאווים ל־היכנס איתי לעימות אישי.

■ ■ ■

● בוא נחזור לסיור שערכת עם

אם אמרי רון „יכנס איתי לעימות אישי", אעשה ממנו גל של עצמות. מעם מאוד אנשים מתאווים להיכנס איתי לעימות אישי

ועדת־החוץ־והביטחון בדבנון. איך היתה פגישתך עם החיילים?

נסי לתאר לעצמך. בסיורים האלה מש־תתפים לפחות עשרה מחברי הליכוד, שהם בהחלט לא חברי, והם, כך תיארתי לעצמי, ישמחו לספר לעיתונאים אם במיקרה יהיה עימות ביני ובין החיילים. ובכן, בסיור אחד היינו מלווים בטלוויזיה. באותו סיור לא היה גילוי קל שבקלים של עוינות. אילו היה, הוא לא היה נשמר בסוד. תסמכי שיש מספיק גורמים שהיו שמחים לפרסם דבר כזה. אבל שום דבר לא קרה. ראינו הרבה חיילים, וחיילים באו אלי יותר מלכל חברי־כנסת אחר. היו כאלה שאמרו שהם חושבים שאני טועה, היו שאמרו שהם הולכים עלי, והיו שהביעו הזדהות עם דברי ועם דרכי. חיילים רבים, מטוראי ועד תת־אלוף. לעולם לא אשכח את הטוראי ה־הוא שהפשיל את יריעת האהל, ראה אותי ואמר: „יוסי שריד, אתה לא מכיר אותי, אבל אני מכיר אותך. אני יודע שמנאצים אתכם ומכפישים ומנסים להכניס אתכם לתוך המקהלה הלאומית המדקלמת. אל תיכנעו! הרימו את הקול עד לב השמיים שלא יהיה לעניין הזה המשך!"

● פורסם כאילו חיילים הביעו את התנגדותם לך בפניה אל ח"כ ארכיי־אלמוזלינו.

כעבור כמה ימים, אחרי הסיור שלנו, סיירה ועדת־הפנים בבופור, ואת יודעת מי מתחזק היום את הבופור, אחרי ש־הלוחמים עשו את העבודה המשיכו הלאה. אותם חיילים באו לארבלי ואמרו לה שהם מתנגדים ליוסי שריד, וכמה הם שונאים אותו ומה היו רוצים לעשות לו. ובכן, אני מניח שאותם חיילים הם אנשים אינטליגנ־טיים ויודעים מה ינעם לארבלי וירצו ל־הנעים את זמנה בבופור.

מעבר לסארקזם, אני מודה שהיו גי־לויים חמורים של עוינות.

● איך זה משפיע עליך ועל הילדים?

במיקרה או שלא במיקרה, הם מזדהים איתי, ולכן יותר קל להם לקבל את גילויי העוינות. הם מתרשמים לא פחות מהטלפו־נים המביעים הזדהות. הם אנשים מאוד עצמאיים, גם דורית וגם הילדים. לפע־מים אני שומע על בעיות של ילדי ה־פוליטיקאים, שנובעות מעובדת היותו של האב פוליטיקאי. אצלנו זה לא קיים. מער־לם לא היו לילדים בעיות. הם לא רצים על השם של אבא שלהם, כך שהם מעולם לא הותקפו בגלל שהם הילדים של יוסי שריד.

● וכעת, כשאתה בשפל הפופו־לריות, עם גילויי עוינות ברחוב ומצד חברים קרובים, עם טלפונים מאיימים?

זה יצר אווירה מאוד מתוחה בבית. תלוי איך אתה מגווט בתוך זה. אצלנו ב־בית אנחנו קוראים את מיכתבי האיום ב־קול רם, מנסים למצוא בהם מידה של שעשוע. הילדים מתחרים מי יענה על הטלפונים של המאיימים. אנשים מטלפנים, שואלים אם אבא בבית. הילד אומר לא, אמא בבית. הבן־אדם יודע שהוא מדבר עם ילד, וזה לא מרתיע אותו, והוא יכול להגיד לנדב, שהוא בן 7 או לנועה, שהיא בת 12: „תגיד לאבא שלך שאנחנו באים להרוג אותו." לישי, הבן הגדול, הם אומ־רים: „תכונן להגיד קדיש על אבא שלך." אז הרשיתי להם לקרוא דרור ל־לשונם, כולל כל הקללות שהם מכירים ואמרתי להם שהם יכולים לשלח את ה־קללות במאיים בלי כל ריסון.

● ודורית, כיצד היא מקבלת את הדברים?

היא נורא בסדר. אני לא יכול להעריך את מידת הלחץ שהיא נמצאת בה. לפעמים אני חושב — לעזאזל, מה הם אשמים?

אני מניח שאותם חיילים שאמרו לארבלי־אלמוזלינו כמה הם שונאים אותי רצו להנעים את זמנה כשביקרה בבופור

ידעתי מה אני עושה, עשיתי נכון. התגו־בות צפויות. אני במצב קשה, אבל אני לא יכול לבוא בטענה למישהו. אבל כשכל העניין מערב את המישפחה שלך, אז יש בזה משהו לא הוגן.

■ ■ ■

● למילחמה הזאת התנגדו אני שים נוספים. מדוע הפכת אתה, יוסי שריד, למוקד השינאה?

יש כל מיני סיבות, בין השאר העובדה, שהגופים האחרים שהיו שותפים לעמדתי, הם יותר מופשטים. אי־אפשר לשנוא את מפ"ם, אי־אפשר לדבר איתה בטלפון. מפ"ם לא מדברת איתך. אי־אפשר לקלל אותה. לי יש שם ושם מישפחה, אני אומר דברים בקול ששומעים אותו, לכן אפשר להזרים אלי את השינאה באפיק ישיר.

● התופעה שדיברת עליה קר־דם, „תופעת טוביה סער", האם אין היא סימפטום ליחסים השורי־רים היום בין אנשים שפעם התעקו מעל לפוליטיקה? הרבה מאוד אנשים בשמאל היו פעם חברים קרובים של אריק שרון...

אני הייתי חבר הכי טוב שלו. הוא רצה שארוץ איתו במקום השני בשנת 1977 בשלומציון. הייתי מבלה איתו במסיבות. בישיבה האחרונה של ועדת־החוץ־והביט־חון הוא אמר: אני רוצה לענות לשאלו־תיו של חבר־הכנסת יוסף שריד — אמר־תי לו: אתה יכול לקרוא לי יוסי, תרגיש חופשי.

● כשאתם נפגשים כמיסדרונות הכנסת, אתם מדברים?

אף לא מילה. התעלמות מוחלטת. אנחנו לא חברים יותר. איך אני יכול להיות חבר שלו היום? דורית אומרת שעכשיו היא רוצה להיות מוקפת רק באנשים ש־חושבים כמוה. אין לה סבלנות להתווכח, אין לה כוח לשכנע, והיא צודקת. גם אני מרגיש שאני זקוק לחברים שלי, ואני חו־שב שאנשים מבינים שהם צריכים להיות איתי כעת. דן שילון היה מצלצל פעם ב־שבוע, כעת הוא מצלצל כל יום. דני רובינשטיין מדבר, ויהודה ליטאני מהארץ גם. אנחנו ביחד עכשיו, ויגאל תומרקין בא הנה לראות איתי כדורגל. אנשים רו־צים להיות ביחד. לא רוצים להרגיש לגמרי לבד.

● אומרים עליך שאתה תמיד נמצא במקום הנכון בזמן שנמצא בו העיתונאי הנכון, שאינך עושה אף צעד אחד מבלי שהעיתונות תדע על כך.

אני תמיד נורא מתפלא כשאני שומע שאומרים את זה עלי. מי כמוך יודע שמי שרודף אחרי העיתונות, העיתונות בורחת ממנו. יש לך נסיון בעיתונות אולי יותר מאשר לי — מתי שמעת אי־פעם שטילפנתי למישהו? כשאני רואה את שמי בטורי ה־רכילות, זה גורם לי לגועל. אין עיתונאי אחד בארץ שיכול לאמר שיוסי שריד פנה אליו אי־פעם ביוזמתו. אין דבר כזה! דן שילון היה מנהל מחלקת־החדשות ב־טלוויזיה, החבר הקרוב ביותר שלי. מעו־לם לא טילפנתי אליו בעניין שקשור ב־הופעה בטלוויזיה.

יש לי המון חברים עיתונאים, והם ב־דרך־כלל לא כותבים עלי ואני שמח. גם את העיתונאים אי־אפשר לרמות כל הזמן. ראינו חברי־כנסת שעלו כמטיאורים ושקעו במצולות. אני תשע שנים חבר־כנסת, בלי תואר ובלי הדר, בלי תפקיד במיפלגה ולא יושב־ראש סיעה ולא יושב־ראש ועדה ואפילו לא סגן־יושב־ראש הכנסת ולא כלום. אני הח"כ היחידי במיפלגת העבו־דה, שאין לו שולחן וכיסא בשום מקום.

אי־אפשר לרמות כל הזמן. אני רואה את חברי־הכנסת שרודפים אחרי עיתונאים. אני רואה אותם בקלונם הנורא, איך העי־תונאי בורח מהם, ואותו איש־ציבור מעוות ממאמץ ועל פניו אגלי זיעה. זה נורא, ואיש כזה נכשל.

יש אנשים מסויימים שהמדיה אוהבים אותם. המדיה יכולים לשנוא אותם, אבל הם אוהבים להתייחס אליהם, להתווכח עליהם, לעסוק בהם. זה בוודאי לא מבוסס על רדיפת פירסום.

● מה, אם כך, הופך אותך ל־גיבור של המדיה?

(המשך מעמוד 33)

הרבה מאוד אנשים יכולים להופיע כל יום בטלוויזיה ואת לא תכירי אותם, ולא תזכרי איתם, והם לא יגרו אותך להתגנד או להזדהות איתם, והם לא יעוררו בך התקוממות או אהדה. הם הופיעו ולא הופיעו, היו ונמחקו. ויש אנשים שכל הופעה שלהם נחקקת בזיכרון, וכך נוצר רושם מוטעה של הופעה מרובה.

● **צניעות זה לא בדיוק השטח שלך!**

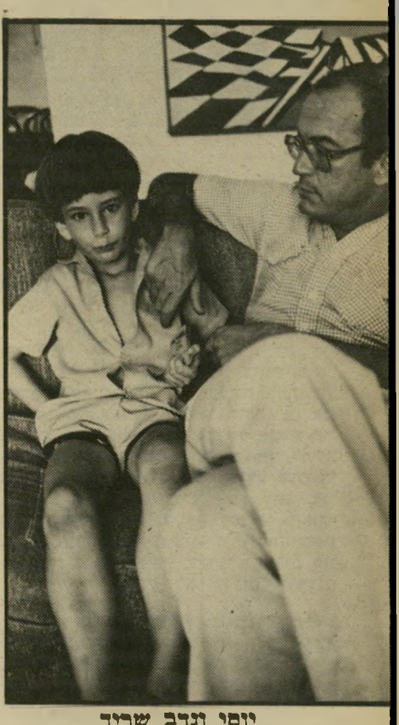
לא.

■ ■ ■

● **אנשים שאוהי מקורבים אליך בדיעותיהם מוענים שאי־אפשר לעבוד איתך.**

יש בזה משהו. נכון, אולי, שיש קושי מסויים לעבוד איתי, אבל זה אני, קשה לעבוד איתי במיסגרת קולקטיבית. לפעמים אני קצר־רוח וחסר־סבלנות לגבי פרוצדורה. קשה לי כשאני צריך להתייעץ אם לאמר או לא לאמר דבר מה. קשה לי לעשות ויתורים באמירה, פשרות להקהיית חיצים. קשה לי. העבודה הקולקטיבית מחייבת אותך לוויתורים ולפשרות ואני לא משתגע לעשות את זה. יש בי תופעות של אדם העובד בעצמו. יש מונחים מקובלים, כמו זאב בודד, סוליסט, זה אני. קשה לי קצת לעבוד בקבוצה. אבל מצד שני, תשאלי באומ"ץ מי הוותרן היותר גדול, מי לא משחק את הפרימדונה.

● **האם אישיזכור הרוצה ל־**



יוסי ונדב שריד
„אני מלך המפרגנים!"

השפיע יכיך להרשות לעצמו להיות זאב בודד? האם איש כזה אינו זקוק לגיבוי בתוך המיפלגה?

כן. ואני לא טוען שהדרך שלי היא הדרך הטובה ביותר. אני בהחלט מרגיש בחסרון התמיכה וזה לרועץ לי. אני נשבע לעצמי שאשתנה ואהיה אחר, ואני אומר לעצמי: יוסי, מהיום ואילך אתה מתחיל בעבודה ארגונית, ואני מתעייף מהמחשבה על הזמן שאני צריך להקדיש לזה.

● **האשמה אחרת ששמעתי מפי עמיתיך היא, שאתה לא מפרגן. יכולה קבוצת אנשים להחזיק החלטה כלשהי, חשובה או לא, וברגע שאתה פוגש עיתונאים אתה אומר „אני אמרתי", „אני החלטתי". מעט מדי אינך מזכיר שמות של שותפים להחלטה.**

אני לא מפרגן? מעולם לא קרה דבר כזה. יש לי בוודאי חסרונות אישיים, אבל יש לי שניים־שלושה יתרונות. אני מלך המפרגנים. אני מאושר אם מישהו הצליח. לא רק בין חברי הפוליטיקאים. אם מישהו הצליח, אם מישהו זכה במחמאות, אני מאושר, כי אז הוא נעשה בן־אדם פחות מתוסכל, וכמה שפחות מתוסכלים, יותר טוב בשבילי, כי המתוסכלים שמים אותי מטרה לכל חיצי התיסכול שלהם.

● **ראש־הממשלה קרא לך נער חצוף ומתוסכל.**

נורא נעלבתי. חצוף ניחא, אני לא מדבר אל ראש־הממשלה כמו אחוד אולמרט ורוני מומחיות מיוחדת במינה להתפצל. לדעתי זה יהיה בלתי אחראי לפצל.

● **אתה תפרוש רק ביחד עם מפ"ם?**

לא אמרתי כך. רצוי שמפ"ם תפרוש איתי, כדי שלא נפרוש ברסיסים, אלא בשני ראשי חץ.

● **היית רוצה להיות ראש־המיפלגה החדשה לכשתקום?**

בטוח שלא. רק זה חסר לי, להכניס

> **גם ו"יצמן וגם גור ידעו שצה"ל מסוגל לכבוש את צור, אך הם ידעו שברגע שצה"ל יכנס לצור, החוצאות תהיינה בלתי־נמנעות**

גימה של תחרות אישית, ואז אני סותם על זה את הגולל. אני אסתפק במקום החמישי או העשירי.

● **לא יתכן שאתה כל־כך משולל אמביציות. מה אתה בכל זאת ריוצה?**

ממש לא יכול להגיד לך.

● **מה אתה צריך כדי לקום ו־לפרוש?**

אני כבר לא צריך שום דבר. אני בשל לחלוטין להכרעה. הרי רק לפני רגע האשמת אותי שאני לא יכול לעבוד בקולקטיב. כאשר מדובר ביצירת גוף חדש, שאנשיו מקבלים אחריות מאוד כבדה, זה יכול להיות מעשה מאוד לא הגיוני לקום ו־לפרוש, למרות שאתה צודק ההוגן, ואז לחזור לכנסת עם מנדט או שניים. זה מעשה לא אחראי, כי היה בידך כוח מסויים ואתה, ברצונך החופשי, הלכת ו־ביזבזת אותו. ולכן, ביגלל האחריות, אתה צריך לפרוש כשאתה נישא על כתפיים רחבות ולא לפרוש באופן פרטי. כי אז לא תעזור ואני לא ריוצה לחזור על ה־שגיאה של לובה אליאב פעם שניה. אפילו הכלב של פאבלוב למד משהו מהניסיון החוזר. ולכן אם באמת הפרישה תהיה רחבה, ופעם ראשונה בהיסטוריה השמאל הישראלי יתייצב בכל כובד משקלו — אפרוש. אחרי הכל, זה לא מיבחן אומץ. פרישה היא מעשה אחראי מעין כמוהו.

● **מהי התרשמותך מאליהו בן אלישר כיושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון?**

הוא אינו אדם בעל מעמד במיפלגתו. בהשוואה למישה ארנס חל פיחות בערך ש־מייחסים לו, כי מעמד הוועדה הוא פונקציה של מעמד היושב־ראש שלה. גם מערכת־היחסים שלו עם כל מי שהוא בא איתו במגע מקשה עליו. בסופו של עניין הוא היה פקיד של ראש־הממשלה. בכיר ככל שיהיה, קשה לו להשתחרר מהסרבנטיזציה.

■ ■ ■

● **אתה תפרנס רק מעבודתך כחבר־כנסת, או שיש לך מקורות הכנסה אחרים?**

אין לי שום אגורה נוספת, פרס למשכורתי. הדבר היחידי הוא קרן־השפע ש־הייתי מקבל עבור רשימותי במוניטין, משהו כמו 5 אלפים לירות בחודש. בגלי צה"ל אני לא מקבל אגורה. נראה לי מגוחך שחבר בוועדת־החוץ־והביטחון יקבל מתקציב הביטחון 3 אלפים לירות לחודש. עכשיו הפסקתי גם את ביקורת התיאטרון, אין לי ראש לזה. וכמובן ישנה הכנסתה של דורית. העובדת כעורכת־לילה בידיעות־אחרונות ובדבר.

● **פירסמת ספר שירים בשם „פגישה במקום אחר". האם פירסמת שירים נוספים?**

את השיר הראשון פירסמתי בעתון לגיטימי, מאזניים. הייתי בן 15 והייתי מאוד גאה. יותר מגאה — חשבתי שזה הדבר הכי גדול שקרה אי־פעם למישהו, ובטח לבן־אדם בן 15. היה לנו בבית־הספר חדר־עיון. הייתי יושב במשך שעות בחדר־העיון ומחכה שמישהו יעלעל ב־מאזניים ויגיע לשיר שלי.

● **איפה הכרת את דורית?**

עבדתי אז ברדיו. ערכתי את יומן השבוע והייתי המורה של ירון לונדון, ש־נכנס לעידן העריכה אחרי שהיה קריין חדשות. גמרנו את העבודה וחיכינו לכתבה מחו"ל. בחדר־הכניסה של קול־ישראל היה שולחן גדול, שתמיד כשהיינו עייפים, היינו הולכים לישון עליו. אז נחנו, ואז ירון אומר לי: בוא נצלצל לחתיכות ו־נדבר איתן. אמרתי לו למה לא. הוא אמר לי: אני מכיר איזה בחורה יפה בתל־אביב, דורית ירבין, ויש לה וואליאנט לבן. זה שיגע את כולם אז, הוואליאנט הלבן. אז ירון צילצל אליה ודיבר איתה. והיינו די משועממים, אז אמרתי לו: תן, גם אני אדבר איתה קצת.

כעבור יומיים היתה מסיבת־פורים. הייתי צריך להופיע עם פסנתר שהמצאנו, אז יגאל לוסין ואני — שלוקחים אישיות, חותכים אותה ומדביקים לה שאלות. אני הייתי צריך לשאול את השאלות ובן־גוריון היה צריך לענות. היתה לי אימת־ציבור וכדי להתגבר עליה שתיתי כמו משוגע. החזקתי מעמד עד להופעה. אחרי זה הייתי מסטול. לגמרי דורית ניגשה אלי, ואחרי שבועיים התחתנו. אגב, היתה לי אימת־קהל, משהו לא נורמלי. בשנת 1969 הופעתי בפעם הראשונה ההתעלפתי.

● **התעלפת?**

היתה לי הופעה חסרת־חשיבות במועדון יחדיו. הייתי צריך לדבר על לקחי הבחירות. באתי לשם, התקרב הזמן, ראיתי את המנחה, אמרתי סליחה לפני שהוא הודיע שאני צריך לדבר, הלכתי אחורנית לי־כיור, הורדתי את המישקפיים, פתחתי את הברז ובאותו רגע צנחתי תחתי. הם מצאו אותי על הריצפה וחשבו שאני אפילפטי.

● **איך היה בקריית־שמונה?**

לדורית היה יותר קשה. אני הייתי יומיים וחצי בחוץ, ואילו דורית היתה שם כל השבוע. היא לא משם ואין לה שם חברים, ואין לה מישפחה ואין לה כל מה שהיא רגילה ואוהבת.

● **מה אתה יכול להגיד לי שלא**

> **אני הייתי החבר הכי טוב של אריק שרון. הוא רצה שאהיה מיספר שניים ברשימה שלו. כעת אוהנו לא מרבוים בישיבת ועדת־החוץ והביטחון של הכנסת**

אמרת עוד על מערכת היחסים ביניך ובין ספיר?

הוא היה האדם היחידי בפוליטיקה ש־אהבתי. פעם הוא אמר לאנשים שישבו בחדר איתו: מכירים את יוסי שריד? אני אוהב אותו יותר מהילדים שלי. אמרתי לו ספיר, בשבילי מספיק שתאהב אותי כמו את הילדים שלך. הוא לא התכוון לזה. הוא לא היה אמן הניסוח. הוא רצה להדגיש את אהבתו אלי, לכן הוא באמת היה במובנים מסויימים כמו אבא שלי. הוא היה כל־כך בעדי, הוא האמין בי ללא סייג. הוא היה מוכן לעשות הכל למעני, כל דבר. הוא לא היה מוכן לשמוע מילה רעה עלי. למשל, פעם במרכז המיפלגה, בני מהרשק תקף אותי וספיר נורא התרגז. הדם עלה לו לראש. כשבני מהרשק ירד, הוא קם והלך לעברו. הייתי כל־כך נבוך. היו מאות אנשים. הרגשתי כאליו אבא שלי בא לבית־הספר. הוא קם לעבר מהרשק, ועוד רגע היה עושה ממנו גל של עצמות. היה צריך לעצור בו. הוא רצה להרוג אותו. היה צריך ממש להפריד ביניהם. וזה היה רק גילוי אחד. כשנבחרתי לכנסת, בבחירות חשאיות ב־73, הוא ממש בכה.

● **היית איש צעיר. האם לא נמאס לך לקום בכל שבת במקור ולנסוע לספיר לכפר־סבא?**

זה היה ריטואל שלם. זה לא היה מיקרי. היינו אוכלים ארוחת־בוקר ביחד. כשאשתו היתה חיה, אכלנו בביתו, ואחר־כך אצל בתו, ילדיו, צפירה, רינה, עמוס ואני היינו כמו אחים.

> **בן־אדם יכול להגיד לילד שלי: חגיד לאבא שאנחנו באים להדוג אותו, ולבן הגדול שלי: תחכונן להגיד קדיש על אבא שלך**

לא קיים. ושלא תהיה שום אי־הבנה. ב־וריאנט הדק שיש בין פרס ורבין, אין שם ספק שפרס יותר מתון.

● **מתי אתה מודיע על פרישתך ממיפלגת העבודה?**

לא יודע. הכוח של מה שנקרא „השמאל הישראלי" הוא לא הכי גדול במדינה. יש לו מיגבלות ידועות. הדבר הכי טיפשי הוא להמשיך לפצל אותו. ואין בעולם מומחיות כמו שיש בשמאל הישראלי,

sailboard

הגלשנים המנצחים באליפות העולם

פלורידה 1981

מעתה גם בישראל

בטרם תבחר לך גלשן מפרש, אתה חייב לבוא ולראות את גלשני "סיילבורד" הגרמניים. הגלשנים המחזיקים הן בתואר "אלופי-העולם" והן בתואר "גלשני השנה באירופה".

אך ורק חברה המיצרת באיכות גבוהה כזו, יכולה להעניק 12 חדשי אחריות לגלשניה ולכל אבזריהם.

לבחירתך ארבעה סוגי גלשנים מעולים:
VARIO גלשן השנה באירופה — לכל סוגי הגלישה.
START הגלשן הטוב ביותר למתחילים ולחובבים.
RACE הגלשן התחרותי למקצוענים.
FREE הגלשן לקופצי גלים.

יבוא ושיווק בישראל:
סנפיר — מרכז ימי נמל ת"א
03-450366 03-450995



בוא ונסה לגלוש בעצמך! שעור הדגמה חינם למביא מודעה זו

ספר להם את האמת!

הלוח החדש הוא הנפוץ ביותר במדינה!



עוברה: מודעה אחת למכירת רכב המתפרסמת בגוש דן מופצת באמצעות "מעריב", "הארץ", "ג'רוזלם פוסט" ו"העיר" ב־540.000 עותקים ומלבדם לכל בעל טלפון במדינה.
אם יש לוח נפוץ יותר — שיקומו!



מורשה לשימוש לתינוקות ולילדים.

יתושן!
מוציא ליתושים את העוקץ.

הקדימי תרופה למכת היתושים החוזרת ונשנית כל קיץ.
מרחי על עורך ועל עור ילדיך "יתושן".
פעמים כי טוב!

מרחיק יתושים
ההרכב המיוחד של "יתושן",
דוחה יתושים ומונע עקיצות.

מרגיע
אם שכחת למרוח את העור ונעקצת,
"יתושן" מרגיע את מקום העקיצה.

יתושן:
★ משחה שקופה (GEL) שאינה נראית לעין.
★ מצננת את העור. ★ בעלת ריח נעים. ★ בלתי שומנית.

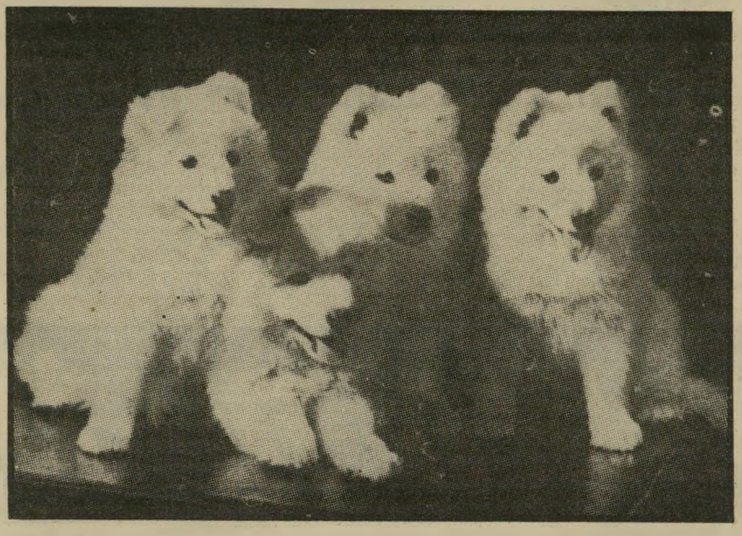


תרימה
תוצרי רפואה ישראליים מעברות בע"מ

להשיג בכל בתי המרקחת.

יתושן פעמיים כי טוב.

גזע השנה



האם תהיו בין הראשונים לגדל את הכלבים היפים ביותר בעולם?

אנו כלבים מבני גזע ה ס מ ו י י ד, כלב המזחלות המעולה.

בין יתר תכונותינו (חוץ מיופיינו הנדיר), אנו מאוד חזקים, נאמנים ונקיים.

מיותר לציין שאנו בעלי תעודות. הורינו הינם אלופי קנדה ואנו מהטובים בעולם.

דרך אגב, כך בערך אנו נראים.

לפרטים נוספים התקשרו לטל. 052-72884.

השוביניסט הגדול ביותר

„אבל אתה השוביניסט הכי גדול מכולם!" הטיח בפני אורח אירופי לא־יהודי בלהט הוויכוח.

דיברנו על המתרחש. הייתי במצב־רוח מדוכא. ועמדתי על התופעה המוזרה — והמחרידה — שרבים מסימלי השואה חוזרים עתה אלינו, במהופך.

מדינאי ישראל משתמשים בסיסמה המפורסמת ביותר של אדולף היטלר: „סדר חדש" בלבנון. לא רק עיתונאים זרים מדברים על „הפיתרון הסופי" של הבעייה הפלסטינית, שישראל מבצעת אותו בלבנון — גם גאולה כהן השתמשה במושג הזה. הטלוויזיה הצרפתית הראתה את אנשי־הביטחון הישראליים, שאבותיהם נושאים על זרוע עותיהם את מיספרי הקעקע הכחולים, כשהם מסמנים בצבע את זרועותיהם של גברים פלסטיניים, החשודים בהשתייכות לאירגוני אש"ף. בדיווחי־טלוויזיה אחרים הופיעו הפלסטינים, כשהם נושאים על גבם סימון בצבע שחור — שהזכיר אוטומטית לכל אדם באירופה את הטלאי הצהוב. וכן הלאה.


חיינה

„אבל מה אתה רוצה?" שאל ידידי האירופי, „הרי זה טבעי לגמרי! הטראגי־מה של השואה מוצאת לה עתה אצל היהודים פורקן בדרך זו. כל אדם וכל עם יכול רק לפעול על פי הנסיון של עצמו. ילד שהוריו הירבו להכותו בילדותו, הופך בהתבגרו לגבר אלים. זהו אל"ף־בי"ת של פסיכולוגיה."

„אולי זה טבעי," אמרתי. „אבל זה נורא."

„נורא לא־נורא — זה טיבעי. זו דרכו של עולם. כל עם אחר היה מתנהג בצורה אכזרית דומה. והיהודים שעברו את השואה — על אחת כמה וכמה."

„אבל אנחנו לא כמו כל עם אחר!" קראתי, כימעט בייאוש. „אנחנו עם מייוחד!"

ואז הטיח בי ידידי את אותה האשמה — שאני שוביניסט מוחלט. לתבוע מן היהודים להיות שונים, להיות יותר טובים — הרי זה שוביניזם גרוע מכל.

נזכרתי בשיר של הייגריך היינה. ד"ר יוחנן באדר סיפר לי שפעם נשאל זאב ז'בוטינסקי להשקפת־עולמו. המנהיג הרוויזיוניסטי השיב: „קרא את שירו של היינה, „אל אדום" (כלומר: פנייה אל בני־אדום, כשהכוונה היא אל הגויים ביכלל). כאשר כתבתי את הכתבה על איש־השנה מנחם בגין, בתום תשל"ז, סיכמתי את השקפת־עולמו של בגין באותו שיר, שתירגמתיו לצורך זה מגרמנית. הוא כתוב בצורה של פנייה של היהודי אל הגוי:

לעיתים אותך תוקפת
שוברות כזו של לץ,
אז את ציפורני ידיך
בגופי אתה נועץ.

אך סוף־סוף תקום בינינו
ידידות־אמת. הנה
גם אני כבר משתגע
בקרוב לך אדמה.

מסופקני אם היינריך היינה יכול היה להעלות על דעתו, גם בהזיותיו הפרועות ביותר, יהודי כמו אריאל שרון.

אך הוא היה נביא. החלום התגשם עתה במלואו. הגענו.

צלם אנוש בקרב

אחדים מבין שוחרי־השלום, שרוחם נסערה מן המתרחש בלבנון, פירסמו הודעות שעלול היה להשתמע מהן כאילו מבצעים חיילי־צה"ל בלבנון פישעי־מילחמה, וכי טוהר־הנשק נפגע ונעלם.

איני מאמין כי בעלי־ההדעות התכוונו לכך. בסערת רגשותיהם השתמשו במילים מוטעות, כדאי להעמיד את הדברים על דיוקם. למען האמת, וגם כדי למנוע את כרייתה של תהום מלאכותית בין מחנה־השלום והחיילים.

הצבא הלוחם בצפון הוא בבואה של העם כולו. זהו צבא גדול, המורכב ממשרתי־חובה ומאנשי־מילואים מגוייסים. מצויים בו בעלי כל הדיעות — החל בגיבור־הבופור רב־סרן גוני הרניק ז"ל, מותיקי מחנה־השלום (ומראשוני תנועת העולם הזה — כוח חדש) וכלה באיש ישיבת־ההסדר מגוש־עציון, שהלווייתו שודרה בטלוויזיה.

לוחמי הצפון אינם קלגסיו של אריאל שרון, אלא העם כולו, אחינו ובניו.

[redacted] איש מהם אינו אשם בפתיחת המילחמה הזאת. הם [redacted] לתיפך, בצאתם לקרב נאמר להם שהם עומדים [redacted] קילומטרים, כדי למנוע ירי של [redacted] ראש־הממשלה [redacted] לבצע, נדמה [redacted] ההולכים למות. [redacted] שניספו במערכה, [redacted] בבירות, או למען [redacted] זכויות־האדם, נדמה לי [redacted]: לדעת בשביל מה הוא [redacted] שהמילחמה הזאת כולה היא פשע.

או — גרוע יותר — איוולת. אך אין הדבר נוגע לטוהר נשקם של החיילים. אלה יצאו למלא פקודות, ולא היתה להם ברירה אלא למלא פקודות חוקיות. (עד כה לא קיבלו אנשי־המצפן, אנשי־הרוח המנהיגים המדיניים של „מחנה־השלום" את העיקרון שעל אזרחים לסרב לשרת בצבא, בהיקראם למילחמה כזאת. רעיון כזה אינו יכול להידון אלא תוך התלבטות מוסרית עמוקה, כי יש לו השלכות מרחיקות־לכת על עצם מהות המדינה והחברה הישראלית. אל לו לאיש לטפל בכך בקלות־דעת.)

במילחמה זו נגרם הרס נורא, והיה קטל רב של אזרחים, לבנונים ופלסטינים. לא החיילים אשמים בכך. אשם בכך מי שהחליט לתקוף ערים כמו צור, רשידיה, צידון, דאמור ובירות. אי־אפשר לכבוש עיר כזאת, שבה התבצרו לוחמים, מבלי להרוס בתים בסיטונות מן הים והאוויר, בתותחים ובטנקים. האלטרנטיבה היחידה היא הרג המוני של חיילי צה"ל עצמם, לאלפיהם.

האשמה להריסת רחובות ושכונות שלמות ניבצת על מישהו. אך מישהו זה אינו החייל בשדה, שחירף את נפשו בתנאים קשים ביותר. מישהו זה הוא מי שהחליט — שר־הביטחון וגרורוי, האזרחיים והצבאיים.

טוהר נישקו של החייל נוגע להתנהגותו של החייל עצמו ושל יחידתו. כאן יש כללים ברורים לגמרי: אסור להרוג לוחם שנכנע, אסור לפגוע בלא־לוחמים, אסור לירות באנשים לא־חמושים, אסור לבזוז ביזה.

עד כה הייתי פעמיים בזירת־הלחימה — ביום הרביעי של הקרב והשבוע. התרשמתי שאין שום ביזה — ומבחינה זו היתה רמת הצבא הפעם הרבה מעל לרמתו כאשר שירתתי במילחמת־העצמאות. לא נראה לי שנפגעו בניינים על־ידי החיילים מחוץ לתחום הקרב. עד כמה שיכולתי לשפוט ממראה־עיניים בסיורים חטופים, נדמה לי שטוהר־הנשק נשמר באופן כללי על־ידי החיילים.

(אני צריך כאן לרשום שתי הסתייגויות: איני יודע איך התייחסו החיילים ללוחמים פלסטינים שנכנעו.

הריגת לוחם שנכנע, סדיר או בלתי־סדיר, חייל או „מחבל", היא פשע־מילחמה, ועל פי חוקי ישראל חייב חייל לסרב למלא פקודה כזאת, שאם לא כן הוא מבצע פשע. שנית: הייתי רוצה לדעת מהו הטיפול בלוחמים הפלסטינים שנשבו, ואשר ממשלת־ישראל מסרבת להעניק להם מעמד של שבויי־מילחמה, עם כל הערובות וסידורי־הפיקוח הכרוכים בכך.)

נדמה לי שאין כל מקום להטיח בפני חיילי מילחמה זו האשמה קולקטיבית של אי־שמירה על טוהר־הנשק, גם אם יתגלו ברבות הימים מיקרים חריגים. נדמה לי שכבר ניתן לאמר כי החייל הקרבי הישראלי שמר על צלם אנוש במילחמה נוראה זו, בתנאים הקשים ביותר, כשהוא כפוף למנהיגות מדינית בלתי־מוסרית בעליל.

על כך, תודה.

סרט לימודי

ביירות, 1975.

מילחמת־האזרחים, לפני כניסתם של הסורים למדינה. אנשים חמושים מתרוצצים בשטח, ביום ובלילה, הזרגים ללא־אבחנה. הצופה, המסתכל בסרט בחשיכה, אינו יודע מי הורג את מי. נוצרים? מוסלמים? פלסטינים? סונים? מארונים? קאתולים? שיעים? דרוזים? סוציאליסטים? שמרנים? פאשיסטים? פיאודלים?

אחדים עונדים צלבים. אחרים חובשים כפיות. יש מדי חאקי, יש מדים מנומרים. אלה הם הסימנים היחידים.

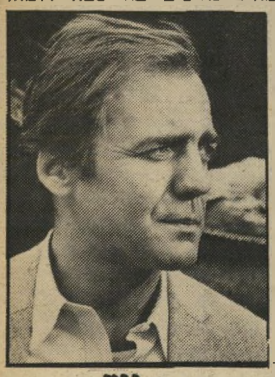
יותר מ־40 אירגונים מזויינים מכל הסוגים התרוצצו אז בביירות, והרגו זה בזה, ובעיקר אזרחים חפים־מפשע.

הסרט במעגל ההונאה של פולקר שלינדורף הגרמנית מראה את המצב במלוא זוועתו הבלתי־נתפסת. אין זו מילחמת־אזרחים. זוהי חברה אנושית בהתפרקותה.

מניבכי הזיכרון עולה פסוק מתוך הברית החדשה, דבריו של ישוע על פי הבשורה של מתי: „וישוע ידע את מחשבותיהם, ואמר להם: כל ממלכה המפולגת נגד עצמה תיחרב, וכל עיר ובית המפולגים נגד עצמם לא יעמודו."

לא היתה זאת סתם מילחמת נוצרים במוסלמים, או להיפך. תריסר סיעות נוצריות שחטו זו את זו בחזוה — כמיל שמעון נגד סולייימאן פראנג'יה, שניהם נגד מישפחת ג'מייל. סונים לחמו בשיעים, מוסלמים שמרניים נגד מוסלמים שמאלניים. פלסטינים שוחרי־עיראק הרגו בפלסטינים שוחרי־סוריה, והסוכנים הלובניים לחמו בכולם. כולם הרגו, פוצצו, אנסו, בזזו, שרפו.

הצופה אינו יודע מיהו מי, ומדוע, ולשם מה, ואין זה גם חשוב. הזוועה היא כללית. הפלאנגות, המתוארות בסרט כחבורה של רוצחים חסרי־מעצורים, פרשטים על מחנה פלסטיני ועורכים בו טבח. הבתים עולים באש, גוויותיהם של גברים, נשים וילדים פזורות בשטח. למחרת בלילה פושטים פלסטינים על דאמור, עורכים בה טבח חזמה, כנקמה. קצין פלסטיני צעיר, משכיל ואדיב, מסביר מדוע זה דרוש. מסקד נוצרי עדין, המנגנן מוסיקה בין טבח לטבח, מסביר כיצד בגרמנית מדוע צריכים להרוג את כל הפלסטינים, ובכלל זה גם הנשים והילדים. בווילה יפהפיה, במרומי הרי לבנון, מסביר בשיר ג'מייל, בפילוסופיה רצחנית מעודנת, מדוע צריכים הנוצרים להרוג כדי לשמור על ערכי התרבות והמורשת.


גנץ

עלילת הסרט אינה חשובה, והיא די מטופשת. כתב גרמני (ברונו גלץ) נוטש את אשתו וילדיו, יוצא לסקר את המילחמה, מתעסק עם אשה גרמנית בביירות, הרוצה לאמץ יתום כלשהו, קורבן של זוועה זו או אחרת. רגשותיו נסערים, הוא הופך אוהד הפלסטינים, ובסוף הוא מסרב לכתוב את הכתבה שבאה לספק לקוראים הגרמניים את המזון שהם מבקשים — תמונות־זוועה של גוויות מרוטשות מכל הסוגים והמינים. (יש בזה מידה רבה של צביעות, שהרי הסרט כולו מספק לצופה הגרמני את הסחורה הזאת עצמה, ובשפע.)

אך לצופה הישראלי יהיה זה סרט־לימודי ממש. הוא ילמד כי ששטות היתה בפי אריאל שרון, כשהעמיד פנים כאילו הסורים המיטו את האסון הזה על לבנון. ההיפך הוא הנכון: הסורים נקראו אל תוך לבנון, ב־1976, לפי הזמנת הפלאנגות דווקא, כדי להצילן מידי המוסלמים, שידם היתה על העליונה. הסורים נכנסו ללבנון בהסכמת ארצות־הברית וממשלת־ישראל, ניסו תחילה להשמיד את כוחות אש"ף (כפי שצה"ל מנסה עתה), ובסך־הכל קיימו בלבנון, בשש השנים האחרונות, מידה של ריסון וכפייה, שהורידה בהרבה את ממדי הטבח ההדדי.

הטבח עצמו היה מתוצרת־בית: תוצאה ישירה של התהליכים בקרב החברה הלבנונית. לא הסורים גרמו לו, וגם לא הפלסטינים, שנספגו אל תוך המילחמה בעל־כורחם, אחרי שיאסר ערפאת ניסה במשך שבועות לתווך בין הצדדים. הוא ידע את הסכנה הצפונה בה לגבי העניין הפלסטיני.

לישראלים יש בכך לקח כפול. ראשית: אוי לו לעם „המפולג נגד עצמו". חישוקיו המאחדים מתפרקים, עד כי חילוקי־הדיעות הופכים לטבח הדדי. מה שקרה בלבנון צריך לשמש אזהרה חמורה לכולנו: לשמור על סובלנות הדדית המאפשרת לכל הדיעות, בלי יוצאת מן הכלל, להתבטא באופן חופשי, בוויכוח חופשי, תוך שמירה על המיסגרת הלאומית המאחדת.

הראשון המרים יד כדי להכות אדם בעל דיעה מתנגדת, הראשון הקורא לזולתו „בוגד", צועד את הצעד הראשון בדרך המובילה לטבח של ביירות.

ושנית: לבנון היא מדינה מסובכת לאין שיעור יותר מכפי שנדמה לרבים וטובים (וגם לרבים ורעים). מוטב שיצפו בסרט זה, לפני שישקעו בבוץ הזה של דם ודמעות.

לשלום, שלום

סיפרתי כאן על שלום גלילי, הצב מלבנון, שהובא לי הביתה כשבוי־מילחמה.

במשך יותר משבוע חי אצלנו, אך לא עימנו. לא נוצרה שום תיקשורת. הוא כרסם את מעט העגבניות ששמנו לו, אך לא את עלי־החסה. במשך רוב הזמן התחבא. דירתנו אינה גדולה, אך שלום התגלה כבעל כישרון נדיר במציאת מיסתור. הוא פשוט נעלם כלא היה, עד שלפתע נראה נוחל במהירות במרכז החדר, כדי להשתזף בפינה שטופת־שמש.

בהעדר קומוניקציה, לא יכולנו לדעת אם הוא מאושר או אומלל, אם טוב לו אצלנו או לאו, אם הוא מתגעגע הביתה או היה רוצה להיות לישראלי.

לא היתה ברירה. החלטנו שחובתנו האנושית והאקו־לוגית היא להחזירו למקום שממנו בא.

השבוע לקחתי את שלום צפונה. הוא עבר את מחסומי צה"ל בשלום. כמה קילומטרים מצפון לגבול, בשדה של ירקות, הנחתי אותו על הקרקע, ליד שארית של עגבניה שהבאתי מן הבית. ניפנפתי לו לשלום ועזבתיו. זה היה רגע די עצוב.

במועדון הליכוד גבו מהמוזמנים כסף עבור האוכל במסיבה ✶ את הכישלון הקופתי ממחיקים במסיבות שרשרת ✶ והמדיטציה מנצחת בלבנון

כולם נרדמו



יוצא מהאף מימין השחקן יונתן משעשע, הרים את אפו מכל העניין הוא השחקן צחי נוי. השניים כיכבו

מסיב

חבל, חבל, איזו מסיבה מפוספסת. מזמינים 20 צלמים כדי לצלם ארבעה שחקנים. כולם, כמובן, מפגינים נוכחות מלאה, כי אין הרבה מה לצלם בעיר בימיט טרופים אלה.

לפני שבוע בדיוק דיווחתי לכם כי במועדון היקב החדש היה מה לזלול וב־שפע. בסח, לטייסים מגיע מכל סוב וב־צדק. לשחקני הסרט ספיחס ולאורחיהם

זאת הם השחקנים **נטע פלוצקי** ו**א־לכס קוטאי**, המנחים בחגיגות הקיץ של המדיטציה הטראנסצנדנטלית, שנערכו ה־שבוע בגן־הפיסגה ביפו. לבקשת המג־חים, עצמו 400 איש שעל הדשא את עי־ניהם למשך עשר דקות של מנוחה, שאולי תביא לנו את השינוי המיוחל. עשר הד־קות חלפו, אך איש אינו פוקח את העי־ניים. טוב להם בתרדמה הזו. הם רוצים לחטוף עוד כמה דקות של גלי אושר.

אחרי ההתעוררות מספרים השחקנים־המנחים שהממשלה תלויה ברמת התודעה של אזרחיה. לכן יש להעלות את רמת התודעה כדי שהממלה תצליח. כמו כן הם מדווחים לנו שיש בארץ 38 אלף איש שעושים מדיטציה כל בוקר וכל ערב. לכן אני לא כל־כך מבינה למה לערב הזה הגיעו רק 400. בסח בגלל המילחמה. היום המילחמה היא סיבה שהולכת עם כל דבר.

קצת הסתיע אותי הרכב הקהל. ציפיתי לראות שם חברה לבושים בביגדי־כותנה



המנחה של הערב היא השחק־נית נטע פלוצקי, בפוזת מדיטציה אופיינית, הנמשכת עשרים דקות.

הרדיים, עם מבט עמום בעיניים. מה שפגש־תי שם, לעומת זאת, זה 400 אנשים מן הישוב. אנשי־עסקים, מחנכים, עקרות־בית, סטודנטיות, ילדים, פקידים, שחקנים, ממש פסיפס של עם ישראל. המשותף לכולם — הם עושים מדיטציה. בכל בוקר 20 דקות ובכל ערב 20 דקות.

אי־אפשר בדיוק להסביר מה זה עושה להם. כולם טוענים שעליך להתנסות ב־חוויה בעצמך. כולם מצביעים על שינוי דראסטי בחייהם מאז שהחלו להגות את אותה מאנטרה סודית מדי בוקר וערב. מדברים על לפני ואחרי, כמעט כמו דיא־טה או ניתוח פלאסטי. הם מספרים שהם מישפחה אחת גדולה. כולם מדברים בקול נינוח ועיניים נוצצות מאושר, עד כמה הם מרגישים נפלא ועד כמה השתנו חיי־הם מאז אותו יום גורלי.

לצד עוגות שעליהן נרות הדולקות בטק־סיות, היו גם פרסים שהוענקו לשחקן **שייקה אופיר**, שוחר המדיטציה, על תרומתו לקירוב הלבבות בין הישראלים ושכניהם באמצעות תוכנית הטלוויזיה שלו ללימוד השפה הערבית, ולחבר־הכנסת **מאיר שיטרית**, יושב־ראש המועצה המ־קומית יבנה, על פעלו למען יבנה בתחום החינוך ושיפור איכות החיים במקום.

הכינוס לא בוטל בגלל המצב. להיפך, מארגניו רצו לעורר באזרחי ישראל את תחושת ההרמוניה והאחדות בעיקר, בעת כזאת.

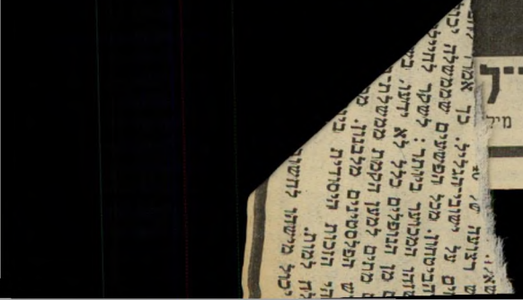
קיראו לי שחור

אין סיבה טובה למסיבה, ובכל זאת מסיבה. כדי להמתיק מעט את הגלולה המרה לחברי להקות הרוק, בגלל כישלונו של שבוע־הרוק שתוכנן בגני התערוכה, עורכים להם המארגנים מסיבות בקצב מסחרר.

מדי יומיים אני מוזמנת למסיבה חדשה. זו שנערכה השבוע במועדון, עם להקת אסוד שפירושה בערבית „שחור", היתה עליזה במיוחד. חברי הלהקה הכושית הפ־גינו מצב־רוח מרומם, למרות שנאלצו להופיע באותו ערב לפני אלפיים צופים בלבד, וסחפו לריקוד את הנערות הישׂ־ראליות המעריצות. ברקע התנגנה מוסיקת רגאי, שהיא מוסיקה ומיקצב של איי הודו המערביים.



תמונה בשחור־ל שנבחרו לשבוע החגיגות. היא מי





על הדשא אם ובתה חבו־קות אחרי ש־נרדמו, הן סירבו להתעורר כל־כך מהר.

„המהרישי בכבודו ובעצמו טילפן אלינו עם פרוץ הקרבות בלבנון ואמר שהמילחמה הזאת היא מילחמת־מנע. אנחנו עומדים לפני שינוי דראסטי — ממש מיפנה מהותי במערכת־היחסים במיזרח התיכון, לכן צריך שהרבה אנשים יעצמו את העיניים כל בוקר וכל ערב."

אנשי־הבשורה המכריזים הודעה חשובה



זוג נרדם על הדשא, כתפה על כתפו, כתוצאה מהמדיטציה. אחרי ההתעוררות הם יהיו מאושרים יותר.



גל, שתפס מצב־רוח
פזל בעיניו. משועשע
בכל סרטיו של בועז



דווידזון. יונתן לומד מישחק בלונדון וצחי, שבעבר התמחה בתפקידים
מצחיקים, מבוקש היום בחוץ־לארץ דווקא לתפקידי האיש הרע.
יחד איתם הופיע בסרט של דווידזון השחקן הצעיר יפתח קצור.

ת הקמצנים

חו גם כן מזון בשפע, אבל למרות ההבטחות,
ירו את האורחים המסכנים עם בטן מקרקרת
צו אותם להסתפק בכמה בייגלך מלוחים, אלה
התאפקו, והזמינו אוכל ומשקאות, נתבקשו
ם עבור התענוג. מה אגיד לכם — שיטה מצויינת,
ת ביחסי־ציבור מצד אחד, ובו בזמן להרוויח
כסף מהצד. לא יפה, באמת לא יפה.
י שניסה בקושי להציל את המצב, היה **משה'ה כפית**, נחמד אמיתי, שכבר קנה לו מוניטין

כשהגיעה השימחה לשיאה, לקח זמר הלהקה, **דן ברינסקי**, את המיקרופון לידיו ושר את שירי הלהקה, כשכולם מצטרפים אליו.

חברי הלהקה, מגודלי שיער צפוף ומ־ קורזל, טוענים שהם נולדו חלקם בג'מיי־ קה וחלקם בלונדון להורים יוצאי ג'מיי־ קה. הם מאמינים שכל אדם הוא טוב מיסודו, לכן שאיפתם היא להופיע בכל מקום ולפני כל קהל בעולם. הם צמחונים, ובחדרי ההלבשה שלהם סיפקו להם מאר־ חיהם מיצים זפירות, שהם מזונם היחידי.

את הכישלון הצורב ניסה להסביר לי אחד ממארגני המופע, **יוסי וירז'נסקי**: „חשבנו שנצליח להתאושש מן המכה ב־ המשך החודש, לכן גם לא סגרנו את העסק, אבל אכלנו אותה עד הסוף. הקרנת מישחקי הכדורגל בגני־התערוכה לא משכה את הקהל כמצופה, רובם העדיפו להי־ שאר בבית ולצפות במישחקים מעל מסך הטלוויזיה. היו גם ליקויים במערכת יחסי־ הציבור שלנו, שלא עבדה נכון. אמרגנים חייבים להיות מטורפים כדי להסתכן ולה־ ביא לארץ להקות מסוג זה. עצוב מאוד שעכשיו ייאלץ הקהל הישראלי להסתפק בלהקות סוג ז', כמו ברזיל טרופיקל למ־ של, אחרי שהקרדיט של הבאת להקות סוג א' פוספס עד כאב."

נזכרתי בשיחה שהיתה לי עם האיש שהגה את רעיון החגיגות, **יונתן שם־ אור**, שאמר: „נכון, שבוע ראשון היה חלש, אבל נתאושש. אנחנו עוד נעשה בעניין הזה הרבה כסף!" אשרי המאמין.

בעוד שבקומת הריקודים עסקו כולם בריקודים ומחולות, הרי שבקומה העלי־ נה התנהלה מסיבה מסוג אחר לגמרי. חיילים שחזרו מן המילחמה בצפון, מי לצמיתות ומי לחופשה, בחרו לבלות את זמנם בחברת ידידים וסיפרו סיפורי־מילח־ מה מרתקים אל תוך הלילה.

בזכות משקה הסנגריה שלו, המפיל חללים כמו זבובים. עד היום לא מסכים משה'לה לגלות מה יש בסנגריה שלו, שגורם לאנ־ שים לדבר שטויות אחרי כמה לגימות.

הקורבן הראשון של הסנגריה היתה בחורה נחמדה שהתעלפה מעוצמת הנוק־ אאוט ונישאה על כפיים לאוויר הצח כדי להתאושש.

בתוך המועדון הריק ניגנה תזמורת, ובחוץ, על המירפסת השמיע טייפ צרוד שירים מתוך הסרט. הבמאי, **בועז דוויד־ זון**, נעדר מהמסיבה, כמוהו גם תגליתו, המככבת בסרט, **סתיה מרטין**. את המפיקים ייצג **אמנון גזובוב**, שהכריז בגאווה שכבר מתכננים את אסקימו לימון מס' 5.

הקבועים של הסרט, **יפתח קצור**, **יונתן סגל** ו**צחי נוי** השמנמן, שהת־ חילו דרכם עם סטלה המגמרת ומאז לא נפרדו, השתזפו ממש לאור הבזקי המצל־ מות. אני בטוחה ששום שחקן הוליוודי לא היה מתבייש בפלשים כאלה. בכל ה־ פוזות האפשריות. בטח. לא היה שם שום דבר אחר שהיה שווה צילום.



תפוס כפי יכולתך
השחקן המשעשע דובי גל התלהב מרגליה החשפות של הדוגמנית נאווה פדהצור, שהציצו מתוך מכנסי שורטס. דובי סיפר שבא להתרענן במסיבה אחרי שבוע הופעות בצפון.



פרצופים
השחקן הצעיר יפתח קצור והשחקנית אתי אולמן משתעשעים. (מימין) השחקן יונתן סגל בפוזה משעשעת עם אחותו, נעמי, שהיא סטודנטית. יונתן, המשתתף בסרט חדש, ונעמי, הם ילדיה של השחקנית רות סגל.

בלונים

מאת דניאלה שמי







שר־העל הכלכלי יעקוב מרידור

אנשים

■ הסבר למתרחש עתה בישיבות הממשלה נתן סגן ראש־הממשלה, **שימחה ארליך**. במהלך סקירה מדינית שנתן בישיבת־הנהלת המפלגה הליברלית הוא אמר בחיוך: „תמיד אומרים ש־**אריק שרון** בא עם מפות לישיבות הממשלה. עכשיו הוא בא עם גלובוס."

■ שרי־הממשלה שיצאו לסיור בלבנון לא יוכל להשלים את המסע שתוכנן בגין־רת המילחמה המערבית. הסיבה — ארליך התלונן על עייפות, וביקש לקצרו.

■ כאשר הפריע ח"כ חד"ש **צ'ארלי ביטון** לשר **יעקב מרידור**, שסקר את פעולות מישרדו, דפק סגן יו"ר שב־ראש הכנסת, **מאיר כהן**, על השולחן ואמר: „זה נאום הבתולים שלו. הוא אף פעם לא דיבר בכנסת הזו. נהוג שלא להפריע בנאום ראשון." למליאה נכנסה שולמית אלוני וקראה לעברו של מרידור קריאות ביניים. כשהסבירו לה שזה נאום הבתולים של השר היא השתתקה לא לפני שפלטה: „בתולה זקנה".

■ אלוני רואיינה בתוכנית הרדיו דואט, על היוזמה להקמת הוועד לעזרה לתושבי לבנון. היא סיפרה על האיומים הטלפוניים ומיכתבי השיטנה שהיא מקבלת, אך ציינה שכפי שהיא מעריכה, כמות זו פחותה ממה שמקבל **יוסי שריד**. „אולי משום שיש לי בן בצבא, רב־סרן בחיל־הים." בתוך דקות הגיעו לקול־ישראל אימים טלפוניים על חייה של אלוני.

■ בישיבת סיעת המערך שהיתה אמורה לגבש החלטה שתקרא לממשלה להפסיק את האש בצפון אמרה ח"כ**ית ה־ניצית **שושנה ארבלי־אלמוזלינו**: „איך אנחנו יכולים לקרוא למחבלים להפסיק את האש?" ענה לה שריד: „הרי גם לצה"ל אנו לא יכולים לקרוא להפסקת אש."

■ מאחורי כיסאו של ח"כ **שלמה הלל** פלט הרמקול, שמוצב בכל חדר במישכן: „הישיבה נגעלה. אני חוזר, הישיבה נגעלה." אמר הלל: „האיש שבקיר שוב פעם לו־חש."

■ באותה ישיבה הציע ח"כ הניצי **אריק נחמקין** לשלוח את ח"כ היונה **אבא אבן** לחו"ל, כדי שיקח חלק במאמץ ההסברה הישראלי שם. כדי לחזק את דבריו הזכיר נחמקין פרשיה ממילחמת העצמאות, בה היו השניים מעורבים. „הייתי בכוח שכבש את הכפר דואיימה, היום המושב אמציה. פתחנו את מכשיר־הקשר שלנו, שהפך לרדיו לעת מצוא, והנה אנו שומעים את אבא אבן נואם באו"ם. הוא אמר: „מכיוון שאין כלל כפר בשם דואיימה גם אין כל צורך להכחיש כי כוחותינו כבשו אותו!" אבן הסמיק וקשה היה לקבוע אם הוא ראה בסיפור מחמאה גדולה.

■ עשרה ימים לא שמעו **יוסף ורבקה בורג** דבר מבנם, **אברהם**, שיצא למילחמה בלבנון. בנו של שר־הפנים הוא צנחן, שנפצע לפני שנה באימוני חידוש צניחה, ובעיקבות כך הורד הפרופיל הרפואי שלו. כשהוא שמע על המילחמה הוא התנדב ליחידתו־הד"ש הראשון שהוריו קיבלו ממנו היה ברשת ג' המשדרת מוסיקה קלה. נאמר שם: „לא־בא ואמא בורג, מאברהם." אחד מעובדי מישרד־הדתות שמע את השידור, התקשר עם השר־שלו וסיפר לו על כך.

■ בורג, כמסתבר, הוא ממוצא ס"ט, ואם לא די בזאת יש לו קירבה מישפחתית רחוקה ליושב־ראש התאחדות התעשיינים, **אלי הורביץ**. באחרונה ערך לו בורג, על־פי בקשתו, את אילן היוחסין המישפחתי שלו, שאחד משורשיה הוא ספרדי טהור. בניתוח היוחסין התברר שהשניים הם קרובי־מישפחה.

■ דמות יוצאת־דופן בדוכן ההחתמה של סטודנטים חברי אומ"ץ מרחבת המשביר־לצרכן בירושלים, שקראה להפסיק את המילחמה בלבנון, היה **גבי סירא**. סירא, החילוני דוקטורנט לפיסיקה, חבר תא־הסטודנטים של מפ"ם, הוא בנו של הרב הראשי של יהודי צרפת **ראנה סירא**.

■ אחד המחתימים ליד השולחן היה **שוקי ישוב**, שערב לפני כן חזר משבועיים של שירות מילואים בצידון. כאשר עוברים ושבים כינו אותו בוגד, פרצה אישתו **אווי־ליין**, עולה חדשה מבלגיה, בבכי.

■ חייל סדיר, שהיה לבוש במדי א' ובנעלים חצאיות, ניגש ל**אמנון לוי**, דובר מפ"ם, ואמר לו: „אנחנו המרוקאים והעיראקים נהרגים בצפון כדי שאתם האשכנזים תוכלו לעשות פה חיים."

■ הצלם **אלי הרשקוביץ** מסטודיו זום 77 ביירות שלים יצא לצפון לצלם עבור העיתונות בארץ ועבור הטיים. כשבא לצידון לצלם קבוצת חיילים קפץ לעברו חייל מלואים וחיבק אותו. היה זה שותפו לסטודיו, הצלם **אורי שטיין**, שגוייס בתחילת המילחמה.

■ צלם טיים אחר, **דויד רובינגר**, נשאל מה דעתו על המתרחש בלבנון והוא ענה: „חסר לבגין שיתברר שהוא שיקר לרונלד רגן וצה"ל כן יכנס לביירות. אז לא יהיה לנו מה לחפש באמריקה."

■ בסיור של ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת בלבנון, נפגשו הח"כים עם מפקדי המילחמה בצפון. כשראה מפקד את ח"כ הליברלים **בני שיטא**, הוא ניגש אליו, לחץ את ידו בחמימות ואמר: „שליטא הוא אחד משלנו." התברר ששליטא ובני־מישפחתו היו אורחיו בחג הפסח האחרון, בסדר שנערך ברמת הגולן, ושליטא אף תרם סכום לא קטן מכספי מועצת מנחמיה, שהוא עומד בראשה, לקרן היחידה.

■ עורכת־הדין **ענת קפלן**, הסניגורית של **רחמים אהרוני** („גומדי") נוהגת לחזור על דברי העדים אותם היא חוקרת במישפטו של גומדי. השופט **אליהו וינוגרד** נזף בה על כך וקפלן ענתה לו: „זהו הרגל מגונה ממישפטים שבהם לא מקליטים לפרוטוקול." קפלן הבטיחה ל־

מדוע יישלח אבא אבן לחו"ל כדי להסביר את מדיניות הליכוד?

מיהי הבתולה הזקנה בכנסת? במה מצוייד שר־הביטחון כשהוא מגיע לישיבות הממשלה?

היגמל מנהג זה: „אני חוזרת בתשובה, תרתי משמע."

■ אחד העדים במישפט הרצח הכפול, **אכנר מעודד**, שסיים לרצות את עונשו על חלקו בפרשה נשאל מהו עברו הצבאי. הוא סיפר שהוא יוצא יחידה מובחרת ומומחה לטיפול בתת־מקלע עוזי. „משתיק הקול בעזי שבו ירו ב־**עמוס אוריון** ו**עזר כהן** היה הפוך וזהו סימן שלא אני הרכבתי אותו."

■ כינויו של מעודד הוא „כושי", והוא עשה בזמנו הסכם עם המדינה שבו הוא התחייב להיות עד־מדינה, אך הפרקליטות חזרה בה מההסכם. כשקפלן חקרה אותו היא שאלה: „נכון שהרגשת כמו הכרשי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת?" מעודד, חקלאי ממושב עשרת, ללא עבר פלילי עד הרצח הכפול, סיפר לה שכאשר נודע שהוא לא יהיה עד־מדינה אמרו לו השוטרים: „נשכו אותך ואתה נגוע בכלבת. אלה לא הגופות הראשונות והיחידות שקברת. כבר הסתרת הרבה גופות."

■ **הזמר דני בן־ישר־אל**, היום שותף במועדון של הליכוד, שחזר מסיור הופעות לפני חיילים בלבנון, סיפר סיפור שעסק דווקא בהתנהגותם המוסרית של חיילי צה"ל. הוא סיפר שכאשר הוא שהה באחד המחנות הזמניים שהוקמו, נראה לו מתקרב לשערי המחנה נער כשתת־מקלע קלצ'ניקוב מוחזק בידיו המורמות. הנער, שאחר־כך התברר שהוא בן 16, התקרב לחיילים ונראה כמי שימים אחדים לא באו לפיו מים ומזון. בן־ישראל היפנה את תשומת־ליבם של החיילים לנער, ואז פנה לעבר הפלסטיני אחד החיילים ובבעיטה העיף אותו כלפי מעלה. בן־ישראל, שלא הבין מה פשר ההתנהגות של החייל, פתח את פיו ואז נענה: „שתוק, שתוק, אתה לא מבין שום דבר, אה?"

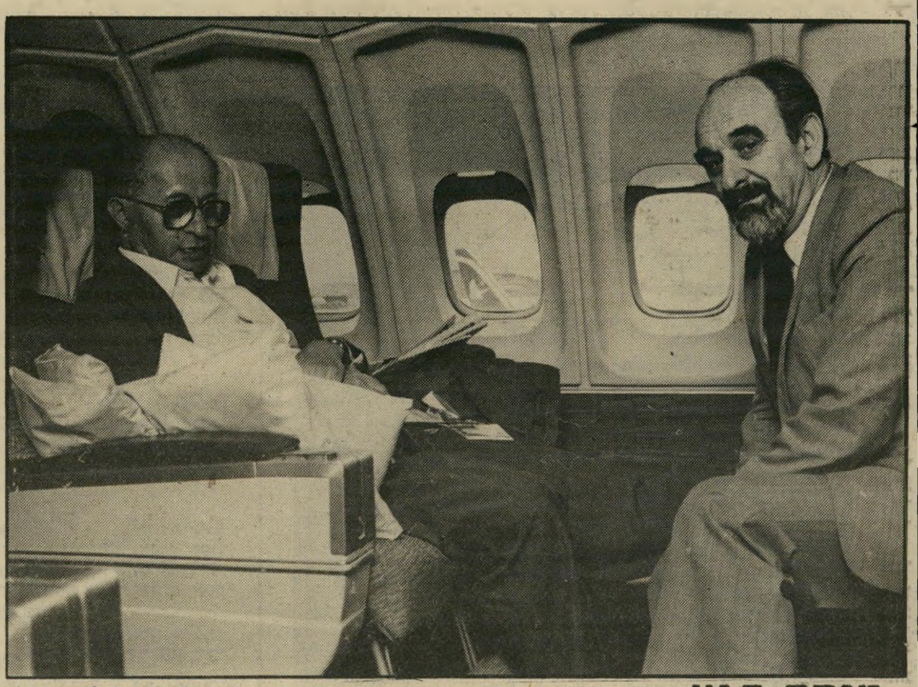
■ מנכ"ל רשות השידור לשעבר, **יצחק ליבני**, מעלה עשר טענות מדוע יש להימנע מקיום מישחקי כדורגל ושידורם בטלוויזיה. לדעתו כדורגל דומה יותר מדי לחיים ואינו מעליו. במקום לעסוק בספורט עוסקים בשאיפה לניצחון. מישחקי־הכדורגל מבוססים על כסף לשחקנים והימורים סביב המנצחים. כדברי **ישעיהו ליבוביץ'** מדובר בסך־הכל בעשרה בנדיטים הרצים אחרי הכדור העגול. במישחק יש תכונות קלאסיות של אופיום להמונים, כאשר המתח החיצוני אינו קשור כלל לאישיותו של הצופה. ההמון באיצטדיון, ואפילו צופי־הטלוויזיה, הופכים להמון מלוכד המקבל כוח מעבר לפרופורציות שלו. במישחק אין מורכבות. הצופה מזדהה באופן חד־משמעי וטוטאלי עם אחת הקבוצות. ישנה ההערצת אלילים. בכדורגל מתקיימות כל התכונות הגבריות השליליות שפמניסטיות מאשימות בהם גברים והעיקר, מישחק הכדורגל זהה לחיי־המין של הצופה. יש בו התרגשות, תאוצה, חדירה לשער ובעיקבותיה אורגזמה. לדעת ליבני מישחק הכדורגל זכה ליותר פופולאריות ממישחק הכדורסל משום שבכדורסל ישנו מיספר סביר של אורגזמות, בעוד שבכדורגל מדובר ביותר ממאה בפחות משעתיים. אך ליבני לא מתכוון ברציונות שמישחקי הכדורגל דורים ישירים ממישחקי גביעי העולם בכדורגל בספרד. כשראה שאול שהמקום כמעט ריק הוא אמר לשם־אור: „אני רוצה שאין פה פיצוץ." שם־אור הינהן בראשו: „הפיצוץ עכשיו הוא בקריית־שאול."

■ **מנחם זילברמן**, המתגורר כיום באילת, לא גוייס ככל שאר האמנים להופעות לפני חיילים, כי הוא מוצב ביחידה דרומית. זילברמן החליט לעלות מיוזמתו לאיזור הקרבות, ולצורך כך הוא לבש את מדיו הצבאיים. באחת מתחנות איסוף החיילים בצפון פגש אותו כתב־הטלוויזיה **אהוד יערי** ואמר לו: „מגחם, בוא איתי ואערוך לך סיור מודרך בביירות." זילברמן, שחשב שיערי משטה בו, דחה את ההצעה. אחרי ששמע בטל־ויזיה שיערי מדווח מביירות הוא הבין שהוא החמיץ את טיול־חייו.

■ כאשר פגש ראש־עיריית ירושלים, **טדי קולק**, ב"ו" **תן כרמון**, שלהקת המחול שלו אינה סובלת מעודף תרומות, הוא אמר לו: „אילו הח"כים היו פותחים את הכיסים כמו שהם פותחים את הפה, מאי־הקולנוע **ניסים דיין**, היא שחקנית מבוקשת. רחל, אם לאריאל בן ה־5 ולהדס בת תישעת החודשים, הספיקה להשתתף בסרטו של בעלה, סופו של מילטון לוי, כאשר היתה בהריונה השני. אחרי הלידה היא התחילה להתעניין בהצעות חדשות, ועתה היא מופיעה לצידו של **גבי עמרני** בקומדיה חדשה.



חסיה גילוא צוחקת אחרי שקראה פתק שהיה בידה. מילוא, בתו של מנחם בגין (עם חראש למצלמה) הצטרפה למסעו של ראש־הממשלה בארצות־הברית, במקומה של אמה, עליזה בגין. משה ארנס (מימין) חייך כאשר חסיה חסבירה לו מה היה רשום בפתק.



מנחם בגין משעין את רגלו על הכסא שממולו, בעת הטיסה לארצות־הברית. למטוס עלה בחניית הביניים שגריר ישראל בפורטוגל, דב מלמן. בגין שעדיין חש כאבים ברגלו, מאז פציעתו לפני חודשים רבים, נימנם מעט. הוא השאיר את רגלו על הכיסא במשך כל הטיסה.

בידיו המורמות. הנער, שאחר־כך התברר שהוא בן 16, התקרב לחיילים ונראה כמי שימים אחדים לא באו לפיו מים ומזון. בן־ישראל היפנה את תשומת־ליבם של החיילים לנער, ואז פנה לעבר הפלסטיני אחד החיילים ובבעיטה העיף אותו כלפי מעלה. בן־ישראל, שלא הבין מה פשר ההתנהגות יופסקו. הוא עצמו חובב נלהב של המישחקים והוא צופה בכל השידורים המשודרים ממישחקי הגביע העולמי בספרד.

■ העיתונאי **אילן שאול** פגש בגני־התערוכה **ביתן שם־אור**, יוזם רעיון המופע לקרוע את הקיץ, שהוא שילוב של הופעות להקות־רוק ושירי־עם־רוק, בשעה שהוא מוביל את בנו בעגלה. „מה שלומך?" שאל שאול. „מצוין," ענה שם־אור, „אני מוביל את בני בעגלה, ואתה?"

■ **ימי־המילחמה** לא הסריעו לפעיל המיפלגה הליברלית, **ניסן נוימן**, להמשיך בעסקים המיפלגתיים כרגיל. בביתו, שברמת־אביב ג', הוקם סניף עבר־הירקון של המיפלגה, שבו חברים, בין השאר, ראש עיריית תל־אביב, **שלמה להט**, מנכ"ל משרד התיירות, **רפי פרכר**, **אורי־אל לין**, שר התיירות **אברהם שריר** ואיש אמונו של **שאול אייזנברג** איש־העסקים, **יונה פלד**. באחד מערבי המילחמה התכנסו בביתו של נוימן, שמונה באחרונה על־ידי שריר ליושב־ראש הדירקטוריון של החברה הממשלתית לפיתוח חוף־אילת, כ־40 פעילים, רובם מאנשיו. בעודם משוחחים זה עם זה על המצב בצפון, קם אחד הנוכחים והציע לבחור את ניסן נוימן ליושב־ראש הסניף, המתנגדים, שנכחו במסיבה הצנועה, החליטו למנוע את עריכת הבחירות באותו ערב. השעה היתה קרובה לשידור מבט לחדשות מורחב. המתנגדים דיברו באריכות על הסיבות שבעטיין אין לבחור את נוימן ליושב־ראש, עד לתחילת שידור מבט. אחרי שהנוכחים סיימו לצפות בחדשות, הם העדיפו להתפזר.

■ תת־אלוף (מיל.) **בני מין** („פואד") **בן־אליעזר**, מזכ"ל תמ"א, סיפר שכאשר הוא הודיע לחבריו שהוא מצטרף לתנועתו של **אהרון אבו־חצירא** הם אמרו לו שהוא מטורף. „רק כשסיפרתי על כך ל**רפאל** („רפול") **איתן** ואמרתי לו מהן הסיבות שהביאו אותי לשם, הוא אמר לי שאני צודק.

היתם מתקיימים בכבוד."

■ אחד השחקנים האורחים בסרט הישראלי מתחת לאף, הוא הכתב לענייני־פלילים של ידיעות אחרונות, **יחזקאל אדירם**. בזמן צילומי הסרט היה זקוק הבימאי לעיתונאים שיצולמו במסיבת עיתונאים. אחד מאנשי־הצוות הציע לקרוא למישהו שיושב בבית־סוקולוב. כשפנו לאדירם שישב שם, הוא נענה בחיוב ובסרט הוא שיחק את עצמו. הוא צולם כשהוא אומר: „אני יחזקאל אדירם מידיעות אחרונות."

■ מי שאינם צוחקים כלכך במחזה בית־ספר למוקיונים הם דווקא משתתפי־המחזה עצמם. **אבי פניני**, **אוהד שחר** ו**ג'ודי ונקרט** נדרשים לבצע תעלולי אקרובטיקה נוראים על הבמה, ונפצעים כלהזמן. המחזה, שהוא הפקה משותפת של תיאטרון באר־שבע והתאן הירושלמי, הוליד שיחות־טלפון יומיות בין שתי המנהלות של שני התיאטרונים, **ציפי פינס** ו**עדה בן־נחום**. נושא השיחה הוא מי נפצע בהצגה האחרונה. בן־נחום השיבה לפינס המודאגת: „לא נורא, אבי רק נחתך קצת כאשר הוא נפל מהשלפנוע, ואוהד הלך לצילום רנטגן. חוץ מזה הכל בסדר."

■ מנהלת תיאטרון באר־שבע, ציפי פינס, נאלצת בגלל המילחמה לעבוד בתפקיד נוסף בתיאטרון. בימי הההצגות היא נראית בכניסה לארלם, כשהיא תולשת את הביקורות מכרטיסי־הכניסה.

■ **רחל**, אשתו של בי־

אנשים

ירון לונדון עסק בשנה האחרונה רק בסכס והעיתונאי אמנון אברמוביץ' טוען שאריק שרון ביצע בלבנון מישג"ל נסוג

■ בישיבת הוועד־המנהל של רשות השידור, שהתכנסה יום אחרי הופעתו הראשונה של **ירון לונדון** כמנחה ב־תוכנית ד"ש חוזר, מתח חבר הוועד, **אהרון פאפו**, ביקו־רת על הזרתו של לונדון ל־מירקע. פנה אליו מנכ"ל הט־לוויזיה **טוביה סער**: „מה אתה עוסק בירון לונדון? הוא מזמן הרי לא ראיין. בשנה האחרונה הוא עסק רק בסכס." רמז לתוכנית־בידור העוסקת בהדרכה מינית, שאותה מנחה לונדון. ענה פאפו: „זאת ה־סיבה שאמש הוא עסק בפורנו־גרפיה פוליטית."

■ **בדיון על לונדון**, ש־פתח את הישיבה, הציע חבר־הוועד, ח"כ חרות **מאיר שיטרית**, שתוכניתו של לונ־דון תוקלט מראש כדי שאפשר יהיה לעמוד על דיברי משתת־פיה. שיטרית, הממעט להו־פיע לישיבות הוועד־המנהל, עזב את המקום אחרי ההצבעה שבה התקבלה הצעתו, חצי שעה אחרי שהוא נכנס אליה. קרא לעברו פאפו: „שיטרית, תו־דה רבה לך בשם ועד עובדי רשות־השידור, שהספקת עוד להציל את ירון לונדון לפני שאתה הולך."

פסוקי השבוע

● **ראש הממשלה מנ־חם בגין**, על ההסברים שהוא נתן לרונלד רגן, כיצד פגע חיל־האוויר רק באנשי אש"ף בביירות ולא באזרחים: „הנ־שיא כה התרשם, שכאשר נכנ־סו יועציו, ביקש שאחזור לפ־ניהם על דברי."

● **הנ"ל**, על יחסיו עם הנ"ל: „רגן עמד על כך ש־אקרא לו בשמו הפרטי. לי לא היה נוח לעשות זאת, אך הוא עמד על כך."

● **הנ"ל** על היחס כלפיו ברחוב האמריקאי: „הנה למ־טה במלון יש ועידה של רואי־חשבון. כל פעם שאני עובר מחאים לי כף."

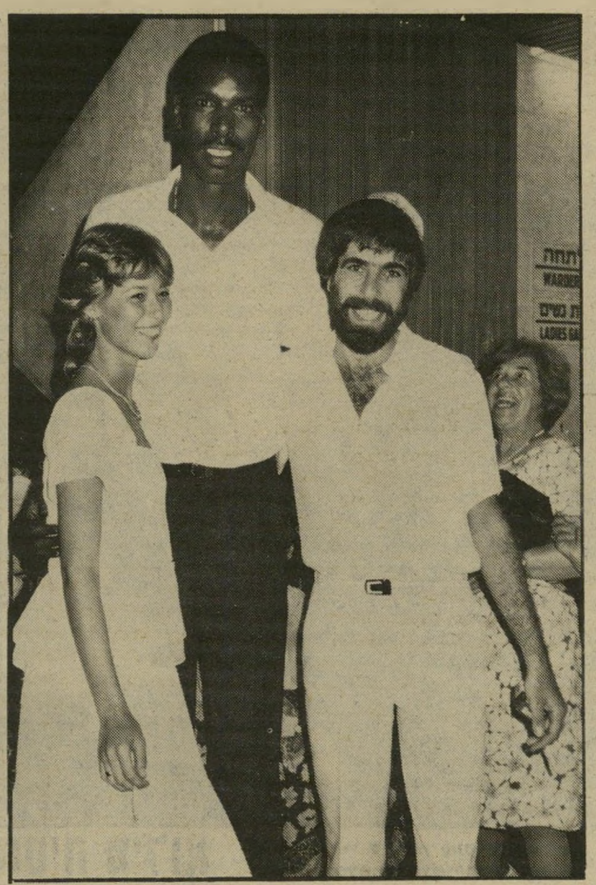
● **העיתונאי אמנון אברמוביץ'**, כשהוא מגדיר את המילחמה בלבנון: „מיב־צע שלום הגליל — מישג"ל נסוג."

● **הנ"ל**: „מילחמת מגן, כמו פורנוגרפיה, היא מסוג הדברים שאין להם הגדרה. אבל כשאתה רואה אותם אתה יודע שזה־זה."

● **ח"כ המערך שושנה ארבזי־אלמוזלינו**, כשהצי־עו לה לארח בביתה אשה לבנונית עם ילדיה עד גיל שנה: „מה אני יודעת מי־הם?"

● **הסופר יזהר סמי־לנסקי**: „יותר ויותר מת־ברר, כי הפיתרון אינו בייי־רות. הפיתרון הוא בשכם."

● **עורך־הדין אהרון פאפו**, כשהסביר מדוע הוא מתנגד לשובו של ירון לונדון למירקע: „היחליף ירון עו־רו ופאפו חברבורותיו?"



אולסי פרי היה אורח בחתונתם של חנה, בתו של המציל התל־אביבי אברהם לוי ואדורם, בנה של העיתונאית המוכשרת יואלה הר־שפי. רבים מהבאים לחתונה היו מאלח המתרחצים בחוף גורדון, שם שומר לוי על חייהם. יגאל תומרקין וחזמר שמוליק קראוס (משמאל) באו לחתונת בתו של אברהם לוי, שמכיר את הבוהמה התל־אביבית מישיבתו ב„כסית".





דני בנדיט־כהן מחזיק בכרזה הכתובה בערבית: „אנו כיהודים תומכים בזכויות העם הפלסטיני." בנדיט השתתף בהפגנה של יהודים וישראלים מפרנקפורט, מול שגרירות ישראל בבון, גרמניה. לידו דני דינר.



ארז נבון חובש קסדה של שוטר ומחזיק זוג אזיקים בשתי־ידיו. ארז הצטרף להוריו ולאחותו נעמה, כאשר ביקרו אצל פצועי צה"ל, ואחד השוטרים שהיו במקום נתן לו את קסדתו ואזיקיו, כדי שיוכל להשתעשע בהם.

רחל מרחלת על כל העולם

מי בחור?

יש לי הודעה משמחת לכל מעריצותיו של הזמר **איתן מסורי**: סיפור־האהבה הסוער ביניו ובין חברתו מזה שנה, **ענת מרגלית**, הסתיים. וזה סופי, עד כמה שהבנתי, כך שכל אלה שהשם איתן מסורי עושה להן משהו, יכולות בהחלט להתעודד. יש לכן שוב שטח חופשי לפעולה. בעבר היה אליל־הזמר, נשוי **לשרית**, אף היא זמרת ונשואה כיום לשחקן **יוסי**



ענת מרגלית ואיתן מסורי
„אני פלייבוי"

ברק. הרומן שלו עם מרגלית היה לוהט ביותר, עד כדי כך שחשבו שגם עימה יתחתן. אולם בקיעים נראו כבר לפני כמה חודשים, בעת שהשניים שהו בארצות־הברית. כשחזרו ארצה טופר שהתפתחה ביניהם מריבה סוערת במקום פומבי, שבמהלכה סטר איתן על לחיה של חברתו. אולם הוא הכחיש זאת נמרצות.

לאליל הנוער אין הסבר של ממש ל־פרידה. „אין ביניהן קשר פיתאום," אמר לי, „זה לא מפני שרבנו. לי נראה שזה היה סיפור יפה, שכמו כל דבר יפה אחר הסתיים בסופו של דבר. היינו זוג מן השמיים והיתה לנו אופציה להתחתן. עכשיו זה נגמר ולא נראה לי שנחזור אי־פעם. בינתיים אני גר לבד."

ולאלה המעוניינים לגאול אותו מבדידותו הזמנית, ברצוני להזכיר כמה דברים שאמר בעבר הזמר המצליח בן ה־33, ב־ראיון חושפני להעולם הזה. הנה נאום הגבר:

„אני המאהב הטוב ביותר במיזרח התיכון. כל שבע שעות אני מחליף בחורה, ואני מספק את כולן על הצד הטוב ביותר. „אני לא יכול להיות צמוד לאשה אחת. אני חייב להחליף אותן כל הזמן, לחדש, לגוון, להזכיר לעצמי את עלומי ולהוכיח שאני אכן בצמרת — לא רק כזמר מצליח, אלא גם כגבר־שעשועים ופלייבוי אמיתי, שכבוד גדול לבחורה להיות איתו במיטה. אני גאה בכך עד כדי כך, שעל דלת ביתי השכור בשיכון ל' בתל־אביב, כתוב: איתן מסורי — פלייבוי — דון־ז'ואן."

נשואי הבזק

של דליה מזור



דליה מזור
קשר יציב ובטוח

בביתו של רב ברמת־חן התקיים ביום השלישי בשבוע שעבר טקס חתונתם של קריינית הטלוויזיה הפופולארית **דליה מזור**, ועורך־הדין **יוסי שרוש**. השניים נישאו כמעט בחשאי, כשהם משתדלים להתרחק עד כמה שאפשר מאור הזרקורים. רבים הופתעו לשמוע על שידוך זה, שהתפתח במהירות הבזק.

בני־הזוג הכירו לפני חודשיים וחצי בלבד, באמצעות **מכר משותף**, שאף הוא עורך־דין. דליה סיימה אז פרשת־אהבה ארוכה ואינטנסיבית, שניהלה עם **ריפא־שיניים** תל־אביבי. יוסי ביקש את מיספר הטלפון שלה מאותו ידיד משותף. הוא התקשר אליה וקבע עימה פגישה. מאז התפתחו ביניהם העניינים בקצב מסחרר. התברר להם מהר מאוד שהם פשוט מאוהבים. וכך, ללא שהיות מיותרות, החליטו להינשא.

יוסי בן ה־42, בן לאחת המישפחות הספרדיות הוותיקות והמפורסמות בתל־אביב, היה נשוי בעבר **לדפנה אופטשינסקי**, בתו של מנכ"ל חברת יינות גדולה, שממנה יש לו בת. הם התגרשו לפני כ־10 שנים, ומאז הפך יוסי לרווק מבוקש מאוד בעיר. בין אהבותיו נימנות כמה מן הנשים היותר בולטות. אחת מהן היא הזמרת **איזבלה רוביצ'ק**, שעימה היה לו רומן סוער. יפהפיה אחרת, שעימה נראה בעבר, היא הדוגמנית **שרונה מרש**.

בשלב מסויים נמאס לו מאורחי־החיים הסוער שניהל. הוא ביקש משהו רציני, ומצא אותו בזרועותיה של השדרנית היפה. אך נראה שדליה עצמה היתה זקוקה אף יותר ממנו לקשר יציב ובטוח, אחרי המכות שניחתו עליה בזמן האחרון.

הבעיות החלו לפני שנה וחצי, כשדליה החליטה להתגרש מבעלה, מהנדס־האלקטרוניקה ואיש־העסקים **אריה לוין**. דליה ואריה עברו כמה חוויות קשות ביחד. מותה הטראגי של בתם הבכורה, **שלי**, הותיר בליבה של דליה צלקות. היא קיוותה שגירושיה מבעלה יהיו נקיים, כמו גירושיהם של שני מבוגרים בעלי אופקים רחבים, אבל העניין הפך לפרשה מזוהמת של נסיונות לסחיטת כספים ורכילויות מרושעות.

עוד לפני הגירושין הכירה דליה גבר צעיר ממנה בחמש שנים, **דויד גפן**, שהיה מדריך הטניס שלה. בין השניים התפתח רומן, שסיבך אותה עוד יותר. דויד, שביקש להתגאות בחברתו הפופולרית, טען שבנה, **איתי**, הוא לאמיתו של דבר בנו שלו, ולא של אריה. דבר זה נוצל על־ידי הבעל בעת מישפט הגירושין.

אחרי־כך ניתקה דליה את יחסיה עם דויד, אך הוא המשיך לרדוף אחריה ולהטרידה. דליה סיפרה באותה תקופה לידידותיה, כי היא חוששת לחייה, כי דויד מסוגל להרוג אותה ולהתאבד. דויד איים על דליה, וכשהבין שהקרב שלו אבוד, הוא עשה מעשה נואש, וגרם לסבל רב לדליה.

עתה נראה שדליה הגיעה סוף־סוף אל המנוחה והנחלה בווילה של יוסי בהרצליה פיתוח.

אריק סיני נפרד מאשתו

הזמר **אריק סיני** הרוויח כסף רב מתצלומי הפירסומת לסיגריה ידועה, שבו הוא נראה לבוש בבגדים של הרפתקן רומנטי. הכסף כנראה עלה לו לראש. כך לפחות עולה מאופן התנהגותו. הסכיתו ושימעו:

לפני זמן־מה נודע לי שמשהו בחיי־הנישואין של הזמר לא מתפקד כראוי. התקשרתי אליו כדי לברר את העניין. הוא הכחיש את הכל, אך משום־מה היה נראה שהוא עצמו אינו מאמין לדבריו שלו. עובדה היא שהוא נאלץ לאיים: „אני אתבע אותך אם תיכתבי משהו," אמר לי, „עשיתי הרבה כסף מהפירסומת ואני יכול להרשות לעצמי."

לא הבנתי בדיוק מדוע אדם צריך לאיים, אם דבריו כנים ונכונים, אולם דווקא מסיבה זאת החלטתי להעמיק לחקור בעניין. עכשיו אני כבר יכולה לספר לכם שיש דברים בגו. ויש לי גם הוכחה מוחצת לכך. סיפקה לי אותה אשתו של אריק, שושי, בכבודה ובעצמה.

„אריק לא גר יותר בבית," סיפרה לי שושי, „אנחנו פשוט נפרדנו, אבל זה עדיין לא סופי. אין לי מושג עם מי הוא נמצא. אני אפילו לא יודעת את מיספר הטלפון שלו."

גם אני לא יודעת בוודאות אם יש לאריק מישהי אחרת. כל מה שהצלחתי לברר הוא שבין בני־הזוג היו חיכוכים, ולכן עזב הזמר את הבית. בני־הזוג לא החליטו עדיין, כנראה, מה יעלה בגורל חייהם המשותפים.

השניים נשואים כבר שנים ארוכות. עד



שושי סיני
הוכחה מוחצת



אריק סיני
הכחשות ואילמים

לפני שנה שירתה שושי כרס"רית בצבא־קבע. בעיקבות השתפרות מצבם הכלכלי פרשה מן הצבא. היא אינה נראית מזה זמן רב לצד בעלה באירועים חברתיים שבהם הוא מופיע. זה עורר שאלות על חיי־הנישואין שלהם, אך אריק דחה אותן תמיד בתוקף. עתה הוכח שהאמת יוצאת בסופו של דבר תמיד לאור, גם אם מנסים להסתירה בשיטות לא כל כך מכובדות.

אסיסטנטית של רופא אקופונקטורה (רפואת־מחטים) וסוציולוגית במוקצועה.

השניים הכירו לפני כשנה בברית־המילה שערך חבר של יזהר מיחידת־הצנחנים, שבה שירתו ביחד, לבנו הטרי. אותו חבר הוא גם קרוב־משפחה של רוחל'ה, אשה אכזותית ממוצא בורמאי. הוריה עלו ארצה ב־1947 מראנגון.

מסיבת־החתונה, שבה השתתפו 750 מוזמנים, התקיימה בבריכת גליל בית־אליהו. אורח־הכבוד היה צריך להיות, כמובן, שימעון פרס, אולם הוא היה יכול להגיע. הוא היה צריך לארח את חברי מישלחת מיפלגת־השילטון המצרית, שהגיעו לביקור בארץ. תחת זאת שלח הפוליטיקאי מיברק־ברכה. מתנתו לחתונה: ספר הביוגראפיה שלו, לך עם האנשים.

חתונה

במישפחת פרס

הקבלן **יזהר כרמון** הוא בן־אחותה של **כרמלה פרס**, אשתו של הקבלן **גרשון** (גיגי) **פרס**, אחיו של יושב־ראש מיפלגת־העבודה, **שימעון פרס**. לפני שלושה שבועות התחתן יזהר בן ה־28 עם **רחל** (רוחל'ה) **יהודה**, בת ה־25,

אהבת העיתונאית והרופא

העיתונאית **סמדר שיר** ממעריב נישאה ביום השני השבוע לד"ר **עמי פידי**, רופא אורולוג בתל־השומר. סיפור אהבתם נמשך זה שלוש וחצי שנים. מסיבת־החתונה, שאליה הוזמנו רק הידידים הקרובים ביותר, התקיימה בבית־סוקולוב בתל־אביב.

סמדר בת ה־24, העובדת בעיתונה כבר שש שנים, עומדת כעת לפני פרשת־דרכים. בעוד זמן קצר היא נוסעת ביחד עם בעלה הטרי, בן ה־35, לשהות בת שנתיים בארצות־הברית, שם עתיד הרופא לעבור השתלמות. העיתונאית ממתינה עתה לתשובת המערכת בדבר עתידה: אם יתנו לה חופשה־ללא־תשלום לתקופה זו, או שתיאלץ להתפטר.

סמדר מעוניינת לקבל חופשה־ללא־תשלום, שתאפשר לה לשלוח מדי פעם כתבות שונות, שעליהן תעבוד בזמנה החופשי. בינתיים היא מתכננת, ביחד עם עמי, שהוא ממוצא בולגרי, את ירח־הדבש המשותף שלהם, שאותו יקיימו כבר מעבר לים.

כדורגל

השערוריה של השיפוט

„כשראיתי שהוא מבטל את השער, ממש נדהמתי. דקה שלמה הייתי המום. לא ידעתי מה להגיד. מותר לשופט לשנות החלטה שלו, אבל לא בגלל גורם חיצוני, אלא משום שהוא עצמו החליט ששגה. הוא יכול לחזור בו כל־זמן שהמישחק לא חודש. השופט הרוסי יכול היה לצאת גדול מכל העניין אילו היה רק נותן לעניינים ללכת כמו שהם, מבלי לשנות את החלטתו. אני לא מאמין ששופט עולה למיגרש עם דיעות פוליטיות מוקדמות וב־מטרה לא להיות אובייקטיבי.״

זו היתה תגובתו של השופט הבינלאומי צבי שריר על מה שאירע במישחק בין כווית ובין צרפת במישחקי הגביע העו־למי בספרד.

עד שהשייח׳ הכווייתי לא ירד ממושבו שביציע אל המיגרש, בעיצומו של מיש־חק־הכדורגל של קבוצתו נגד נבחרת צר־פת, כדי להתערב בפסיקתו של השופט, לא התעניין כימעט איש בשופט הרוסי. רק ציבור שופטי־הכדורגל עקבו בעיניים סקרניות אחר התנהגותו והכרעותיו של השופט על המיגרש במעמד הנכבד של היה ללא ספק השופט, שיזכר לדראון בספרי הלימוד של שופטי הכדורגל בעולם.

שופטי כדורגל בינלאומיים בארץ, שב־דרך־כלל אינם מביעים את דעתם על ה־נעשה במיגרשי הכדורגל, נאותו הפים לבטא את התרשמותם המיקצועית על דרך שיפוטם של השופטים בספרד.

צבי שריר:

לצחוק או לבכות?

השופט הישראלי צבי שריר (38), הוא בין ותיקי שופטי הכדורגל בארץ. הוא שופט כבר מזה 19 שנה ואת מינויו כשופט בינלאומי קיבל לפני חמש שנים. שריר שפט במישחק הפתיחה בשלב הרא־שון של קדם־גביע העולמי לפני שנתיים בקפריסין, במישחק בין אירלנד וקפרי־סין.

על התרשמותו מהשיפוט ב־מישחקי ספרד אומר שריר:

אני שם־לב שהשופטים במישחקי־הג־מר מקפידים לתת למישחק ללכת, וזה מה שמייחד לדעתי את השופטים שם. בסך־הכל זהו השיפוט המודרני בכדורגל כיום



שופט עובדיה בן־יצחק באוויר
הטעות האופטית של הטלוויזיה

מישחקי גביע־העולם בכדורגל. עיני שאר הצופים היו נשואות אל הכדור המתגלגל בין רגליהם וראשיהם של השחקנים, אל התכסיסים ולהטוטי הכדור.

אלא שהשייח׳ פאהד אל־סבאח, שהוא גם נשיא־התאחדות־הכדורגל הכווייתית, הסיט את התעניינותו של הקהל אל השו־פט חסר־האונים.

השופט הרוסי מירוסלאב סטופאר, הצ־טווה על־ידי השייח׳ לבטל את השער הרביעי שהבקיעו הצרפתים לרשת קבוצ־תו, והשופט המבוהל מיהר לציית. היתה זו התנהגות מבישה של כל הנוגעים בדבר, השחקנים, השופט והשייח׳, אך בעיקר היתה זו שערוריה חסרת־תקדים מסוגה עבור פיפ״א, התאחדות הכדורגל העול־מית, שהזמינה את השופט הסובייטי, חסר אומן־הלב להשתתף בטורניר המכובד.

עוד לא היה בהיסטוריה של הכדורגל הבינלאומי מיקרה דומה לזה. ידוע שיש לעתים לחצים חיצוניים על החלטותיהם של שופטי־הכדורגל במיגרשים, אך עדיין לא קרה שהלחץ החיצוני יהיה ברור, מוגדר וגלוי כל־כך, ויביא לתוצאות כה מיידיות.

המישחק אומנם נמשך. הכווייתים לא זכו לשום יתרון נוסף במהלך המישחק, להיפך, צרפת ניקבה את שערם בכדור רביעי חזור. השייח׳ ישלם קנס בסך 11 אלף דולר, בגין התנהגותו הלא ספורטי־בית, והנבחרת תשלם סכום דומה.

אך מי שאיבד את עולמו באותו רגע ואני דוגל בשיטה זו. זה עושה את הכ־דורגל ליפה יותר, כשהשופט מתערב כמה שפחות במהלכים במישחק.

מצד שני, במיקרים מסויימים חשובה נוכחות שופט, ולא תמיד דווקא שריקת השופט. צריך שידעו שיש פה עניין של אחד שלא מוותר. לא כל תגובת שופט צריכה לבוא כשריקה. לפעמים מספיק שיתקרב לשחקן שפגע. אני רואה שהפעם השופטים הם בעלי כושר גופני מעולה — הם נמצאים קרוב לכדור, והחלטותיהם ניתנות בקירבת האירוע. למרות שאני מתאר לעצמי שהם קיבלו הוראות להת־נהג באותה צורת שיפוט, קשה לדרוש שתהיה אחידות. שופט אחד רואה עבירה כחמורה, ושופט אחר לפעמים אפילו לא ישרוק עליה. עד היום ראיתי רק ארבעה שופטים שמאוד מצאו חן בעיני: השוויי־צי ברונו גאלר, ששפט את גרמניה מול צ׳ילה, בתקיפות, בניידות ובכושר גופני מעולה; הצ׳כי קריסטוף ווצ׳ק, ששפט במישחק הפתיחה של ארגנטינה נגד בל־גיה; הפורטוגזי גארידו אנטוניו, אשר שפט גם פה בשנה החולפת בטורניר־הנו־ער, והרומני ניקולאי רניאה, אשר שפט במישחק בין רוסיה וסקוטלנד. אצלם ראי־תי שקט, אך גם תקיפות בזמן הצורך.

על הרוסי קשה לי להחליט אם צריך לצחוק או לבכות. אני לא רוצה להתייחס לשאלה אם היה שער. שופט קבע שער, וזהו. הוא הקובע במיגרש. הייתי קורא לזה קירקס, למה שקרה, אבל זה עצוב שזה קרה במישחקי־גמר עולמיים לשו־פט בינלאומי. הרוסי לא רצה להיות כנר־אה השופט הראשון בהיסטוריה של הגביע העולמי שמשחק הופסק אצלו באמצע. עבור הפחד שלו הוא שילם את המחיר. לשופט אסור לעשות שיקולים כאלה.

אם הכווייתים רצו לרדת, הוא לא היה צריך להאיץ בהם או למנוע מהם. הוא היה צריך לתת להם לעשות מה שהם רוצים. זה מה שהייתי עושה אילו הייתי במקומו.

הפעם נראה לי שהמישחקים רגועים יותר. השחקנים, לדעתי, מתנהגים ביניהם יותר בהגינות, פרט לשחקני כווייית שאח־רי המיקרה של השופט הרוסי הם הת־חילו לבעוט ברגלי השחקנים הצרפתים והשופט לא הגיב. במיקרים שהיה צורך להרחיק שחקן הוא אפילו לא הוציא כר־טיס צהוב להתראה.

אך קל לשבת בבית מול הטלוויזיה ול־הגיד שלי זה לא היה קורה.

דבר נוסף, הבולט בכל המישחקים, הוא נטיה ברורה של השופטים לכיוון הקבוצה ידי חוגי הספורט בארץ כשופט־השנה בכדורגל. רק מאז תחילת אליפות העולם קיבל בן־יצחק את המינוי הבינלאומי שלו, אך על המיגרשים הוא שופט כבר 17 שנה.

על מישחקי־הגמר בספרד אומר בן־יצחק:

כל חוות־הדעת שלי היא על סמך צפיה בטלוויזיה, וצריך לקחת בחשבון שהטל־וויזיה היא עין אלקטרונית שקצת מרמה. במישחק אני חייב לראות את מצבי הנבדל כשאני נמצא בקו ישר עם השחקן, אחרת נוצרת טעות אופטית. כשופט וכקולגה, אני חייב לקבל החלטות של השופטים במיגרש כי הן מדוייקות יותר משלי.

אין זה נהוג, ואינו שש להעביר ביקו־רת על שופטים שהגיעו לגמר. לדעתי רמת השיפוט השנה, לעומת מה שהיה בארגנטינה, ירדה. ראיתי שופט אחד פנ־טסתי, את הפורטוגלי גארידו אנטוניו. אני רוצה להאמין שקליין שלנו ישתווה אליו ואף יעלה עליו, כשתינתן לו ההז־דמנות לשפוט.

אני צופה במישחקים כדי ללמוד דב־רים חדשים. עד היום התאכזבתי, לא היה לי מה ללמוד, חוץ מהפורטוגלי. הוא לא הסתבך, העביר את המישחק בקלילות, והיה כל הזמן ליד הכדור. נראה רגוע ולא נראו עליו סימני עייפות, התרגשות, או לחץ. השקט שלו היה ממש חוויה, ואלה דברים שרק שופט מהצד יכול לר־אות אותם. היה ממש תענוג לצפות בו.

הרוסי במישחק בין כווית וצרפת שפט גרוע לאורך כל המישחק, בשפה שלנו הוא היה ,כבד׳ מבחינת החלטות. אני לא אומר זה רק מפני שהוא רוסי. אם הוא היה מצליח הייתי שמח.

שיפוט כדורגל בנוי על 17 חוקים כתו־בים, ועל החוק ה־18, שהוא חוק בלתי־כתוב, והניקרא חוק ההיגיון. הוא החוק צריך להשתמש בו יותר מבכל שאר החוקים. הרוסי לא השתמש בו.



שופט צבי שריר בפעולה
לא תמיד צריך לשרוק



שופט יצחק בן־יצחק שורק
להחמיר עם שחקנים מורדים

עובדיה בן־יצחק:

אין חדש

השופט עובדיה בן־יצחק (40) הוא שופט בינלאומי כבר ארבע שנים. הוא הספיק לשפוט בשלושה מישחקים בינ־ארציים. עובדיה בן־יצחק מרצה בנושא חוקה ושיפוט בכדורגל בקורסים למאמ־נים במכון וינגייט.

על השיפוט במישחקים בספרד הוא אומר:

בסך־הכל אני רואה שמפגינים רמה די גבוהה של שיפוט. אני חושב שהשופטים קיבלו הוראות מפיפ״א להחמיר עם שח־קנים מורדים. כשהמישחק הפך נוקשה, הם התערבו, וכשהמישחק שטף כמעט שלא הרגישו בהם. כך זה צריך להיות.

איני חושב שיש השנה משהו חדש ב־שיפוט בספרד. נראה לי שהשיפוט השנה יותר קל. השחקנים הפכו ליותר רציניים במעמד כזה, אולי משום שהאירוע הבינ־לאומי מצולם מכל זוויות אפשריות. מאחר שהשיפוט יותר קל, השופטים חייבים לה־יות מצויינים.

יצחק בן־יצחק:

בלי היגיון

השופט יצחק בן־יצחק נבחר השנה על־הספרדית. הקהל המקומי ללא ספק מהווה גורם השפעה פסיכולוגי לא מבוטל על השופטים.

סרטים

ברוח הזמן

אריק שרון הצליח לזרוע מבוכה לא רק בלבנון, אלא גם בענף הקולנוע בישראל. עד כמה יבטיח מיבצע שלום הגליל את שלום הגליל, זאת רק ימים יגידו. בינתיים ברור מעל כל ספק, שאת צופי הקולנוע הוא הבריח מן האולמות החשוכים אל מכשירי הטלוויזיה והרדיו, המשדרים חדשות ללא הרף.

הסרט האידיאלי לתקופה זו, ייצא למסכים בימים אלה. לא בישראל, אלא בארצות־הברית. שמו המקורי אי־טי, ואלה ראשי התיבות באנגלית של המלים „אכסטרה טרסטריאל", שפירושו יצור מן החלל החיצון. בעברית אולי יקראו לו ימח"ח — אם כי גם זה מזכיר מונח צבאי ומקלקל את מצב־הרוח.

את הסרט עשה איש־הפלא של הקולנוע האמריקאי, סטיבן שפילברג, מי שביים עד עתה שלושה מתוך עשרת הסרטים המכניסים ביותר שנעשו אי־פעם — מלתעות, מיפגשים מן הסוג הג' שלישי, שודדי התיבה האבודה. שפילברג הוא עדיין באמצע שנות השלושים ל־חייו, וידו עדיין נטויה להמשיך בניסיס ובנפלאות, כפי שכבר רומז סירטו הח־דש, שהכניס קרוב ל־12 מיליון דולר, בשלושת הימים הראשונים להפצתו בארצות־הברית.

הסרט, שהוגדר על־ידי כמה עיתונאים אמריקאיים במידה רבה של צדק כ„תוצר אופייני של אולפני דיסני, שאולפני דיסני לא עשו אף פעם," הוצג לראשונה כסרטיום של פסטיבל קאן. מן ההבעות העייפות של רוב הנוכחים שם, לפני ההקרנה, אפשר היה להבין שאופרת חלל נוספת היא לא בדיוק מה שחסר להם, אחרי שבועיים מתישים של שישה, שיבעה סרטים ביום. והנה, רק החלה ההקרנה, השתררה אווירה קסומה באולם. הצופים הציניים, העייפים וחסרי־הסבלנות ביותר בעולם, החלו מוחאים כפיים באמצע, נסחפו עם הסרט, קיבלו את סיומו בתשואות סוערות וכאשר יצאו החוצה מן האולם, נשפכו חיוכי אושר על פני כולם, חיוכים קצת מבויישים אבל ברורים לגמרי.

העין הסקרנית. אי־טי הוא המשך הגיוני לתיזה של שפילברג מן הסרט מיפגשים מן הסוג השלישי. בהפקת־הענק ההיא הוא טען, בין השאר, שאינו מבין מדוע סבורים הכל כי יצורים מן החלל החיצון חייבים להיות עוינים למין האנושי, ואולי אין זה אלא המין האנושי הרואה אותם מתוך חרדה, כעויינים. לכן, הראתה סצינת הסיום של הסרט מבקרים מן החלל שונים לגמרי מן הצפוי. ועוד אמר שפילברג, כי בעתיד רצונו לעשות סרט עם ילדים, הפקה צנועה וקטנה הרבה יותר מן התרגילים המורכבים שעשה לאחרונה. ואמנם, כבר במיפגשים היה לילד בן 4, בלונדי ומקסים, תפקיד חשוב ביותר.

עכשיו הוא שילב בין שתי נקודות אלה, והתוצאה היא סיפור על ידידות בין יצור מן החלל החיצון, שנשכח על כדור־הארץ על־ידי בני מינו כאשר אלה מילטו את חלליתם מן העין הסקרנית של המין האנושי ובין ילד בן 10, המוצא את היצור הקטן, המוזר, בעל הראש הענק, האצבעות הארוכות והעיניים הגדולות, מסתתר בחצר האחורית של ביתו.

זאת בהחלט אגדת־ילדים של שנות ה־80, אגדה לאותם הילדים שחיים בצל הטלוויזיה ומישחקים אלקטרוניים, השומעים על טיסות אל כוכבים מרוחקים וקרבות בין גאלאקסיות חבריהם — קפטן אמריקה, סופרמן, שאומן וכל השאר — הבאים לבקר אותם מדי יום, בביתם, על המסך הקטן. משום כך, התגובה הראשונה של אליוט, הילד המוצא את הפליט מן החלל בשעה שאחיו המבוגר זולל יחד עם חבריו פיצה ומשתעשע בסלון של ביתו השכונתי האופייני, היא סקרנות ולא פחד, והדחף הראשון הוא להתקרב ולא לברוח.

רקע אמין. כאן מפעיל שפילברג עיקרון נוסף שהוא חשוב מאין כמותו ליצירת הזדהות בקולנוע. הוא למד את השיטה מסטיבן ספילברג, אביו של אחד מגדולי הקולנוענים בכל הזמנים. אלפרד היצ'קוק, שטען כי אפשר להראות את המעשים החריגים ביותר, כל עוד הם קורים לאנשים הרגילים ביותר, ואז הם יתקבלו בהבנה — כי מה שמעניין את הצופה, זה לראות מה יכול לקרות לאנשים שדומים לו.

ואמנם, שפילברג יוצר כאן את הרקע הרגיל והאמין ביותר שיכול להיות באמריקה. פרבר מגורים אופייני, מישפחה אמריקאית ממוצעת מטופלת בבעיה אמריקאית מצויה — האם בהליכי גירושין ומנסה להסתדר עם שלושת צאצאיה — הבן בגיל ההתבגרות, הבן השני, אליוט, קצת מבודד וזקוק לחברים, והבת הקטנה שדוחפת את אפה לכל פינה ורוצה להיות חלק פעיל בכל מה שמתרחש בסביבה.

שפילברג מכיר את הרקע הזה היטב. הוא בן למישפחה בגודל כזה, בערך, ואם כי הוריו לא התגרשו, הוא הספיק לעבור, עוד בטרם הגיע לבית־ספר תיכון, בכחמישה בתי־מגורים שכאלה, כאשר אביו, טכנאי אלקטרוניקה, עבר ממקום למקום בעיקבות העבודה שלו. „אליוט אינו סטיבן הקטן," הוא חזר ואמר כמה פעמים לעיתונאים ששאלו אותו, אבל הוא מודה כי המרחק בין השניים אינו גדול.

המבוגרים חושדים. לכן הוא חש חיבה גדולה כל־כך לאליוט, והוא מבין כל־כך להלכי ליבו, כאשר הוא מחליט להפוך את אי־טי הקטן לחבר ורע. כדי לשמור על הסוד, הוא משתף בו גם את אחיו ואחותו, וביחד הם מחליטים לעזור ליצור המוזר, שעד מהרה לומד להגות מלה או שתיים, לשוב אל בני מינו. כל מה שצריך, לשם כך, זה לספק לו מקלט טרנזיסטור ישן, ועוד כמה כלי־בית שיגרתיים, והוא עצמו כבר מרכיב את המשדר הדרוש, ומנחה את הילדים אל קרחת היער, שממנה צריך לשלוח את השדר. כל זאת, כמובן, שעה שהמבוגרים חושדים, מנסים לגלות, להניח ידם על אי־טי, לחקור, לזמט ולהבין במכשירים את מה שהילדים תופסים באינסטינקטים.

המירוץ שבין ההצלה מן המרחב ובין הרודפים האנושיים מספקת את כל המתח של החלק האחרון בסרט, כאשר ההזדהות המוחלטת בין אליוט וחברו החדש תיגרום לכל לב, ולא רק לליבו של ילד, לפעום בקצב כפול, ולנשימתו שתיעצר כמה פעמים.



ביחד שפילברג עם אי־טי
„אליוט זה לא סטיבן הקטן"



הנרי תומאס בתפקיד אליוט עם אי־טי
„תוצר אופייני של אולפני וולט דיסני —

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: האדומים, כלבי הקש, חמים וטעים, אלכסנדר, לילה בקזבלנקה, חקירה לילית, ממאו עד מוצרט.

ירושלים: פאדרה פאדרונה, טראית בנג'מין.

חיפה: אהובת הקצין הצרפתי, האדומים.



אליוט ושני אחיו מתבוננים באי־טי כשהם מחופשטים
— שלא עשו אף פעם"

שידור

צל"ג

ברדק

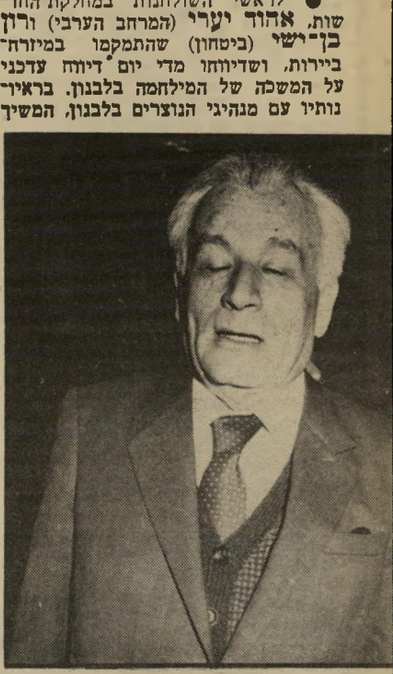
● להנהלת־הטלוויזיה הישראלית ול־מנהלה **טוביה סער**, על שלא השכילו במהלך שלושת שבועות המילחמה בלב־נון לגבש מדיניות־שידורים עקרונית (למעט מחלקת־החדשות שידווחה במידת יכולתה על מהלך הקרבות). המילחמה הב־הירה מעל לכל ספק את חוסר־האונים העקרוני של הנהלת הטלוויזיה, את אי־יכולתה לנצל את כוח־העבודה המיקצועי בבניין־הטלוויזיה (מדי בוקר ניתן למצוא במיזנון הטלוויזיה עשרות בעלי־מיקצוע מתוסכלים, המוכנים לעשות כל שיתבקשו כדי לתרום למאמץ המילחמתי במיסגרת הטלוויזיה). הנהלת הטלוויזיה מינתה עצ־מה לפסיכולוג הלאומי, והיא עורכת דיו־נים מרתוניים. המתמקדים בשאלות כמו: „האם הקרנת פרק מפרקי סירטי המערבו־נים איש וירג'יניה ראויים להקרנה בימי המילחמה, או לא?"

דלילות התוכניות במהלך שלושה שבו־עות אלה, ואי־יכולתה של הנהלת־הטל־וויזיה לשמור על לוח־מישדרים מניח את הדעת, יוצרים בעיני הצופים תדמית ש־מסקנתה האחת היא: הברדק השתלט על בניין־הטלוויזיה. מי שהעמיד אנשים שחו־קים בראש הטלוויזיה — זוכה לצפות בטלוויזיה שחוקה.

צל"ש

השבוע השלישי

● לראשי השולחנות במחלקת־החד־שות, **אהוד יערי** (המרחב הערבי) ו**רון בן־ישי** (ביטחון) שהתמקמו במיזרח־ביירות, ושדיווחו מדי יום "דיווח עדכני על המשכה של המילחמה בלבנון. בראיו־נותיו עם מנהיגי הנוצרים בלבנון, המשיך



מכקר־מדינה מוניק
לפקוח עיניים

אהוד יערי בהבאת טפח מהתמונה הסבו־כה והאמיתית של מילחמת־הלבנון, ככתב היחידי הבקיא ברזי מילחמה זו. רון בן־ישי השיב לעצמו את עטרת הכתב הצבאי המעולה, תוך שדיווח על המשך המילח־מה, מקו ראשון, כאשר בקולו הלחשני — המעצבן לעיתים — הצליח להבהיר לצו־פי־הטלוויזיה עובדה אחת והיא: השבוע השלישי של מילחמת הלבנון אינו השבוע האחרון שלה. חבל שגם בן־ישי ראה חו־בה לעצמו לחזור על הכזבים השקופים של שר־הביטחון, כגון הטענה שסוריה הפרה את הפסקת־האש.

מאחרי הקלעים

ה"דיבחר"

לעיתים רחוקות בתולדות מדינת־ישר־אל קרה שדו"ח מבקר־המדינה היה אק־טואלי כדו"ח שפורסם כמה ימים לפני פרוץ הקרבות בלבנון. בדין־וחשבון השנ־תי נכלל פרק שדן ברשות־השידור, תחת הכותרת „היערכות רשות השידור לשעת־חירום". בדו"ח זה נקבע כי בשעת־חירום „יאוחדו הרשתות (רדיו) העבריות לפי הוראת המנכ"ל לרשת אחת (ולא לפי הוראת הרמטכ"ל — כטענת הצבא בימי מערכה אלה), שתשדר כל שעות ה־יממה..."

כמו כן העיר מבקר־המדינה: „ברשות לא נקבעו רמות מלאי של תוכניות טל־וויזיה, שיעמדו לצורך שידורים בשעת־חירום ושאופיים התוכני מתאים לשידור באותה עת (ראה: צל"ג)."

הפרט המדהים ביותר בדו"ח מבקר־המדינה, מתייחס להסכם שנערך בספטמ־בר 1980 בין רשות־השידור ובין דובר־צה"ל, לגבי פעולת הדובר והטלוויזיה ב־שעת־חירום. במיסגרת הסכם זה אמור דו־בר־צה"ל להפעיל, בנוסף לצנזורה הצב־אית ומעבר לה, מערך בקרה על המוצר המוגמר לפני שידורו („דיבורור" — ב־לשון ההסכם), בכל הנוגע לעניינים צב־איים ולביטחון בחזית ובעורף, ויפעל כ־מסייע לטלוויזיה.

מבקר־המדינה מסכם התייחסותו לנושא הדיבורור וכותב בלשון ביקורתית למדי: „המוסכם בסעיף זה אינו עולה, לכאורה, בקנה אחד עם העצמאות שהעניק המחוקק לרשות בחוק. יש מקום לבדיקה מחדש של סעיף זה בהסכם."

הערץ הזורח

החל ביום השני של מילחמת־הלבנון מקרינה הטלוויזיה הלימודית תוכנית משו־לבת עם גלי צה"ל תחת הכותרת שלום הגליל. התוכנית, הנראית כתרומה נוספת למאמץ המילחמה של כלי־התיקשורת ה־אלקטרוניים, היא ירייה־ראשונה בקרב על הערוץ השני, ויש לה השלכות מרחי־קות־לכת של הפקעת המונופולין מרשות־השידור והטלוויזיה הישראלית.

הפעלת התוכנית שלום הגליל, ממחישה את עקרונות הערוץ הוורוד של גל"ץ וה־טלוויזיה הלימודית (תחליף לתוכנית בוקר טוב ישראל, אשר לא התממשה), של ערוץ טלוויזיה חיובי. תוכנית זו ממשיכה את מאמץ הקצאת המשאבים הכלכליים שצה"ל משקיע בטלוויזיה הלימודית מזה כמה חודשים, בסדר גודל של עשרות מיליוני שקלים.

מומחי תיקשורת טוענים, כי במיקרה של בחירות במהלך השנה הקרובה, לא תהיה תחנה משולבת זו של הטלוויזיה הלימודית וגלי צה"ל נתונה לשליטת וע־דת־הבחירות המרכזית, והיא תוכל להש־פיע על דעת־הקהל, תוך שירות מטרותי־הם של השר הממונה ישירות על הטל־וויזיה הלימודית (שר־החינוך זבולון המר) והשר הממונה על גל"ץ (שר־הביטחון ארי־אל [illegible]ון). בעוד הטלוויזיה הכללית נתו־נה לפיקוחו של ועד־מנהל ומליאה, בהת־אם לחוק, הרי שהטלוויזיה הלימודית נתונה לשרירות החלטותיו של מנהלה, איש המפד"ל יעקוב לוברבוים.

המשך חריגתה של הטלוויזיה הלימודית ממטרותיה החינוכיות, ותוכניות הערוץ הוורוד שלה, עשויים להוות מכת־מוות לטלוויזיה הכללית, תוך יצירת תשתית תיפעולית, שתביא בשעת משבר לסגירתה של הטלוויזיה הכללית ולהחלפתה.

ה„טל־לחום"

● „פורום החדשות" הראשון שהתכנס ב־בניין כלל בשבוע השלישי למילחמה, לא התייחס כימעט לנושאי מילחמת הלבנון. אחרי סקירה קצרה על פריסת רשת ה־דיווח בשדה המערכה, עבר הדיון לנושא אותו העלה סגן יו"ר הוועד־המנהל מט־עם המפד"ל, עורך־הדין מיכה ינון — לקיים תוכנית־התרמה מיוחדת למען ליב"י במתכונת הטלתרום.

מיבצעי הטלתרום, שהיו בעבר תוצאה של יוזמה התנדבותית של העובדים, כמו מיבצע ההתרמה למען ילדי קמבודיה, או למען אירגוני הילדים הנכים בישראל, עשוי ליהפך למיבצע התרמה למען צה"ל, ובשלב מסויים אף לממן את תקציב הור־עד־למען־החייל (שהוא גם הממן של גלי צה"ל), מימון העשוי לסייע לביסוס הכלכלי של השילוב בין גל"ץ והטלוויזיה הלימודית (ראה: הערוץ הוורוד).

אחד מבכירי העובדים בבניין־הטלוויזיה, ששמע על החלטתו של „פורום החדשות" בנושא זה, הגיב: „היה צורך לשנות את שם מיבצע־ההתרמה מטלתרום לטל־לחום!

ד"ש ללונדון

אחרי שבועיים של אינספור תוכניות בהנהלת הטלוויזיה, שבהן דנו על הכנת תוכנית־חירום מיוחדת של הטלוויזיה על מילחמת־הלבנון, ילד ההר עכבר: תוכנית משולבת של ראיונות וד"שים משדה־הקרב בהנחיית **מאיר שליו**, ובהפקתו של המפיק המעולה **חנינא אמוץ** (עלי כותרת, כולבוטק).

כעבור יומיים התברר, שהיה מי שדאג לגייס את מאיר שליו לצבא, והתוכנית נותרה בלא מנחה־מגיש. המנחה המעולה **ירון לונדון** הסכים להתנדב ולהנחות תוכנית זו.

כבר בשידור הראשון שבהנחייתו שאל לונדון את הפרופסור **ירמיהו יובל** את השאלה: „האם דומים ילדים בשירות אש"ף, היורים בחיילינו, לנוער ההיסלראי או לילדי גיטו־וארשה?" שאלה המעוררת למחשבה, שדומות לה לא נשמעו על המסך הקטן במהלך השנתיים האחרונות.

התוצאה המיידית היתה התנפלות פראית של חברי המועד־המנהל, **אהובה**



מנחים שליו ולונדון
למי דומים ילדי אש"ף?

מירון ואהרון פאפו, ששאלות מוסריות בנוסח זה זרות להם. ההתקפלות של מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ומנהל הטלוויזיה, היתה מיידית. לפיד אמר: „לונדון יכול להנחות את התוכנית אם יכבד את ההנחיות והמיסגרות שנקבעו לה!" טוביה סער הגיב: „ניתן יהיה למנוע פליטות־פה מסוג זה באמצעות בקרה נכונה!"

מיתקפה זו של אבירי חופש־הדיבור־וההיר־הור, מירון את פאפו, הביאה מייד להפיכת התוכנית לתוכנית מוקלטת (ולא תוכנית בשידור חי), כאשר מנהלי הטלוויזיה עושים כל שביכולתם להסיר תוכנית זו מן המסך. בסופו של השבוע השלישי למילחמה הורדה התוכנית ד"ש חוזר מלוח המישדרים של הטלוויזיה, וירון לונדון זכה שוב לד"ש חוזר ממנהליו.

פסקול

המזנומט של גורדוס

מגישת־החדשות **עדנה נוי**, שאותה מאמנים בימים אלה ליהפך מחליפתה של **כרמית גיא**, העומדת לצאת לשנתיים חופשה בחוצלארץ, התחילה להגיש את מהדורות החדשות של חצות. ניסיונות ה־הגשה הלא־מוצלחים של נוי עוררו תר־עומת רבה בקרב עובדי מחלקת־החדשות, שהעלו טענות כלפי בחירה זו. אמר אחד מעובדי החדשות הבכירים: „מה קורה כאן, עדנה נוי היא בהריון, כך שאחרי השקעה באימונה, היא תלד ותצא לחופשת־לידה, שאחריה יהיה שוב לאמן אותה להופעה על המסך. חוץ מזה, הגיע הזמן שמחלקת־החדשות תכיר בקיומה של **אורלי יניב**, שהיא ללא־ספק הכוכב הנשי מס' 1 בהגשה טלוויזיונית. את ה־הבדל באיכות ההגשה של שתיהן ניתן היה לאתר, כאשר שתיהן הגישו ביחד מהדורת חצות, במהלכה העבירה נוי את השידור ליניב, שדיווחה על מישחקי ה־גביע העולמי בכדורגל. כנראה שמישהו מעוניין שמגישי החדשות בטלוויזיה יהיו בעתיד דמויות מחוקות וחסרות איש־יות." ●● בדיחה המהלכת בפרוזדורי ה־טלוויזיה, קול־ישראל וגלי צה"ל, טוענת כי אחרי מילחמת־הלבנון יש להקים שלוש אנדרטות של **מיכאל גורדוס** בפתחי בנייני התיקשורת האלקטרונית בישראל. הסיבה: ללא דיווחיו של גורדוס, המבו־סס על קליטות מידע מתחנות־שידור זרות (קול לבנון החופשית, רדיו מונטה־קרלו ועוד תחנות) לא ניתן היה לדווח מהדורה אחת של חדשות על מילחמת הלבנון ●● כדאי לצופי הטלוויזיה של־מכשיריהם יש „אנטי־מחיקון" להפעילו במהלך מהדורות מבט. בגלל הדרישה בעולם לסירטי לבנון של הטלוויזיה ה־ישראלית, הוחל בצילום הכתבות בצבע, כדי לשולחם לחוצלארץ, בעוד שמשלמי האגרה נאלצים לצפות בהם בשחור־לבן ●● מילחמת־הלבנון לא הפריעה ל־מנהל מחלקת־הבידור של הטלוויזיה, **חנוך חסון** להמריא, לאחר פרוץ הקר־בות, לארצות־הברית, במיסגרת האלטורה שלו כמלווה־קבוצות בטיולים מאורגנים. עובדי־הטלוויזיה שואלים אם יתן חסון את הדין על כך אחרי שובו ●●



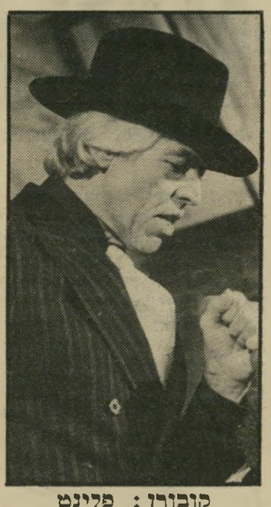
מנחה־בידור חסון
לתת את הדין

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

לרגל חידוש הרמדאן, מתחילים שידורי הטלוויזיה הירדנית מדי יום בשעה 2.30 (מלבד ימי השישי, שבהם מתחילים השידורים כ־10.00 בבוקר) ונמשכים עד אחרי־חצות. פרטים מצויירים לילדים מוקרנים מדי יום בשעה 2.50.

יום רביעי 30. 6

● **סידרת טלוויזיה: יעד ההורים של הרפדי וולי (6.32 — שידור כ־ צבע, מדבר אנגלית).** סידרת טלוויזיה חדשה לבני הנעורים, שבה מסופר על אלמנה צעירה, אם לבת בגיל העשרה, שגרה בהרפר וולי. תושבי המקום המיושנים והמרנים מתנכלים לה משום שהיא חופשייה וליבראלית.



קובורן: פלינט
יום רביעי, שעה 10.05

אך תמיד היא מסתדרת ונחלצת ממצבים לא נעימים עם שכניה.

● **סידרת טלוויזיה: הדוכסית מרחוב דיוק (8.03 — שידור בצבע מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המתארת את החיים בראשית המאה, ומספרת על עולמה של טבחית בריטית, שהפכה למאהבת של הנסיך מוולס.

● **סרט קונגו: אין כמו פלינט (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פארודיה על סירטי ג'יימס בונד, שבמרכזה סוכן־כל־יכול בשם פלינט, הממציא בעצמו את כל השיכלולים המדעיים שבהם הוא משתמש. שלא כמו בונד האמיתי, פלינט הוא עצמאי. המואיל בטובו להושיט עזרה לשירות הביון האמריקאי, כאשר זה בסכנה, תוך שהוא מתגבר על התעלומות שצבא מרגלים שלם אינו יכול להן. בין שאר תכונותיו המופלאות, הוא זוכה גם להערצה בלתי־מסוייגת של המין הנשי, המסייעת לו במיבצעו. בתפקיד פלינט מככב השחקן ג'יימס קוברן.

יום חמישי 1. 7

● **כדורגל: ספרד 1982 (5.10 — שידור בצבע, פרשנות בעברית).** שידור ישיר של משחק כדורגל במיסגרת גביע העולם בכדורגל. שמות הקבוצות יתבררו אחרי שיבוץ הנבחרות.

● **חדשות: מבט (8.30 — שחור־לבן).** מהדורת מבט מוקדמת, בשל משחקי הגביע העולמי בכדורגל.

● **כדורגל: ספרד 1982 (8.55 — שידור בצבע, פרשנות בעברית).** שידור ישיר של משחק כדורגל נוסף.

● **מותחן: הזיותיה של קייתי (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קייתי מגיעה לאנגליה ביחד עם אביה, בבית המבודד, שבו הם מתגוררים, חוזרת ועולה בעייתה של קייתי מימי ילדותה, כשהיתה סהרורית.

יום שישי 2. 7

● **סרטים מצויירים: מיקי דונלד (3.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרטים מצויירים. שגיבוריהם הן הדמויות המוכרות ואהובות של וואלט דיסני.

● **חדשות: השבוע יומן אירועים (8.15 — שחור־לבן).** סיכום חדשות השבוע.

● **כדורגל: ספרד 1982 (8.55 — שידור בצבע, פרשנות בעברית).** משחק בשידור ישיר מספרד.

● **כידור: כידורש ישראלי (10.50 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).** תוכנית שטרם נבחרה מתוך ארכיון הטלוויזיה. הנהלת הטלוויזיה מנצלת את ימי החירום כדי להקרין למשלמי החצי השני תוכניות ישנות בשידור שני.

שבת 3. 7

● **סידרת טלוויזיה: ידיד לעת צרה (6.02 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בפרק פרידי הנוכל, עוזר הובו למישטרה לגלות רמאי, שבכל פעם מתחפש לדמות אחרת.

● **סידרה קומית: בנסון (8.30 — שידור כ־ צבע, מדבר אנגלית).** בפרק השתדלנית, פוגש מנסון בסינטה, אחת מראשי השדולה בבית המושל. הפגישה המערערת גל של לחישות בין עובדי צוות המימשל. כתוצאה מפגישה זו מתפתחת מערכת שמועות מטורפת, המסתיימת בצורה מפתיעה.

● **מותחן: כדש על הגג (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המספרת על עלילותיו של בלש רדיו בריטי, המנצל את גלי תחנת־



דלואי: בנסון
מוצאי שבת, שעה 8.30

יום שני 4. 7

● **חדשות: מבט (9.00 — שחור־לבן).**

● **סידרת טלוויזיה:**



הגמאן: דאלאס
יום ראשון, שעה 9.35

השידור המקומית, כדי לפענח מעשי־פשע.

● **סידרה קומית: שני (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הקומית, המספרת על חייהם המוזרים של בני־זוג בריטי צעיר.

יום ראשון 4. 7

● **חדשות: מבט (9.00 — שחור־לבן).**

● **סידרת טלוויזיה:**

דאלאס (9.35 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). ג'יי־אר ממשיך במעלליו, בובי ממשיך במירוצו לבית־הנבחרים, ולוסי עסוקה בחיי הנישואין שלה.

● **מותחן: לא יאמן כי יסופר (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עוד פרק בסידרה המבוססת על ספריו של רואלד דאל.

יום שני 5. 7

● **דראמה טלוויזיונית (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** דראמה טלוויזיונית, שטרם נבחרה בידי מחלקת הסרטים הקנויים.

יום שלישי 6. 7

● **קומדיה: רודה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הקומית, המספרת על תלאותיה של גרושת טרייה בעיר ניו־יורק.

יום שלישי 2. 7

● **קומדיה: תחבולות גווער (4.00 — ערוץ 3 — שחור־לבן, 30 דקות, מדבר ערבית).** סידרה קומית שגיבוריה שניים: גווער אל־פושה הצנום והרזה, הנוהג לסדר את כל הסובבים אותו, ובעיקר את שותפו במישרד־השידוכים שהם מנהלים, חוסני אל־ברזאן. הרבה סיטואציות קומיות, שניתן ליהנות מהן גם אם אין יודעים את השפה. הסידרה הופקה לפני כ־10 שנים, ומוקרנת בשידור־חוזר לרגל חודש הצום המוסלמי, שבו מרבים להתבדר ולחוד חידות.

● **כדורגל: (5.05 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל בין מיסגרת הסיבוב השני, בין הזוכה במקום הראשון בבית 1 ובין הזוכה במקום השני בבית 6.

יום שישי 3. 7

● **כדורגל (5.05 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מספרד של משחק הכדורגל במיסגרת הסיבוב השני בין הזוכה במקום הראשון בבית 5 ובין הזוכה במקום הראשון בבית 2.

● **כדורגל: (8.50 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל במיסגרת הסיבוב השני, בין הזוכה במקום הראשון בבית 1 ובין הזוכה במקום השני בבית 6.

יום שני 5. 7

● **כדורגל (5.05 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל בין הזוכה במקום הראשון בבית 4 והזוכה במקום השני בבית 3.

● **כדורגל (8.50 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל בין הזוכה במקום הראשון בבית 3 והזוכה במקום השני בבית 6.

יום שלישי 6. 7

● **רומנים מפורסמים: רב־מכר (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עיבוד לטלוויזיה של רומנים מפורסמים, בהשתתפותם של שחקנים ידועים.

יום רביעי 30. 6

● **סידרת טלוויזיה: מיקרי־חירום (4.00 — ערוץ 3, 6 — 50 דקות, שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית, אשר במרכזה צוות מכבי־אש הנענה לכל קריאת־עזרה. על חיי אנשי הצוות ועל מאבקם באיתני הטבע ובדליקות.

● **קומדיה: המעביד (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות, שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה קומית על בעל בית־חרושת זקן שמן וחביב, המעסיק בלונדית נאה כמזכירה, ההופכת למוקד התעניינות של כל פועלי המיפעל. הסידרה מתארת באהדה בולטת את מאבקיו של בעל־הבית באיגוד המיקצועי ובוועד העובדים, ואת דאגתו לפועליו וידידיו.

יום חמישי 1. 7

● **כדורגל (5.05 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מספרד של משחק הכדורגל במיסגרת הסיבוב השני בין הזוכה במקום הראשון בבית 5 ובין הזוכה במקום הראשון בבית 2.

● **כדורגל: (8.50 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל במיסגרת הסיבוב השני, בין הזוכה במקום הראשון בבית 1 ובין הזוכה במקום השני בבית 6.

יום שישי 2. 7

● **קומדיה: תחבולות גווער (4.00 — ערוץ 3 — שחור־לבן, 30 דקות, מדבר ערבית).** סידרה קומית שגיבוריה שניים: גווער אל־פושה הצנום והרזה, הנוהג לסדר את כל הסובבים אותו, ובעיקר את שותפו במישרד־השידוכים שהם מנהלים, חוסני אל־ברזאן. הרבה סיטואציות קומיות, שניתן ליהנות מהן גם אם אין יודעים את השפה. הסידרה הופקה לפני כ־10 שנים, ומוקרנת בשידור־חוזר לרגל חודש הצום המוסלמי, שבו מרבים להתבדר ולחוד חידות.

● **כדורגל: (5.05 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר מברצלונה, ספרד, של משחק הכדורגל בין הזוכה במקום הראשון בבית 6 ובין הזוכה במקום השני בבית 1.

● **כדורגל: (8.50 — ערוץ 6 — שידור בצבע, קריינות ערבית מן האולפן).** שידור ישיר ממדריד, ספרד, של משחק הכדורגל

שערוריה

מילחמת הלבנון גילתה את מערומיה של מחלקת פרסים קנויים בטלוויזיה הישראלית. המילחמה הבהירה כי אין בניין הטלוויזיה מאגר פרסים ותוכניות למיקרה של מילחמה. התוצאה: אי־אפשר לרכיב תוכנית־חירום, ולכן השינוי המתמיד של תוכניות. לשערוריה זו אחראית מנהלת מחלקת פרסים קנויים, מרים רוטשילד, כסיועה של מחלקת ההנשה של הטלוויזיה. לא ברור לשם מה מקבלים אנשים משכורות שמנות מכספיה המוזעמים של רשות־השידור, מכלי שידעו מוגלים לתפקד כהלכה. אחרי תום מצב החירום, מן הראוי לחקור מחדל זה של הטלוויזיה, המצטרף למחדלים רבים אחרים שלה.

אחד הורשע והמתין לכניסתו לכלא,
אחד הואשם על־ידי אשתו בהכאה,
אחת התפשטה בפעם הראשונה בסרט

3 המופלאים



אל׳מים בסרט ובמציאות

שרגא הרפז חונק את השחקן אשר צרפתי, אחרי התגוששות באורוות־הסוסים. שני שחקני־התיאטרון המוכשרים, ששמם עלה לא פעם לכותרות — ולאו דווקא בגלל הישגים על הבימה — מגיעים בסרט לקרב אלים, כשצרפתי עומד לנעוץ את קילשנו בהרפז. הסיבה: המעביד גילה שהעובד מקיים יחסים עם אהובתו.

השחקן **אשר צרפתי** עמד לנעוץ קילשון בחזהו של שחקן־תיאטרון אחר, שרגא הרפז. היה זה אחרי שצרפתי גילה שעמיתו שכב עם אהובתו, השחקנית אביבה גר. אחרי דו־קרב אלים וקשוח, שכמעט הסתיים במותו של הרפז, ממש כמו באגדות, הפרידה גר בין השניים.

סיפור־המעשה לא התרחש במציאות, למרות שכל מיודעיהם של צרפתי והרפז לא היו מופתעים כלל אילו שני הגברים חמי־המזג היו חובלים זה בזה ברצינות. השלושה, ביחד עם מירי אלוני, מככבים בסרט ישראלי חדש, אהבה אילמת, שצילומיו הסתיימו לאחרונה. לעיתים היה נדמה שהתסריט נכתב מראש, אחרי עיון בתולדות־חייהם של משתתפי הסרט, ואיפשר לשחקנים לבטא על המסך את משאלותיהם הכמוסות ביותר.

צרפתי מגלם בסרט את דמותו של בעל חוות־סוסים, קשוח ורציני, שלקה בהתקף־לב ולכן הוא מחפש עוזר. הוא נשוי למירי אלוני, הסובלת מבדידות, מחוסר תשומת־לב מצד בעלה, ומייחלת להרפתקת־אהבים. איתם בחווה מתגוררת אביבה גר, צעירה חירשת, העובדת במקום. לחווה מגיע הרפז, גבר נאה ומושך, שבא לעזור לצרפתי בניהול בית־הספר לרכיבה.

בואו של הרפז משנה את האווירה בחווה. נשות חברה שונות, שבאות לרכוב כדי להעביר את זמנן, שוכבות עם הרפז בכל פינה אפשרית, כשאביבה גר השוקת עוקבת אחרי מעשיו.

באחד המיקרים היא רואה אותו יוצא במרוצה מחדרה של מירי אלוני, אשתו של צרפתי. הרפז מבחין בה ומנסה להסביר לה שלא תגלה לצרפתי את מעשיו, אך נדמה, כי הנערה החירשת אינה מבינה כלל את תנועות ידיו הנרגשות.

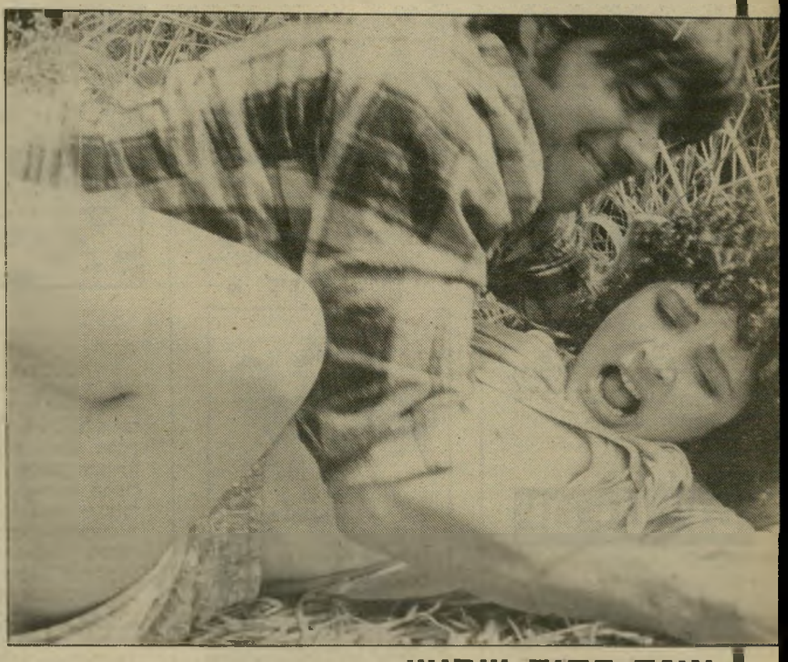
אביבה גר ושרגא הרפז מנהלים מישחק של חתול ועכבר: היא נמנעת מלהתקרב אליו, הוא מחפש את קירבתה. הרפז נוטל את היוזמה לידיו, ואחרי שאינו מצליח לדובב אותה, הוא רודף אחריה. כשהוא תופס אותה, מתרחש הבלתי־נמנע: אונס. תוך כדי האונס הולכת התנגדותה של אביבה ורפה, וסצינת האונס הופכת למישגל בין שני אוהבים — וכי איך יכול היה להיות אחרת? כידוע — רוב כותבי התסריטים יאשרו זאת — אין אשה נאנסת, אלא אם השתוקקה לכך.



חדשים בחיים ובסרט

אביבה גר, המגלמת את דמותה של נערה חרשת מלידה, בוחנת את גופה במראה. אביבה הסתגלה במהירות לתפקידה, משום שהוריה הם חרשים. למטה: אשר מאיים על שרגא, השוכב עם לשה, שיחדל לפתות את כל הרוכבות, המגיעות לבית־הספר.





אונס כפול שלוש

שרגא אונס את אביבה גר, אחרי שלא הצליח ליצור עימה קשר בדרך מקובלת. סצינה זו אונס צולמה שלוש פעמים, עד שנתקבלה תוצאה משכנעת, ובימאי הסרט יצא מרוצה.



אהבה על סוס

שרגא הרפז בועל את השחקנית לשה רוזנברג על גבו של סוס. לשה מגלמת בסרט את דמותה של אשת־חברה, הבאה לקבל שיעורי־רכיבה מהרפז, מדריך־רכיבה. במהלך הצילומים נפלה לשה כמה פעמים מהסוס, וגופה נחבל עד כדי כך, שאי־אפשר היה לצלם את המישגל שביצעו השניים על הסוס, כשהיא עירומה. באחד המיקרים נפלו השניים מגבו של הסוס וצולמו כשהם ממשיכים את המישגל על הארץ. הסצנה לא נכללת בסרט.

ההתקשרות בין השניים היא לצניניס בעיניו של צרפתי, המאוהב בגר. בין שני הגברים מתנהל קרב — שנפסק אחרי שמתרחש נס: גר, שעד כה לא הורי־איה הגה מפיה, קוראת בשמו של הרפז.

מישגל על סוס מורד

מכיון שחקנים נכבדים מהסרט צולמו בעירום, היה צורך לשכנע את השחקנים להתפשט. מסיבה זו סירבו שחקנים אחדים להשתתף בסרט.

לגבי צרפתי, הרפז וגר לא היתה בעיה, אך היה צורך במאמצים מיוחדים לשכנע את האחרות.

הבמאי יואל זילברג ניסה לשכנע את מירי אלוני, שמעולם לא התפשטה בסרטים. חברה, ג'יסי נחייסי, שליוותה אותה בשקדנות בזמן הצילומים, לא הסכים שמירי תתפשט, אך לבסוף גם הוא התרצה, ומירי הסכימה להצטלם בעירום.

את תפקידה של אחת הרוכבות, שאותן בעל הרפז, גילמה שחקנית בלתי־מוכרת, לשה רוזנברג, אמריקאית שהופיעה בהצגה בתיאטרון הזירה. גם אותה היה קשה לשכנע. היא הצהירה שהיא שמרנית. לבסוף גם היא נכנעה, ונימקה זאת בכך שהיא בודדה בארץ ואין לה בני־משפחה שמהם עליה לחשוש.

הבעיה השניה היתה טכנית. לשה היתה אמורה לקיים מישגל עם שרגא הרפז על גבו של סוס. בעיני הסוס הדבר לא כל־כך מצא חן. בחזרות היא נפלה לארץ, ובאחד הצילומים העיף אותה הסוס מעל גבו. הצוות המשיך לצלם אותה, וסצינה הנפילה נכללה בסרט.

רוכבת אחרת, העיתונאית ענת קורן, סירבה להתפשט. רק אחרי שמירי אלוני הסירה את בגדיה, הסכימה לגלות את מערומיה, לא לפני שדרשה שבצילומי העלילה של הסרט, המופצים לפני ההקרנה, היא לא תופיע.

סיפור מהתחת

הרפז, שנהג בחופשיות והסתובב עירום בשטח־הצילומים, גילה להפתעתו שיש לו סימני זיהוי על ישבנו. התברר שיש לו שם שני כתמי־לידה. לפני הצילומים נאלץ המאפר להקדיש תשומת־לב רבה לישבנו, לאפר ולטשטש את הכתמים. לגיבורי סרטים, כידוע, אין כתמי־לידה במקומות החשובים בגופם. הרפז לא התאפק ואמר: „זה ממש סיפור מהתחת."

הרפז, שהופיע בשנה החולפת בתיאטרון בארי־שבע וזכה שם בהצלחה ובביקורות טובות, היה בתקופה קשה בזמן צילומי־הסרט. הוא המתין להמתקת עונש מאסר בפועל, שנגזר עליו, ושהומר אחרי־כך בעבודות־חוץ במישטרת בארי־שבע.

אשר צרפתי, שלפני חודשים אחדים הגישה נגדו אשתו צו־מניעה וטענה שהוא תוקף, משפיל ומכה אותה, ושעשה חיל בתיאטרון המדרגות שלו, הוכיח, כהרפז, שהוא יכול להגיע לרמת מישחק טובה ולעבודת־צוות, כשהוא רוצה. הוא התלהב כל־כך מתפקידו, עד שהחליט שהוא חייב להתיידד עם הסוסים. הסוסים לא השיבו אהבה לידידם החדש. כשנמאסו על אחד מהם גילויי החיבה המופרזים של צרפתי, בעט בו הסוס בעוצמה רבה בחזהו.

למזלם של הבימאי והצלם, צולמו כל הסצינות שבהן רוכב צרפתי, בתחילת הצילומים, שכן מאז הבעיטה הוא סירב להתקרב לסוסים. מרבית הסרט צולם במושב עולש, שליד טול־כרם, בחווה היישיכת ליהודי אמריקאי בשם לארי בכר, ובאווירה כפרית שלווה.

אחת הסצינות הקשות לצילום בסרט היתה סצינת האונס, שבה תוקף הרפז את גר. למרות שאביבה נהגה בחופשיות מוחלטת, בניגוד לסרטים אחרים שבהם היא הופיעה בעבר, הצילומים לא גרמו לבימאי די דרמאטיים. הסצינה צולמה במלואה שלוש פעמים.

גר, שמתגוררת כעת באירופה לצורכי לימודים, והמכירה היטב את בעיית החירשים, נכנסה במהירות לתפקיד והשתלבה בין שאר השחקנים.

נאהבים ושיכורים

האווירה בין השחקנים תרמה להצלחת הצילומים. למרות שאחדים מהכוכבים ידועים כבעייתים, הדבר לא הורגש בעבודה. יתכן שמה שעזר לכך הוא גם הצילומים בחיק הסבע, גם בקבוקי־המשקה, שזרם כמים.

יום לפני סיום הצילומים נערכה מסיבה לצוות, וכולם שתו. אחרי המסיבה היה צריך לצלם את גר והרפז בסצינה רומנטית עדינה. השניים שתו ויסקי והשתכרו, ומראה פניהם לא התאים לזוג מאוהב ורומנטי. אך השניים התאוששו, ולמרות שבקושי עמדו על הרגליים, הצליחו לשחק כפי שהתבקשו.

יואל זילברג סיפר שזו פעם ראשונה שהוא עושה סרט עם אופי אירוטי חזק, שאינו מיועד לכל המישפחה. עוד סיפר, כי למרות סצינות־העירום הנועזות, לא היה צורך לשנות את התסריט — איש מהשחקנים לא חבע זאת.

מתברר שהמילחמה בלבנון הפריעה גם לסרט זה. הוא היה אמור לצאת למסכים בעוד חודש, אך עם פרוץ הקרבות לא ניתן היה להשיג נגנים, שהיו דרושים להקלטת מוסיקת הרקע של הסרט.

המפיקים ממתינים עתה שאנשי המילואים ישוחררו, כדי שאפשר היה לסיים את העבודה.



בפעם הראשונה

שרגא הרפז שוכב עם אשת זמרת־שחקנית מירי אלוני. היתה זו הפעם הראשונה שמירי הסכימה להתפשט בסרט. רק אחרי שהכל שיכנעו אותה שתתפשט, וחברה ג'יסי נחייסי נתן לכך את הסכמתו, היא הסירה את בגדיה, אך רק כעבור 24 שעות ואחרי ששתתה חצי בקבוק וודקה.

במשך 14 שנים היתה נעמי אדווה מיודדת עם אודי דיין, שהסעיר לאחרונה את הארץ בגילוייו על אביו. מי האיש? איך נראה בעיניה?

אודי ידידי

פגשתי את ידידי אהוד דיין לפני ימים אחדים ברחוב דיזנגוף בתל־אביב. הוא היה עם בתו, אלה, ילדה יפהפיה בת 12, הדומה מאוד לאשתו של אודי, טליה.

הילדה היתה עצובה. אביה הבטיח לקחת אותה לטיול ביונן על סיפונה של אוניה, אך באותו בוקר, בגלל המילחמה בלבנון, הוא ביטל את הטיול.

הסיור ברחוב דיזנגוף היה פיצוי לאלה על ביטול הטיול בחו"ל. ישבנו בקונדיטוריה וזללנו עוגות תות־שדה. שאלתי את אודי מה דעתו על הביקורת שנמתחה עליו, אחרי שפירסם את המאמר במעריב, על אביו משה דיין. אודי חייך — יש לו חיוך מקסים — אבל הוא כעס.

הוא טען שהעיתונאים הם צבועים. במיוחד הוא כעס על הדה בושס, המבקרת של יומון הארץ. הוא טען בתוקף שהדה בושס היא חברתה של רחל דיין, ולכן היא התקיפה אותו. אני סיפרתי לו שרחל דיין חזרה ארצה מלונדון, שם שהתה במשך חודש, והיא כועסת מאוד על המאמר במעריב. לדבריה, הוא לא

> **אודי דיין לא מבין מדוע אנשים לוקחים הכל ברצינות רבה כל־כך. הוא מתייחס לחיים בהומור. הוא אמנם רצה לעשות קצת רעש, אבל עכשיו הוא מבולבל**

עמד בהבטחתו לעורכי־הדין של רחל דיין, כי לא ישמיץ את אביו, אחרי שקיבל 10 מיליון לירות מהירושה.

אודי הכחיש. „זה לא ככה!" קרא. הוא הציע שניקח מונית וניסע אל רחל לבית. במחשבה שניה הוא מוותר על הרעיון. הוא חושב שאחרי מה שכתב, לא תרצה עוד רחל לדבר איתו.

שאלתי אותו על הספר שלו. הוא אמר שיש כבר כמה פרקים, שאותם כתב בנהלל, על חיי־המשק, ויומן־מסע שניהל באחת מהפלגותיו.

עצומה למען כושי

אודי דיין לא מבין מדוע אנשים לוקחים הכל ברצינות רבה כל־כך. הוא מתייחס לחיים בהומור. הוא אומנם רצה לעשות קצת רעש, אבל עכשיו הוא מבולבל.

פיתאום נזכר אודי במילחמה. הוא רוצה ללכת ליחידה שלו, ולראות אם לא צריכים אותו שם.

ואכן, שבוע מאוחר יותר חזר אודי מהמילחמה. הוא היה שם עם ידידו שימעון (כושי) רימון, בטיול הרפתקות פריטיזני.

את כושי הכיר אודי דיין לפני תשע שנים. הוא סיפר לי על כך בהתלהבות. אהוד היה מלא התלהבות מהרפתקותיו של כושי. הוא ראה בו דמות של גיבור המוכן לעשות הכל. כשהכיר לי את כושי, התרשמתי ממנו אחרת. הוא נראה לי מבולבל, בעל מחשבה מפוזרת. המתקשה להבחין בין דימיון למציאות. אמרתי לאודי מה דעתי עליו, אך אודי כעס ולא הסכים.

אודי היה בכל השנים שחלפו בקשר עם כושי רימון. כאשר נכלא כושי בגרמניה וזעק שהוא חף מפשע, פנה אודי לאנשים רבים והחתים אותם על עצומה למען שיחרורו של ידידו. כאשר שוחרר כושי לבסוף והגיע לארץ, נהגו שני הידידים לבלות ביחד.

אהוד דיין הגיע אלי לפני 14 שנה. גרתי אז בחיפה, בשכונת בת־גלים. הוא הגיע עם חברים משותפים.

יחד היינו יוצאים לדייג תת־ימי. אחד היה איתן איתן, מה־מושבה כינרת. כאשר הגיע אודי דיין, הוא הציג את עצמו כ„יגאל", שותפו של איתן.

הוא מצא חן בעיני. ראיתי בו הרפתקן מלידה, וחבר מצויין לבילויים משותפים. בכל התקופה שבה הרבינו לבלות, חשבתי שהוא חקלאי מכינרת, המגדל ורדים לייצוא.

היה לי אז ידיד, דייג ממוצא הונגרי. יום אחד מצאנו שנינו בלב־ים כמה פרי־טים עתיקים מהתקופה ההלניסטית. היו אלה קערה, שני חלקי פסל, וכמה צלמיות אליליות. כאשר הגיע אודי לביקור, הראיתי לו את הפריטים. אודי אמר שהוא מכיר מישהו שיקנה אותם. חקרתי אותו ושאלתי מי האיש, ולבסוף אמר לי אודי כי זהו אביו, משה דיין. אודי הראה את הפריטים לאביו. משה דיין התלהב, אך הוא לא היה מוכן לשלם תמורת העתיקות. הוא רצה לקבל אותן במתנה. מאוחר יותר מכר הדייג ההונגרי את העתיקות למוסיאון הימי בחיפה.

שאלתי את אהוד מדוע הוא לא סיפר לי שהוא בנו של משה דיין. אודי אמר: „כי זה רק יכול להפריע."

להקת חרשים

לא הבנתי אז מדוע הוא משיב כך, אך במרוצת השנים למדתי שעובדת היותו בנו של משה דיין הפריעה לו פעמים רבות.

יצר ההרפתקאות של אודי דיין לא ידע שובע. הסתובבנו אז הרבה בעיר התחתית ובסביבות הנמל בחיפה. אך אודי חשש תמיד, שמא יוודע שהוא בנו של משה דיין המפורסם. הוא כיבד את אביו, והשתדל לא לעשות דבר היכול לפגוע בו.

בשיחות ובוויכוחים שהתנהלו אחרי מילחמת יום־כיפור נהג אידי להצדיק את מעשיו של דיין ולהגן עליו. כאב לו כשמישהו השמיץ את אביו.

גם דיין דאג לבנו. באותה תקופה הגיעו לידיעתו שמועות על ידידיו החדשים של אודי, ועל מקומות הבילוי שלו. הוא התעניין אצל ידידה שלו עיתונאית, אם הדבר לא יכול להזיק לאודי.

אהוד דיין שנא אירועים חברתיים רועשים, ובדרך־כלל לא הלך למסיבות שהוזמן אליהן. היה נדמה לו שאנשים שמזמינים אותו רוצים להגיע באמצעותו אל אביו, והוא לא היה מוכן להשתתף במישחק הזה. לעומת זאת הוא לא החסיר

> **הכרתי את אודי דיין לפני 14 שנה בחיפה. הוא בא לבקר עם חברים מהקומנדו הימי, והציג את עצמו כ„יגאל". הוא לא רצה שידעו על הקשר שבינו ובין משה דיין**

אף אחת מהמסיבות שערכתי אני באותן השנים. הוא היה מגיע תמיד ראשון, כשבפיו השאלה: „יש חתיכות?"

לא רק במסיבות השתתף אודי. כאשר אימצתי להקת חרשים, וערכתי למענם מסיבת־התרמה, לא ידעתי כיצד לקרוא לאירוע. לאודי יש כישרון למילים. הוא הציע לקרוא לאירוע „תוף לחרש". הוא הביא למסיבה אגוזים מחצרו בנהלל, ורופא ידוע מארצות הברית שתרם כסף לחרשים.

כאשר הייתי מבקרת אותו בנהלל, נהג אודי לצייד אותי בשמנת כפרית מעשה־בית ובמטעמים אחרים.

לאודי דיין יש שתי אהבות גדולות: נסיעות לחו"ל — ונשים. תמיד אמר שמעולם לא הצליח להיות לבד. הוא התחתן בגיל צעיר עם חברתו אביגיל, שאותה הכיר בכפר הנוער הדסים, שם למדו שניהם יחד. באותה תקופה עמד אודי להישלח לחו"ל מטעם הצבא, ואביגיל בישרה לו שהיא הרה, ובגלל מום בליבה אסור לה לבצע הפלה. אהוד התחתן איתה, ונסע לצרפת. כשחזר, נוכח לדעת שאביגיל אינה הרה. מאוחר יותר נולדו להם שני ילדים: הבת גל והבן סער. הם התגרשו תחילה בעין־הוד, ומאוחר יותר עברו לגור בנהלל, שם היה למשה דיין משק משפחתי, שאותו ירש מאביו שמואל דיין.

אביגיל סייעה לאודי בעבודות המשק, אך הוא טען שאינו מאושר. הוא לא רצה להיות כבול למישפחה ולבית. הוא רצה לנסוע לחו"ל ולהכיר את העולם. היתסים בין אהוד ואביגיל התערערו בהדרגה, ובתקופת אחד מהמשברים שלח לו אסי, אחיו הצעיר, כרטיס טיסה לווינה, שם הוא עסק בצילום סרט.

באחד מביקוריו של אודי באתר ההסרטה, הוא הכיר יפהפייה כחולת־עיניים, שהוא התאהב בה מיד. האהבה היתה הד־



מאת נעמי אדווה (בתמונה עם אודי דיין)



עם רודולף נורייב

הרקדן המהולל (חובש כובע, משמאל) עם נעמי אדוות, אודי דיין ואשתו טליה. נוריב הוזמן לארוחה במיסעדת־דגים בחיפה, אחרי שהופיע באמפיתיאטרון בקיסריה, על־ידי נעמי אדוות. בסעודה התיידדו דיין ונוריב, ואחרי זמן מה הוזמנו בני־הזוג דיין ונעמי אדוות להתארח אצל נוריב, בחווילתו שבמונקו. אודי שנא אירועים חברתיים ומסיבות רועשות, אך לעומת זאת אהב לבוא למסיבות שערכה נעמי בשנים שגרה בחיפה.

דית. שמה היה טליה, ישראלית שהיתה נשואה ליהודי עשיר, שעימו חייה חיים חסרי־דאגה בווינה.

אהוד שיכנע אותה לעזוב את בעלה, ולבוא לגור איתו בנהלל. הוא הציע לה להינשא לו, למרות שעדיין לא התגרש מאשתו אביגיל.

טליה, שהתלהבה מסיפוריו של אהוד דיין על החיים השלווים בנהלל הפסטורלית, קמה ועזבה את בעלה, מכרה את תכשיטיה ופרוותיה, והתיישבה עם אהובה בנהלל. החיים שם נראו לה רומנטיים ויפים. היא רצתה לגדל משפחה ולחיות בשלווה.

אודי התגרש מאביגיל, והתחתן עם טליה. אך אחרי תקופה קצרה של ירח־דבש, התחיל אודי להעדר מהבית לעתים תכופות. בדרך־כלל סיפר לאשתו שהוא יוצא למילואים, או לדיג. אך טליה עדיין לא הבינה דבר.

היא לא אהבה את הבית הישן שבו התגוררו בנהלל, והציעה לאודי לבנות בית חדש. לאהוד לא היה כסף, וטליה מכרה מיגרש שהיה לה במרכז רמת־השרון. בני הזוג דיין פנו אל הארכיטקט הידוע אלדד שרון, שתיכנן למענם את החווילה המפוארת. טליה פיקחה על ה־בניה, שנמשכה שלוש שנים, והשניים התגוררו ביגתיים בבית שכור בנהלל. כאשר היה הבית מוכן, שמח בו אודי. הוא נהג לומר: „יש לי הבית הכי יפה בעמק."

טליה, שהתלהבה מסיפוריו של אודי דיין של החיים השלווים במושב, קמה ועזבה את בעלה, מכרה את פרוותיה ואת תכשיטיה, והתיישבה עם אהובה בנהלל

אחרי שנולדה בתם אלה, ב־1970, רשם משה דיין את המשק בנהלל על שם שניהם.

רומנים ללא ספור

אודי לא הבין מדוע החליט אביו לעשות זאת דווקא עכשיו. דיין האב צאיו. הוא נהג להפתיע אותם. כך היה גם הפעם. במשך שבע שנים התגוררו אהוד דיין ואשתו הראשונה אביגיל ב־משק בנהלל, אך רק עתה העביר אותו דיין לבנו. היה זה אחד מ־70 המשקים של המושב הוותיק, יחד עם חלקה של 100 דונם. ב־50 הדונם שליד הבית גדלו אגוזי פקן, והיה משק חי של תרנגולי־הודו וסוסי־רכיבה. בחלקה הנוספת, מ־עבר לכביש, אפשר היה לגדל כותנה, חיטה ושיבולת שועל.

נסיעותיו התכופות של אודי דיין לחו"ל ועיסקי הנשים שלו לא הועילו למשק. כאשר נעדר אהוד דיין טיפלה טליה ב־משק, אך יום אחד הודיעה לו שאינה יכולה לעמוד בעומס לבדה. אודי כרת את עצי האגוז וחיסל את משק החי, וכך לא היה עליו להיות מרותק למושב.

הוא נסע לעתים תכופות, כמה פעמים בשנה. בדרך כלל נסע לאירופה, אך פעם הרחיק עד לבנגקוק שבתאילנד, לשם נסע עם חברו ג'ודי סנדל. כשהיה מטייל ב־ארץ, נהג לבלות בשארם־אל־שייח' אצל חברו ליאור די־נור, בנו של סופר השואה, שירש הון מאביו ורכש ספינה שאותה החזיק בשארם אל־שייח'.

לאודי היו רומנים ללא ספור. היה לו סיפור אהבה ממושך עם הזמרת אילנה רובינא, שאותה גם הזמין לעתים לנהלל. מאוחר יותר הוא ניהל רומן עם גבי אל־דור, גרושתו של הפרופסור הירושלמי אריה זקס. אני לא הבנתי מעולם כיצד אינו מתבלבל בין כל הנשים, הוא נהג לנהל שלושה או ארבעה רומנים במקביל.

טליה, אשתו, סרבה להאמין לחברותיה שסיפרו לה על אודי. עכשיו היא מבינה יותר, והם עומדים להתגרש. אך רוב ה־וויכוחים ביניהם לא היו על רקע זה. טליה רצתה לארח בביתם „אנשים חשו־בים", וזה היה למורת־רוחו של אודי, אך לא תמיד. כאשר היא הזמינה לביתם את המפיק וסוחר הנשק ארנון מילצ'ן ואת השחקן רוברט דה־נרו, שרצו לה־פיק סרט על חייו של משה דיין, שמח אודי.

אהוד דיין שונא אירועים חברתיים רועשים, ובדרך־כלל לא הלך למסיבות שהוזמן אליהן. היה נדמה לו שאנשים רוצים להגיע באמצעותו לאביו

קנאתו של אודי

כמה שבועות לפני מותו של אביו, נסע אודי לטיול ביוון. הוא תיכנן לטייל בדרום־אמריקה עם אחיו הצעיר אסי, אך התוכנית לא יצאה לפועל. אסי הציע לאודי שהם ישתמשו בקשריו של אביהם וייהנו מאירוח אצל מכריו, כי כסף רב לא היה ברשותם. אך אודי לא הסכים, ונסע לבסוף לבדו ליוון הקרובה. אסי נשאר לבסוף בארץ. גם עסקי הנשים שלו אינם פשוטים. באותה תקופה הוא נפרד מאשתו, והתגורר במישרדו שברחוב רש"י בתל־אביב. שם גם אירח את אחיו.

לשני האחים אין קשרים הדוקים עם אחותם הבכורה יעל. היא היתה תמיד נושא לקנאתו של אודי. היה נדמה לו שמשה דיין מבכר אותה. יעל שיחקה את תפקיד הבת המסורה, כשהיא בטוחה שתירש את אביה. אודי סיפר לי שהיא היתה המזוזעת ביותר בין צאצאיו של משה דיין, כאשר הוקראה הצוואה. למ־רות הכל מעריך אודי את אחותו, וסבור שהיא החכמה במישפחה.

באותה תקופה, כבר היה משה דיין

יעל דיין היתה תמיד נושא לקנאתו של אודי. היה נדמה לו שמשה דיין מבכר אותה על פניו. היא שיחקה את תפקיד הבת המסורה, והיתה בטוחה שתירש את אביה



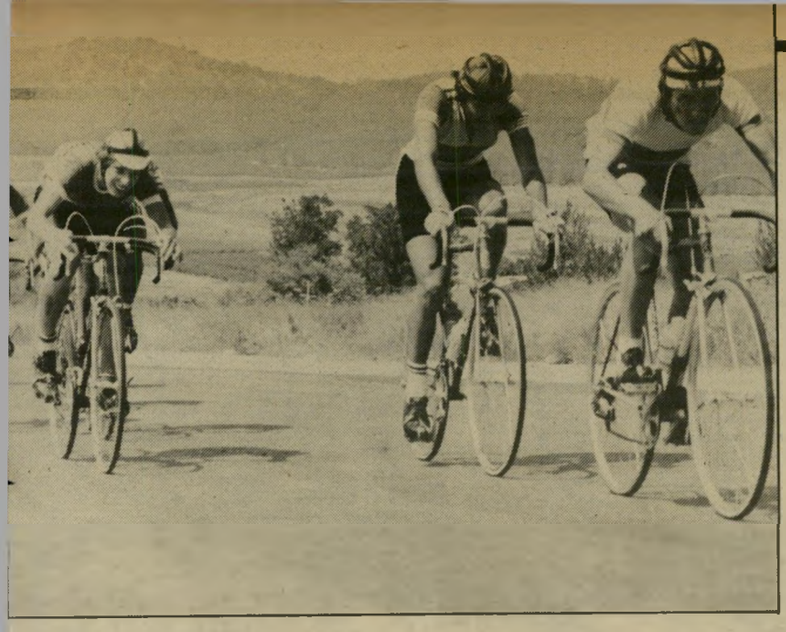
חולה אנוש. אהוד ואני שוחחנו על מותו הקרוב. אמרתי לו אז שאני בטוחה שאביו ישאיר את רכושו לאשתו רחל. אודי חייך, ואמר שאני מדברת שטויות. כאשר התבר שכך אמנם עשה דיין, לא הופתעתי במיוחד. יחסיו של משה דיין עם יוצאי־חלציו היו תמיד צוננים, והיחס היה הדדי.

אהוד דיין אהב והעריץ את אביו. אחרי שהוקראה הצוואה, יעצו לו כמה מחבריו לעשות דברים שונים ומשונים. אהוד לא

בנהלל

נעמי אדוות ואודי דיין על מעקה ביתו בנהלל. אודי היה באותה תקופה רחילואית, ואשתו טליה היא שהקימה וול הקמת החווילה

האם הפיל אהרון אוקמן (שלישי מימין) את חמי אדלשטיין (למטה) והאם ניסה אביו של אדלשטיין לרצוח את אוקמן?



התנגשו בזמן מירוץ, בתחרות שהתקיימה לפני חודש בכביש מגידו. ההתנגשות היתה, לדעת רבים מהנוכחים, חלק מהתחרות, ואי־אפשר היה למנוע.

גולדברג דיווח לרדיו: „הרוכב מבאר־שבע דחף בגסות ובמזיד את הרוכב מעפולה בשעת המירוץ. זה נפל ונזקק לסיפול."

פירוט התקרית ברדיו הקפיץ מכיסאו גם את מאמן הפועל רמת־גן, אילן סגל (22), שנכח, לדבריו, במקום ושהשתומם לשמע הדיווח הלא־מדוייק.

להעולם הזה סיפר סגל: „היה זה שקר גס ומכוער. זה קורה בתחרויות אופניים. תאונות והתנגשויות אי־אפשר למנוע." על ההתנגשות סיפר המאמן:

„ליוויתי את שניהם באותו קטע, וגם מאמן באר־שבע ראה את זה. אביו של אדלשטיין ניסה להורידי את אוקמן מהכביש עם המכונית שלו. לא יודע איך אוקמן הצליח להימלט מזה, ממש ברגע האחרון היה נס. כשזה לא הלך לו עם המכונית, הוא הוציא את משולש האזהרה של הרכב והעיף אחד על אוקמן דרך החלון. מזל שזה פגע רק באופניים."

אילן החליט באותו הרגע לשפוך אור לא רק על התקרית, אלא על ענף־האופניים כולו.

סגל, המאמן הצעיר של הפועל רמת־גן, היה בין המתלוננים על המחדלים שהיו, לדבריו, בענף. עד עתה הסתפק הבחור בתלונות להתאחדות לספורט ולממונה על הענף מטעמה, שמואל ללקין. אך הפעם החליט המאמן להסב לכך את תשומת־ליבם של חברי־כנסת, ועדת־הספורט בכנסת ואנשי־תיקשורת.

תקרית ההתנגשות לא הסתיימה באותו היום בנפילת הרוכב ובהזעקתו לבית־החולים. היתה זו תגובתו חמומת־המוח של אביו־הרוכב שהגדישה את הסאה.

ברוך אדלשטיין (47) מעפולה הזדעק לצאת ולנקום את נפילת בנו מאופניו. למרות שלא ראה את התקרית במו עיניו, האמין האב שהנפילה נגרמה במזיד וניסה, לדבריהם של עדי־ראיה, לדרוס במכוניתו את הבאר־שבעי ולהוציא גם אותו מהמירוץ.



ההתנקשות על גלגלים

מאפיה פרטית

ה התנגשות בין רוכב־עפולה ובין רוכב באר־שבע חשפה את התנגשויותיהם היומיומיות של שתי קבוצות אלה, הדרימיים מול הצפוניים. התקרית חושפת שיגאה אמיתית ביניהם, מעבר למקובל בספורט תחרותי.

נגד עקיבא רזניק (43), מאמן נבחרת ישראל מזה שמונה שנים, הוגשו תלונות רבות. מאמנים אחדים מרמזים שהוא מחסל את הרוכבים הצעירים הרבה לפני שהם מגיעים לבשלות.

אמר על כך מאמן הפועל באר־שבע אנטולי ליליאן: „הוא לא רוצה שמישהו אחר יהיה בנבחרת, מלבד הרוכבים שלו."

שמועות בחוגי הספורט אומרות, שככל שענף־ספורט הוא קסן יותר, כך הדברים הבלתי־סהורים, המתגלים בו, הם גדולים יותר. הסיבה שענף כזה מנוהל בדרך־כלל על־ידי איש אחד או שניים. „כעין מאפיה פרטית, וכמעט שאין איש הפוצה פה," כפי שניסח זאת סגל.

בכדורגל זה כמעט לא יכול לקרות. הכדורגל בארץ ניצב באור הזרקורים, ולכן הזהירות בו רבה. לא כן ענף האופניים, שבו „איש הישר בעיניו יעשה," כמו שהוסיף סגל לטענותיו.

עד התקריות סיפר המואשם, ברוך אדלשטיין:

לגבי ההשמצות של אילן, הכל מצוץ מן האצבע, וזה נעשה כדי ללכלך את הפועל עפולה.

אחרי שבני נלקח באמבולנס לבית־החולים, ושמעתי שיחה בין רופאים שיש חשש לשבר באגן־הירכיים, השתוללתי. כשהייתי בן 15, היה לי סדק בירך. סבלתי ממנו שנה וחצי. היום אני נכה עם רגל שמאל קטועה — מי כמוני יודע מה זו נכות.

להכשיל את המתחרה

ל א ניסיתי לדרוס אותו, ולא היה בדעתי להרוג אותו, אבל ניסיתי להכשיל את אוקמן, כפי שהוא הכשיל את בני, להכשיל, אבל לא לפגוע. אמרתי לו: אני אחסל אותך בענף האופניים כרוכב!

מאחר שהרושמצנו וגודפנו, ונשפכו עלינו קיתונות של האשמות, אני עומד לערוך מסיבת־עיתונאים בבית־סוקולוב ולהסביר את כל העניין. כדאי שאתם, מהעיתון, תבואו לכאן, לעפולה, ותתרשמו אם אני מסוגל לעשות דבר כזה. אני מגיש בימים אלה תביעה מישפטית נגד סגל, על הוצאת־דיבה ושם רע.

עד כאן, אדלשטיין־האב.



תאונה במירוץ תמיר אשל, מהפועל רמת־גן, מתפתל מכאבים, אחרי תאונה שאירעה בזמן מירוץ אליפות הפועל. התנגשויות ותאונות הן שיגרה במירוצי אופניים. אשל לא היה מעורב בתקרית בכביש מגידו.

ש ני הרוכבים, חמי אדלשטיין מעפולה ואהרון אוקמן מבאר־שבע.

במדינה

מישפט

גזי חקאק חוזר שנית?

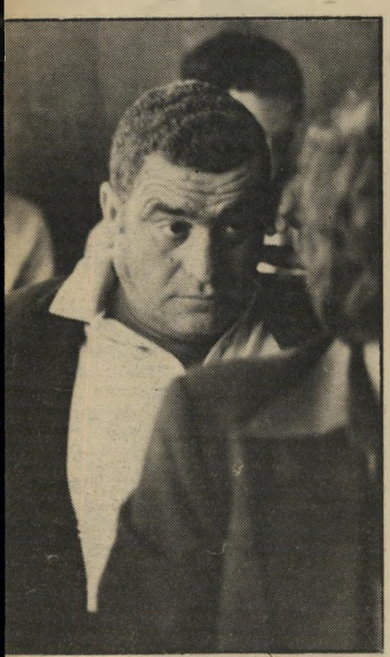
האמנם טיפס הגבר כבד־הגוף על צינור לקומה השלישית כדי לגנוב?

גזי חקאק הוא דמות ידועה. אי־פעם, בעבר הרחוק, היה קשור לעולם הפשע. אולם מאז הוא נמנה עם יושבי כסית ומיודד מאוד עם אנשי הבוהמה.

כל זה לא עזר לו בשבוע שעבר, עת נעצר לחקירה.

גזי, 45, נמוך־קומה וכבד־גוף, נחשד על־ידי המישטרה כי טיפס בלילה על מרזב לדירה בקומה השלישית, פרץ לתוכה וגנב תכשיטים בשווי 80 אלף שקל, השייכים לאלמנה קשישה.

אינו זקוק לגניבה. הבסיס לחשד זה היה בכך כי בדירתה של האלמנה נמצא על־ידי המישטרה מספר הטלפון של חקאק. האשה הסבירה לשוטרים כי המיספר הגיע אליה כאשר חיפשה מישהו שישלים כמה שיפוצים בדירתה.



חשוד חקאק
פגישה בחנות

היא ביקרה בחנות לחומרי־בניין, ושם פגשה את חקאק, שקנה חומרים. כאשר ביקשה את עזרתו, הבטיח לשלוח א׳יה כמה פועלים, והלך איתה לבדוק את מצב הדירה. בהזדמנות זאת מסר לה את מיספר הטלפון שלו.

„גזי חקאק אינו זקוק למעשי שוד ו־גניבה", הסביר הסניגור מנחם רובינ־שטיין לשופט, „הוא אדם אמיד ובעל כמה מיסעדות בתל־אביב. ובכלל, כיצד אפשר לחשוד שאדם בעל גוף כמוהו הצליח לטפס על מרזב לקומה השלי־שית?"

השופט, חיים־שמחה נחמני, כמעט הש־תכנע מנימוקי הסניגור, אך ליתר ביטחון השאיר את החשוד במעצר לשלושה ימים, כדי שיוכל להיבדק במכונת־אמת.

יומן עורכי־דין כאלה־בי

מועד צאת הכוכבים הציל את הנאשם.

השוטרים ישבו במארב בתוך מכונית סגורה, בחניון בית־רומנו בתל־אביב, ר־חיכו. מזה זמן מה נתקבלו תלונות על גניבות רכב וסחורות מתוך החניון, וה־מישטרה החליטה לפענח את העניין. בערך בשעה 5.30 בערב, ראו השוטרים גבר הנכנס לחניון, ובשעה 5.45 התנפלו עליו ותפסוהו.

לדבריהם, ראו אותו מטפל במכונית פורד טרנזיט, שהיתה עמוסה סחורה, ומנ־סה לפתוח את דלתה. עזריאל קורקוס היה

(המשך בעמוד 54)



„נסיון לרצח!"

סען אילן סגל, מאמן הפועל רמת־גן, לפני אנשי ההתאחדות־לספורט. כל תלונותיו של סגל בעבר נתקלו באוזניים אטומות. „רק תקרית של נסיון לרצח יכולה לעורר את תשומת־ליבם."

„כל ספורטאי אמיתי הוא למעשה מזו־כיסס, כי יש בו הרצון לסבול עייפות וכאבים. שהם מנת חלקו היומית. רוכבי־אופניים הם המזוכיסטים הגדולים ביותר, המירוץ עולים כיום כחצי מיליון לירות.

קושיים של רוכבי האופניים גדל בארץ שבעתיים מפני שהם עוסקים בספורט מפרך זה ללא קהל. ידוע שספורטאי שואב עידוד מהקהל, העוזר לו להתמודד עם עייפות וקושי. בענף־האופניים, הספורטאי נמצא לבדו, מול האספלט והרוח.

מחצית פאריס

ם פורט־האופניים הגיע ארצה ב־שנות החמישים, עם עולי מארוקו.* מאז ומתמיד היה ענף זה מפותח בצרפת, והצרפתים הביאו אותו למארוקו. מישפ־חות קדוש, אוחיון, אוחנה ואחרות ניהלו בארץ את הענף עד שנות השיבעים ה־מוקדמות — או הגיעו מהגרים ממזרח אי־רופה, בעלי השכלה אקדמאית רחבה יותר באימון גופני.

נוצרה התנגשות בין שתי הקבוצות, דבר שגרם לחיכוכים ומריבות, הנמשכות, לדעתו של אנטולי גורילוב, עד היום.

במערב אופיו של ספורט האופניים שו־נה לגמרי — שם זה עניין להימורים, כמו מירוצי־סוסים.

באיטליה ובצרפת זהו ענף מספר 1. ב־אירופה יש לו 10 מיליון צופים. שם, כדי לעמוד בצידי הכביש, משלמים הרבה כסף. סיום מירוץ טור־דה־פראנס, הנחשב בין שלושת הטובים בעולם, עובר בשד־רות שאנז־אליזה. סוגרים לתנועה את מח־צית רחובות פאריס, וכל העניין משודר בטלוויזיה.

מיקצועונים במערב מקבלים כ־5000 דולר בשבוע.

„זה פוגע בענף־האופניים, אם רק סיפו־רים רעים מביאים אותו לחדשות. אנשים יירתעו מסיפורי האלימות והרצח," אמר אילן סגל, „אבל אז אולי האנשים שעושים את הבלגן יעופו. הרבה רוכבים פרשו בגללם."

החודש זכה הצעיר יהודה גרשוני, שהוא הסנונית הראשונה, שהצליחה לזכות ב־הישגים בינלאומיים, במקום שישי בתח־רות שהיא בין שלוש הגדולות הנערכות באירופה. אמר על כך מאמנו, רזניק: „ואת היא התוצאה שלי, אחרי שמונה שנות אימון הנבחרת." דינה רון

* את מירוץ־האופניים הראשון אירגן העולם הזה — להנצחת שמה של פלוגת שועלי שימשון, בראשית שנות ה־50.

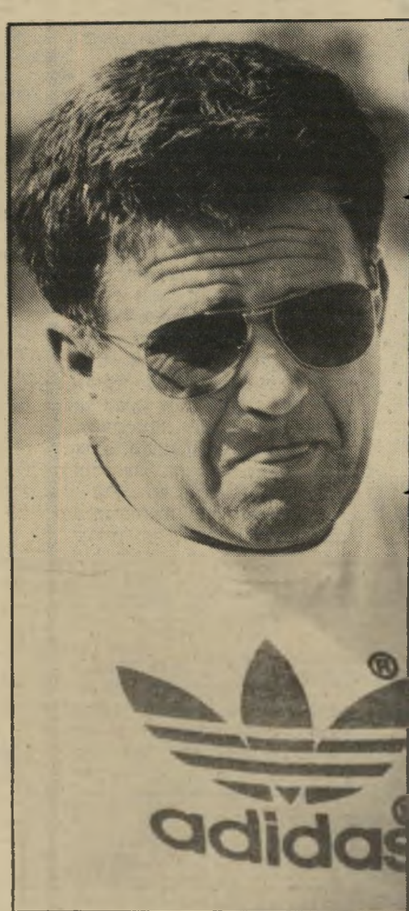


המזכיר

דויד קדוש הוא רכז ענף־האופניים במרכז הפועל יותר מ־25 שנה. הוא מחלוצי הסניף.

אחרי רצי־המרתון," הכריז מאמן הפועל רחובות, אנטולי גורילוב, בן ה־30.

ספורט האופניים בארץ אינו עממי, מפני שהוא מצריך ציוד יקר מאוד. אופני־



המאמן

עקיבא רזניק מנצרת, מאמן את נבחרת יש־ראל כבר שמונה שנים. הוטחו בו האש־מות רבות מצדם של מאמנים אחרים, על האפליה שהוא נוהג בין הרוכבים.

חשבתי שאני הולך להידרס. למזלי הת־חילו המכוניות מסביב לצפור בבהלה, ו־אדלשטיין היפנה את מכוניתו ברגע ה־אחרון.

עד כאן, הרוכב המותקף.

התקרית הפשוטה, חשפה, למעשה, את עצביהם המתוחים מזה זמן רב של כל העוסקים בספורט המפרך.

ספורט האופניים נחשב לספורט הקשה ביותר, קשה יותר גם מריצות המרתון. בעוד שאת המרתון אפשר לסיים בשע־תיים־שלוש, נמשכים מירוצי האופניים בין שלוש לחמש שעות, כולן רצופות מאמץ גופני מירבי. בסופו של המירוץ הגוף כואב במשך כמה ימים, מחומצת־החלב הרבה, המצטברת בשרירים.

„חשבתי שאדרס..."

א חרי ההתנגשות לא חשבתי שקרה משהו מיוחד, אך בשלב מאוחר יותר, באמצע העליה, באה מונית, שבה נהג אביו של חמי, והתקרבה אלי במהירות. בהתח־לה לא הבנתי מה קורה. לפתע נזרק אלי חפץ גדול, שהתברר מאוחר יותר כי זה משולש־אזהרה של מכונית.

למזלי, המשולש החטיא ולא פגע בי, אלא רק באופניים, בעוצמה רבה.

הייתי ממש המום, לא קלטתי מה קורה,

לי לה לו

נוגע ללב

★ **בנות ומסירות.** חמודה לבבית בכיסא גלגלים (25) מחשת טלה או מאזניים עם רכבות קלה. מבטיחה כנות ומסירות רבה. העונה לדרישות מתקש לכתוב אל ריקי ח. רחוב ד"ש 76, עמישב פתח־תיקווה ציון טלפון.

★ **רצוי מסורתית.** צלצלי ליווצר הקשר עם איש־בישחון צעיני, חביב ומסודר בן 25 בשם פי. רצוי מסורתית. נא להתקשר טלפון 053־42201 בשעות הערב.

★ **אוהב אתגרים.** אם אתה בן יותר מ־28 שנים, רחב אופקים, גיש ואוהב אתגרים, אקדמאית ומה ממתינה למיכתבך. ת"ד 3366 חיפה.

★ **נחמדה.** 35/182 מעוניין הכיר נחמדה. ת"ד 5234 רמת־גן.

★ **משכיל ומסודר.** 35/165, משכילה ונאה מעוניינת בגבוה, שכיל ומסודר עד 43 (רצוי בלון). ת"ד 728 בת־ים, מיקוד 5910.

★ **נמוכה.** נער בן 17 מעוניין להכיר בחורה נמוכה באמצעות הדואר. ת"ד 4128, תל־אביב.

לעתים קרובות

גרושה בת 48, גובה 167, חיפאית הנמצאת לעתים קרובות בתל־אביב, מעוניינת בי מתאים למטרה רצינית. טלפון 04־535782.

צירופים אפשריים

★ **הכי הדדי.** גרוש טרי, 28, נאה ואינטליגנטי, חסר דיור, מעוניין להכיר גרושה/רווקה בודדה מבאר־שבע או דימונה, אפשרי עם ילדים, בעלת דירה שתעניק לי קורת־גג. אני אתן בתמורה ידידות כנה, תשומת־לב, סיפוק כל צרכיה, תיקונים וסידורים בדירה, הכל על בסיס הדדי. ת"ד 888, דימונה.

35 ספרים

הוצאתי לאור אוסף שירים במאה עותקים, בשם שירי אריה וכברויט ואלוהים. האוסף כולל 217 שירים מודפסים במכונת כתיבה, ערוכים ומאויירים בידי הכותב. שלחתי 65 עותקים לאנשים ידועים בתחום התיקשורת, מעצבי דעת־קהל וכן לקיבוצים ולמערכות־העיתונים. ביקשתי שישלחו לי המחיר שנקבתי, כדי שאוכל להוציא מהדורה מהוקצעת בכמות עותקים גדולה.

איש לא שלח לי ולו פרוטה אחת.

אשלח, לכן, את הספרים שנותרו לי, 35 במיספר, ל־35 האנשים שיכתבו אלי ראשונים. הספר מכיל שירים טובים ויפים אודות חי וצומח, מילחמה ושלום, נערות ומין, דת ומיסתורין, וכן שירים על עצמי. אני אישית אוהב את הספר מאוד. חייתיו כל שנות חיי.

אריה וכברויט,
רחוב הס 41, חיפה

★ **רק הצעה רצינית.** גבר גבוה ומשכיל 42 (לא פנוי) מעוניין להכיר ידידת־אמת, המשוחררת מדעות קדומות. רק הצעה רצינית תיענה. לכתוב לת"ד 3662 פתח־תקוה. מיקוד 49130.

★ **נמלא מחסרונו.** אז כשבא לך הוא אמר: אני עייף, אין לי כוח. בקיצור — הוא לא מספק אותך. אולי נמלא ביחד מחסורנו? לא־פנוי 30/180, סודיות מובטחת. כתבי לת"ד 36467 תל־אביב.

★ **תמורה מובטחת.** רופא נאה 34/171 מעוניין בהיכרות עם נשים נאות מכל גיל. מבטיח תמורה לכל פונה. ת"ד 31225 תל־אביב.

אפילו גדושה

אסיר השפוט לתקופה ארוכה מבקש להכיר למטרה רצינית בחורה סימפטית בגיל 30 עד 35, אפילו גרושה או אלמנה + ילד או שניים. נא לכתוב, ואם אפשר לצרף תמונה, אל שמש אריה, מחנה מעשיהו א' ת"ד 13 רמלה, מיקוד 72100.



החלאפות

★ **מיותרים ומבוקשים.** מיותרים: ספרים במצב טוב: כתב יד ואופי / רפאל פיקרוני, אלבום ששת הימים, גבר ואשה / ד"ר ארנון, צמחי־בית / קפלן. מבוקשים: תקליטי ילדים טלפון 03־729573.

★ **דירה תמורת דירה.** למסירה או למכירה דירת שלושה חדרים בקומה שניה, בערך 20 מדרגות ברחביה בירושלים — תמורת דירה בתל־אביב או כסף. טלפונים 02־699085, 03־333158.

מה הולך

★ **גם מנוע.** למכירה מכונת תפירה ישנה לחייט במצב טוב + מנוע. טלפון 03־743284 בין 1400 ובין 1700.

★ **באותו טלפון.** להורים הנוסעים לחו"ל: סטודנטית אחראית וחרוצה + המלצות תשגיח על הילדים + הכנת שעורים וגיהול־הבית. ועוד באותו טלפון: שיעורי עזר באלקטרוניקה על־ידי שמיניסט מצליח — התשלום 50% מהמקובל. טלפון 03־482920.

★ **עזרה כבית.** חדר (ללא יחסים!) מחפשת בחורה נוחה מאוד, במקום שקט, אפשרי תמורת עזרה בבית. טלפון 03־735876, לי־בקש את בלומה בשעות הערב.

★ **צבעים מתאימים.** חתול פרסי יפהפה, לבן ג'ינג'י, מחפש לו בת־זוג בצבעים מתאימים (וגזעית) לעשות חיים. להתקשר רק בערב. טלפון 03־232627.

★ **הומור בצילום.** האגודה לקידום אמנות הצילום מארגנת תערוכה בנושא הומור בצילום. תצלום שייבחר יופיע בקטלוג שיינתן למשתתפים. ת"ד 11480 תל־אביב.

ברכות

★ **לקידר הוהטת** שלוחה ברכה על ההופעה המוצלחת מיוסי שלו.

★ **לאביבה ולאורית** מבית התה של אבי (הארוך של טבריה) מיוסי המילואימניק עם האופניוע.

★ **שוש!** מכל יקרה / הרחתי, סליחה הארכתי את החופשה / נראה מה יאמר האיש בגלימה השחורה / מצידי אשתדל לחזור במהרה / ג'וזה.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה לחודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמונה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה חמוצעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלוית־דואר, למערכת „העולם הזה", ת"ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצורפת לה תמונה. במיקרה זה יש להשתמש במעטפה). לא תתקבלנה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטלפון של בעל־ההודעה.**

השראה למודל



צייר־צלם מעוניין בנשית וחטובה כהשראה למודל ציור־וצילום. תמורה מובטחת! ת"ד 5288 רמת־גן.

עם תעודות



למכירה גורי זאב (רועים גרמני) עם תעודות, גזעיים לגמרי. טלפון 03־751613.

במדינה

(המשך מעמוד 53)

אמנם במרחק כ־40 מטר מהם כאשר השוטרים החלו במירדף אחריו, אך, לדבריהם, זיהו אותו ללא ספק, והוא הועמד לדין.

דימדומי־שקיעה. טענת הנאשם היתה: טעות בזיהוי. לדבריו, אמנם עבר בחניון, אך לא הוא האיש שאותו ראו השוטרים מטפל במכונית.

לכאורה, לא היו לו סיכויים רבים, כאשר ארבעה שוטרים, שהיו במחבוא, זיהו אותו. אך לסניגורו, דרור מקרין, היה רעיון מבריק. הוא הציץ ביומן עורכי־הדין, המפרט את שעות כניסת ויציאת השבת בכל ימות השנה, וגילה כי היומן מספר שצאת השבת ביום לפני שנתפס קורקוס היה בשעה 5.30. „אם כך," טען הסניגור, „הרי שהיה כבר כמעט חשך בשעה 5.45, כאשר נתפס קורקוס על־ידי השוטרים. מאחר שהם עצמם מודים כי ראו אותו רק ממרחק של 40 מטר, הרי אין כל ביטחון שיכלו לזהותו בוודאות, לאור דימדומי השקיעה ביום חורף."

בית־המישפט קיבל את טיעונו של הסניגור, וזיכה את קורקוס. „יציאת־השבת ויומן עורכי־הדין הצילו אותי!" אמר הנאשם שזוכה.

פשעים

הזוי־קים

יום עבודה של כייס ותיק הסתיים במפח.

למרבה הפלא, גם יום עבודתו של כייס מתחיל ב־8 בבוקר, ממש כמו יומו של פקיד רגיל. יעקב מנסור (58), זקן כייסי איזור המרכז, מתעורר בביתו בפתח־תיקווה בשעת בוקר מוקדמת, מתלבש, אוכל, ועולה על אוטובוס, המוביל אותו לתחנה המרכזית בתל־אביב. משם הוא נוסע לשכונת־התיקווה, לפגוש את שותפו, אליהו מחרוז (52), ויחדיו הם יוצאים לעבודה.

כיס לא מעניין. נראה כי מנהגיו אלה של הכייס הוותיק, שגליון הרשעותיו הקודמות מתחיל ב־1950, לא נותר סוד כמוס. ב־13 במאי השנה, חיכו לו בתחנה־המרכזית שני שוטרים לבושי בגדים אזרחיים, אשר ליוו אותו בדרכו.

בשעה 9.15 החלו מנסור ומחרוז את עבודתם ברחוב לוינסקי פינת מטלון. הם עמדו בתור לאוטובוס מס' 18, והפעילו את שיטתם הבדוקה: אחד מהם נצמד לגופו של אדם שחיכה בתור, והשני החדיר פיסת נייר חום מגולגל לכיסו האחורי, כדי לבדוק את תכולת הכיס.

כנראה שלא היה זה כיס מעניין, מכיוון שהשניים לא הוציאו מתוכו מאומה, אלא המשיכו בדרכם לרחוב איבן־גבירול, ושם, באוטובוס מס' 12 בדקו אדם נוסף באותה השיטה.

סגירה נגד עונש־בנים בצבא. רק בשעה 9.45 שיחק להם מזלם, והם מצאו טרף. בתחנת האוטובוס מס' 26, גילו בכיסו של אלחנן קרניאל, שעמד בתור, ארנק שחור ותפוח. הם שלפו אותו, ובטרם הספיקו לספור את שללם, עצרו אותם שני השוטרים, שעקבו אחריהם מאז שעות הבוקר.

כאשר הובא מנסור לפני השופט שמחה נחמני, הודה באשמה. סניגורו, סמי יונה, סיפר לבית־המישפט, כי לנאשם שני בנים בצבא, וכי מצב בריאותו גרוע. התביעה ביקשה מהשופט להפעיל מאסר על תנאי, שהיה תלוי ועומד נגד מנסור למשך שנה, אך השופט, שהתרשם מנימוקי הסניגור, דחה את הפעלת המאסר, והטיל עליו רק קנס כספי.





החימוניה מחל־אביב רקדה כבר סביב כל העולם, ועכשיו היא בדרך לסין

עשתה צעד נדיר — היא המירה כרטיס־טיסה במחלקה ראשונה שהיה לה, לשני כרטיסים במחלקת תיירים, סידרה לזאבה מילגה בסך 500 דולר במזומן וכן מילגה לשכר־הלימוד בג׳וליארד, והשתיים נסעו יחדיו לארצות־הברית.

בתקופה הראשונה למדה זאבה בג׳וליארד, רקדה בלהקה של בית־הספר, ועבדה בחמש מישרות שונות כדי להתקיים. היא עבדה בקפיטריה, לימדה עברית, הופיעה בריקודי־עם ישראליים, ולא בחלה בשמרטפות.

החיים היו קשים אבל מרתקים. בפעם הראשונה היתה במרכז העניינים, במקום שבו אפשר היה לראות כל תופעה חדשה וחדישה בשטח הריקוד. מכל מקום בעור לם נהרו לג׳וליארד מורים ותלמידים והביאו עימם רעיונות ואופקים חדשים.

כשסיימה את הלימודים, עמדה זאבה לפני דילמה גדו־

הלאבה הרוקדת

ה יא מביאה לנו הרבה כבוד בעולם. זאבה כהן, רקדנית בעלת תווי פנים של נסיכה מיזרחית וגוף גמיש וממושמע. הביקורות בארצות־הברית משוות אותה לאיזאדורה דאנקן ולמרתה גרהאם.

היא נולדה בתל־אביב הקטנה לפני ארבעים שנה, בת להורים ממוצא תימני שהיו פעילים באירגון־הצבאי־הלאומי. היתה אז תקופה קשה. אביה של זאבה הוגלה על־ידי הבריטים לאפריקה, וחזר רק עם קום המדינה. הילדה הקטנה ידעה כבר אז שמוסיקה עושה לה משהו. „שכהייתי שומעת מוסיקה הייתי כמעט נמסה, הדרך היחידה להתגבר על ההתרגשות הזו היתה להת־נועע. זה היה דחף מכאיב ממש, שכפה עלי לרקוד," היא מספרת. היא נהגה להסתגר בחדר ולהתנועע לקצב המוסיקה.

מצבם הכלכלי היה אז קשה, האם פירנסה את המיש־פחה בכוחות עצמה מעבודתה כאחות, אבל איפשרה לזאבה לקחת שיעורי נגינה וריקוד אצל מי שהיתה אז המורה הנודעת ביותר למחול בתל־אביב, גרטרוד קראוס. „לא היקנו לי שם הרבה טכניקה, אבל יכולתי לרקוד עם כל הנשמה," נזכרת זאבה בתקופה ההיא.

לימודים בג׳וליארד

ה יא גדלה כמו כל הנוער של אותה תקופה — תיכון, צבא, אבל גם ריקוד. מרינה גלוק עברה



וגם מישפחה שלא כמו הרבה אמנים אחרים, הצליחה זאבה לשלב קאריירה מיקצועית מצליחה עם חיי־מישפחה. בעלה, זמר־אופרה, עוזר לה בגידול בתם היחידה.

ללהקת ע׳נבל, ושם גילתה אותה אנה סוקולוב, הכוהנת הגדולה של המחול המודרני. היא לקחה את הצעירה הבישנית לתיאטרון הלירי, שהקימה אז בתל־אביב, ותוך שלוש שנים הפכה זאבה לסולנית בתיאטרון.

המיפנה הגדול בחייה קרה כאשר אנה סוקולוב שאלה אותה יום אחד, בשנת 1963: „מדוע בעצם לא תסעי לאמריקה ללמוד בג׳וליארד?" היתה זו הצעה שאי־אפ־שר היה לסרב לה, אבל לרקדנית הצעירה לא היתה פרוטה, וגם בני־מישפחתה לא יכלו לעזור לה. המורה

ללה — לחזור הביתה, לישראל, שבה גרים עד היום הוריה ובני־מישפחתה, או להמשיך להתגורר בניו־יורק ולרקוד שם. היא ידעה כי לא תוכל להגשים את עצמה במציאות הישראלית של שנות ה־60׳, ואילו אמריקה, בעלת האפשרויות הבלתי־מוגבלות, היתה כולה פתוחה לפניה. כששואלים אותה היום, אחרי עשרים שנה שבהן היא מתגוררת ועובדת בניו־יורק, אם היא מרגישה את עצמה כיורדת, היא אינה מבינה בדיוק מה רוצים ממנה. „אני יכולה לחיות רק במקום שבו אני מגשימה את עצמי בצורה מכסימלית כרקדנית. אין לזה כל קשר לגי־אוגרפיה," היא טוענת. ומי שמכיר אותה ואת האש היוקדת בעצמותיה ומכריחה אותה להמשיך ולרקוד, יודע כי היא מעולם לא היתה אזרחית ישראלית ולא נתינה אמריקאית. מדינתה היחידה היא הריקוד.

בגלל האינדיווידואליות שלה לא הצטרפה מעולם ללהקה. היא הופיעה במקומות שונים עם להקות שונות, ובשנת 1971 החליטה לצאת בהופעת־יחיד. אין זה קל למלא ערב שלם ברקדנית סולו, אבל זאבה הצ־ליחה. היא הופיעה בתוכניתה זו, הכוללת קטעים של כוריאוגרפים ידועים וכמה קטעים שאותם יצרה בעצ־מה, בארצות רבות. היא זכתה לשבחים ברחבי ארצות־הברית, לונדון, ברן, ג׳נבה, בון ומינכן.

קטע אחד הכלול בתוכניתה מעיד על מוצאה ועברה. הקטע, הנקרא ארבע האמהות, נוצר על־ידי כוריאוגרפית תימניה אחרת, המתגוררת גם היא בארצות־הברית, מר־גלית עובד. בקטע זה מחליפה זאבה ארבע דמויות ואר־בע תילבושות. היא מגלמת את שרה, ריבקה, רחל ולאה. תוך שעה היא הופכת משרה הזקנה, העייפה והציניות, השומעת כי תהרה ותלד בן, לריבקה השובבה. מאשה איטית וכמעט חסרת־תנועה היא הופכת במחי־יד לחתיכה סכסית וחייכנית, בת־עשרה, הרוקדת משהו שהיא מג־דירה כ„רוקנ׳רול תימני".

לאה, חסרת החן, הקנאית והמרירה רוקדת באגרסי־ביות ולפעמים צועקת, מקללת ועושה תנועות מגונות. רחל היא רכה ועצובה, והיא היחידה מבין הנשים המו־פיעה בריקוד כאבסטרקט. היא גם היחידה המכוסה מראש ועד כף רגל ופניה כמעט נסתרים.

זאבה מרגישה בשנים האחרונות בגרות מסויימת, המביאה אותה יותר ויותר ליצור בעצמה את הכוריאוג־רפיה. ובכך היא גם רואה את עתידה. כאשר תפסיק להופיע בהופעת־היחיד שלה, הדורשת אימון גופני יומי־יומי מפרך, תקדיש את כל מירצה לכוריאוגופיה.

יש משהו בינלאומי בריקודים שהיא יוצרת. הם גוב־עים מהשורשים הישראליים־תימניים שלה, אך מעורבים בתרבות והשפעה מערבית מודרנית. בשנת 1978 זכה ריקוד שלה לכינור דויד כאשר בוצי על־ידי להקת בת־שבע. הריקוד, ערבה, ביצות ויער, נוצר על ידה לא לפי מוסיקה קונבנציונאלית. פס־הקול הוקלט בשמו־רת־טבע באמריקה, והוא כולל קולות מן הטבע — חיות, ציפורים, איוושת הרוח וירישרוש הענפים.

ריקוד בסין העממית

ה שנה הזומנה זאבה שוב לישראל, והיא מכינה רי־קודים חדשים לרפרטואר הבא של להקת בת־שבע. אך לא רק במערב מבקשים את עבודתה. בין התלמי־דים שאותם היא מלמדת באוניברסיטת פרינסטון באר־צות־הברית, היתה גם צעירה סינית, צ׳נג צ׳ינג, שנול־דה בסין העממית ונדלה בהונג־קונג. היא ביצעה כמה מריקודיה של זאבה, וכאשר החמנה צ׳נג לסין העממית כדי להדגים שם את הריקוד המערבי, ביצעה גם כמה קטעים מכוריאוגרפיה של הרקדנית הישראלית. אם הכל יילך כשורה, יתכן שזאבה תוזמן לסין העממית בקרוב, ותדגים שם בעצמה את ריקודיה.

זאבה היא אחת הרקדניות המיקצועיות היחידות בעו־לם שזכו להגיע לרמה ביגלאומית וגם נישאו וילדו ילדים. בעת לימודיה בג׳וליארד היא הכירה סטודנט לזמרה אופראית, פיטר לודוויג, והשניים נישאו עם תום לימודיהם. הם מתגוררים בבניין גדול בגרינץ׳ וויליג׳ בניו־יורק, שהוקצה לאמנים על־ידי העירייה. יש להם בת, קרן, שהיא היום בת 8. הבת מנסה לבחור בין הזימרה של האב לריקוד של האם.



אסיר העולם, שהורשע ברציחת חותנתו באמצעות חבילת־תופת,

פנה לבג"ץ בטענה שלא נשלח להסתכלות פסיכיאטרית למרות צו השופט

„האם היתי שפוי?"

שמעון גוטמן, אסיר עולם שהורשע לפני שנה וחצי ברצח חמותו ושני אזרחים נוספים, מחפש כל דרך אפשרית שתעזור לו בעירעור לפני בית־המישפט העליון. הוא טוען כי „ביום 31 באוקטובר 1981 ניתנה החלטה על־ידי השופט שטרוזמן, במיסגרת בקשת המדינה לעצור את גוטמן עד לגמר ההליכים, לפיה התבקש הפסיכיאטר המחוזי לבדוק את גוטמן. לא ידוע כלל מהי תוצאת ההסתכלות, הואיל וחוות־הדעת של הפסיכיאטר המחוזי לא הגיעה כלל לתיק בית־המישפט... והיא אפופת מיסתו־רין..."

טענה זאת היא מאבני־היסוד של העירעור, שהוגש בידי עורך־הדין מרדכי לווינגר.

להלן קטעים מעדותו של הנאשם ואשתו במישטרה:

סיפורו של הנאשם:

ק ראתי בעיתון כתבה עם תמונה של אשתי: גירושין דרך הדואר. אשתי הופיעה בתמונה עם צמיד זהב על הצוואר, שאיני מכיר ואיני יודע עליו. במאמר היה כתוב, שהיא רוצה להתגרש ממני כדי להתחתן עם מיליונר, שהכירה בבלגיה, גבר המבוגר ממנה ביותר מ־25 שנים... כמובן שזה שבר אותי לגמרי.

עליתי ארצה לפני 20 שנה. שירתתי ב־שלוש מלחמות. אחרי מילחמת יום־הכיפו־רים רציתי לנסוע לחו"ל והוצאתי דרכון. בינתיים הכרתי את אשתי אלה, והתאהב־תי בה אהבה עזה. התחתנו.

„שנה אחרי שקנינו את הדירה בפר־דס־כץ, נסעה אלה לחו"ל, לבלגיה, כדי להופיע בקונצרטים במשך שלושה חוד־שים.

בהתחלה כתבה לי מבריסל מיכתבי־אהבה. גם שלחה לי 15 אלף לירות. היא צילצלה אלי והודיעה שבעוד שבועיים תשלח לי כרטיס, ואני אסע אליה. לקחתי כסף מהבנק, ושלחתי מיברק לבלגיה ש־אני מגיע.

רבתי עם חמותי. היא לא רצתה למסור לי את הכסף, 15 אלף הלירות, שאשתי שלחה לי כדי לשלם את חובות הדירה. איימתי עליה. לא ברצה — איימתי ש־אשרוף את הדירה שלה.

רק אזהרה ראשונה

ל זם לפני הנסיעה לבריסל עליתי ל־חמותי. היא קיבלה אותי יפה מאוד, אמרה לי שאשתי התקשרה באותו יום מ־בריסל ומסרה שאם אבוא, הכל בינינו ייגמר. אין שם עבודה, הוסיפה. זה נראה לי מוזר. באחד המיכתבים שלה כתבה לי אלה, שבמועדון־הלילה, שבו היא עו־בדת, יש מאפיה.

חמותי הרגיעה אותי: „לא קרה שום דבר עם המאפיה. ניכנס לה, לאשתך, ג'וק בראש — היא רוצה להתגרש..."

קיבלתי שוק. לא האמנתי. אך היא הראתה לי מיכתב, שבו סיפרה אשתי שהיא חיה עם מישהו אחר.

מייד פתחתי תיק־גירושין ברבנות. אש־תי, אלה, ניהלה את הגירושין דרך ה־דואר, בעזרת האם.

האם אמרה לי: „שימעון, אתה בחור טוב! אף־על־פי שאתה רוצה להתגרש מ־בתי, אתה יכול לבקר אצלה לפני או אחרי הגירושין, בכל זמן וכרצונך..."

בצומת פתח־תיקווה־גהה, בסטקיית הנמרים, הכרתי שני בחורים. שמע־תי אותם מדברים על חיסול חשבונות. ניגשתי אליהם ואמרתי להם שאני מוכן להיות האדם הזה, שישתף איתם פעולה. אחד היה לבוש אזרחית, השני במדי צה"ל. היו לו דרגות של סמל. הבחור בלבוש האזרחי הציג את עצמו בשם חזי.*

חזי ביקר כמה פעמים אצלי בבית. הוא רצה שאשלח בשבילו חבילת־נפץ. סיכמ־תי עם חזי, שאני אשלח חבילת־נפץ ל־כתובת שהוא רוצה, והוא ישלח חבילה לאן שאני רוצה. הוא רצה שאני אשלח קודם את החבילה שלו.

פעם התפוצצה פצצה בחדר המדרגות של בית חמותי. זה היה בערך לפני אר־בע שנים. להתפוצצות זו לא היתה שום קשר איתה. אחר־כך היא נסעה לבקר קרובים בחדרה, ובאוטובוס נתגלתה פצ־צה. לכן היא היתה מאוד נרגשת ופחדה מאוד מהתפוצצויות.

פעם היא מצאה חבילה ליד דלת הכני־סה של דירתה, והיא פתחה אותה. אמרתי לה לא לחזור שנית על טעות זו, ולא לפתוח חבילות שלא ידועות לה. איך אפשר לדעת אם זו לא חבילת תופת? אמרתי לה: אל תפתחי אף פעם חבילה כזו! היא ענתה לי שאני צודק ב־100%, והבטיחה לא לפתוח יותר חבילות לבדה.

החלטתי לשלוח רימון־נפץ לחמותי. זה היה צריך להיות רק איום, לקראת ה־מישפט לחלוקת הרכוש. שלי ושל אשתי. הייתי כמעט בטוח שחמותי אפילו לא תיקח את החבילה מהדואר, אלא תחזיר אותה מייד. התכוונתי לשלוח את החבי־לה בשמו של קרוב־מישפחה שלה, צילי־ציק.

את הרימונים הביא אלי חזי, אחרי ראש־השנה. אמרתי לו כמה פעמים שזו רק אזהרה ראשונה, ולא יותר! איני רו־צה שיקרה אסון — אמרתי לחזי, אני רוצה רק לאיים.

חזי הציע לי לצבוע את הרימון כולו, שלא יהיו עיקבות. הוא הכין את החבילה אצלי בבית.

„בוא נדביק נייר צבעוני"

ח זי אמר לי, שהוא מכיר סניף דואר בנתניה, שבו בדרך־כלל לא צריך להזדהות, כששולחים חבילה. הוא גם אמר שיש לו דרך לקבל חזרה את החבילה, אם לא תגיע לחמותי.

היה לי ברור, שאחרי שהחותנת תקבל חבילת האיום הראשונה, אולי יפורסם ה־דבר. הסניפים של הדואר ברחבי הארץ לא יקבלו יותר חבילות ללא תעודת־זיהוי. חזי אמר לי שיש לו גם שיטות אחרות איך לנקום. זאת אומרת, שבפעם הבאה היינו צריכים לשלוח פרחים, מת־נה, או לחבר רימון לדלת.

* מאוחר יותר גילה גוטמן ששם־מיש־פחתו של חזי הוא וולף.



הנרצחת לינה מלקינה
פחדה מחבילות

עוד מההתחלה סיכמתי עם חזי, שאני צריך שני רימונים. השני — למיקרה ש־לא יצליח המישלוח הראשון. חזי הביא שלושה רימונים. לקחתי קופסת מנורות־חשמל ועטפתי אותה באיזוליר־בנד. חזי אמר שזה לא יפה. „בוא נדביק על זה נייר צבעוני עם דבק פלסטי," הציע. זה היה בשבילי מוזר. חזי ביקש ממני תח־בושת עם דבק, והכין בעצמו את הרימון הנוסף שנתפס*.

אני הכנתי את הכתובת והמען, חזי כתב את הפרטים על החבילה.

הכנתי גם אליבי. למחרת היום היה עלי ללכת למישרד־העבודה, וגם הזמנתי תור בטלפון אצל הספר שלי.

האמת שפחדתי. לא ישנתי כל הלילה. חזי ישן אצלי בסלון. בבוקר נסענו יחד באוטו שלו. זו היתה מכונית חדשה. שאל־תי את חזי אם זה רכב שלו, והוא ענה לי: „אידיוט! דברים כאלה עושים רק עם רכב גנוב!"

נסענו לנתניה. חזי אמר: „50 מטרים מפה, בחצר, יש סניף־דואר. לך תבדוק אם יש שם לחץ."

השעה היתה בערך 8 בבוקר. מסרתי לחזי שיש רק ארבעה אנשים במקום. חזי הלך למסור את החבילה. לא לקח לו הרבה זמן, תיכף חזר.

הוא נתן לי את הקבלה, שובר על מסירת החבילה. „שילמתי 64 לירות," אמר, „אתה חייב לי סטייק."

אני מאוד התעצבנתי כשחזי אמר לי שהוא הוציא את הניצרה של הרימון לפ־ני ששרו את החבילה. לא הייתי שקט, אך לא עצרתי את כל העניין, כי ידעתי ששאשתי בחו"ל וחמותי ממילא לא תפתח את החבילה. היא כבר הבטיחה לי את זה פעם.

* בשהשוטרים ערכו חיפוש בדירתו של גוטמן.

חזי בא אלי בערב ואמר: „יש לך זמן לשלוח בעוד שבועיים את החבילה בש־בילי." שאלתי אותו לאן לשלוח אותה, והוא אמר: „אנו לא נתראה יותר, כי נירצה, אם הכל ידפוק טוב. תקבל ממני צילצול בשעות־הלילה המאוחרות."

הוא נתן לי שקית־ניילון, שבה היו שלושה רימונים. סיכמנו שיתקשר אלי בעוד שבועיים בערך, אחרי שחמותי תק־בל את החבילה. „אני נוסע לחו"ל," אמר, „אתקשר ואמסור לך פרטים לאן לשלוח את חבילת התופת, רימון עם פרחים או הרימון ליד דלת."

אני לא הסכמתי. הרי היה מדובר מ־ראש על מישלוח, לא על חיסול חשבונות.

חזי תיקן אותי: „אתה לא הבנת או־תי! אצלי מדובר בחיסול ולא במישלוח. הבן־אדם הזה, שתשלח לו חבילה, חייב לי כסף..."

חבילה של אש"ף

ב יום ההתפוצצות, בשעה 2 בצהריים, הייתי ברחוב לבנדה ולא שמעתי טוב את החדשות ברדיו. רק שמעתי שהתפוצ־צה פצצה בגבעתיים, ושאש"ף לקח על עצמו את האחריות. לא חשבתי בכלל ש־זו הפצצה ששלחתי, אחרת אולי הייתי עוזב את הבית.

בשעות אותו ערב צילצלו בדלת הדירה שלי. פתחתי. השוטרים תיכף שמו לי אזיקים ואמרו: „בוא נגמור את כל זה עכשיו."

הרימונים שהיו בדירה נמצאו... ברור שהכחשתי הכל. היתה לי סחרחורת.

עד כאן, סיפורו של גוטמן, שהורשע ברצח.

עד שנעצר, לא ידע גוטמן איך התפ־פוצצה חבילת־התופת שלו. חמותו, לינה מלקינה, התייצבה בסניף הדואר ל"ה ב־גבעתיים, כדי לקבל את החבילה. היא סירבה לפתוח אותה במקום, אך שני עובדי הדואר פתחו את המישלוח, בני־גוד להוראות הקבע שלהם. מההתפוצצות נהרגה החותנת וגם שני עובדי הדואר.

אחד מחוקרי המישטרה, שעצרו את הרפד גוטמן, בחשד שהוא שלח את חבי־לת־המוות, שאל אותו:

● אחרי שנודע לך שחזי הו־ציא את הניצרה, למה באמת לא עשית דבר־מה כדי שהחבילה תתגלה בזמן, או שיידעו כי מדו־בר בחבילה מסוכנת?

אמרתי לחזי שלא יוציא את הניצרה. שנית, ידעתי שחמותי לא תפתח את ה־חבילה. אני לא מסרתי את המישלוח ב־דואר, ולא יכולתי לבקש את החבילה בחזרה. לא חשבתי כלל שיהיה אסון...

● האם השכנים או חברה שלך, נורית, או מישהו אחר ראו את חזי? אתה יכול לתת איזה פרטים כדי לאתר את חזי?

אני מסרתי את גירסתי איך אפשר לי־אתר את חזי. לא בעדות בעל פה... הדרך הכי־טובה תהיה שאני אשוחרר, ובליווי שני שוטרים או יותר, אשן בבית שלי, כמה לילות. לא יותר משבוע. אולי פחות. החברה שלי לא ראתה את חזי. השכ־נים שלי גם לא ראו את חזי... אני לא מאמין שהם ראו את חזי. החברה שלי לא ראתה אותו, היא באה אלי פעם ב־חודש...

● אתה טוען, שחזי הוא שהכניס את הרימון לחכירה. אם כך, הוא סיפק לך גם את יתר הרימונים. לכן נזדקים למצוא לכאורה טביעות־אצבעות של חזי על הרימונים שנתפסו היום ביתך.

יתכן שיש באמת טביעות של חזי או של החייל על הרימונים, וגם שלי. אני רוצה להגיד שכבר שלוש שנים לא היו לי בעיות עם חמותי. לא היה לי שום דבר נגדה. לא רציתי את מותה.

שאלה אחת נשארה ללא תשובה: איפה חזי? האם הוא קיים, האם הוא ישב עם גוטמן והכין את חבילת־התופת, או שגם הוא וגם החייל, שעליו סיפר גוטמן, הם רק דמויות דמיוניות? הסניגוריה מבקשת עכשיו לשכנע את בית־המישפט העליון ששני האנשים אכן קיימים, ולכן יש לזכות את גוטמן.

שאלה אחרת: האם היה הנאשם שפוי כשנשלח אל ספסל הנאשמים? מדוע לא בוצע צו שופט בית־המישפט, שהורה למישטרה לשלוח את העצור ל־הסתכלות פסיכיאטרית, לפני תחילת ההליכים המישפטיים נגדו? לדעת הסניגור, די בפגם חמור זה בהליכים, כדי לזכות את שולחו.

סיפורה של אשת האסיר:

לחצתי על אמא שתסתכל במודעות־שידוכים בעיתון, כדי שתכיר מישהו. היא רצתה שאני אביר מישהו. אני הייתי צעירה בת 20. עלינו לארץ בסוף 1972. עבדתי בתיאטרון של עולים חדשים.

הלכנו למישרד־שידוכים ברחוב דיזנגוף בתל־אביב רק בשביל אמא. לא מצאנו בשבילה מישהו מתאים. אך האשה, שעבדה במישרד, אמרה שבשבילי יש לה דווקא הרבה כתובות ושידוכים מצויינים. היא נתנה לי כתובות.

נפגשתי עם איזה שלושה גברים, והם היו זבל. נשארה לי כתובת אחת. אמא דחפה אותי: טלפני!

התקשרתי, קבענו פגישה ונפגשנו. הוא היה נחמד. היה יותר טוב מאחרים. רק מגמגם קצת.

אני לא שכבתי איתו עד לחתונה, כי זה לא היה בחינוך שלי. יצאנו כשלושה חודשים. נסענו לשלושה ימים לטבריה. ישנו באוהל, אבל גם אז לא שכבנו. רק חיבוקים. כשחזרנו מטבריה, אמרתי לאמא: זהו זה. אני מתחתנת!

אמא קיבלה שוק: „הרי רצית בקאריירה?" היא אמרה לי כל הזמן שהוא לא בשבילי.

אז עזבתי את הבית ועברתי להתגורר בביתו של גוטמן, בתל־אביב. אחרי כמה זמן שמעון הלך לאמא וביקש שתסלח לו, כי הוא מבית דתי — הוריו גרים במאה־שערים.

התחתנו, ומאז כל הזמן רבנו. במשך שלוש השנים שהייתי איתו, הייתי בורחת מאות פעמים לאמא. כשיצאנו לקולנוע, תמיד לחצתי עליו לקחת את אמא, והוא תמיד כעס. אני גם שמעתי בקולה של אמא — עשיתי מה שהיא היתה מציעה לי לעשות, וזה הרגיז אותו מאוד.

אמא פחדה

הצרות התחילו לפני שנסעתי לבריסל. שיחקתי עם יונה אליאן, וההצגה היתה קצת חופשית בקטעי־מין, ואז הוא היה צועק עלי והיכה אותי. החלטתי שזה הסוף.

קיבלתי עבודה בבריסל. הוא לא התנגד חזק, כי הריח שיש פה כסף. לנו היו הרבה חובות על הדירה, אבל אני עזרתי לשלם את כולם, במשך הזמן, בכסף שהרווחתי.

לפני הנסיעה לבריסל השלמנו, כדי שאוכל לנסוע ושהוא לא יעכב אותי, אבל לא שכבתי איתו, כי לא יכולתי.

בבריסל הכרתי איש־עסקים אמיד. זה אדם רציני, גדול ממני ב־26 שנה, שמו קפרון רובר. הוא גר בבריסל. היינו ביחד במשך כשנתיים. חיינו כמו בעל ואישה. אהבתי אותו מאוד.

עוד לפני שפגשתי אותו, החלטתי שאני גמרתי עם שמעון. הוא כתב לי כל הזמן מיכתבים. אני עניתי לו ושיקרתי, שאני מתגעגעת אליו. הייתי כל הזמן בקשר טלפוני עם אמא. היא היתה מבשלת לשמעון ודואגת לו.

קיבלתי משמעון מיברק על כך שהוא מגיע לבריסל. אז כבר הכרתי את החבר הזה מבריסל, אבל עוד לא גרתי איתו. טילפנתי לאמא ואמרתי לה, שתעשה הכל שהוא לא יבוא. היא מסרה לו שאני חוזרת לארץ בקרוב, ואם יבוא לבריסל, אתגרש ממנו. הוא פחד והחזיר את כרטיס־הטיסה.

בינתיים עבדתי, ולא התכוונתי לחזור. שלחתי לכתובת של אמא אלף דולר, כדי לשלם את חוב הדירה. היא בשום אופן לא רצתה לתת לו את הכסף, כי פחדה שהוא יבזבז אותו.

שמעון הלך לאמא למקום שבו היא עבדה, וצעק שהוא ישרוף את הבית אם לא תיתן לו את הכסף.

אמא פחדה. היא התקשרה עם עורך־דין, כדי לפתוח בהליכי־גירושין.

שמעון אמר פעם לאמא, שהוא הגיש בקשה לרשיון להחזקת אקדח כדי להרוג אותי.

בבריסל הייתי שנה. גמרתי ללמוד, קיבלתי דיפלומה וחזרתי לארץ. הייתי פה שיבעה חודשים ונסעתי לגרמניה, כי קיבלתי סטיפנדיה ללימודים גבוהים יותר. כשהייתי בבריסל הייתי עם הידיד שלי כל הזמן, וכמעט לא היו לי חברים. נפרדנו מסיבות אישיות ובגלל בעיות שהיו לנו.

להמבורג הגעתי ללמוד. לא היו לי כמעט חברים, רק כמה חברות. בחודשים האחרונים גרתי לבד.

שמעון לא מסודר, טיפש, רק ההורים שלו אוהבים אותו. הוא נורא עקשן, והרמה שלו מאוד נמוכה. כשהוא נכנס לקריזה, אז הוא לא שולט בעצמו. אז הוא מסוכן. הוא פחדן גדול.

אמא היתה תמיד אשה אלגנטית. היא כתבה לי על אחד סוחר, שיצאה עמו לאחרונה. אך היא הפסיקה איתו, כי הוא רצה רק סקס, ואמא אמרה שזה לא בשבילה.

אני רוצה להוסיף ולספר שהחברה של אמא, שעבדה איתה, מירה, סיפרה לי בטלפון אתמול, שאמא לא רצתה לפתוח על המקום את החבילה שקיבלה, אלא לקחת אותה הביתה. אמא פחדה תמיד מחבילות והתרחקה מהן. **מרסל זוהר**



שימעון גוטמן ואשתו אידה
„כל הזמן רבנו"

הנערה מחיפה שהצליחה לגרד את שערי הוליווד

מנסה להיכנס לעולם הכוכבות בדלת הראשית

האשה שלנו בהוליווד



כרזת פירסום החדשה של דורית סטיבנס, המבטיחה בכתב ידה לכל מי שרוכש את הכרזה: „אני אתראה איתך בחלון מותיך". הכרזה הקודמת של סטיבנס איימה לשבור את השיא של הפוסטר המפורסם של פארה פוסט. היא נבחרה כאחת מעשר הנערות מוכרות הפוסטרים המצליחות ביותר בארצות־הברית וקוטלגה בלוח שנה מיוחד. דורית מרוויחה כסף רב על הכרזות שהיא מוכרת.

היא **מפציצה** את המערכת כל כמה חודשים בתמונות־ענק יפהפיות שלה. דורית סטיבנס אמנם מצליחה בהוליווד, אבל הקשר עם ישראל, שבה לא ביקרה כבר שמונה שנים, עדיין חשוב לה.

היא נולדה בווינה והיגרה בגיל צעיר מאוד לישראל. אמה האהובה מתה עליה, והיא נשלחה על־ידי אביה להתחנך בקיבוץ. הנערה הבלונדית והחטובה לא השתלבה בחיים הקיבוציים. תקופה ארוכה בחייה בילתה בבתי־חולים כאחות רחמנית, ואומרים כי חיומה הכובש הביא מזור לרבה פצועים.

כשהיתה בת 18 יצאה לטיול באירופה. מילחמת יום־הכיפורים החזירה אותה הביתה, והיא התנדבה לעבוד בבתי־חולים — אילו היתה מפיצה בין החיילים הפצועים את הפוסטרים שלה, היתה לבטח מעלה את המורל שלהם.

בשלב יותר מאוחר של חייה פגשה בה איש אשר שינה את כל עולמה — ג'ואל סטיבנס, צעיר אנגלי שגם הוא כמוה החליט לכבוש את ארצות־הברית. דורית הרפיעה עד אז כדוגמנית. בארץ היה לה חבר סתר, שלימד אותה להתאפר ולהסתרק. ג'ואל סטיבנס לימד אותה להיות כוכבת־קולנוע.

בתחילה הם התגוררו בפלורידה, שם היתה להם מיסעדה על החוף. מאוחר יותר עברו להילונדה ביץ', שליד לוס־אנג'לס. גם שם היתה להם מיסעדה.

לג'ואל היו תוכניות בנוגע לאשתו היפהפיה. הוא החל מלביש אותה בבגדים של כוכבת, לשלוח אותה להתעמלות בספורט קונקשן, מכון־ההתעמלות האהוב על כוכבניות הוליווד וקנה לה מייד מכונית מרצדס ספורט פתוחה, שכמה מחזיק כל מי שחושב שהוא משהו בהוליווד.

הוא לקח אותה לצלם הכי טוב באיזור, החליט להפיץ את תמונותיה בין סוכנויות השחקנים בעיר־הכוכבים. אז גם צץ רעיון במוחו: להמיר את מיקצוע המיסעדנות במיקצוע סוכן־שחקנים. מאז הוא דוחף את דורית.

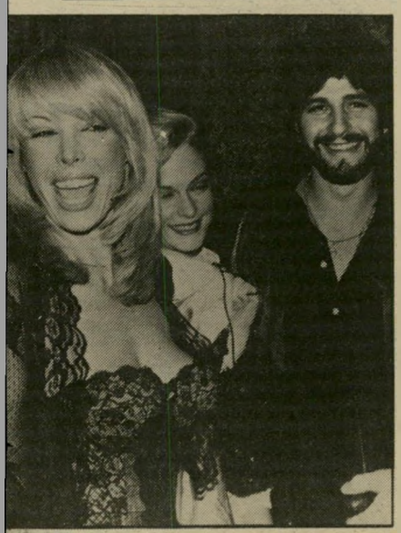
איומים שכאלה

לפני כשנתיים איים פוסטר של דורית, שבו היא מופיעה לבושה בבגד־ים רטוב, לשבור את שיאו של פוסטר לא פחות מפורסם — זה של פארה פוסט. היא נבחרה כאחת מנערות הפוסטרים המצליחות ביותר בארצות־הברית. הפוסטר שלה נמכר במאות אלפי עותקים, והכניס לה ולבעלה כסף רב.

גיבורות עשרת הפוסטרים הנמכרים ביותר באמריקה רוכזו בלוח־שנה מפואר. דורית כיכבה שם לצידן של יפהפיות רבות, כמו פארה פוסט וויקטוריה פרינסיפל מדאלאס.

לאחרונה השתתפה בסידרת הטלוויזיה הפופולארית מגנום. היא היתה התתיכה שהופיעה לצידו של תום סלק, גיבור הסידרה, שהיא מעין ג'יימס בונד טלוויזיוני.

היא מספרת שזה עתה סיימה את תפקידה בתוכנית טלוויזיה עם הקומיקאי הגודע רון ריקלים, והפוסטר החדש שלה, שיצא זה עתה לשוק, כבר שובר שיאים במכירה.



הבעל ג'ואל סטיבנס, שהוא גם סוכן־שחקנים מצליח, מסייע בעסקיה של דורית ודוחף אותה לסדרות־טלוויזיה. ביניהם השחקנית לוטה בלאונס. בתמונה למטה: הפוסטר הקודם.

היא אחת מעשרת נערות הפוסטרים המצליחות ביותר בארצות־הברית



חברת סי־בי־אס, כך היא מספרת, מנהלת משא־ומתן עם בעלה על שילובה בתוכנית טלוויזיה אחרת, שתקרא, בתרגום חופשי, זוג שכזה. חוץ מזה היא מאיימת שהיא מגיעה בחודש הבא ארצה לביקור.

מיגבלה אחת בלבד

דורית הצליחה במקום שישראליות רבות, כמו אורלי חידה, שנית כתר ואחרות, המנסות בכל כוחן לחדור לעולמה של הוליווד, נכשלו. בזכות קשריו הענפיים של בעלה, הדוחף אותה כל הזמן אל הצמרת, בזכות הופעתה החיצונית המלהיבה כל אמריקאי, היא מצליחה להשתלב מדי פעם בסדרות טלוויזיה. בארץ ראינו אותה בתפקיד המשרתת הצרפתיה בסידרה המהגרים, וכן באחת האפיזודות בהמלאכים של צ'ארלי.

לדורית מיגבלה אחת בלבד — המיבטא הישראלי שלה. לכן היא מקבלת כמעט תמיד תפקידים של נשים זרות, בעיקר צרפתיות. היא מנסה להתגבר על המיבטא בעזרת מורה להגוי, העובד איתה מדי



יום. היא לוקחת שיעורי מישחק, סיתחה־קל והתעמלות, עובדת שעות רבות כדי להצליח במיקצועה. דורית תמיד לבושה בצורה מעניינת, ואפילו בעיר כמו הוליווד היא מרשימה תשומת־לב, כשהיא הולכת לפגישות במשרדי מפיקים ובחברות־טלווי־זיה.

נקבות בלבד

אחד **הכיבושים** האהובים עליה הוא מסיבות יום ראשון בביתו של בעל פלייבוי, יו הפנר. אסור לה לצרף אליה את בעלה. הפנר שומר לעצמו את הזכות להזמין את האורחים הזכריים. נקבות, ל־

היא אחת מבאי ביתו של יו הפנר במסיבות יום ראשון

עומת זאת, רצויות, גם אם בעל־הבית אינו מכיר אותן אישית, בייחוד אם הן נראות כמו דורית סטיבנס.

ג'ואל, הבעל, מעודד את ביקוריה ב־מסיבות. הוא יודע כי במסיבות אלה נקש־רות עיסקות רבות בין מפיקים ושחקנ־יות, היכרויות בין בימאים וכוכבניות מתחילות.

דורית סטיבנס עדיין אינה כוכבת, אך היא עושה את הכל כדי להיות אחת כזאת.

עם חום סלק

כוכב־הטלוויזיה האמריקאי הנודע, המגלם את דמותו של מגנום האגדי, שהוא מעין ג'יימס בונד. הסידרה של סלק שוברת שיאים באר־צות־הברית ודורית נטלה חלק באחת האפזודות. דורית סטיבנס היא בת־בית באחוזת **פלייבוי** ונוהגת להשתתף באופן קבוע במסיבות יום הראשון. לדברים, הנוכחות במסיבות המפורסמות של יו הפנר היא חובה. הרבה מאוד מהעיסקות ההוליוודיות מתחילות שם. מפיקים פוגשים שחקנים, בימאים מגלים כוכ־בניות חדשות. דורית מתגוררת עם בעלה בבית הוליוודי טיפוסי, באזור המפריד בין בברלי־הילס ועמק סן־פרננדו.

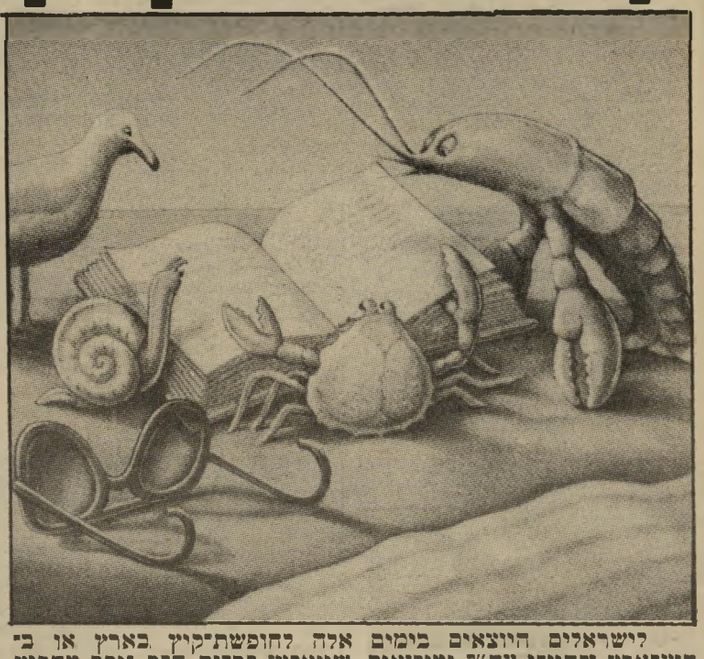


הנמרה דורית סטיבנס בתמונת־פירסום אופיינית, כשהיא לבושה בביגדי נמר פרובוקטיביים וגופה משוך בשמן. כדי לשמור על גיזרה נאה היא ניזונה מאוכל דיאטטי ומקפידה לבקר מדי יום במכון התעמלות. היא ובעלה נוהגים לערוך בביתם מסיבות רבות־משתתפים, שבהן נוטלים חלק רבים משחקני הליווד ומפיקיה. דורית סטיבנס מכריזה על ישראליותה בכל הזדמנות ונהנית בעיקר מתפקידים של נשים צרפתיות, בגלל המיבטא הזר שיש) לה.

נמר של נייר



קריאת קיץ



ישראלים היוצאים בימים אלה לחופשת־קיץ בארץ או ב־חוצלארץ וחיילי צה"ל ומילואים, שיאלצו לבלות חלק ניכר מהקיץ בלבנון, מביא „נמר של נייר" רשימת ספרים מומלצת.

מוחטים

סמיילי ושות'

צמרמורת. אוהבי כתיבתו של **רום מקדונלד**, יחככו ידיהם למיקרא סיפרו צמרמורת (ראה־אור בהוצאת עם עובד). גיבור הספר, **הבלש 12 ארצ'ר**, מייצג את האדם הבודד, החי ומתנהג על־פי חוקי מוסר פרטיים ונוקשים במיקצוע החושף את אותו צד חבוי של החברה האמריק־איח, שאין בה מוסר כלשהו. צמרמורת היא סיפורו של בחור צעיר, שאשתו נע־למת בעת ירח־הדבש שלהם. במהלך מא־מציו של לו ארצ'ר למוצאה פוגשים בעשרות דמויות, המנסות להסתיר את האמת.

עיניי סיני. סיפרו של **ויליאם דרל** מחטים (ראה־אור בהוצאת כתר) מביא את סיפורו של **פוסטר קוב**, תובע מוכ־שר היוצא למאבק חסר־פשרות בד"ר או, האיש הגיבב מאחרי קשר־ההרואין הסיני. ד"ר או שואב את הנאתו מן הכאב שהוא גורם לאחרים. כשהוא רואה בגרימת כאב אמנות לשמה. העימות האכזרי בין ה־תובע ובין מנהיג חבורת־הסמים מתנהל על רקע עולם הפשע של ונקובר, קנדה, על סוחרי־הסמים שלו, הפרוצות, אנשי־האגרוף ושוטרי־החרש שאחדים מהם משתפים־פעולה עם הכנופיה הסינית.

כך אנשי סמיילי. צופי הטלוויזיה שהתמכרו לפני קרוב לשנה לסידרת־המתח הבריטית החפרפרת, יימצאו את המשכה בסיפרו האחרון של **ג'ון לה־קארה** כל אנשי סמיילי (ראה־אור בהוצאת זמורה ביתן מו"לים). הספר ממשיך את הרפת־קותיו של סוכן־הריגול הבריטי **ג'ורג' סמיילי**. בסידרה של הימורים עוצרי נשימה והליכה על סף הקץ, מניח סמיילי את מלכודת־האדם המסוכנת והמתוחכמת ביותר שהונחה אי־פעם בספרות הריגול, וזוכה בקלף הגדול מכולם — באיש ש־הטיל במשך עשרות שנים צל כבד על חייו ועל שירותי הריגול הבריטיים. ה־ספר מוליך את הקורא דרך נתיב של דם ומסע אינטלקטואלי מזהיר אל נבכי נשמתו של יריבו הגדול, המוליך את סמיילי אל פיסגת־חייו ואל העימות הישיר עם ענק־הריגול הרוסי. כל אנשי סמיילי הוא סיפור ריגול קר ואכזרי, סיפור של אהבות נואשות, הממיטות בסופו של דבר אסון על נושאיהן.

סאם 7. **ריצ'ארד קוקס**, אחד ה־מוכשרים שבין כותבי המותחנים הברי־טיים כיום, מביא בסיפרו הראשון ה־מתורגם לעברית סאם 7 (ראה־אור בהו־צאת עם־עובד) את סיפור נפילתו של מטוס־נוסעים אמריקאי על תחנת־ויקטו־ריה בלונדון, ואת מאבקם חסר־המעצורים של פלסטינים בכל מטרה ישראלית אפ־שרית. זה סיפור על יושרו ועקשנותו של חוקר תאונות־מטוסים בריטי, המוליך אל דרכם העקלקלה של מיסמכי אירגון טרור פלסטיני, המגיעים לידי חברי מישלחת ישראל באו"ם. רומן־מתח עוצר נשימה, אמין ואקטואלי.

אקדמה לטרור. **הען מקינס**, אחת ממחברות המותחניים הנודעות ביותר כיום, מביאה בסיפרה אקדמה לטרור (ראה־אור בהוצאת זמורה ביתן מו"לים) את סיפורו של **קולין גרנט**, מומחה ניו־יורקי ל־אמנות, שחווה טרגדיה איומה ומקבל על עצמו משימה קלה לכאורה: לצאת לווינה בשליחותו של מיליונר טקסאסי חובב־אמנות ולרכוש בשבילו בכל מחיר, תמו־נת־נוף נדירה של רב־אמן הולנדי מהמאה ה־17, שהובטחה מהונגריה למערב על־ידי אחד ממתנגדי המישטר הקומוניסטי שם. קולין גרנט, שאשתו נרצחה בהתקפת טרור בוושינגטון, זקוק לנופש ולהרפתקה. הוא מקווה שהנסיעה לווינה תספק לו את שניהם. אך גם בחלומותיו המבהילים ב־יותר לא שיער, שיפול קורבן ברשת תכ־כים כמו זו שבתוכה הוא נלכד מייד עם נחיתתו בנמל־התעופה של וינה. גרנט והגערה החפה והאהובה המלווה אותו, הופכים לחיילים קטנים וחסרי־אונים ב־מילחמה חסרת־רחמים, המתנהלת בווינה בין הצבאות החשאיים של המזרח ומערב, מאז ימי האדם השלישי של **גראהם גרין**.

פסק־זמן. כמעט אין בנמצא סיפרות מותחנים ישראלית. **אמנון ז'קונט**, איש שירות־הביטחון לשעבר, הוא מהישרא־לים המעטים המתמסרים לכתיבת סוג זה של ספרות. סיפרו פסק־זמן (ראה־אור ב־הוצאת עם עובד) הוא בבחינת שגריר ישראלי לספרות המותחנים. זה סיפורו של **א. בן־דור**, ישראלי המשרת בטהרן, אשר נעלם בנסיבות חשודות. ידידו ה־טוב יוצא בעקבותיו למסע של גילויים והרפתקות על־פני בתי־הכלא של איראן, סימטאותיה של איסטנבול ורחובותיהן של ערים שונות במיזרחה ובמערבה של אי־רופה. בדרך נדודיו הוא מגלה את צידם האחר, האפל, של חיי ידידו. פסק־זמן הוא סיפור ריאליסטי המתרחש כאן ועכ־שיו, ועוסק בישראלים ובבעיותיהם על רקע המציאות שאנו חיים בה.

רבי־מכר

אש־זרה

מיטה בהלוואה. סיפורה של אשה מוכה שלא השלימה עם גורלה, הובא בידי **פיית מק־נולטי** במיטה בהלוואה (ראה־אור בהוצאת אדם). זה סיפורה של **פראנ־סין ויז**, שלא היתה טיפוס של רוצחת — לא אכזרית ולא רעת־לב, אלא אשה רגישה ופשוטה, המסורה לביתה וליילדיה. איש לא היה מעלה על דעתו שאשה זו תהיה מסוגלת לקום יום אחד, לשפוך בנזין מסביב למיטת בעלה הישן, ולשרוף אותו למוות ביחד עם כל בית. מישפטה של פראנסין זיעזע את ארצות־הברית ו־הפך לאחד המישפטים המסעירים ביותר שידעה מדינה זו. בעורת עורך־הדין שלה גוללה פראנסין יוז את סיפור חייה — ילדותה, נעוריה ובעיקר חיי־הנישואין שלה, שהפכו בשבילה לגיהינום עלי־אדמות. המישפט מיקד את תשומת־הלב הציבורית לתופעה עגומה הנפוצה גם ב־ישראל: של נשים המוכות בידי בעליהן, נשים שהחוק אינו מסוגל להגיש להן סעד כלשהו.

תככים. אווירן קונרד, מנהלת חב־רת ייעוץ לשיווק ולפירסום, המשמשת ככתבת כלכלית, מביאה בסיפרה תככים (ראה־אור בהוצאת ארז) את סיפור עולם הכספים והעסקים הבינלאומי. **פרנצ'ס־קה קורי**, גיבורת הספר, היא אחת מקומץ הנשים שהצליחו לפלס את דרכן אל צמרת עולם־הכספים של וול־סטריט. ב־פיסגה היא נלכדת ברשת של שוחד, שחיתות, תככי־מין ונקם. זהו עולם של תאגידים רב־לאומיים, מרכז העוצמה ה־כלכלית העולמית, עולם שבו הסיכונים עצומים — והשגיאות גורליות עוד יותר, עולם שהפשע היחידי בו הוא להיתפס. זהו וול־סטריט המשתרע ממיזרח־המפטון ועד לגיבעת הקפיטול בוושינגטון, מג'נבה ועד ערב־הסעודית. זהו וול־סטריט שבו נקלעת צעירה מבריקה ופגיעה אל בין שלושה גברים המאיימים להרוס זה את זה ולמוטט את אימפריית הכספים שלהם.

צ'רלד, גבר מגנטי בעל עקרונות מוסר של לוחם־רחוב, שהרס את כל הנשים שניקרו בדרכו. תככים מכניס את הקורא אל תוך חדרי־ההנהלה של התאגידים ה־על־לאומיים, אל ארמונות השחיתות של השייח'ים ומלכי־הנפט, אל חדרי החדרים של דיוני הסינאט האמריקאי, אל הכספות הסודיות של הבנקים שווייציים ואל חדרי־השינה של האנשים היפים, שאינם יודעים רחמים וגבולות.

מלאך נופל. סיפרו של **ויליאם וורסטברג** מלאך נופל (ראה־אור בהו־צאת אדם) הוא בגבול שבין רב־מכר לספר בלשי. גיבורו, **ג'וני פיבודוייט**, היה זמר־כוכב בשנות ה־40' המוקדמות. ב־מילחמת העולם השנייה גוייס להופיע לפני חיילי ארצות־הברית בצפון־אפריקה, שם נפגע בהתקפת־מחץ של הלופטוואפה הנאצי ואיבד את זיכרונו. **האריי אנג'ל** הוא בלש פרטי ניו־יורקי, המתמחה בתבי־עות גירושין ובחיפוש תכשיטים אבודים של ישישות, דמות עירונית וחסרת עבר. לקוח מיסתורי שוכר אותו למצוא את עקבותיו של זמר הסווינג, עשר שנים אחרי שהזמר נשכח מלב כל.

אש זרה. סטיבן קינג, מחבר אש־זרה (ראה־אור בהוצאת דומינו) נחשב מ־סופרי הגל החדש של סיפרות האימה ה־אמריקאיים. זה סיפור בעל איכות סיפרו־תית גבוהה, המביא את סיפורם של אב וילדה, הנודדים ברחבי ארצות־הברית, כא־שר הבת ניחנה בכושר יוצא־דופן של הצתת אש בעזרת ברק עינייה. הספר אינו מומלץ לקריאה לאלה החוששים מפני סיו־טי לילה.

אבק כוכבים. ויליאם גולדמן, מח־בר אבק כוכבים (ראה־אור בהוצאת ארז). הוא אחד מהחשובים שבכותבי התסריטים בהוליווד, הממקד את עלילת סיפרו בעיר־הכוכבים, תוך שהוא משתמש בהיכרותו ה־קרובה עם סודותיה הכמוסים של הוליווד, כדי להגיש לקורא ספר מרתק. גולדמן, שעשה את פירסומו ברבי־מכר נוסח איש המרתון, מביא בסיפרו אבק כוכבים את היפים והיפות, את הנשים והגברים שב־צמרת, המוקפים פירסום ותהילה, הפוח־דים לאהוב, פוחדים לגעת, פוחדים שאם יאטו את הקצב ייעלם הכל. אנו פוגשים בסיפרו את „המבטיחים" — אותם צעירים מלאי־תיקוות לכבוש את העולם, המוכנים לעשות הכל כדי לזכות בתפקיד גדול





בקולנוע. אנחנו פוגשים בספר גם את „הנכזבים" — אלה שנותרו מאחור באותו מאבק קשוח על העושר, התהילה והפיר־סום. באבק כוכבים ישנה גלריה של מפי־קים, אילי־הון ופרוצות — כולם רעבים, כולם ערמומיים ומלאי תחבולות, כולם מוכנים להקריב את הכל כדי לזכות ב־מקום בצמרת. השבוען ניוזוויק כתב על אבק כוכבים: „ספר חריף, משחית ו־מבדר".

הנוסחה. סטיב שאנן, בסיפרו ה־

נוסחה (ראה־אור בהוצאת דליה פלד), מביא מירכב עלילתי המבוסס על עובדה, על סיפור העלמה של הנוסחה לייצור דלק סינטטי בשלהי מילחמת־העולם השניה. נוסחה, שלמרות משבר־האנרגיה של ימינו — טרם נמצאה. סיפור הנוסחה מתחיל ב־1913 במדען גרמני, התן פרס נובל, בשם **ברג'ס**, שגילה כיצד ניתן להפיק דלק מפחם. **היטלר** עודד את ייצורו של דלק הידרוגני זה. זה סיפורה של מעין נוסחת מרידוך שנעלמה בסופה של מילחמת ה־עולם. 33 שנה מתום המילחמה נקרא **בארני קיין**, חוקר מלוס־אנג'לס, לפתור את תעלומת הרצח הברוטאלי של מפקד מישטרת בוורלי־הילס. בחקירה מגלה קיין קצה חוט, המוליך אותו בנתיב החקירה לצללים האפלים של עולם הנפט, כאשר במאבק רב־תושיה הוא חוצה יבשות ו־מחפש אחר אותה נוסחת דלק מוצק חמקמקה. הנוסחה ניצב בראש רשימת רבי־המכר של ניו־יורק במשך שבועות רבים בשנת 1980.

מדע בידיוני

יקום פרטי

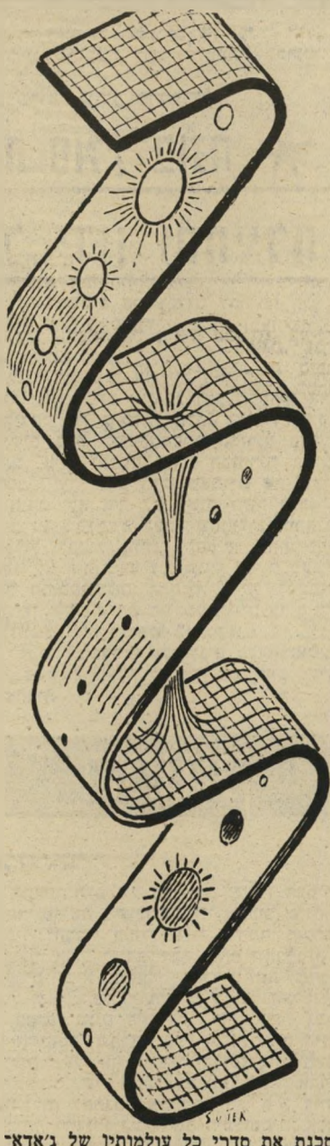
כוכב ושמו שאול. קורדוויינר **סמית** (שמו הספרותי של ד"ר **פאול מירון אנטוני לינברגר**), בסיפרו כוכב ושמו שאול (ראה־אור בהוצאת עם עובד) מתאר עולם דימיוני, מהמוצלחים העשירים והמדהימים שבין העולמות ה־דימיוניים שנבראו אי־פעם. היקום של סמית מתרחש בין השנים 6000 ו־16000 אחרי הספירה, עולם של שרי־השבחה, סוגים, שדרות אלפא־רלפא. סמית מתאר סאגה של העתיד, שבה חיים גיבורים, גבלים, חיות שהפכו לאנשים, תרבויות־מחר לכל פרטיהן. זהו מסע לעתיד ש־אינו דומה כלל להווה שלנו ויחד עם זאת, אמין עד להפחיד.

בים האפלה. **גרגורי בנפורד** מביא בסיפרו בים האפלה (ראה־אור בהוצאת לדורי) את השנים האחרונות של המאה ה־20, כאשר מתגלה כוכב־שביט חדש, ש־חישובי מסלולו מעידים כי הוא מתקרב אל כדור־הארץ. כוכב־השביט איקרוס קו־רץ מחומר מוצק ופגיעתו עלולה להביא שואה על כדור־הארץ. האסטרונאוט **ני־ג'ל וומסלי** נשלח כדי לבוא במגע עם איקרוס ולאדות אותו. אך מה שגיג'ל ומסלי מוצא מתחת לקליפתו של כוכב־השביט גורם לו להפר את ההוראות שקיבל, ולסכן את מרבית תרבות האדם. בבים האפלה נוסף מימד מרתק לספרות המדע־הבידיוני — התפתחותו הפנימית המרתקת של ומסלי האדם, המוצא שעליו לחפש משהו שהאחרים אינם מסוגלים לה־בין. עולמו של אדם, שביתו האמיתי הוא ים־האפלה ללא גבול שבין הכוכבים.

אחר־הצהריים הארוך על פני האדמה. כמה מספריו של סופר המדע הבידיוני **בריאן אולדיס** כבר ראו־אור בתרגום לעברית. עלילת סיפורו אחר־הצהריים הארוך על פני האדמה (ראה־אור בהוצאת עם עובד) מתרחשת מיליוני שנים בעתיד, כאשר כדור־הארץ האט ממרוצתו. השמש מחממת את צידו האחד והיא עצמה מתקררת והולכת, כתוצאה מכך, עולם החי על פני היבשות והימים משתפתחים צמחים מעוותים האדם מתנוון וחי בין צמרות העצים. זהו סיפורם של סוגי צמחים ומיני חיות ויצורי־בלהה, הנאבקים זה עם זה בעולם המדומים נצחי, בתבל שהפכה ליער־עד מאיים. זהו סיפורם של אחרוני בני־האדם המחפשים את מקומם בעולם מחריד זה.

מסע לעולם מטורף. **סטיבן גולד־דין** בסיפרו מסע לעולם מטורף (ראה־אור בהוצאת ארז) הוא עוד אחד מסידרת הספרים המבוססת על סידרת הטלוויזיה המרתקת של **ג'ין רודנברי**, מסע בין כוכבים. שנקודות הציון העיקריות שלו הן, בבל שעל פני כדור הארץ ועוד 30 עולמות מיושבים בחלל, כאשר המטרה היא כוכב אפסילון־דלתה־4.

יקום פרטי. פיליפ חוזה פארמר, אחד מחשובי סופרי המדע הבידיוני, מביא בסיפרו יקום פרטי (ראה־אור בהוצאת עם עובד) את סיפורו של עולם מדרגות רב־שכבתיות, כאשר בכל מדרגה קיים עולם שלם, מיושב באנשים ובחיות מופלאות. בורא תבל זו, **ג'אדאוין**, התקין שע־רים בין השכבות ובין העולמות. אלא שפלשיתם של הפעמונרים — בוראים מורדים שהתבייתו על גופות אנושיים —



מסכנת את סדרי כל עולמותיו של ג'אדא־ווין. הפעמונרים חותרים להשתלט על ה־יקומים הפרטיים.

זמן הערער. **קייט וילהלם,** מחברת זמן הערער (ראה־אור בהוצאת לדורי) מביאה בסיפרה עוד אחד מאותם תיאורי־אימה של עולם המחר. הספר מתאר בצורה חמורה הפוקדת את מערב ארצות־הברית, ומביאה מיליוני רעבים לנוי מיזרחה. אשה אחת, **ג'ין בריוטן**, בורחת בכיוון ה־הפוך. היא בלשנית המסוגלת לפענח כת־בי־סתר וממצאת בשפות החייזרים. ג'ין פונה למקום היחידי שבו היא עשוייה לחוש בטוחה — לביתו השומם של סבה בצפון־מערב ארצות־הברית, שם מחכה לה הפתעה.

ספ האירוע. **פרדריק פול,** הנחשב לאחד מוותיקי מחברי המדע הבידיוני, מביא בסיפרו ספ האירוע (ראה־אור ב־הוצאת עם עובד) את סיפורו של **רובין ברודהד** החוזר לחלל. על אף הנוו הרב וחייו המאושרים בחברתה של **אס־יה**, הוא מוכה ריגשות־אשם כלפי **קירה מוינלין**, שאותה נטש בעבר בחלל. ב־מהלך הגיחה המזהירה שלו לחלל, הוא בוחן את גילויו של מיפעל־המזון ההיצ־י, אשר פותח אופקים חדשים לפני האנושות, בעוד שכדור־הארץ סובל ממחזור בלתי־מוסבר של קדחת והזיות.

סמניסלב לם, הסופר הפולני **סט־ניסלב לם,** נחשב כחשוב שבין סופרי המדע הבידיוני במיזרח־אירופה. באחרונה טרחה הוצאת שוקן ופירסמה שלושה מ־ספריו בתרגום לעברית. ב"טיים החלל פירקס מובא תיאור מסעותיו בחלל של האסטרונאוט הפרעל בקו טרנס־גליקסי אל הירח. על פירקס מוטל לחקור כמה תאו־נות מיסתוריות שהתרחשו בקו זה, ולם מתאר אדם אמיץ, סקרן ובעל תושיה, היוצא להתמודד עם מרחבי החלל החיצון.

בסיירת החלל, ניצחון, מביא לם את סיפור צוות החללית **ניצחון**, שמוטלת עליו המשימה להגיע לרגיס 3, כדי לחפש אחר ספינה־אחות, **קונדור**. כאשר מאת־רים אנשי ניצחון את ספינת־החלל האבו־דה, מתברר להם כי למרות המזון הטרי שהיה בידיהם, מתו אנשי **קונדור** ברעב.

בכנס העתידנים מביא לם את הקורא דרך מהפיכה ומילחמה כימית לתקופה של פסיכימיה מוחלטת — שבה מתעורר תייר החלל **איוואן טיכי** משינה ימוקה בהשפעת ניטרוגן נוזלי, ומגלה שכדור־הארץ הפך לגן־עדן. שוב אין האדם צריך להתמודד עם בעיות של מחסור במזון, צפיפות אוכלוסין, מגורים לא מתאימים. האדם יצר אוטופיה המבוססת על מערכת כימוקרטית של מימשל — ולכן כל מה שהאנושות רוצה, היא משיגה בעזרת כמו־יות גדולות של סמי הזייה.

מין

היא

היא (ראה אור בהוצאת אלבית) הינו ספר של **„אהבה בלתי אפשרית בין גבר לאישה".** מחברו של הספר הוא **אנני־מוס**, שהוא לטענת המו"ל **„סופר בעל שם עילמי"** שהעדיף לכתוב אותו בעילום־שם. המחבר גם מסביר בדברי הקדמתו את הסיבה שהביאה אותו להסתיר את שמו: **„... הסיבה העיקרית נעוצה בסיגנון וב־תוכן האמיתי של „היא". ניסיתי לתאר בספר סיפור־אהבה פשוט ואמיתי — את האמת לאמיתה כמו את המשטות... ולכן, שפת האהבה הארצית, היא גם השפה הכנה הטובה ביותר. בעבר היתה הפרידה בספרות, בין המילה הכתובה והעשייה ממש. ב„היא" ניסיתי לאחדן מחדש..."**

היא הוא ספר שקוראים שמרניים עשו־יים לכנותו כרומן פורנוגראפי, בשל תיאו־רי המין הממלאים את עמודיו, והתצלום המגרה שבעמוד השער. היא הוא אכן ספר שעיקר עליתו היא קשר מיני בין גבר ואישה בגיל־העמידה, הנכנסים להרפתקה שבה הם חושפים את חושיהם עד תום. ספר מומלץ לאלה שאוהבים סוג זה של ספרות.

גורל

ניחוש

שני ספרים שראו־אור בעברית באחרו־נה, עשויים להנעים לרבים את ימי ה־חופש שלהם. הספר הראשון, ניחוש העתיד, שאותו ערך **בן מרדכי אלישע** בסיוע **אורנה לוי ויהודית זמיר** (ראה־אור בהוצאת אליישר) מביא את עולם ניחושי העתיד לסוגיהם השונים.

ניחוש העתיד מתחיל בקריאה במשקעי קפה או תה, ניחוש על פי קוביות, על פי קלפים, נומרולוגיה (תורת המיספרים); ימי מזל לחתונה, כירונומיה וכירומנטיקה (כף היד), מולופוזיה (תורת נקודות החן), פשר החלומות, פרנולוגיה (חקר בליטות הגולגולת), אסטרולוגיה ומזלות, אייי־צ'ינג, ניחוש על פי אבני חן ושיטות ניחוש עתיקות. ניחוש העתיד מעוטר ב־ציורים מרשימים ובעזרים חזותיים רבים, לכל אלה המאמינים כי ניחוש העתיד שלהם עשוי להתגשם.

הספר השני קריאה בקלפים, מאת **יואב בן־דוד** (ראה־אור בהוצאת כתר) מביא את אותה טכניקה עתיקה ומקובלת של חיזוי העתיד, הנמצאת בשימוש של מגי־די־עתידות בעולם כולו מזה מאות שנים. הקריאה בקלפים מתאר את אופני ניתוח ההווה שאליהם ניתן להגיע באמצעות ה־קלפים, תוך הבנה טובה יותר של העבר ותיאור מפורט של המצפה למאמין בעתיד. את השיטות אשר מתוארות בקריאה ב־קלפים ניתן ליישם בקלפים שאפשר להי־שיגם בארץ.

ניחוש העתיד וקריאה בקלפים עשויים לשמש מישחק חברתי מרתק בחופשי־הרחצה וביחידות־הצבא, ולהעניק שעות רבות של בילוי מרתק.

תיירות

ניו־יורק לישראלים

בימים אלה ראה־אור סיפרה של **נעמי בן־גור** ניו־יורק אחרי חמש (בהוצאת זמורה ביתן). הספר הוא ככותרת המישנה שלו **„מדריך לבילוי ולביזבוז בניו־יורק".** במדריך עצות כמו: מה לקחת לטיול בניו־יורק; מיספרי טלפון שימושיים ב־עיר; חדשות מן הארץ; שמרטף ועוד. בפרק מהווי העיר מתייחס המדריך לנוש־אים כמו: האם אפשר להסתובב בלילה במנהטן? כיצד להימנע מפגיעות ומכיי־סים? שוד ברחוב; רכיבה על סוסים; שייט בסנטראל פארק; קוריוזים טלפוניים ועוד.

בפרק תוכניות סיורים בעיר ישנה רשי־מת אתרים מומלצים לסיור ולביקור. ב־פרק ממיפעלי התרבות בעיר מובאת רשי־מת קונצרטים; בלט; תיאטרון, מוסיאו־נים; כרטיסים מוזלים; חנויות ספרים הפתוחות מאוחר ועוד. בפרק מועדונים בעיר מובאת רשימת דיסקוטקים, מועדוני־לילה, בארים; בארים לרווקים. בפרק מיסעדות העיר רשימת מיטב המיסעדות בניו־יורק בהתאם למפתח של סיגנונות אכילה לאומיים.

ניו־יורק אחרי חמש נפתח במבוא, ובו שני ציטוטים, האחד משל **מרשל מק־לוהאן: „ניו־יורק היא בירת המחפשת לה ארץ"** והשני משירה של **לייזה מיי־נלי „אני רוצה להתעורר בעיר, שאתה נמה לעולם".** בסיפרה של בן־גור מצוי פרק סקס בניו־יורק ובו פרקים כמו: ארוטיקה בכל מחיר; מין... לאכילה („באמריקה התפשית, לא רק שמותר, אלא תוכלו אף לאכול עוגה בצורת שד



של אשה, אחזריים חלקי־גוף מבחרים אחרים, או ללקק שוקולד על מקל בעיצוב זכרי..."); מופעי הצגה; סרטים פורנו־גרפיים; סרטים להומוסכסואים; מין ב־הופעה חיה; מין קבוצתי; מין ב„גן חיות; פנטאסיות מיניות; מין לא־קונבנ־ציונאלי („לא היתה זו הצגה מתוכננת, ובעלי נטיות מאזוכיסטיות נעמדו בתור ל...הצלפה. גם המצליפות התחלפו ביתדין — סיף־כל־סוף זוהי מלאכה לא קלה — ובעת ההפוגה התעלסו זו עם זו על ספת־עזר...") ומישדרים של תחנת טלוויזיה כחולה, המקרינה סרטים פורנוגראפיים ו־תוכניות טלוויזיה שהמראיין מתפשט בהן עם המרואיינות.

ניו־יורק אחרי חמש הוא בבחינת פק"ל לכל ישראלי היוצא לנוח מהמילחמות ל־ניו־יורק, כדי שידע מה ואיך לעשות בעיר הגדולה הזאת.

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כתבת־שער תחת הכותרת „הם מטיילים — אתה משלם!" שעסקה בהפרעותיהם התכופות של מנהיגי המפד"ל ועסקניו לחוץ־לארץ. מדור „הנדון" הוקדש לסיכום פרשת הטבח בכפר־קאסם ומישפט הרוצחים, אנשי משמר־הגבול. מדור המישפט הביא את העדות הראשונה במישפט יעקב הרוזן, תחת הכותרת „ש.ב. : שקרן בשבר", וניתוח את עדותו של פרוקוקטור הש.ב., דניאל זרחיאני.

פרשייה מזרה נגולה תחת הכותרת „כוכבים נולדים כרחי יפת". היה זה אחד מסיפורי ההזנאה המצוירים של שנות ה־50, סיפור הנאצתם של תמימים שהובטח להם להשתתף בכוכבי־קולנוע בסרט ישראלי.

בשער הגליון: ח"כ מרדכי נורוק מהמפד"ל.



„העולם הזה" 1029
תאריך: 3.7.1957

השחלטות דחית על המדינה ✶ מילחמות סולל־בונה ✶

בן־גוריון בכתב ובעל־פה ✶ "יגאל ידין והחיילת

הממשלה

הסימפוזיון הבלתי גמור

הקואליציה הממשלתית הנוכחית נולדה על רגל שמאל. רק אחרי שבן־גוריון חילק את כל התיקים החשובים לאנשי מפא"י, מפ"ם ואחדות־העבודה, הגיע לחלוקת השאריות לאחים הצעירים של המישפחה.

לפרוגרסיבים (ל"ע) נמסר תיק־המישפטים, שהפך מזמן לאחוזתם הפרטית. לדתיים נשארו רק שלושה פירורים: תיק־הדתות, תיק־הסעד ותיק־הדואר. הראשון שייך להם ממילא, האחרון הוא כמעט חסר־ערך, מאחר שלשר־הדואר אין שום השפעה במישרדו, ההולך מדחי אל דחי תחת ידי השליט האמיתי: מנכ"ל המישרד, חיים בן־מנחם, איש מפא"י צרוף.

כל זה לא מצא חן בעיני משה שפירא, מנהיגם הערכי של הדתיים. עוד לפני הבחירות לכנסת, אחרי התפטרותו של ישראל רוקח, הובטח לו מישרד־הפנים לצמיתות. משהופרה ההבטחה, נכנע שפירא, שהסביר לחסידיו את הקורבן בצורך השעה החמורה, הדורשת ליכוד צבאי מול הסכנות הצבאיות.

אדיבות כמלכודת. בינתיים זרמו מים רבים במיצר טיראן ובתעלת־סואץ. ענייני הביטחון נרגעו, והשרים הדתיים נזכרו בעוול שנעשה להם בשם הליכוד הלאומי. הם נזכרו גם בארבע דרישות המינימום שהציגו עם כינון־הממשלה, ו־שנתקבלו עקרונית עלי־די דויד בן־גוריון.

הדרישות:

- חקיקת חוק ארצי לביעור החזיר.
- הכנסת כמה שינויים בחוק החינוך.
- חקיקת חוק שבת בנוגע לעבודה בחרושת ובתחבורה.
- חקיקת חוק למועצות הדתיות.

הדרישה הראשונה בוצעה, השנייה היתה חסרת־חשיבות. נשארו שתיים. כששלחו הדתיים מיכתב רשמי לראש־הממשלה והוזמנו באדיבות לישיבה גדו־לה, הופתעו לשמוע מפי אנשי מפא"י הצעה נדיבה: שינסחו בעצמם שתי־הצ־עות חוק הנראות להם.

הדתיים הבינו מייד שנפלו בפח. הם לא יכלו להציע חוק־שבת בתחבורה, ועוד פחות מזה חוק למועצות הדתיות.

בומראנג. הסיבות לכך היו פשוטות, ידועות היטב לבן־גוריון. הדתיים הבטיחו שלא לעורר שום דרישות לגבי הפסקת תחבורת השבת בחיפה. כי אילו הציעו הם עצמם את החוק שיתיר את חילול־השבת החיפאי, היו נראים כבוגדים בעיני בוחריהם.

לגבי המועצות הדתיות היה המצב קשה עוד יותר. כיום אין כל חוק המסדיר את בחירתם של מוסדות אלה. בהיעדר חוק, עושים בהם עסקני הפועל־המזרחי כבשׂ־להם. אילו נקבעה צורת הבחירות בחוק רשמי, היו רבים מהם מאבדים את מש־רותיהם. לא היה להם שום חשק לכך.

ברגע שהדתיים הבינו שהטילו בומראנג העלול לקטול אותם, החליטו להתכופף. שוב לא היה להם שום עניין בסיום מעשי של הסימפוזיונים המתנהלים על־ידי בן־גוריון. להיפך, הם היו מעוניינים כי סימ־פוזיונים אלה יימשכו בלי קץ.

וכששני הצדדים מעוניינים בכך, יכולים סימפוזיונים כאלה להימשך עד ליום הדין האחרון.

המשק

בית־הלל

התקפת־הלב של הלל דן, שעות מעטות אחרי פגישה סוערת עם לוי אשכול, פינתח ספיר וחבריו בסולל בונה, היתה מיקרה מצער. אולם ליודעי־דבר היתה יותר מזה: נקודת־השיא במאבק שהכריע את גורלו של הענק הכלכלי השולט במשק הארץ.

במשך שנים היה הלל דן (57), גבר נמוך־קומה ושחרחר בעל הבעת פנים מוג־גולית (על אף מוצאו הליטאי), כימעט דיקטטור של המשק ההסתדרותי. אחרי שהצליח להתגבר על מתחרהו, ח"כ דויד הכוהן, ולשגרו לקאריירה דיפלומטית, הפך שליט כל־יכול: הבוס של סולל בונה, ה־בוס של חברת השיכלומים ולמעשה הבוס של התיכנון התעשייתי במשק.

תחת ידיו שלח סולל בונה את זרועותיו לכל הכיוונים. הוא הקים את קריית־הפל־דה, רכש עשרות מיפעלים בשטחים אח־רים. לבסוף שלח את ידו לרכוש גם בנק — בנק סחר חוץ.

מגרדי־שחקים. אולם ההסתדרות לא חייתה על סולל בונה בלבד. תחת כנפיה שוכן גם בנק הפועלים, שראה בעין רעה מאוד את הפעלתו של בנק הסתדרותי מת־חרה. הוא פנה למוכיר הכללי של ההס־תדרות, פנחס לבון.

לפתע נתברר כי אנשים רבים ראו בעין זועמת את הפיכת בית־הלל למגרד־שח־קים. נוצרה קואליציה רחבה של אנשי־משק מפ"איים, שהיה להם אינטרס משו־תף: לעצור את הלל דן. בין אלה בלט פנחס ספיר, שר המיסחר והתעשייה, ה־קשור עם גורד־השחקים הכלכלי השני של ההסתדרות: חברת מקורות החולשת על אימפריה מסועפת של מים ונפט.

בניגוד לסולל בונה המשגשג מפני ש־כמעט שאינו משלם מס־הכנס, הרי מקו־רות משגשגת מפני שהיא מקבלת תמיכה ממשלתית ישירה. ההתחרות בין שני ה־ענקים הגיעה למימדים רציניים. כשעברה הלחישה בצמרת ההסתדרות שיש לעצור בעד הלל דן, לפני שיהיה חזק מדי ויכ־ריע בבוא היום את המאבק על השילטון במפא"י, היתה החזית שלמה.

שטח־הפקר. יהלום חותך יהלום, והלל מכה את הלל. אויבי הלל דן לא נאלצו להרבות בחיפושים אחרי אדם שכדאי למ־סור לו את ירושת הלל דן: הלל כהן, גם הוא ממנהלי סולל בונה.

בשיא המערכה הופל הלל דן, לשעבר תלמיד רפואה, למשכב על־ידי התקפת־לב, דבר שהקל מאוד על אויביו. בעודו רתוק לדירתו בחיפה, פירסם דבר מאמר ארוך, שבו מנה את כל חטאיו, גילה שדן אינו אלא ילד־טיפוחיו של שטח־ההפקר המשקי. אבל המאמר לא ציין במה ייבדל הלל כהן מהלל דן. בינתיים פוטר דן מהנה־לת חברת העובדים, נשאר רק בהנהלת סולל בונה.

סולל בונה נשאר בית־הלל. רק שם ה־מישפחה השתנה.

חל־אביב

מגילת העצמאות והחזיר

אזרחי תל־אביב, הצורכים מדי חודש 800 טון בשר חזיר (לעומת 200 טון בשר כשר), הסתגלו במהרה לחוק העירוני ה־חדש, האוסר גידול חזיר ומכירתו בתחומי העיר. הם המשיכו לקנות את הבשר ה־אסור כמקודם. רק המחיר היה גבוה יותר.

אולם תושב אחד לא השלים עם המצב החדש. היה זה מישל קוסטה מנשה, נוצ־רי, תושב יפו. למנשה היה רישיון לגידול חזיר ומכירתו, בעל תוקף עד סוף שנת 1957. החוק החדש נטל מרשיון זה את תוקפו. אך מאחר שקהל לקוחותיו של מישל מורכב כמעט כולו מדיפלומטים ו־עובדי נציגויות זרות, אנשי כנסיה ותוש־בים נוצרים, סירב הוא לראות את עצמו מחוייב לקבל את החוק היהודי הדתי.

כשם שהיהודים בגולה היו מגישים תע־צומות ותלונות לפריצים הנוצריים, על פגיעה בחוקי־הכשרות וחופש־הדת של־הם, ניגש עתה מישל ללחום בעד חופש הדת הנוצרית מפני חוקי־הכשרות היהו־דיים. הוא גייס את תמיכת ראשי הכנסיות ויצא לקרב מישפטי על החזיר.

באמצעות עורך־הדין עזריאל ברק פנה אל ראש עיריית תל־אביב, מישרד־החוץ ומישרד־הפנים. היה זה רק צעד ראשון. אחריו מתכונן ברק לפנות לבית־המישפט העליון, להביא לעזרתו לא פחות ולא יו־תר מאשר את מגילת־העצמאות של מדי־נת־ישראל.

במגילה זו נאמר בפירוש, כי מדינת ישראל תבטיח חופש דת לכל אזרחיה, ו־היא עומדת לדעת ברק, מעל להוראות ה־עיריות או הכנסת.

אונשים

● במסיבת עיתונאי־חוץ שקיים השבוע, נתן ראש ממשלת ישראל **דויד בן־גוריון** דוגמה קולעת לשיטת הכחשותיו. כ־אשר שאל אותו אחד העיתונאים מה יש לו לומר על הצהרה שנשא בשעתו, לפיה לא יוכל להיות שלום עם עמי־ערב בימי חיינו, השיב בן־גוריון בשאלה: „אני אמר־תי כך?" „לא." השיב לו העיתונאי השו־אל, „אתה כתבת כך." „אהה!" אמר בן־גוריון, „ידעתי שלא ייתכן שאמרתי דב־רים כאלה."

● תקרית משעשעת אירעה לא מכבר לרמטכ"ל צה"ל לשעבר, הארכיאולוג **יגאל ידין**. יום אחד, סיפר הוא, אסף במכוניתו חיילת שחיכתה לטרמפ. בעלו־תה למכונית, שאל אותה נוסע אחר, אם היא מכירה את הנהג, שהיה רמטכ"ל. השיבה החיילת: „לא. מאין לי להכיר אותו? הרי רמטכ"לים מתחלפים כמו זבו־בים."

● **המוכיר הכללי של ההסתדרות פינ־חס לבון** על הקרן הקיימת לישראל: „מסופקני מה טעם יש לקיים מוסד הגבוה, לדבריו, מיליון ל"י לשנה בארץ, תוך הוצ־אות גבייה של חצי מיליון ל"י."

הנדון:



אללה ירחמו

שתי מדינות מחלקות אימים בארץ מזה שלושה חדשים
שתי מלים ערביות:

الله يرحمه

„אללה ירחמו". אללה ירחם עליהם ברוב דיין אמת הן הין חונף שחפשיים את הפצצה. אשר הרגה 47 נפשות בכפר־קאסם. הרי ההחפוצצות הנוראה עודם מהדהדים כמעט בכל יום בעתוני־קבוצר הם נשמעים כצחוק האכזרי של רוחות רשות.

* * *

ליד כפר־קאסם, בין פועים וקדות־מרשים, עץ בן לילה בית־קברות חדש. בשורות ארוכות ובלתי־שורות משתרעים הקברים — פשוטים, ארעיים, מכוסים בשכבת מלט. אשר יד בערי־מואסות חרטה בה את השמות. הנה הם מושלי הארבעים־ושבעה: גברים ונשים, ◀

אללה ירחמו היו שתי המילים שהילכו אימים על ישראל של שנת 1957. „האל ירחם עליהם!" אמר קצין צה"ל לפקודיו בערבית, ובכך התיר את דמם של תושבי כפר־קאסם. למילים אלה, ולמישפט מוקדש מדור **הנדון**.

מיכל רשל
מומחית לקשרי חוץ.

כן, עליה להיות מומחית כדי לקשור את אנשי העסקים, המפעלים והחברות, עם תכנית הנסיעה המתאימה בדיוק עבורם.

תפקידה ותפקיד חבריה לעדכן, בתאום עם סוכני הנסיעות, את לקוחות אל על בדבר אפשרות עיסקות מיוחדות ושירותי החברה המגוונים לאורך נתיבי הטיסה.

מיכל רשל וחבריה לשרותך תמיד.

מיכל רשל רואה ביעד שלך את היעוד שלה.



אל על

היעד שלך - היעוד שלנו.

שוופס קולה

קולה בינלאומית בתוספת טיפת לימון

טעם חדש לחיים



הטעם הבינלאומי שחיכית לו. נסה אותו עוד היום. תהנה.


TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK
BY APPOINTMENT TO THE ROYAL DANISH COURT
TUBORG
בירה טובורג
Tuborg Beer
BY APPOINTMENT TO
THE ROYAL DANISH COURT
THE ROYAL SWEDISH COURT
Tuborg Beer
TUBORG BREWERIES LTD. DENMARK

גיתם מערכות תדמית

גם אם אינך מיצא במיליונים...



עסקות ענק של יצוא ויבוא מתגבשות ומתבצעות במשרדינו.

בעסקותיך נטפל באותה מידה של אחריות ומקצועיות:

- בדיקת שווקים ולקוחות פוטנציאליים.
- הדרכה בהליכים הבנקאיים של העסקה.
- רשת ענפה של שלוחות בנק הפועלים ולמעלה מ-1,000 בנקים קורספונדנטים מהידועים בעולם, יסייעו בקידום עסקתך.
- מימון לכל אחד משלבי עסקת היצוא.

הכנס לאחד מסניפי הבנק בכל רחבי הארץ; הקם את הגשר הבינלאומי שלך, איתנו.

נצל את הגשר הבינלאומי

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים בע"מ

מאת מאיר תדמור

עמלות־ענק לסוכני הנשק

כל מי שרוצה ויכול לספק ציוד למישרד־הביטחון, שמקורו בחו"ל, חייב להירשם כסוכן במינהל הרכש של מישרד־הביטחון. הרישום הוא לא רק למען הסדר הסוב, אלא בעיקר, כדי שהמשרד יוכל לדעת, מה גובה העמלה שגובה הסוכן על סירחתו, אם הוא טורח ואם אינו טורח כלל. השיטה פועלת כך, שהסוכן נותן את מלוא המידע על העמלה שהוא מקבל מהחברה שהוא מייצג, ואם זו גבוהה מהנראה למישרד־הביטחון, חייב הסוכן להחזיר את ההפרש למישרד זה. הסדר זה, המעוגן בחוק, קיים רק כמה שנים.

לעיתים קרובות היה הסוכן בישראל מקבל עמלה שמנה, גם אם לא טרח כלל בעיסקה. כך למשל ידוע המיקרה של מטוסי המיראז', שנקנו ישירות בצרפת מהמיפעל, ורק אחרי שנתחתמה העיסקה, נודע עליה לסוכן. אבל את עמלתו חייב היה לקבל. היא היתה כלולה בתחשיב של היצרן. כל עוד מדובר בעשרות או מאות אלפי דולר, ניחא. אך כשהעיסקות היו בסדר גודל של מיליונים רבים והעמלה מיליונים מעטים, שעבורם לא טרח כמעט הסוכן, וגם אם טרח, היתה העמלה שנטל ללא כל יחס לסרחה שטרח, בא החוק לקבוע מתי, כמה, ולמה.

מתברר, שעד מהרה מצאו כמה סוכנים דרך לעקוף, או למנוע עיסקות בהם יהיו חייבים לגלות את גובה העמלה. נניח שמישרד־הביטחון מבקש לקנות ציוד מסויים באמצעות הסוכן בישראל, של יצרן הציוד בחו"ל. מישרד־הביטחון פונה ומבקש את רשימת המחירים בציון העמלות. הסוכן הישראלי מסרב לנקוב בשיעור־העמלות, אלא במחירים בלבד, בשקלים. עכשיו יש אפשרות לפטת ליצרן בחו"ל, אך זה מפנה אותך לסוכן בארץ. זה אומר: „לא רוצים, אל תקנו." אבל מה עושים כשצריך? קונים בלית־ברירה ומשלמים עמלות ענק, מחוסר־ברירה.

יש דרך נוספת למנוע התעשרות של סוכנים מסוג זה על חשבון עם ישראל: לקנות אצל סוכן בחו"ל. לא תמיד זה עובד, אף כי בכל פעם, מתברר, אפשר לחסוך סכומי־עתק.

זה קרה בעבר, וזה קורה גם ברגע זה.

פחות כסף במחזור, יותר ריבית בבנקים

מה יהיה? שאלה טובה. זה כמו השאלות על מזג האוויר באנגליה. אצלנו כרגע שרבי. כבר לא מדברים על ההיטל, משלמים כשמוכרים וזהו. מה שמדאיג את מקורבי הבורסה הוא, הצורך לשחק בינם לבין עצמם ולגלגל מעט, ליתר דיוק מחציית מהיקף הכספים שלפני ההיטל. זה מה שמדאיג, ובצדק.

עכשיו צריך גם להסביר איפה הכסף



נגיד מנדלבאום
דופקים את הבנקים

החסר: כל יום חסרים בערך 250 מיליון שקל במחזור היומי של הבורסה. מה קרה ולמה? המשקיעים הקטנים שנהגו לשחק בבורסה, הפסיקו לשחק. חלק מגוייס, חלק מחכה לסיום המילחמה וחלק ברח למט"ח. הנה, יש לכם תשובה מלאה למה שקורה.

ויש עוד שאלה, עד מתי? פשוט עד לרגיעה, או כשיחליטו הפלאנגות של פייר ג'ומייל, להקים ממשלה בלבנון, אולי.

אפילו שהמחזורים היומיים קטנים, הת־נודות במניות גדולות מהרגיל. מיספר המ־ניות נשאר כשהיה, אבל אפשרויות הטיר־טור לא קטנו, להיפך, גדלו. בפחות כסף אפשר להריץ יותר מהר, אבל מה, יש מהססים ויש מחמיצים הזדמנויות ויש המנצלים אפשרויות, כרגיל. הכל בהיקף יותר קטן.

עוד מלה: אם יורם אריזור ימשיך להחזיק כסף שאין לו, אז יהיה שמח ב־בבורסה. אם יזרים כסף שאין לו כרגע, אבל הוא יקח מכיסנו ויזרים אותו חזרה בתוספת הגונה, גם אז יהיה שמח בבור־סה, אולי קצת פחות. אם הוא לא יזרים יהיה רע. אם יקח מכיסנו ולא יזרים, יהיה רע עוד יותר.

אבל מכיוון שסיפרו לי כי ה־מנכ"ל של מישרד־האוצר, עזרא סדן, הוא גם יועץ וגם ידיד של שר־האוצר, כל הסיכויים הם שהזי־רמה תהיה. ד"ר משה מנדלבאום, הנגיד של בנק ישראל, לעומת זאת, אינו מאושר, וכינתיים דופק קצת את הבנקים, וקא מאפשר להם להגדיל את נפח האשראי; אז כבר ברור שהריבית הבנקאית תעלה, אותה ריבית ששר־האוצר רוצה להוריד. אתם יכולים שוב לשאול מה יהיה. יהיה מה שיהיה, כרגע השיר, הזרמה תהיה.

מסלול ירוק־אדום

השבוע סיפרה לי ישראלית הנושאת דרכון אמריקאי, איך התייחסו אליה במכס בלוד, כאשר חזרה עם ילדה בן ה־6 מביקור אצל הוריה בניו־יורק. היא חזרה עם ארבע מיזוודות, שתיים שלה ושתיים של הבן. היא עברה במסלול הירוק, המיועד לאלה שאין להם על מה להצהיר במכס, מכיוון שחשבה — או ליתר דיוק היתה בטוחה — שהבגדים שקנתה פטורים ממס.

עינו של המוכס צדה את המיזוודות והוא הורה לה לפתוח אותן. השאלה הראשונה היתה: מה פיתאום יש לך ארבע מיזוודות; השאלה השניה, אחרי שפתחה את המיזוודות, היתה: מה פיתאום הבאת כל־כך הרבה בגדים? ההערה השלישית היתה: מה זה, את לא אמריקאית, מותר לך להביא רק במאה דולר בגדים, היתר טעון מכס. ובכלל, למה את קונה באמריקה, כבר אי־אפשר לקנות בגדים בארץ?

התדהמה היתה מלאה. מתוך בהלה ביקשה לדעת כמה מכס עליה לשלם ושילמה בלי אומר.

כשיצאה, פגש בה בעלה ושאל מה קרה. סיפרה לו. הוא טען: הרי מגיע לך גם פטור עבור הילד. אמרה לו: הייתי המומה, לא ידעתי מה קורה.

מיספר הנוסעים הנכנסים בשבר עות אלה לארץ קטן. לעומת זאת גדלו צורכי־האוצר. חלק מן המוכ סים גוייס. אותם שלא גוייסו, כמי עט חסרי־תעסוקה. אז למה צריך להתעלל בנוסעים חוזרים?

מנהל המכס, מרדכי ברקת, ייטיב לעשות, אם יורה לאנשי המכס בלוד לנהוג כפי שהיה רוצה שיני הגו בן, אלמלא היה מנהל המכס.

הסינים מייצאים עבודה

אחד מסימני פתיחותה של סין העממית היא העובדה שאפשר כבר למצוא בהודעות רשמיות של שילטונות סין אומדנים של „מיספר האנשים המחכים לעבודה". מיספרם מועם להפליא — כ־3 מיליון, פחות מ־3% של כוח העבודה העירוני, וזאת לעומת כ־26 מיליון לפני כמה שנים.

ועוד נתון: מיספר המועסקים בערי המדינה הוא 100 מיליון. איך פותרים את בעיית האבטלה בסין? בדרך המקובלת של יצירת מקומות עבודה חדשים; הם טוענים שבשנה האחרונה נמצאה עבודה ל־8 מיליון איש. השיטה השניה היא מישלוח עובדים לפי חוזה, לחו"ל.

סין רוצה להפוך את כוח־האדם העודף שיש לנכס המכניס מטבע חוץ למדינה. הנה, למשל, בשנה האחרונה שלחו הסינים 17 אלף עובדים, רובם לעבודות־כינוי, כי עיקר במיזרח התיכון.

העובדים הסיניים מגיעים בקבוצות הכוללות פועלים פשוטים, טכנאים, מהנדסים, מתרגמים, טבחים ורופאים. אפשר לשכור אותם בקבוצות של עשרות, מאות, אלפים וגם עשרות אלפים. הם בונים בתים, דרכים וכבישים, נמלים, מיפעלי פלדה או מיפעלים לייצור דשנים.

השכר הממוצע שלהם הוא פי שיבעה מהשכר שהיו זוכים בו בסין, אך לעובד נשאר אך מעט יותר ממה שהיה נשאר, אילו עבד בסין. היתר הוא הרווח המיועד למדינה.

ממשיכים לחקור בח־ל־ב

בעיקבות הדברים שכתבתי בשבוע שעבר על אריק לביא, הכתב הכלכלי של הארץ, על שהעתיק דברים משלי והפכם לשלו, קיבלתי ממנו טלפון. לסענתו לא העתיק, אף כי ראה, או שמע על עניין עיסקת ח־ל־ב והמנכ"ל שלה בעיתון זה. הוא טוען: „עצם החקירה על־ידי הרשות לניירות ערך והחשד לעבירה על חוק־החברות היתה ידיעה שלי. מה שאני עשיתי היה „פולו־אפ"" עד כאן.

הוא אינו מכחיש שאת הידיעה עצמה לקח משבועון זה. ואם כך, אז ההגינות המינימלית מחייבת לתת קרדיט לעיתון שממנו נלקחה הידיעה. אבל, כפי שכבר טרחו להסביר לי לא פעם, איש לא טורח להזכיר את העולם הזה כשמדובר בקרדיטים. אני לא רוצה לחנך אף אחד; אבל בפעם הבאה, כשיבואו לסחוב לי ידיעה, ידאגו לאזכר את מקורה. אחרת נצטרך לתבוע שכר־סופרים ממי שסחב וממי ש־פירסם. חוץ מזה מגיע לאריק מזל טוב על הולדת הבן.

אגב, השבוע פגשתי את מנהל הרשות לניירות־ערך, מיכאל ארנון, ושאלתי אותו מה נשמע בקשר לח־ל־ב. הוא השיב: חוקרים, חוקרים. עד מתי ימשיכו לחקור דברים ברורים, שהמיסמכים המתייחסים אליהם נמצאים במקום שניתן להשיגו בקלות? עובדה, אני ראיתי אותם.

ההודעות של הבורסה: אפיקי הזהב

מדי יום נוהגת הבורסה להודיע הודעות שונות, המתייחסות לאירועים שונים, שקרו או שיקרו. הודעות אלה מספקות מידע חיוני לברוקרים, למשקיעים ובעיקר לכתבי־הבורסה, המוציאים ומלקטים מהם מידע, שבדרך אחרת לא היה מגיע לידיעתם.

הנה שתי דוגמות מעניינות כלשונן. ב־23 בחודש זה התקבל בבורסה מיכתב מטעם כלל (ישראל), החלקה המישפטית.



מנכ"ל דוברת
מניות למנכ"לים

„הנדון: תשקיף כלל סחר בע"מ." כאן בא פרוט של הנפקה, ולהלן כתוב: „ניירות הערך יונפקו כדלקמן:" שורה חדשה עם הכותרת, „הנפקה לציבור," ועכשיו שוב פרטים, ושוב כותרת, „הנפקה לעובדים:" עד 1,130,000 כתבי אופציה (סדרה ג') „המוצעים לעובדים קבוע עים בחברה לניהול ונאמנות של כלל סחר בע"מ. לעובדים קבועים, המכהנים בתפקידי מנכ"ל, סמנכ"ל ומנהלי אגפים בכירים של חברות הבת."

עכשיו אתם בוודאי מבינים מדוע כדאי להיות מנכ"ל „כלל" כמו אהרון דברת, סמנכ"ל ופתם מנהל אגף בכיר.

דוגמה אחרת: ביום הראשון השבוע אני מעיין בגיליון־השערים, בענף חברות להשקעות ולאחזקות. מה אני רואה? אפיק 1 שקל עלתה ב־10%, אפיק 5 שקל עלתה 8.6%. המחזורים לא היו גבוהים במיוחד. גם הביקושים לא מיידע־מה. אבל מה כן — באותו יום מדווחת אפיק על שינויים בהחזקות של בעלי עניין. מה קרה? בעלי העניין בחברה קנו כמויות גדולות של המניות של עצמם, משני הסוגים. מה אתם חושבים יקרה עכשיו? ירדו או יעלו?

יש לי כבר תשובה. הקניות של „אפיק 1" נעשו בשער של 603 נקודות לפני שבוע. ביום הראשון השבוע היה שערן 696. הקניות של „אפיק 5" נעשו בשער של 391 נקודות לפני שבוע. ביום הראשון השבוע היה שערן 467 נקודות. הוא שאמרנו: אינפורמציה שווה זהב, ואינפורמציה בזמן שווה עוד יותר.

אגב, מה קורה לחקירה של מניות „מן"? הבורסה כבר העבירה את מימצאיה לרשות. מתי נדע מדוע ההשקעה בסרדינים נחשבת עד היום להשקעה הטובה ביותר ב־10 השנים האחרונות, ומי היה הגאון שמכר סרדין בתחפושת של לוויתן?

(המשך מעמוד 10)

ברור לגמרי כי דברים אלה לא נאמרו כדי „לבלבל את האוייב", שכן כאשר נאמרו כבר חרג צה"ל מתחומם של 40 הקילומטרים שנקבעו, כביכול, כיעדה של ה־מילחמה, וזאת ידעו היטב הן אש"ף והן הסורים.

● האם החלי־מה הממשלה לא להיכנס לביירות?

● בישיבה של ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, שנערכה ב־25 ביוני, בתגובה לדרישה כי ישראל לא תיכנס לביירות המערבית, אמר שר־הביטחון, אריאל שרון, כי אין החלטה כזאת, שלא להיכנס לבירה הלב־גונית, וכי „הפיתרון הוא מדיני וצבאי."

● הממשלה נדרשה לעניין ביירות כבר בישיבתה ב־15 ביוני. באותה ישיבה החליטה הממשלה כי צה"ל לא ייכנס לרובעים המוסלמיים של ביירות כדי לפנותם מאנשי אש"ף המצויים שם. היה זה שרון שהבטיח לממשלה באותה ישיבה כי צה"ל לא ייכנס למערב הבירה הלבנונית, „כדי להימנע מאבידות ועל־מנת שלא לפגוע באזרחים." ממלא־מקומו של ראש־הממשלה, שמ־חה אולריך, חזר ואמר ב־22 ביוני שלא חל שום שינוי בעמדת ישראל, שעל־פיה צה"ל לא ייכנס למערב ביירות. בעיתונים שהופיעו למחרת היום נאמר, כי „אולריך הדגיש כי זו עמדה ברורה וחד־משמעית, שקיבלה ביטוי פומבי ומעשי בהזדמנויות שונות." עוד נאמר, כי הודעה זו של אולריך ניתנה „על־דעת ראש־הממשלה", שהיה באותה שעה בארצות־הברית.

● האם נכנס צה"ל לביירות?

● בתוכנית מוקד בטלוויזיה ב־16 ביוני, אמר שר־הביטחון, אריאל שרון, כי צה"ל אינו נמצא כלל בביירות, אלא „בפרברי ביירות".

● דבריו אלה של שרון היו חסרי־שחר כבר בשעה שנאמרו. בכתבות טלוויזיה ששודרו עוד במהדורת החדשות בטלוויזיה באותו ערב, ואשר הוכנו על־ידי דן סממה ורון בן־ישי, נראו חיילי צה"ל ברחובות החלק המזרחי של ביירות, ובכתבות שהופיעו באותו יום ובימים שלמחרת בעיתונות הכתובה, נאמר במפורש כי צה"ל מצוי בביירות עצמה. ברור לגמרי כי גם הודעה זו של שרון לא ניתנה כדי „לבלבל את האוייב", אשר ידע בדיוק היכן נמצא צה"ל. שרון אמר שצה"ל אינו נמצא בביירות כדי שלא יצטרך להסביר לציבור מדוע נכנס צה"ל לביירות, יעד שלא נכלל כלל במטרות המוצהרות של המילחמה.

● מי הפר את הפסקות האש במילחמה?

● שלוש הפסקות־האש, שהוסכם עליהן במשך מיל־חמת הלבנון, הופרו כמעט מייד אחרי ההסכמים. בכל אותם המיקרים טען אריאל שרון כי האוייב הוא שהפיר את הפסקת־האש, ו„כוחותינו משיבים אש." שרון אף סיפר בתוכנית טלוויזיה על חייל ששאל אותו מדוע מפיר צה"ל את הפסקת־האש, ושרון השיב לו שהחייל „אינו רואה את כל התזית." ולכן אינו יכול לדעת מי הפיר את ההסכם.

● לשרון יש עבר ארוך בהפרת הפסקות־אש. מייד אחרי מילחמת יום־הכיפורים, כאשר היה שרון מפ־קד אחד הכוחות שמעבר לתעלת־סואץ, הפיר שוב־ושוב את הפסקת־האש עם המצרים, עד שהורחק מ־תפקידו על־ידי מפקד החזית דאז, האלוף ישראל טל. קשה לחשוד באש"ף כי הוא הפר את הפסקות־האש והזמין ירי מאסיבי של צה"ל על עמדותיו הנחיותות. יתרה מזו: שרון דחה כל הצעה להפרדת־כוחות בין צה"ל ובין הסורים ואש"ף, בידיעה שהפרדת כוחות כזאת תחייב את צה"ל להפסיק את האש. על מטרותיו של שרון, שהפסקת־האש לא שירתה אותן, אפשר לע־מוד מדבריו ב־20 ביוני, שבועיים אחרי התחלת המיל־חמה, כאשר אמר כי אין להשאיר את ביירות כמות שהיא, ובורו שלא עלה על דעתו לכבד את ההסכמים שעליהם חתם, כל עוד לא השיגה המילחמה את יעדיה, כפי שהוא קבע אותם: סילוק הסורים מל־בנון, הקמת ממשלת־בובות, והשמדת הכוח הלוחם של אש"ף.

בכל פעם שנדונה ההצעה להפסקת־אש בממשלה, היה שרון נגד ההסכמה לכך. כאשר הוחלט בכל פעם בממשלה לקבל את ההצעה, הרים שרון ידיים סביב שולחן הממשלה, אך לא בשדה־הקרב.

● מי החלים על מהלכי המילחמה וכיצד?

● בעשרות הזדמנויות במהלך מילחמת הלבנון שב שר־הביטחון ואמר, כי מעולם לא נוהלה מילחמה בנוהל דמוקרטי כל־כך, כאשר הממשלה כולה שותפה להחלטות, ושום דבר לא נעשה בניגוד להחלטות הממשלה.

● אין שום קשר בין דברים אלה ובין המציאות. בישיבת הממשלה במוצאי שבת, ה־5 ביוני, דווח כי משך המבצע יהיה 12 ואולי 24 שעות, ולכל היותר 36 שעות. המילחמה ארכה שלושה שבועות ויותר. לממ־שלה נמסר כי היעד הוא „לטהר" רצועה ברוחב של 40 קילומטרים. המילחמה חרגה בהרבה מעבר לתחום זה. הממשלה החליטה כי צה"ל לא ייכנס לביירות, וצה"ל נכנס לביירות.

כיצד נעקפו שוב־ושוב החלטות הממשלה, וזו קיבלה שוב־ושוב החלטות שלעתים סתרו את ההחלטות הקוד־מות? ההסבר היה: „לחץ הנסיבות". הממשלה היתה אמורה לקבל את החלטותיה על־פי המידע על המת־רחש בשטח. אך שני אנשים בלבד החזיקו בידיהם את המונופול המוחלט על מידע זה, והשתמשו בו לצרכי־הם: שר־הביטחון, ולעתים גם הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן.

על מהימנות המידע הזה אפשר ללמוד מן המיקרה הבא: ב־23 ביוני אמר ממלא־מקום ראש־הממשלה, שמחה אולריך, ליו"ר מיפלגת העבודה, שימעון פרס, כי הסורים הפירו את הפסקת־האש, וצה"ל השיב אש. אולריך אמר, כי לא היתה כל החלטה של הממשלה לגבי האירועים בלבנון, „ולפי הדיווחים שנמסרו לו, גם אין תזוזת כוחות בשטח." אולריך הכחיש בתוקף את הידיעות על תזוזת כוחות ישראליים. לדבריו היו חילופי־אש ארטילריים ותו־לא. גם ח"כ אמנון רו־בינשטיין סיפר ששוחח באותו יום עם אולריך, אשר מסר לו כי לא היתה שום תזוזת כוחות בלבנון."

יום אחד אחרי „הדיווחים" האלה, כפי שנודע גם מפי שר־הביטחון בראיון לטלוויזיה ובדברים שנמסרו



לפירסום, התברר כי התנהלו באותו יום קרבות קשים, וצה"ל כבש שטחים חשובים ביותר, תוך ניהול קרבות־תנועה לאורך קילומטרים, וזאת כאשר „לא היתה שום תזוזת כוחות"..

בתחילת השבוע התברר גם כי לא כל הממשלה היתה שותפת להחלטות. בישיבת הממשלה, שהתקיימה ביום ראשון, הביע ראש־הממשלה תרעומת על כך שידי־עה על ישיבת שרים מצומצמת, שנערכה בביתו לפני ישיבת הממשלה, דלפה לעיתונות. יתכן מאוד שנערכו ישיבות רבות נוספות כאלה, שלא „דלפו".

כאשר התבקש השר אריאל שרון להגדיר את ההבדל בין ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת ובין הממ־שלה, מבחינת הדיווח הנמסר להן, הוא אמר, כי הממשלה, שלא כמו הוועדה, יודעת גם על התוכניות המתוכננות „למחרת". ואכן: שוב־ושוב גרר שרון את הממשלה להחלטות על מה שיקרה „למחרת". הממ־שלה קיבלה החלטות אלה בהסתמך על מידע ששרון או רפול מסרו לה, ומהימנותו של מידע זה היתה כמעט בכל מיקרה מפוקפקת.

● מי הקים את החשתית לאש"ף?

● בתוכנית מוקד בטלוויזיה, ב־16 ביוני, אמר שר־הביטחון, אריאל שרון: „צריך לזכור שאלמלא הסורים, לא היתה קמה תשתית של מחבלים בלבנון."

● אמירה זאת נובעת או מבורות, או מרצון מודע להטעות ולהסביר מדוע היה על ישראל להילחם נגד הסורים. כאשר נכנסו הסורים ללבנון ב־76, על־פי הזמנת הנוצרים, כבר היתה לאש"ף „תשתית" רחבה עד כדי כך, שיאסר ערפאת הוזמן לתווך בין שני הצדדים הניצים, המארונים והמוסלמים. באותה שנה ניהל אש"ף קרבות קשים נגד הסורים על כביש ביירות־דמשק, כאשר התערב הצבא הסורי הסדיר במילחמה לצד המארונים, ונגד בני־בריתו הנוכחיים.

● עד כמה קשה היתה המילחמה?

● באותה תוכנית טלוויזיה אמר שרון: „כשיצאנו לדרך, היה ברור לנו שזה לא טיול אלא מילחמה קשה. גם ותיקי־קרבות... ממיטב היחידות הלוחמות של צה"ל, הם עצמם טוענים שזאת אחת הקשות שבכל המערכות."

● אין ספק ששרון אומר דברים אלה כדי לנסות ולתרץ מדוע נמשכה המילחמה זמן רב כל־כך, ומדוע היה מיספר ההרוגים כה גבוה. אין שום אפשרות להשוות מילחמה זאת עם מילחמת העצמאות, ואף לא עם מילחמת 1956, כאשר צה"ל הקטן דאז לחם נגד הגדול שבצבאות הערביים, הוא הצבא המצרי. ברור לגמי ששרון לא היה מוצא אף אחד מ„ותיקי הקרבות", שהיה מעז להשוות מילחמה זאת, נגד כמה לוחמים לא סדירים וכוח סורי מוגבל, למילחמת ששת הימים, למלחמת ההתשה או למילחמת יום־הכיפורים. ההש־וואה כולה היא פרי מוחו הפורה של שרון.

● מה היה מחירה הכלכלי של המילחמה?

● אחרי שבועיים מאז פרוץ המילחמה הודלף מחוגי מישרד־האוצר, שמחירה הכלכלי של המילחמה יגיע ל־600 עד 700 מיליוני דולרים. מנכ"ל מישרד־האוצר, עזרא סדן, אמר ב־27 ביוני כי „עם כל הצער שבמילחמה, על ישראל היה לצאת למיבצע שלום־גליל גם כדי שלא להגביר את הנטל הכלכלי על המשק מהתבצרות ממושכת בגליל... היה בכך משום נטל כבד אם ישראל היתה מתחפרת ובונה קו מאז'ינו לאורך גבול הלבנון..."

● על פי דברי איוולת אלה של מנכ"ל־האוצר, היתה המילחמה בבחינת רווח לישראל, שכן היא מו־נעת הקמת „קו מאז'ינו". אין שחר לדברים אלה. במשך 11 החודשים שקדמו למילחמה, לא היה צורך בבניית „קו מאז'ינו", ואנשי אש"ף, ששיערו מה יהיו מימדי ההתקפה הישראלית, לא היו מעלים בדעתם לתקוף בגבול הצפון. גם מחירה האמיתי של המילחמה גבוה בהרבה מהשערות האוצר, כלכלני ניישונל קונסלטנס פירסמו, ב־25 ביוני, את תחזיתם, שהמילחמה תעלה 1.2 מיליארד דולר. מספר זה עדיין אינו מביא בחשבון הוצאות עקיפות רבות, ונזקים שייגרמו למשק כתוצאה מהתגברות האינפלאציה.

● האם רגזו החיילים בחזית על הביקורת בעורף?

● בראיון ליומן השבוע של הטלוויזיה ביום השישי השבוע, סיפר שרון על החייל שכינה את העיתונות רעל, בגלל הביקורת שבה. שוב־ושוב טען שרון, גם בהזדמנויות אחרות, כי החיילים בחזית רוגזים על הביקורת בעורף.

● יש עדויות רבות מאוד שהמציאות היא הפוכה, וכל דברי הביקורת שנאמרו עד כה בעורף הם כאין וכאפס לעומת גילויי הביקורת בחזית. הח"כ מנחם הכהן סיפר כי הוא התחיל לבקר את המתרחש במיל־חמת הלבנון, אחרי שכמה חיילים שהיו בחזית מחו נגד שתיקתם של חברי־הכנסת. מיכתבים המתפרסמים בי־מים אלה בעיתונים, שנכתבו על־ידי קבוצות של חיילים משוחררים, מחזקות את ההנחה ששרון אינו נהנה הפעם מאהדה רבה בין חיילי צה"ל המשתתפים במילחמה.

● מי עסק בחרושת הכזבים?

● אחת הטענות המרכזיות של דוברי הממשלה ו־מצדדי המילחמה בלבנון היתה, שמתנגדי המילחמה בארץ ובחו"ל עוסקים בהזנת העיתונות בכזבים, שהם־הם שגרמו להוצאת „שם רע" לישראל. השר מרידור אף האשים בכך את „הדימיון המזרחי" הפורה. הוא בוודאי מכיר היטב דימיונות פורים. מרידור אמר ב־24 ביוני כי „מתחילת המיבצע בלבנון, הופעלה מכונת שקרים אדירה."

● השר מרידור אינו צריך להתבונן רחוק כדי לגלות את מכונת־השקרים. מנכ"ל רשות־השידור, יוסף לפיד, היה אחראי בעת המילחמה על עבודתם של הכתבים המגויסים של הטלוויזיה, שהפכו למעשה לדוברי שר־הביטחון, ברובם הגדול. בסימפוזיון שפרקים ממנו פורסמו במוסף העירוני של „ידיעות אחרונות" ב־25 ביוני אמר לפיד: „מדי יום ביומו אנו יושבים ומחליטים כיצד לא לשדר את כל האמת מבלי לבלבל את הציבור.. למעשה אנו משדרים חצאי אמיתות וזה יותר גרוע משקרים גרועים." לפיד גם הסביר מדוע לא הוקרנו בטלוויזיה הישראלית התוצאות של הפצ־צות צה"ל בערים הלבנוניות: „הציבור הישראלי לא יאהב את התמונות של צור וציידון ההרוסות. לא נעים לישראלי לראות לבנוני אומר: זוהי מכוניתי החדשה, שהיא עכשיו ישנה." עורכת „דבר", חנה זמר, אמרה באותו סימפוזיון: „כמעט כל אחד מכיר חלק מהכתבים הנלחמים בחזית. אנו לא רוצים להוריד להם את המוראל." ועוד אמרה זמר: „רק חצי האמת מגיע לציבור. מה הוא החצי שלא נותנים לציבור? זו הצנזורה במקור, שלא מאפשרת לנו לדעת הכל."

כאשר מדברת חנה זמר על הצנזורה, היא יודעת על מה היא מדברת. כל העיתונאים שניסו לכתוב על המילחמה בלבנון דבר־מה שעלול היה להעמיד את שרון במצב מביך, נתקלו בה. הצנזור הצבאי הפך צנזור פוליטי לכל דבר, ולפחות במיקרה אחד, של אבי שיף מעיתון „הארץ", לא הסתפק הצנזור במחיקה, אלא אף תרם כמה מילים לכתבה, כנראה כדי „לאזן" אותה.

בדרך־כלל שיתפה העיתונות היומית פעולה עם שרון, לא פחות מהעיתונות המשודרת. ללא כל קשיים מצפו־ניים כונתה המילחמה בלבנון בשם „שלום", הפלסטי־נים כונו „מחבלים" והם שכנו ב„קינים" אשר „טוהרו" וגם „בוערו". קרבות־תנועה וכיבושים תוארו על־ידי הכתבים הצבאיים „כשיפור עמדות", ובכל מיקרה הסכימו הכתבים הצבאיים לגירסתו של שרון באשר לזהותם של אלה שהפירו ראשונים את הפסקות האש.

כאשר התחילה להתבלט נימה של ביקורת, בעיקר ביומון „הארץ" אך גם ב„דבר", קיבל שרון החלטה מיידית: לחיילי צה"ל בלבנון התחילו לספק רק את הצהרונים, שהמשיכו לשתף־פעולה. **שלמה פרנקל**

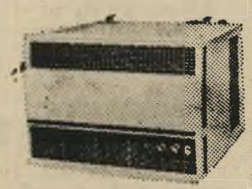
קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

- שרות ת.ד
ללא תשלום
- מכבדים
כרטיסי אשראי



פרסום אידיאל
אבן גבירול 100
טל: 227117

מבצע!!
מזגנים חדשים
במחירים מיוחדים!!



תדיראן, אלקטרה, אמקור
* שרות ואחריות
* התקנה מקצועית
י.א. שיווק מזגנים
ת"א, פנקס 24 טל' 452368

בעיות
ולבטים
בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

משכית
לחיילות
ולנשות כל המגוייסים
עד 31.7.82
אפנת קיץ
יפהפיה
ב־25% הנחה
או ב־2 חשלומים
תל־אביב — בן יהודה 32, כנין אל־על
ירושלים — הרב קוק 12
חיפה — מלון דן כרמל
באר־שבע — הרצל 28
רמת־גן — ביאליק 1
יפו — סמטת מזל דגים 18
אילת — מלון לרום
עכו — חאן אל עומדן
נמל התעופה בן־גוריון

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי - הדברת מזיקים

תן טרמפ לחייל

אנו מאשימים

אנו מאשימים את המימסד של מדינת ישראל, לרבות את המערך, בתכנון ובנסיון לבצע את חיסול הקיום הלאומי של העם הפלסטיני.

העם הפלסטיני, הנמצא תחת כיבוש ודיכוי בגדה המערבית וברצועת עזה, בישראל ובלבנון וביתר תפוצות גלותו, שואף להגדרה עצמית, לעצמאות לאומית ולהקמת מדינה עצמאית. אלה זכויות לגיטימיות וראויות לתמיכה!

אנו מזהירים: עתידו של העם הישראלי לא יובטח כל עוד לא יובטחו גם זכויותיו של העם הפלסטיני.

בפלשה ללבנון מנהלת ישראל מלחמת השמד לא רק נגד הפלסטינים, אלא גם נגד "התנועה הלאומית הלבנונית" (בה מיוצגים גם בני העדה הדרוזית), אשר אנשיה ממשיכים להילחם — יחד עם הפלסטינים — נגד הפולש.

זוהי מלחמה בלתי צודקת של רבים נגד מעטים. במלחמה זו משולים הפלסטינים והלבנונים ליהודי אירופה, שנרדפו על צוואר עליידי קלגסים של מדינות שונות.

אם תמשיך ישראל לתפקד כמו פרוסיה של המזרח התיכון, סופה לכרוע ולהיכנע תחת נטל מכונות המלחמה וטיליה שלה עצמה, אם לא תוכרע על־ידי כוח חיצוני.

- הלאה הכיבוש!
- יוחזר הצבא הישראלי לגבולות ה־4 ביוני 67'!
- יקויים משא־ומתן עם אש"פ, נציגו הלגיטימי של העם הפלסטיני!
- תוכר זכות הפליטים הפלסטינים לשוב למולדתם!

הארגון הסוציאליסטי בישראל
"מצפן"

תל־אביב־יפו, 12 ביוני 1982
המען להתקשרות: ת"ד 28061, תל־אביב־יפו 61280

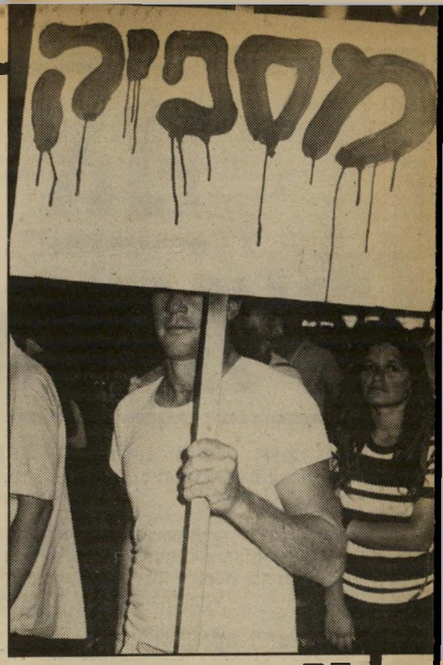
ספר להם את האמת!



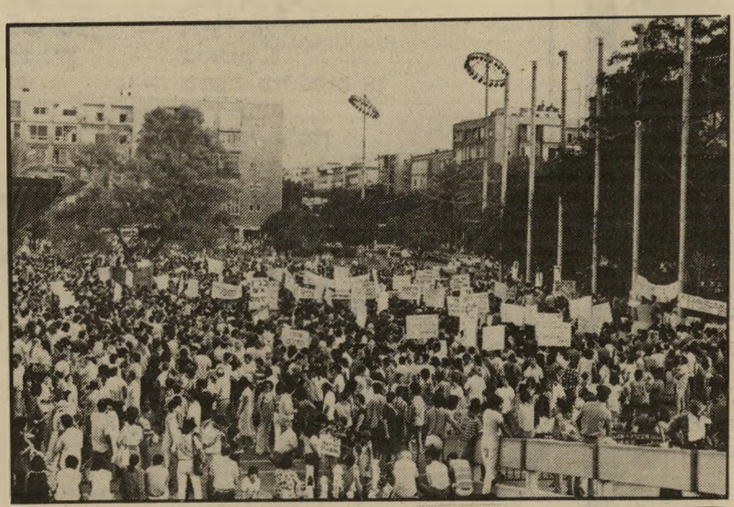
הלוח החדש
עובד טוב יותר!

נסיון מצטבר ותגובות הציבור מוכיחים ש"הלוח החדש" עובד טוב יותר. עובדה: רק אנשים שפרסמו ב"לוח החדש" הביעו דעתם על הצלחת הלוח (בסידרת מודעות "הטלפון לא הפסיק לצלצל"). הלוח האחר שותק – מדוע?

20 אלף באו להפגנה חסרת־תקדים נגד המילחמה -
מה התרחש בשבועות האלה בתנועות השלום?



אביב, קיבל טלפון. הוא שמע מידידו שמתחילים לגייס. לצביקה היה ברור שהוא לא יוצא למילחמה הזאת. היא אינה המילחמה שלו.



דם! מפגין אלמוני מחזיק בכרזה, שאמרה את הכל, בהפגנה ב־כיכר מלכי־ישראל נגד מדיניות שרון.

? אנשים שניצבו בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב, באחרי־צהריים חם במר־צאי־השבת, היה ברור כי הם משתתפים באירוע חסר־תקדים בתולדות ישראל. באירוע כמעט מהפכני. מעולם לא אירע דבר דומה לזה: 20 אלף אנשים הפגינו נגד מילחמה, בעוד זאת מתנהלת.

יותר מכך: רבים מאוד בתוך הקהל היו חיילי־מילואים או חיילים סדירים, שיצאו לחופשה קצרה, או חיילי־מילואים שזה עתה השתחררו מן השירות. הם נמצאו בכיכר מלכי־ישראל במוצאי־השבת, משום שבמשך שלושה השבועות שקדמו לכך הם היו בצור, בצידון, בנבטייה וב־ביירות. רבים מהם השתתפו בהפגנה מסוג זה בפעם הראשונה בחייהם, רק משום שהיו במילחמה בלבנון.

„מדוע אתם שותקים?"

ה מאורעות שהוליכו להפגנה התחי־לו בדיוק שלושה שבועות קודם לכן, במוצאי־השבת, שבו נערך הגיוס הגדול לקראת מילחמת הלבנון. סמל צביקה, קי־בוצניק שלא מזמן עבר להתגורר בתל־

מספיק

המונים

כיכר מלכי־ישראל הוצפה בהמוני בני־אדם שבאו להפגין בפעם הראשונה בעיצומה של מילחמה. הישראלים, שבאו מכל קצות־הארץ ללא הסעה מאורגנת, מילאו את הכיכר הענקית. רבים באו עם כרזות שהכינו בבית. ההפגנה זכתה בכיסוי נרחב באמצעי־התיקשורת הבינלאומיים והיתה לסמל של שפיות.

שר־הביטחון, אריאל שרון, סיפר לעם ישראל מעל מסך הטלוויזיה, כיצד שאל אותו חייל מדוע מפירה ישראל את הפ־סקת־האש. הוא לא סיפר על חייל אחר, שבנוכחות חיילי חטיבה שלמה אמר לשר־הביטחון, כי מאות הרוגים רובצים על מצפונו. נשתררה שתיקה מעיקה שארכה כמה דקות. השר לא השיב.

ביום שבו פלש צה"ל ללבנון, ב־6 ביוני 1982, בדיוק 15 שנים אחרי שפרצה מיל־חמת ששת הימים, פירסם אלכס ליבן, חבר קיבוץ בצפון, מאמר קצר בדבר תחת הכותרת „קול מצפון". הוא כתב: „הנימוקים המתפרסמים בכלי־התיקשורת כדי להסביר את המתרחש אינם משכנעים אותי. בעיני, בשעות אלה, צה"ל אינו מגן עלי אלא מסבך אותי — והממשלה יותר מכל גורם אחר אחראית בעיני להידרד־רות הפוקדת את גבולנו הצפוני!"

כאשר העז סוף־סוף חבר־כנסת מן המע־רך לצאת נגד המילחמה, הוא סיפר מדוע עשה זאת: הח"כ מנחם הכהן ביקר את בנו של אחד מידידיו הטובים שנפצע במילחמה, והיה בבית־חולים. לידו ישבו קצין ושני חיילים מיחידתו. הם שאלו את חבר־הכנסת: „מדוע אתם, חברי־הכנסת, שותקים? מדוע אינכם דורשים







ייאוש נשים רבות באו עם ילדיהן הקטנים להפגנה. לקטנים היה עניין בהפגנה, משום שלפחות חלקם המילחמה הפרידה אותם מאבותיהם.

זעם מפגין שהעדיף שלא להזדהות, מאזין בקשב לנאומים שנישאו מעל בימה קטנה. למרות שהנאומים לא נראו, בגלל שלל הכרזות, דיבריהם נשמעו.

מאנגליה רותי סקיאן, עולה חדשה שבאה להפגנה עם ילדה, הטילה ספק בכוחה של ההפגנה לעצור את המילחמה בלבנון.







השקר דרור לוי מחולון וחברו, רפי כהן מחיפה (משמאל), סענו שמילחמת הלבנון היא שקר אחד גדול, כשהציבור לא יודע כלל מה מתרחש.

מבוגרים בלסו בשטח הורים של מגוייסים. הם היו המזועזעים ביותר. אחד מהם אמר: „אני לא מוכן לקבל את גופת בני הביתה."

למה? חנוך, סען איש־התיאטרון, גרשון („גרי") בילו, הציע לשרון למהר ולצאת מלבנון. הזמר שלום שצריך להפסיק את המילחמה מיד.



לחיות צעירים לפני גיל גיוס הסבירו את נוכחותם בשטח בכך שהם לא יהיו בשר־תותחים לממשלה.

הארץ ידע לספר, כי הם דווקא „קומוניסטים צעירים", זאת משום שראה בקהל את דובר רק"ח הקשיש... אך ללא הועיל. אי־אפשר היה לעצור את כדור־השלג.

במקביל התחילו להתארגן עצומות המוניות, שהתפרסמו כמודעות בעיתונים. כמה עשרות אנשים, ביניהם פרופסורים ומרצים באוניברסיטות, פירסמו מודעה תחת הכותרת „לדבר, ומיד", שבה כתבו כי „הדרך של הסתמכות על פיתרונות צבאיים תוביל למילחמת־נצח, ועל ישראל להצהיר מייד על נכונותה לדו־שיח עם הפלסטינים." 17 מרצים באוניברסיטה הדתית ברמאן התארגנו גם הם לעצומה ראשונה בסוגה: היונים שבין מרצי אוניברסיטה זאת נהגו, בדרך־כלל, להצטרף לעצומות הכלליות. הפעם זה היה שונה. חברי קיבוצים, בעיקר של השומר־הצעיר, אך גם יוני התק"ם, פירסמו עצומות משלהם, או שהצטרפו לעצומות הכלליות.

קבוצה שהתארגנה תחת הכותרת „די" פירסמה מאות רבות של חתימות, בסיד־

פירסמה מודעה בגנות המילחמה, וסיעת קמפו"ס באותה אוניברסיטה שיגרה מברק לראש־הממשלה ולשר־הביטחון, ותבעה הפסקת אש לאלתר.

אך עד לשבוע שעבר לא היה קיים הגוף שיוכל לאחד את כל היוזמות הללו, ולהביא את התנגדות העקשנית למילחמת הלבנון לידי ביטוי המוני ורחב.

לרבים נדמה היה שזהו תפקידה הטבעי של תנועת שלום־עכשיו, זו שקמה מתרד־מתה אחרי הבחירות כמו עוף החול.

אך תנועה זו היתה נתונה לשיתוק בשבועות הראשונים של המילחמה.

פעילי התנועה בתל־אביב התכנסו כבר בשבוע הראשון, אך היו ביניהם חילוקי־דיעות. כמה מהפעילים התיימרו לדבר בשם „החיילים בחזית". אך בכינוס הבא, כבר היה ברור שיש רוב גדול מאוד למען פעולה. אך היה ברור עוד משהו: הפער־לה לא תוכל להיעשות בשם שלום־עכשיו.

בסניף ירושלים של שלום עכשיו היתה



החוצה! הפסל יגאל תומרקין מחזיק כרזה גדולה בידן, בעת שעמד והאזין ליד בימת הנואמים.



אחווה בהפגנה בלסו צעירים ערבים, שבאו ללא הסעה מאורגנת להפגנה נגד המילחמה. אסמאעיל מסייבה הסביר שהוא חושש לעתיד המדינה.



תחינה אימהות רבות סענו שהן מפגינות משום שילדיהם שבחזית אינם יכולים להפגין פקודה, אך ברור שהם פועלים בעל־כורחם.

כדור השלג

ההפגנות הראשונות נערכו כבר ביום ראשון למילחמה, בירושלים. קומץ סטודנטים, יהודים וערבים, התארגנו ספונטאנית והפגינו בקמפוס הירוי שלמי ומול מישרד ראש הממשלה. עורך ידיעות אחרונות, כינה למחרת שתי הפגנות אלה, בטורו היומי, כ„סכין בגב" (ראה במדינה, עמוד 5). ביום השלישי למילחמה, ליד בית־סוקולוב בתל־אביב התייצבו כמה עשרות צעירים, נושאי שלטים. ההפגנה הקטנה אורגנה על־ידי פעילים של הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת בירזית, פורום המרצים באוניברסיטת תל־אביב, וארגון הסטודנטים קמפו"ס. כמה ביריונים מאוהדי הממשלה ניסו לפגוע בהם. המישטרה, כרגיל במיקרים כאלה, עצרה דווקא שניים מן המפגינים שהותקפו. העיתונות ניסתה להכתים את המפגינים. מעריב כינה אותם „מפגיני מצפן", ואילו העיתונאי נתן דונביץ מ־

בעוד שחברים מן השורה בקיבוצי השומר הצעיר — במיוחד בכרם שלום, אילון, סמר, גזית, מגן ונירים יצאו נגד המילחמה בלבנון, אימצה הנהגת מפ"ם עמדה אחרת. למרות שנמנעה מלתמוך בממשלה, אימצה למעשה את הצדקת הכיבוש כל־עוד מדובר ב„40 קילומטרים".

על רקע זה אפשר להבין את תמיכתו הבלתי־מסוייגת של הח"כ אמרי רון איש משמר העמק במדיניות הממשלה. רון מייצג חלק נכבד במפ"ם, התומך למעשה גם במדיניותו של אריאל שרון בגדה המערבית וברצועת עזה, כפי שהיא מבוצעת על־ידי הפרופסור מנחם מילסון.

כך אירע ש„אבו" המגוייס התנגד בתוקף לפעולה, ג'ומס ניסה לשכנע את פעילי סניף תל־אביב להמנע מפעולה, ופעיל נוסף, גרי ברנר, צייד גם הוא בהמתנה.

עמדתו של הקיבוץ הארצי היתה הגורם המכריע שהשפיע על צלי רשף ועל סניף ירושלים להמנע מפעולה ברחוב, שבה היה כוחה של תנועת שלום עכשיו, ולטפ־טף מודעות לעיתונות. רשף הודה לפני העולם הזה, כי במהלך השבועות הללו הוא „התנדנד" ללא הרף, ואמר כי אולי שגתה תנועת שלום עכשיו כאשר החליטה שלא לצאת לפעולה.

אך סניף תל־אביב לא היה מוכן לשתוק ולהסתפק במודעות. אנשים כמו בני ברבש, מג"ד במילואים שהופיע במסיבת העיתונאים לפני כמה שבועות על טוהר הנשק

התנגדות מוחלטת לפעולה של התנועה. זה היה המצב גם בסניף חיפה של התנועה, ובין חברי הקיבוץ הארצי המשתתפים ב„פורום על" שהוא המוסד העליון.

שלא כמו סניף תל־אביב של שלום עכשיו, שלפגישותיו השבועיות מגיעים 200 חברים, וההחלטות בו מתקבלות ב־אופן דימוקרטי, מנוהלים הסניפים האחרים על־ידי קבוצות קטנות של פעילים, הנוטים להחליט על צעדיהם על־דעת עצמם, וכפי שאמר דובר התנועה, צלי רשף מירושלים, „על־סמך התרשמויות."

אין ספק שהכוח הבולם העיקרי לפעולה היו אנשי הקיבוץ הארצי, אבשלום וילן (אבו) וחיים אורון (ג'ומס). הללו הושפעו באופן ישיר מעמדות מיפלגתם, מפ"ם.

(המשך מעמוד 70)

בגדה המערבית, וההיסטוריון יגאל עילם היו נחושים בדעתם לפעול.

במקביל לכך ביקשו גם אנשי פורום המרצים והוועד למען סולידריות עם ביר־זית לערוך הפגנה גדולה יותר, אחרי שורת ההפגנות שהם ערכו במשך השבוע שעבר. עד מהרה נקשרו הקצוות. לפגישות שערכו נציגי הגופים השונים הגיעו גם אנשי שטח משוחרר המפרסמים מדי שבוע מודעה בעיתונות, נציגי קמפו"ס מאוני־ברסיטת תל־אביב, וכמה אנשי מיפלגות, שהגיעו באופן פרטי, כמו לטיף דורי ממפ"ם, דוד הייטנר משל"י ובנימין כהן משס"י (שמאל סוציאליסטי ישראלי) קבר־צה קטנה הנמצאת בחד"ש.

השתתפות מדהימה

ב פגישות השתתפו גם אבי עוז מטעם ועד ביר־זית, עמיחי ישראלי מהאוני־ברסיטה הפתוחה ורחל אברמוביץ. התמיכה



הבימאית מיכל בת־אדם היתה אחת מאמנים רבים שבאו להשתתף בהפגנה, שבה אף נאמו.

כיכר מלאה במפגינים

ה ניסיונות להפריע למפגינים היו שוליים. השוטרים לא התקשו לסלק את המסריעים, אך לא העלו על דעתם כי צריך לעצור אותם. למשטרה היה עניין שלום עכשיו בתל־אביב לערוך הפגנה נוס־פת בכל מיקרה, גם אם לא יסכימו לכך אנשי הסניפים האחרים. אך עתה הת־עוררה לפתע שלום עכשיו משתיקתה. ה־תנועה הכריזה על הפגנה נוספת מטעמה בשבת השבוע, וערכה שורה של הפגנות במשך השבוע בירושלים.

היה זה האלוף במילואים מתי פלד, שדיבר בהפגנה של הוועד נגד המילחמה בלבנון, שעמד על החידוש שבהפגנה ה־נערכת בעת מילחמה. אך היו גם חידושים אחרים. לקראת סיומה של ההפגנה הקריא המנחה, אבי עוז, מכתב של יותר ממאה אנשי שיריון שהשתחררו משירות המילו־אים שלהם וחתמו על עצומה הקוראת להפסקת המילחמה, ולמשא ומתן עם ה־פלסטינים.





לא! הכרזות שנישאו על־ידי המפגינים היו בוטות יותר מאשר בכל הפגנה המונית מסוג זה בעבר. כרזה זאת מבטאת את ההתנגדות למילחמה, שמתנהלת מזה שבועות.

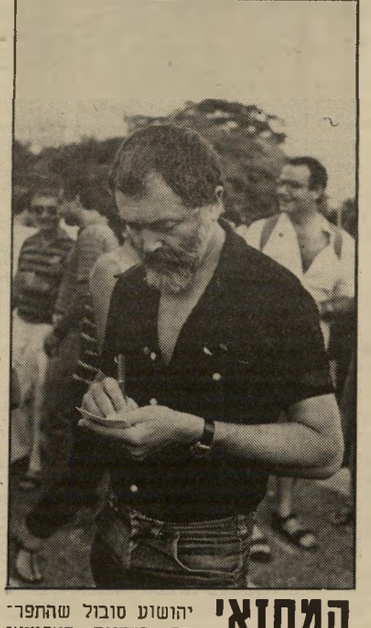
דיקטטור אריאל שרון הפך להיות סמל המילחמה. מעל לבמה קראו הנואמים להתפטרותו של האיש, שעשה בממשלה כבחוך שלו, והונה את הכנסת.

הציבורית הרחבה בוועד החדש שהקימו — הוועד נגד המילחמה בלבנון, עודדה אותם, והם החליטו „להמר על כל הקופה" — ולערוך הפגנה בכיכר מלכי ישראל העגנית בתל־אביב, שבה כל הפגנה ש־משתתפיה אינם ממלאים את הכיכר נר־אית ככשלון צורב.

ההשתתפות היתה מדהימה. היו אלה אותם אנשים שמופיעים בהפגנות של שלום עכשיו, למעט אנשי הקיבוץ הארצי, שלא הופיעו בהמוניהם. לכך דאגה מפ"ם. מד־ריכי תנועת הנוער שלה, השומר הצעיר, הורו לחניכיהם שלא לבוא, וכך עשו גם עסקני מפ"ם בקיבוצים, שטענו לפני חברי־הם כי ההפגנה מאורגנת „על־ידי רק"ח". כדי להניח לאנשי מפ"ם לשחרר מעט קיטור, קראה מפ"ם בבוקר ההפגנה לכינוס בצוותא, שבו דיברו כמה מהח"כים של המיפלגה.

אנשי מפ"ם נגד המחזאי

ל כנס בצוותא' הוסעו חברי קיבוצים של מפ"ם, שהקפידה על־כך שההסעות יחזרו לקיבוצים לפני שתתחיל ההפגנה בכיכר מלכי ישראל. גם אחרי קיום ה־הפגנה, שאורגנה על־ידי הוועד נגד המיל־חמה, ניסתה מפ"ם להמשיך במסעה נגד ההתארגנות החדשה, ולספר כי ההפגנה אורגנה על־ידי רק"ח. אנשי מפ"ם לא ידעו כי גם אלה המקורבים לרק"ח שהיו בוועד הזה, פרשו ממנו מייד אחרי ההפג־נה כאשר נוכחו לדעת כי הם מהווים חשוב יותר לעסוק בו: היא ניסתה להמעיט ככל האפשר במיספר המפגינים בהודעותיה לכלי התיקשורת. אך קשה היה לרמות את מצלמות הטלוויזיה ואת מצלמות ה־עיתונות. כיכר מלכי ישראל היתה מלאה וגדושה מפגינים.



המחזאי יהושע סובול שהתפר־סם במחזות האקטוא־ליים שלו, המועלים בצוותא, רשם דברים שהושמעו. סובול הוא גם עיתונאי.

למחרת ההפגנה התפרסם ביומון דבר מכתב חתום על ידי עשרות חיילי יחידת צנחנים, שהשתחררו משירות המילואים שלהם. הם כותבים כך: „מכל הדברים המשתבשים לנגד עינינו ומעוררים דאגה וחרדה עמוקה, אנו רוצים להתריע על המרכזית שבהן. אנו חרדים מפני אריק שרון ושיטתו... אנחנו קוראים לראש ממשלתנו ולממשלתנו להיחלץ מהתיסבוכת הנוכחית, להפסיק את הלחימה ולחזור להסדר פוליטי עם הפלסטינים והסורים שיביא לידי ביטוי מה שכבר הושג עד כה במחיר כבד. אשר לכישלונות, לתפי־סות מוטעות ולקרבנות מיותרים — אנו ומשתחררים אחרים נדאג להביאם לידי הציבור בשלב מאוחר יותר — פן האחראי ניצחון מוחץ, כשם שעשה במקרים דומים."

אחרי החתימות הוסיפה המערכת הערה מאלפת: מכתב זה הוא אחד מרבים שהתקבלו במערכת, והמכתבים האחרים שמורים שם עד שישתחררו החיילים.

וכאשר הם ישתחררו, כבר אי־אפשר יהיה לעצור את הגל. הכתמים הלבנים של הצנזורה הכמו־צבאית כבר לא יועילו. שיטפון דומה לזה שסילק מכיסאו את גולדה מאיר ואת משה דיין אחרי מילחמת יום הכיפורים, עשוי להתרחש ולבוא שוב.

שלמה פרנקל ובני ציטרין ■

אנשים שמחכים למילחמה

ל מחרת פגישתי בביירות בחיילים מהיחידה המפעילה את טנק־המרכ־בה. בעוד שהמפקד מסביר שבאירועי היום הזה היה עליהם להפגיז מטרות כמו טנקים סוריים, הרי שחייל מפקודיו מספר על מטרות שהם בתים בגיזרה המרכזית בלבנון, שם חנו חיילים סוריים.

במקום אחר בביירות פגשתי בלוחמים מיחידת תותחנים, שבאותה עת ישבו בצל הכלים הכבדים ושתו קפה. כעבור כמה

(המשך מעמוד 9)

היא שהמקום מסוכן, וטעות קלה בניווט בסימטאות יכול להוליך לעבר ריכוזי הפלסטינים.

בזיידה, שכונה ליד אשרפיה, עצרנו כדי לשתות משקה קר במיסעדה. אבל עוד לפני שהספקנו להיכנס אליה, קראו אלינו מהקומה הרביעית בבניין ארבעה אנשים, שהציגו ממירפסת, וביקשו ש־נעלה אליהם.

עלינו בחדר־מדרגות חשוך, והסתבר לנו שאנחנו אורחים בבית של נוצרים, שנולדו בישראל.

ג'ורג' דניאל נולד בחיפה. הוא עובד בביירות כצבע, ויש לו תישעה ילדים. הוא סיפר בעיברית: „אם אני הולך לחיפה, לא מכיר כלום בעיר, אבל אדע למצוא את הבית שלי שם."

לידו ישב יוסף, שנולד ביפו, מורה לשפה האנגלית. הוא מובטל, כי בתי־הספר סגורים. הוא היה עליון ואכל בתי־אבון מהאיכול שהוגש לשולחן. המילחמה ורעש־הפגזים לא נגעו בו כלל. הוא שותה כל היום ערק, ומבסוט.

„נלחמים בביירות חודש בשנה, ואחר־כך שקט," הוא מסביר.

באותו הזמן אומרים בקול ישראל: „מחבלים בביירות המערבית יורים אש־ג"ט לעבר מטוסים ישראליים. טנקים סוריים פגזים נראים בשטח הגיזרה המרכזית. יעשן סמיך אופף את ביירות."

עוד יום של לחימה.

בילוי בג'וניה

כ שאנחנו חוזרים לכיוון הבסיס שלנו בביירות, מספרים לנו קצינים שרפול הגיע לשם במכונית. „אני לא רוצה לראות פה עיתונאים!" הכריז הרמטכ"ל. הקצינים התלחשו בשקט: „מה הוא רוצה?

הקצינים הבכירים גאים על ההישגים של צה"ל. הם מקרינים סביבם שיכרון והתלהבות. טייס־מסוק, הממתין בשטח־מינחת, אומר לי: „רק בעלי־הדרגות בצבא ששים אלי קרב. הם כבר רואים את הקידום שלהם בדרגות. מה יש לך לעשות במקום הנורא הזה?"

בערב לוקח אותנו ואליד פארס, המז־כיר הכללי של הנוער המשכיל של הא־גודות הנוצריות בלבנון, יחד עם חביב אפרם, נשיא האגודות הנוצריות בלבנון, לבילוי בג'וניה.

רצינו לראות את בתי־ההימורים בעיר־הקיט, אבל מארחינו הציעו שלפני הבילוי נלך לאכול במיסעדה.

מסתבר, שנפלנו לידיהם של שני תו־עמלנים מיפלגתיים, שכל אותו הערב השמיעו לנו את עמדותיהם הפוליטיות.

הם אומרים במפורש שכלבנונים מצ־פים מהישראלים שיעשו בשבילם את המילחמה. זוהי לא רק רגיעה לתושבי ישראל, אלא מיבצע־הצלה לתושבי־לבנון, שבעזרת הישראלים ישתחררו מכוחות זרים — הפלסטינים והסורים. הבעייה של הלבנונים כרגע היא החורבן וההרג, ולא פיתרון הבעיה הפלסטינית. יספק אותם אם ישראל תצליח לפרוק אותם מניישקם. לדבריהם — ב־1975, כשהפלסטינים הפכו לאירגון מזויין, החל ההרג בלבנון.

המארח שלנו מדבר בהתלהבות. יש הרגשה שהוא מנסה לגייס אצלנו קולות למיפלגתו, בעוד שאנו, רק לאכול רצינו.





זמו הגיע מפקדם, נסער ונרגש, ושאל מדוע הם עדיין לא החלו לירות.

הקצין בשטח, ארנון, השיב לו שהוא עדיין לא איתר את הנקודות במפה. המפקד ענה לו: „לא חשוב! תתחילו לטווח — כשהוא מצביע לעבר בתים מהעבר השני. שם, על פי המידע, חנו כוחות־קומנדו סוריים.

באמצע ההפגזה משני תותחים מתנייעים, הגיע למקום, על גבי ג'יפ, מפקד התותחנים. „הוא אוהב את זה," לחשו לי, כשהוא הופיע כשעל פניו חיוך מאוזן לאוזן. „האנשים שכל חייהם מחכים ל־מילחמה."

ד"ש במקום פגז

ה טיווח נמשך, כשעיתונאים מצלמים את המילחמה האלקטרונית, שבה ה־מחשב נותן נתונים וההרג וההרס מתרחשים במרחק קילומטרים רבים.

כתב־רדיו, שכל־כך התלהב מההצלחה הזאת, פנה בשלב מסויים אל החיילים ואמר שהוא מוכן להקליט פריסות־שלום, שהם מעוניינים למסור לביתם. כהרף־עין קפצו החיילים מתוך הכלי הכבד, וכלל לא התייחסו להוראה בקשר שימשיכו להפגיז. שלושה מהם הספיקו למסור ד"שים למכשיר־ההקלטה, עד שמפקדם בשטח האיץ בהם לחזור לכלים ולהמשיך להפגיז עמדות סוריות.

בערב פגשתי בקצין, שסיפר שהיו פיספוסים. אבל ארנון, שפיקד על פעולת החיילים ליד התותח המתנייע, הסביר לי שהיה „דיוק מדהים." שתקתי. אני רק שואלת שאלות. לא מתווכחת.

בערב פגשתי בצוות גלי צה"ל, שחזר מהגיזרה המרכזית. שאול סתיו סיים כת־בה שהכין על יומיים של לחימה בין הכוחות הישראליים והסוריים, עד להש־תלטות צה"ל על כביש דמשק־ביירות. גרשון מרמרשטיין, איש־הקול, הודיע לחברו באולפן גלי צה"ל שיתקשר להו־רים של חייל שפגש שם, אך זה נדהם לשמוע מהוריו של החייל שזה היה מאו־חר מדי. נציג קצין־העיר בא והודיע להורים שיקרים נהרג. גרשון נותר המום.

שאול סתיו, שליווה את הלוחמים, סיפר שהחיילים שהסתערו על כביש דמשק־בייי־רות, היו מרי־נפש. הם־הרגישו שזוהי פעולה מיותרת, שתעלה בקורבנות רבים. אם הם יסתערו, הם יהיו שם לבשר־תות־חם. הם טענו, שישראל צריכה להסתפק בכך שהיא חולשת בארטילריה על ה־כביש. חיילים רבים לא הבינו כלל למה הם צריכים להיהרג בגלל כביש.

יותר מ־20 חיילים נהרגו שם, ויותר ממאה חיילים נפצעו, סיפרו השלושה בקול שקט.

ביום השישי, אחרי־הצהריים, נסע שר־הביטחון, אריאל שרון, מביירות לעליי, כדי לפגוש בלוחמים. זאת סיפרו לי בלילה כמה לוחמים, שהגיעו לבסיס שבו הייתי. הם סיפרו שהגיעו לביירות רק כדי להח־זיר לגיזרה המרכזית את אלוף משה לוי, שאף הוא חפץ להיות בין הראשונים שיצאו לבקר בגיזרה הזאת. הדרך מסר־כנת, כי הם לא טיהרו את האיזור מחיילי הביטחון, אריאל שרון, מביירות לעליי, כדי קומנדו סוריים, אלא עברו ונתנו להם אפשרות לנסיגה. גם אריק שרון לקח על עצמו סיכון בכך שנסע לגיזרה, אבל לדיבריהם היה לו חשוב לפגוש בלוחמים, כדי לשוחח עימם.

למורת־רוחו של שר־הביטחון, הלוחמים לא הריעו לו, אלא שאלו לשם מה היה עליהם להסתכן בפעולה כזאת. הלוחמים אמרו לו שכל מה שהם רוצים זה לחזור הביתה. כך טען לוחם שהשתתף במיבצע בגיזרה. חברו, לעומת זאת, נהג שיצא רק כדי ללוות את מפקדו, סיפר לי בהת־להבות על עציי־הדובדבן ומפלי־המים ה־מרהיבים ביופיים שם. כאדם האוהב לטייל, הוא יודע שכל ישראלי היה רוצה לטייל שם, אמר, כשכולו מלא־התפעמות.

למרות המלצותיו על טיול לאיזור, העדפתי ביום השבת לחזור ולסייר ב־גבול שבין ביירות המערבית והמיזרחית.

במלון אלכסנדר, שם התמקמו כל הכת־בים הזרים, שעברו מדי יום מביירות המיזרחית למערבית, ניתן היה לראות מהגג את כל החלק המערבי.

עיתונאים במלון סיפרו שרק בדרכון זר ניתן לעבור לביירות המערבית.

בילוי בגיזונית

נערה לבנונית רוקדת במיסעדה בגיזונית במוצאי־שבת, היום שבו יוצאים לבלות בעיר. ביקשתי ממנה להתנשק עם בן־זוגה למען התצלום, והיא הסבירה שאסור להם לעשות זאת בפרהסיה.

הרס בצור

שני קצינים מהיחידה לרפואה מונעת בצה"ל מביטים בממדי ההרס ברחוב, כדי לתכנן פעולה מונעת מפני התפשטות מחלות, פינוי גוויות וניקוז המים. עדיין ישנן גוויות רבות מתחת להריסות הבתים.

„רק בעלי דרגות בצבא ששים אלי קרב, כי הם רואים את הקידום שלהם," אמר לי טיים מסוק



מארח מרוצה

ד"ר רמזי שאב, מנהל בית־חולים בצור, המושבת אחרי שנפגע בהפגזה, מארח בגינת ביתו חיילים ישראלים. מימין, אשתו סאלווה ואמו. את הקפה הגישו שתי משרתות כבנות 15.



חייל מיובש

חובש נותן עירוי נוזלים לחייל שהתייבש, כששאר החיילים ממשיכים להפגיז מתמ"ת לעבר הגזרה המרכזית. הדבה חיילים סבלו מקילקול־קיבה, למרות שלא שתו מים מהברזים, אלא רק מבקבוקים.

מישפחה של הנהג, והחזיקו בהם כבבני־ערובה, איימו על חייהם עד שמתווך מתחנת־הטלוויזיה, שבהם הם מועסקים, הסכים לסיים את העניין בתשלום פיצוי כספי גבוה.

ביום הראשון השבוע היה האיזור שקט. העיר שבה הכל התרגלו לרעש־הפגזות כימעט בלתי־פוסק היתה סגורה, ביום־השבתון שלהם. מישפחות בביירות המז־רחית יצאו לבילוי סוף־שבוע בחיק הטבע, כהרגלן.

מבין העצים בחורשות שלצידי הדרך מנופפים אזרחים נוצריים לחיילים בכלי־הרכב הצה"ליים, העוברים בכביש, ומריי־עים בעברית: „כל הכבוד!"

צה"ל נמצא בלבנון מזה שלושה שבו־עות.

(המשך מעמוד 7)

נלהבים מאוד, כמי שעושים את מלאכתם מבלי שליבם עימה.

אי־אפשר לעשות סקרי־דעת־קהל בצבא קרבי, ויש רק התרשמויות אישיות. יי נדמה כי רבים החלו תוהים מה הם עושים שם, בעצם, לעזאזל. איני בטוח שמיחמתו של אריק שרון פופולרית עוד בין אותם המכצעים את תוכניותיו.

בפעם שעברה נתקלתי בהרבה ברכות עליזות וגם בתופעות של שינאה וגינוי. הפעם לא נתקלתי לא באלה ולא באלה. רק במעין אדישות גוברת, כימעט פאסא־ליסטית.

כשפוגשים בחייל שהוא מצוחצח ומבריק, מסתבר לך מקרוב שזהו איש־פלאנגות. הם נראים כמו חיילים אי־טלקיים או יווניים. למרות שהם לבושים בדיוק כמו חיילי צה"ל,

הם שונים לגמרי. חסר להם



נביש ב"ירות ציידון

אחרי ילדה שברחה ממנה בפקק הענקי תושבת ביירות המיזרחית, הבורחת מפני אימת הקרב אל קרובים ליד ציידון, רודפת שנוצר ליד דאמור, עיר־הרפאים הנטושה.

אותו דבר מיוחד המציין את צה"ל, ברוך־השם: ריששל מסויים, נימה אנושית כל־שהי המרככת את המיסגרת הצבאית, צו־רה מסויימת של פנייה ודיבור.

תלמידו של פראנקו

כ הצדדים בלבנון משתמשים באו־תו הדגל — הדגל הלאומי האדום־לבן־אדום, ובמרכזו ארז. זהו דיגלם של המוסלמים והנוצרים כאחד, של חדאד והפלאנגות וגם של הצבא הלבנוני המוס־למי, ששריד־ויחמים בביירות המערבית.

מצפון לדמור מתנופף בכל מקום לצד הדגל הזה דגל שני, המזהה את בעליו: דגל לבן, ובו סמל דמוי־ארז, בצורת פסים ירוקים ושחורים. זהו דגל הפלאנגות.

רואים אותו בכל מקום. נדמה כאילו בכל פינה של ביירות ופרבריה יש מישרד של הפלאנגות. ומכל בית שני ניבטות פניו של בשיר ג'מייל, מפלאקאטים שונים. כרזות של בשיר. כרזות של אביו, פיאר ג'מייל, כרזות של פיאר ג'מייל המחבק את בשיר ג'מייל.

המנהיגים המארוניים האחרים — כמיל שמעון, סוליימאן פרנג'יה, אליאס סרקיס — כאילו נעלמו. אין יוק. יש בשיר. ועוד איך ישנו!

המדינה הנוצרית המתחילה ב־ביירות המיזרחית, המשתרעת משם עד מבואות מריפודי, היא מדינה דיקטטורית, כמו סוריה של האפט' אל־אסד; איראן של השאה המנוח או ספרד של פראנקו.

הדמיון לפראנקו אינו מיקרי. הפלאנגות הן מיפלגה פוליטית, שהוקמה בשעתו על־ידי ג'מייל־האב. הוא קרא לה בערבית כת'אב ("חטיבות"), אך השם הצרפתי, ה־ידוע יותר, נלקח ממיפלגתו הפאשיסטית של פראנקו הספרדי. (השם נגזר משמה של חטיבת חיל־הרגלים המקדונית של אלכסנדר הגדול — פאלאנכס — ובעברית מוסב לקרוא לאירגון "החטיבות".)

הפלאנגות הן, בלי כחל ושרק, אירגון בעל אידיאולוגיה ימנית־קיצונית, שנועד לשמור על האינטרסים של מישפחת ג'מייל ושל הפיאודלים הגדולים האחרים מקרב המארונים. ההנהגה אינה נבחרת, ואין במדינה מקום לאופוזיציה כלשהי.

יכול מישהו לטעון כי מוטב לה לבנון לחיות בדיקטטורה של מיפלגה אחת, בעית מנהיג אחר, לחזור אל ימי התוהו־ובוהו וה־שחיטה ההדדית של 1975. אך אין טעם להתכחש למציאות ולדבר על משטר דמוקרטי, חופשי או ליב־רלי, מעין העתק לבנוני של הדמו־קרטיה הישראלית. זהו עוול אחר.

דקות מעטות אחרי שישבתי במיסעדה כדי לסעוד את ליבי, הופיע פלאנג'יסט במדים ושאל אותי באדיבות, ובצרפתית, אם אני עיתונאי.

השבתי בחיוב.

"אפשר לראות את תעודת־עיתונות?" שאל באדיבות.

הושטתי לו את תעודת־העיתונאי הישראלית שלי. הוא הביט בה קצרות, אמר תודה וחזר אל מיפקדתו —— ממול, בצד השני של הרחוב.

לאחר מכן, כאשר שוטטתי קצת ברחו־בות ברגל, בלוויית ענת הצלמת שהנציחה סצנות־רחוב וטיפוסים, נסעה אחרי, בזחי־לה, מכונית ובה שני פלאנג'יסטים במדים, שדיווחו באלחוט.

איש אינו מדבר בחופשיות. ה־ביריות חוזרות כמו תוכים על כמה סיסמות בסיסיות של הפלאנגות. חוץ מזה אין הם ששים לדבר, ומרי פעם משוטט המצב כדי לראות מי מקשיב.

העתונאים נהגו ככובשים

צ ה"ל מגביל את הכניסה לרובעים הנוצריים של הפלאנגות בלב ביירות, כגון שכונת אשרפיה, חוף־הים והדרך לג'וניה. מכיוון שאין לכך כל סיבה בי־טחונית נראית־לעין, אין מנוס מן המסקנה שהצבא התבקש לכך על־ידי ג'מייל־הבן.

ואכן, בשיר ג'מייל נתון במצב עדין מאוד. הוא רוצה להתמנות כנשיא בעוד חודשיים. הבחירות אינן מתנהלות על פי תהליך דמוקרטי מן הסוג המקובל במערב. אך יש גוף בוחר, ודרושה הסכמה של העדות העיקריות במדינה.

אין ג'מייל רוצה להתייצב בבחי־רות אלה כפוכן ישראלי, ויתכן כי גם אינו יכול להיבחר כך. אין הוא רוצה לשבת, בגלוי, על כידו־נים ישראליים.

יחסיו עם ישראל, מאז 1975, ידועים היטב, ונכתב עליהם הרבה בעיתוני העו־לם. פורסם שרפאל איתן ביקר אותו כמה פעמים בג'וניה, וכי הוא עצמו היה כמה פעמים בישראל. פורסם כי חייליו אומנו בישראל, וכי למעשה בא כל נישקו וציודו מישראל.

אבל ג'מייל אינו רוצה להרחיק לכת, בגלוי, מעבר למה שהוא עצמו קרא לו „הברית הטאקטית" שלו עם ישראל. אין הוא שולח את צבאו להילחם לצד הישר־אלים, והוא מוכן לקבל לידיו רק מה שכבר נכבש על־ידי צה"ל (כפי שקרה מצפון לכביש דמשק־ביירות, ביום שבו שהיתי בביירות.)

ובעיקר: אין הוא רוצה בשום סימן של כיבוש ישראלי.

מכאן ההגבלה של הביקורים ברובעים הנוצריים, גם לעיתונאים מישראל, כמעט שאין פוגשים שם בחיילי צה"ל, ואין כמעט בכלל ישראלים אחרים.

„היו פה אורחים מישראל, והם התנהגו בצורה נוראה," מספר לי ישראלי שהיה שם. „עסקנים ונשותיהם. העסקנים הקימו רעש, והתנהגו כאדוני־המקום. הנשים צבאו על הבוטיקים ונהגו בצורה וולגרית. גם כמה מהעיתונאים התנהגו ככובשים."

לא רוצים כובש חדש

ל שראלים אחרים קונים דברים ו־כופים על אנשי־העסקים המקומיים לק־בל שקלים. אלה עושים זאת באי־רצון רב. בעל תחנת־דלק, שקניתי אצלו בנזין תמו־רת דולארים (12 דולאר תמורת כ־30 ליטר של אוקטאן 96) הציע לי לרכוש את השק־לים שנותרו אצלו, ושאין הוא יודע מה לעשות בהם. לפי היחס לדולאר, שווה לירה לבנונית כעת כחמישה שקלים.

(יש לברך את שילטונות־צה"ל על האי־סור המוחלט להוציא דבר כלשהו מלבנון, ועל החיפושים המדוקדקים הנערכים אצל חיילים ואזרחים בגבול.)

האמת היא שקשה שלא להרגיש ככוב־שים. נהגתי במשך כל הסיור באדיבות קיצונית, נתתי טיפים מעל לדרוש, שאלתי לכיוון בנימוס רב. אבל פה ושם תפסתי את עצמי כשאני נוהג בכביש בצורה מופ־קרת למדי, וכשאני משמיע הלצות שמוטב היה לוותר עליהן. קל, קל מאוד להיות לכובש, והדבר הוא כימעט בלתי־נמנע אחרי כמה ימים ושבועות.

הלבנונים אינם רוצים בכובש חדש.

שוחחתי על כך עם אנשים סתם, ונדמה לי שלא חזרו רק על סיסמות הפלאנגות, אלא דיברו מן הלב, כאשר הביעו אהדה רבה לישראלים כמי שבאו לעזור להם נגד הפלסטינים (השנואים על הנוצרים), אך שבהחלט אינם רצויים ככובשים חד־שים.

כדאי לזכור: הסורים התקבלו כאן, לפני שש שנים, כמושיעים, כשבאו ללבנון על פי הזמנת הנוצרים, כדי למנוע את ניצחון המוסלמים. תוך זמן קצר השניאו את עצמם, ועכשיו מרוצים הנוצרים מכך שצה"ל מסלק אותם. הפלסטינים התקבלו תחילה כאחים סובלים (ונסבלים), אך הם השניאו את עצמם כאשר הפכו גם הם כובשים חמושים. אותו הדבר יקרה — בהכרח! — לצה"ל, אם לא יסתלק מכאן חיש מהר.

ג'מייל־הבן מודע לכך כבר עתה. הוא לא רוצה בנוכחות ישראלית בולטת בשטח שלו, ולא בכך סימן העיוך יעורר את הרושם שיש כאן כיבוש ישראלי.

ואילו ג'מייל־האב רוצה בישראלים עוד פחות. הוא מודע לאינטרסים של בעלי־ההון המארונים, בני מעמדו, הרוצים לה־יות שוב לבנקאים ולסוחרים של המרחב הערבי, ושאין להם כל חשק לחיות בגטו הישראלי.

דעתו היא שהכושי הישראלי צריך לעשות את שלו (לסלק מכב־נון את אויבי הפלאנגות) ולזכות אחר־כך הביתה.

איש גדול, בשיר

א מיל חורי הוא סוחר, כהגדרתו, והוא עושה עסקים באחת ממדינות אפריקה. הוא בא ללבנון לחופשת־מולדת.

ביכלל, היהודים והלבנונים דומים זה לזה גם מבחינת היותם בעלי פזורה גדו־לה. במדינות רבות בעולם חי קיבוץ יהודי גדול לצידו של קיבוץ לבנוני־נוצרי גדול.

„אבל," כמו שאמר לי ביירותי אחד, „ה־יהודים בכל מקום מאוחדים ומפעילים לובי למען ישראל, והלבנונים מפוזרים, אינם דואגים ללבנון ובלתי־מאורגנים."

חורי שיכור קצת, והוא מרים את קולו יותר ויותר כדי להשמיע את דיעותיו. אשתו לא שתתה, והיא מעיפה מבט מודאג לעבר פלאנגיסט במדים, היושב בשולחן סמוך.

„אנחנו רוצים בשלום!" קורא חורי. „לא רוצים בשום כובש זר. שהסורים יסתלקו. שהפלסטינים יסתלקו. וגם אתם, תודה לכם על מה שאתם עושים, אבל גם אתם צריכים ללכת הביתה."

מה דעתו על בשיר ג'מייל? חורי יוצא מגדרו. „הוא איש גדול! הוא יעשה את הכל כדי להשיג את מטרתו!" ואחרי מבט מודאג של אשתו, „הוא דואג ללבנון! שלבנון תהיה חופשית ומאוחדת!"

האם צריכים לתקוף את ביירות המער־בית? „דרוש שלום! לא צריכים להרוג בני־אדם!" אומר חורי. אך אשתו קיצונית הרבה יותר. היא בהחלט בעד התקפה של צה"ל על ביירות המערבית. ואם יהיה מרחץ־דמים, שבו ייהרגו גם נוצרים רבים החיים במערב? האשה אינה נרתעת. „הם רוצים ברעתנו. צריכים להשמיד אותם! הפלסטינים והסורים גרמו לכל הצרות שלנו!"

כמו בעזה, וכמו כל הזבנונים, היא שכחה לגמרי מה קדם לכניסת הסורים ללבנון. בשבילם, כמו בש־ביל אריאל שרון, ההיסטוריה מתי־חילה עם בוא הסורים הרעים.

ואחרי שייסוג צה"ל, וייעלמו הסורים והפלסטינים, לא יתחילו הלבנונים מחדש להתנפל איש על רעהו — מוסלמים נגד נוצרים נגד דרוזים?

מה פיתאום! „אנחנו עם אחד," אומר הבעל.

„הדת לא חשובה ביכלל. אין הבדל בין נוצרי ומוסלמי," אומרת האשה.

„נהיה עם אחד וארץ אחת, אחרי שכל הזרים יסתלקו," אומר הבעל.

„בשיר ג'מייל הוא איש גדול!" אומרת האשה.

לא על גבי טנק

ד ארץ מהממת ביופיה. בדרך מ־ראש־הניקרה עד דאמור יש הרבה מיפרצים מרהיבים, אף כי שפת־הים עצ־מה צרה, ואין בה חול, מילבד בקטעים מעטים. אפשר לנסוע מביירות עד פורט־סעיד, מבלי להתרחק מן הים אלא בכמה מטרים או קילומטרים.

מדאמור עד ביירות המיזרחית, דרך בעבדא (נא להדגיש את ההברה האחרונה, הדל"ת קמוצה), עוברים בנופים שווייציים, בין עצים תמירים, מין של ברושים. חל־קים אחדים הם ים־תיכוניים מובהקים. גם האנשים הם ים־תיכוניים. המבקר יכול לדמות לעצמו שהוא ביוון או באיטליה. אחר־תפילה נוצרי קטן בפינת־הכביש מג־ביר את הרושם.

יש הרבה וילות נהדרות, בתים יפהפים. בלי תריסול. תריסי־עץ.

חבל שלא יכולתי לבוא הנה בדרך אחרת, כתייר רצוי, כשלום.

נזכרתי בשלמה סתר, הצלם שנלוה אלי לקאהיר, בימים הראשונים אחרי בואו של אנוור אל־סאדאת לארץ. היינו בין חצי־תריסר הישראלים הראשונים. הדביקו לנו שומרי־ראש, קצינים של שרות־הבי־טחון המצרי. סתר היה מפקד־טנק, סמל, בטור שהגיע לקילומטר 101, בדרך ל־קאהיר.

כשהייתי הולך לישון, בחצות, היה סתר נשאר ער, שקוע בשיחת־נפש עמוקה עם אנשי־הביטחון המצריים, מתווכח עד אור הבוקר.

„אף לא העליתי על דעתי שאגיע לקא־היר בדרך זו," הפליט פעם. „חשבתי ש־אגיע כמפקד בטנק שלי."

ואז אמר פסוק גדול: „כמה טוב יותר שהגעתי לקאהיר כך!"

שטראוס

השמנת של הגלידות





קרמל • מרציפן-

המילה האחרונה בתרבות הגלידות



ט' בתמוז תשמ"ב 30.7.1982 מיספר 2339 76 עמודים שנה 46 המחיר: 30 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה



לבלות בבירות